

Захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн бүртгэлд
2025 оны 12 дугаар сарын 19-ний өдрийн 7436 дугаарт бүртгэв.

БАЙГАЛЬ ОРЧИН, УУР АМЬСГАЛЫН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН САЙД, ХЭНТИЙ АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ХАМТАРСАН ШИЙДВЭР

2025 оны 10 дугаар
сарын 24-ний өдөр

Дугаар А/830, А/589

Чингис хот

АГААРЫН ЧАНАРЫГ САЙЖРУУЛАХ БҮС ТОГТООХ, БҮСЭД МӨРДӨХ ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 24.2 дахь хэсэг, Монгол Улсын Засаг захиргаа нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 66 дугаар зүйлийн 66.1, 72 дугаар зүйлийн 71.1.2 дахь заалт, Агаарын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1, 15.2, 15.3, 15.4 дэх хэсгийг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1.Хэнтий аймгийн Чингис хотын “Агаарын чанарыг сайжруулах бүс”-ийг 1 дүгээр, бүсэд мөрдөх журмыг 2 дугаар хавсралтаар тус тус баталсугай.

2.Энэхүү хамтарсан тушаал, захирамжийг хэрэгжүүлэхэд нэгдсэн удирдлагаар хангаж ажиллахыг Байгаль орчин, уур амьсгал өөрчлөлтийн яамны Хүрээлэн буй орчны бодлого, үнэлгээний газар /Г.Энхмөнх/, журмын хэрэгжилтийг зохион байгуулж, үр дүнг тайлагнаж ажиллахыг Хэнтий аймгийн Байгаль орчны газар /Б.Амгаланбат/, Ус, цаг уур, орчны шинжилгээний төв /Б.Хэрлэнчимэг/, Хэрлэн сумын Засаг дарга /Д.Эрдэнэбаатар/-д тус тус даалгасугай.

3.Агаарын чанарыг сайжруулах бүс тогтоосон талаар хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр олон нийтэд зарлан мэдээлэхийг Байгаль орчин, уур амьсгал өөрчлөлтийн яамны Хэвлэл мэдээллийн алба /Б.Батбаатар/, Хэнтий аймгийн Засаг даргын Тамгын газрын Төрийн захиргааны удирдлагын хэлтэс /Б.Золбоо/-д тус тус үүрэг болгосугай.

4.Хэнтий аймгийн агаарын чанарыг сайжруулах бүсийг шинэчлэн тогтоосонтой холбоотойгоор 2022 оны 11 дүгээр сарын 03-ны өдрийн А/492, А/557 дугаартай хамтарсан тушаал, захирамжийг хүчингүйд тооцсугай.

БАЙГАЛЬ ОРЧИН, УУР АМЬСГАЛЫН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН
САЙД

Б.БАТБААТАР

ХЭНТИЙ АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГА

Д.АЮУРБУНЬ

*Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн сайд, Хэнтий аймгийн
Засаг даргын хамтарсан 2025 оны 10 дугаар сарын 24-ний өдрийн
А/830, А/589 дүгээр шийдвэрийн 1 дүгээр хавсралт*

**ХЭНТИЙ АЙМГИЙН ЧИНГИС ХОТЫН АГААРЫН ЧАНАРЫГ
САЙЖРУУЛАХ БҮС**

Бүс	Баг	Гудамж	Айл өрх тоо /галлагаатай/	Аж ахуйн нэгж байгууллага тоот
1-р бүс	1 Хийд	13,14,15,16,17,18,19,20,21,22,23,24,25	208	6
	Нисэх	9,10,11,12,13,14,15,16,17,18,19,20,21,22, 23,24,25,26,27,28,29,30	184	1
	2 Өргөө	1а,1б,2а,2б,3а,3б,4а,4б,5а,5б,6а,6б,7а, 7б, 8а, 8б	158	14
	Өлзийт	1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,16,17 ,18,19,20,21,22,23,24,25,26,27,28,29,30, 31,32,33,34	529	11
			1079	32

*Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн сайд, Хэнтий аймгийн
Засаг даргын хамтарсан 2025 оны 10 дугаар сарын 24-ний өдрийн
А/830, А/589 дүгээр шийдвэрийн 2 дугаар хавсралт*

ХЭНТИЙ АЙМГИЙН ЧИНГИС ХОТЫН АГААРЫН ЧАНАРЫГ САЙЖРУУЛАХ БҮС, БҮСЭД МӨРДӨХ ЖУРАМ

Нэг.Нийтлэг үндэслэл

1.1.Энэхүү журмын зорилго нь Хэнтий аймгийн Чингис хотын агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд мөрдөх дэглэм, хэрэгжүүлэх арга хэмжээний хүрээг тогтоож, хэрэгжилтийг зохион байгуулахтай холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

1.2.Энэхүү журмыг Хэнтий аймгийн Чингис хотын агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд ажиллаж, амьдарч байгаа иргэн, хуулийн этгээд дагаж мөрдөнө.

Хоёр.Иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагын эрх, үүрэг

Хэнтий аймгийн Чингис хотын агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд ажиллаж, амьдарч буй иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллага Агаарын тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлд зааснаас гадна дараах эрх, үүргийг хэрэгжүүлнэ. Үүнд:

2.1.Агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд үйл ажиллагаа явуулж байгаа иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагууд нь агаар бохирдуулагч аливаа эх үүсвэр ашиглаж үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхлэхдээ Ус, цаг уур, орчны шинжилгээний төвөөр дүгнэлт гаргуулан Хэрлэн сумын Засаг даргаас зөвшөөрөл авах;

2.2.Агаарын бохирдлын сөрөг нөлөөллөөс эрүүл мэндээ хамгаалах зорилгоор дотоод орчны агаарын чанараа сайжруулах арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх;

2.3.Агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд аймаг, сумаас зохион байгуулж буй сургалт, сурталчилгааны ажилд идэвхтэй оролцох;

2.4.Агаарын чанарын талаарх мэдээлэл болон агаар орчны бохирдлыг бууруулах зорилгоор мэргэжлийн байгууллагаас арга зүйн туслалцаа, зөвлөгөө авах;

2.5.Агаарын чанарт сөргөөр нөлөөлж байгаа аж ахуйн нэгж, байгууллагын үйл ажиллагааны талаар Байгаль орчны газар, Сумын Засаг даргын Тамгын газарт үнэн зөв мэдээлэх;

2.6.Үйлдвэрлэл үйлчилгээ эрхэлж байгаа иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллага халаалтын зууханд хаягдал дугуй, ашигласан масло, хуванцар хог, нийлэг уут гэх мэт зориулалтын бус түлш шатаахгүй байх;

2.7.Агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд 15кВт-аас дээш хүчин чадалтай агаар бохирдуулах эх үүсвэр шинээр байгуулахгүй байх;

2.8.Уурын болон усан халаалтын зуух хэрэглэдэг аж ахуйн нэгж, байгууллагууд үнс, нурам ачиж тээвэрлэхдээ тоосжилт дарах /чийгшүүлэх/ арга хэмжээ авах;

2.9.Агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд үйл ажиллагаа явуулж буй 101 кВт-с дээш хүчин чадалтай зуухны үйл ажиллагаа эрхлэгч байгууллагууд сүүлийн үеийн дэвшилтэт технологи бүхий Хүхрийн давхар исэл, Азотын давхар исэл, тоосонцор шүүх шүүлтүүрүүдийг суурилуулах;

2.10.Агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд орших гэр хорооллын айл өрхүүд нэгдсэн халаалтын системд үе шаттай холбогдох;

2.11.“Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд хамаарах өрх 5-аас доошгүй, аж ахуйн нэгж, байгууллагууд 30-аас доошгүй мод бутыг өөрийн эзэмшил, өмчлөлийн болон нийтийн эзэмшлийн газарт тарьж, ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэх арга хэмжээ авах;

2.12.Агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд орших айл өрхүүд хог хаягдлыг эх үүсвэр дээр нь ангилан ялгаж хэвших;

2.13.Гэр хорооллын айл өрхүүд ариун цэврийн байгууламжаа нүхэн жорлон, угаадасны нүх, техникийн шаардлага MNS 5924:2015 стандартад нийцүүлэх;

2.14.Айл өрх, аж ахуйн нэгж, байгууллагууд өдөр шөнийн 2 тарифт тоолуур суурилуулах, шөнийн цагаар түүхий нүүрс түлэхээс татгалзаж, цахилгаан халаагуур болон бусад дэвшилтэд технологи бүхий бүтээгдэхүүн (Гэр, байшин барилгын дулаан алдагдлыг багасгах, сайжруулсан зуух, түлш, сэргээгдэх эрчим хүч, хийн түлш гэх мэт)-ийг хэрэглээндээ үе шаттайгаар нэвтрүүлэх;

2.15.Агаарын чанарын талаарх мэдээлэл болон агаар орчны бохирдлыг бууруулах зорилгоор мэргэжлийн байгууллагаас арга зүйн туслалцаа, зөвлөгөө авах;

2.16.Агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд хамаарах аж ахуйн нэгж, байгууллага төвлөрсөн халаалтын шугамд холбогдох;

2.17.Агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд гэр сууц, ажлын байрны дулаан алдагдлыг багасгах зориулалттай, стандартад нийцсэн нэмэлт дулаалга хийх.

Гурав.Төрийн байгууллагуудын чиг үүрэг

3.1.Хэнтий аймгийн Хэрлэн сумын Засаг дарга энэхүү журмын хэрэгжилтийг хариуцан зохион байгуулна.

3.2.Байгаль орчны газар агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд мөрдөх журмын хэрэгжилтэд хяналт тавина.

3.3.Ус, цаг уур, орчны шинжилгээний газар агаарын чанарын хяналт шинжилгээг тасралтгүй явуулж, олон нийтийг агаарын чанарын

мэдээллээр хангана.

3.4.Хотын тохижилт, үйлчилгээний газар гэр хорооллын айл өрхийн ангилан ялгасан үнс, ахуйн хог хаягдлыг гарагийн хуваарийн дагуу ангилж тээвэрлэнэ.

3.5.Түүхий нүүрсний хэрэглээг үе шаттай бууруулах, гэр байшин сууцны дулаан алдагдлыг бууруулах, эрчим хүчний хэмнэлттэй байгалийн хий болон сэргээгдэх эрчим хүчийг нэвтрүүлэхийг сурталчлан таниулах, сургалт сурталчилгаа хийх;

3.6.Багийн Засаг дарга нар агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд орших айл өрх болон үйлдвэрлэл үйлчилгээ эрхэлж байгаа аж ахуйн нэгж, байгууллагын бүртгэлийг гаргаж, дүн мэдээг жил бүрийн 12 дугаар сарын 20-ны дотор аймгийн Ус, цаг уур, орчны шинжилгээний төвд хүргүүлнэ.

3.7.Байгаль орчны газар “Агаарын тухай хууль тогтоомж, агаарын бохирдлыг бууруулах чиглэлээр баримталж буй төрийн бодлого, шийдвэр”-ийн хүрээнд иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагуудыг мэргэжил арга зүйн удирдлагаар хангаж ажиллана.

3.8.Өвлийн улиралд бага насны хүүхэд, жирэмсэн эхчүүд, өндөр настнуудад дотоод орчны агаарын бохирдлоос үүдэлтэй өвчлөлөөс эрүүл мэндээ хамгаалах, урьдчилан сэргийлэх, зөв дадал, хэрэглээг хэвшүүлэхэд чиглэсэн сургалт, сурталчилгааг, Эрүүл мэндийн газар, Сумын Засаг даргын Тамгын газар хамтран зохион байгуулна.

3.9.Байгаль орчны газар, Ус, цаг уур, орчны шинжилгээний төв хамтран холбогдох байгууллагуудаас мэдээ тайланг нэгтгэн 5 дугаар сарын 20-ны дотор Аймгийн Засаг даргын Тамгын газарт тайлагнана.

Дөрөв.Хяналт, хариуцлага

4.1.Энэхүү журмын хэрэгжилтэд Хэнтий аймгийн Байгаль орчны газар болон эрх бүхий албан тушаалтан, сум, багийн Засаг дарга, хэсгийн ахлагч нар хяналт тавина.

4.2.Энэхүү журмыг зөрчсөн иргэн, хуулийн этгээдэд Зөрчлийн тухай хууль болон Эрүүгийн хууль (Байгаль хамгаалах журмын эсрэг гэмт хэрэг), Төрийн албан хаагчид Төрийн албаны тухай хуульд заасан хариуцлага ногдуулна.

БАЙГАЛЬ ОРЧИН, УУР АМЬСГАЛЫН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН САЙД, ТӨВ АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ХАМТАРСАН ШИЙДВЭР

2025 оны 10 дугаар
сарын 31-ний өдөр

Дугаар А/834, А/591

Зуунмод хот

АГААРЫН ЧАНАРЫГ САЙЖРУУЛАХ БҮСИЙГ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООЖ, БҮСЭД МӨРДӨХ ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 24.2 дахь хэсэг, Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 66 дугаар зүйлийн 66.1 дэх хэсэг, 72 дугаар зүйлийн 72.1.1, 72.1.2 дахь заалт, Агаарын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1, 15.3, 15.4 дахь хэсгийг тус тус үндэслэн ТУШААХ/ЗАХИРАМЖЛАХ нь:

1.Төв аймгийн Зуунмод хотын “Агаарын чанарыг сайжруулах бүс”-ийг нэгдүгээр, бүсэд мөрдөх журмыг хоёрдугаар, хилийн зааг байршил харуулсан зургийг гуравдугаар хавсралтаар шинэчлэн баталсугай.

2.Энэхүү хамтарсан тушаал, захирамжийг захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн бүртгэлд бүртгүүлж, журмыг хэрэгжүүлэхэд нэгдсэн удирдлагаар хангаж ажиллахыг Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн яамны Хүрээлэн буй орчны бодлого, үнэлгээний газар /Г.Энхмөнх/-т, журмын хэрэгжилтийг зохион байгуулж, үр дүнг тайлагнаж ажиллахыг Төв аймгийн Байгаль орчны газрын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч /Х.Нарангэрэл/, Ус цаг уур орчны шинжилгээний төв /Э.Гэрэлтцогт/, Зуунмод сумын Засаг дарга /Б.Хатанбаатар/-д тус тус даалгасугай.

3.Агаарын чанарыг сайжруулах бүс тогтоосон талаар хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр олон нийтэд зарлан мэдээллэхийг Төв аймгийн Байгаль орчны газрын даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч /Х.Нарангэрэл/,Төв аймгийн Засаг даргын Тамгын газар /С.Цогбаяр/-т тус тус үүрэг болгосугай.

4.Энэхүү хамтарсан захирамж, тушаал гарсантай холбогдуулан “Агаарын чанарыг сайжруулах бүс тогтоох тухай” Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд, Төв аймгийн Засаг даргын 2022 оны А/425, А/585 дугаар хамтарсан тушаал, захирамжийг хүчингүй болсонд тооцсугай.

БАЙГАЛЬ ОРЧИН, УУР АМЬСГАЛЫН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН
САЙД

Б.БАТБААТАР

ТӨВ АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГА

Л.ТӨМӨРЧӨДӨР

Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн сайд, Төв аймгийн Засаг даргын хамтарсан 2025 оны 10 дугаар сарын 31-ний өдрийн А/834, А/591 дүгээр шийдвэрийн нэгдүгээр хавсралт

**ЗУУНМОД ХОТЫН АГААРЫН ЧАНАРЫГ САЙЖРУУЛАХ БҮС
/2025-2026/**

Баг	1 дүгээр бүс /гудамж/	2 дугаар бүс /гудамж/
Номт I баг		“Жишиг хороолол-2”
Ланс II баг	9-20 Жалга 2-32 Хийд 1-9	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 Энгэрийн 1-9
Баянхошуу III баг	1-42	0-12 43-55, “Жишиг хороолол-1” 1-10
Зүүндэлгэр IV баг	A14-21, Б11-19, Б8-1-12 Дугуй булаг, Баянбулаг, Энгэр, Дэлгэрэх, Цэргийн гудамж	A1-15, Б1-10, A0-Б0
Нацагдорж V баг	0-12	Усны аж ахуйн А, Б хэсэг
Баруун Зуунмод VI баг	9, 10, 13, 15-25	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 14
Тайлбар	Түүхий нүүрсний хэрэглээг бууруулна.	Цахилгаан болон бусад эх үүсвэрээр үе шаттайгаар холбоно.

Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн сайд, Төв аймгийн Засаг даргын хамтарсан 2025 оны 10 дугаар сарын 31-ний өдрийн А/834, А/591 дүгээр шийдвэрийн хоёрдугаар хавсралт

ЗУУНМОД ХОТЫН АГААРЫН ЧАНАРЫГ САЙЖРУУЛАХ БҮСЭД МӨРДӨХ ЖУРАМ

Нэг.Нийтлэг үндэслэл

1.1.Энэ журмын зорилго нь Төв аймгийн Зуунмод хотын агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд мөрдөх дэглэм, хэрэгжүүлэх арга хэмжээний хүрээг тогтоож, хэрэгжилтийг зохион байгуулахтай холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

1.2.Энэ журмыг Төв аймгийн Зуунмод хотын агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд ажиллаж, амьдарч байгаа иргэн, хуулийн этгээд дагаж мөрдөнө.

Хоёр.Иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагын эрх, үүрэг

Төв аймгийн агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд ажиллаж, амьдарч буй иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллага Агаарын тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлд зааснаас гадна дараах эрх, үүргийг хэрэгжүүлнэ.

2.1.Агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд агаар бохирдуулагч томоохон суурин эх үүсвэр /усан халаалтын болон уурын зуух/ ашиглан үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхэлж буй иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллага нь Ус, цаг уур, орчны шинжилгээний төвөөр дүгнэлт гаргуулан Зуунмод сумын Засаг даргаас зөвшөөрөл авах;

2.2.Агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд агаар бохирдуулах томоохон суурин эх үүсвэр /усан халаалтын болон уурын зуух/ ашиглан үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхэлдэг аж ахуйн нэгж, байгууллагууд зуухандаа технологийн шинэчлэл хийж сайжруулах, шаталтыг бүрэн явуулах, бохирдлыг бууруулах зорилгоор /тортог баригч шүүлтүүр, утаа сарниулагч суурилуулах, зуухны янданг боломжит хамгийн өндөр хэмжээнд хүртэл өндөрлөх г.м/ тоноглох;

2.3.Уурын болон усан халаалтын зуух хэрэглэдэг аж ахуйн нэгж байгууллагууд үнс, нурам ачиж тээвэрлэхдээ тоосжилт дарах /чийгшүүлэх/ арга хэмжээ авах;

2.4.Үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхэлж байгаа иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллага усан халаалтын зууханд хаягдал дугуй, ашигласан масло, хуванцар хог, нийлэг уут гэх мэт зориулалтын бус түлш шатаахгүй байх;

2.5.“Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд хамаарах иргэн 5-аас доошгүй, аж ахуйн нэгж байгууллагууд 10-аас доошгүй мод бутыг өөрийн эзэмшил, өмчлөлийн талбайд тарьж, ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэх арга хэмжээ авах;

2.6. Агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд аймаг, сумаас зохион байгуулж буй сургалт, сурталчилгааны ажилд идэвхтэй оролцох;

2.7. Агаарын бохирдлын сөрөг нөлөөллөөс эрүүл мэндээ хамгаалах зорилгоор дотоод орчны агаарын чанараа сайжруулах арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх;

2.8. Агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд орших айл өрхүүд хог хаягдлыг эх үүсвэр дээр нь ангилан ялгаж хэвших;

2.9. Гэр хорооллын айл өрхүүд ариун цэврийн байгууламжаа нүхэн жорлон, угаадасны нүх, техникийн шаардлага MNS 5924:2015 стандартад нийцүүлэх;

2.10. Айл өрх, аж ахуйн нэгж, байгууллагууд өдөр шөнийн 2 тарифт тоолуур суурилуулах, шөнийн цагаар түүхий нүүрс түлэхээс татгалзаж, цахилгаан халаагуур болон бусад дэвшилтэд технологи бүхий бүтээгдэхүүн (гэр, байшин барилгын дулаан алдагдлыг багасгах, сайжруулсан зуух, түлш, сэргээгдэх эрчим хүч, хийн түлш гэх мэт)-ийг хэрэглээндээ үе шаттайгаар нэвтрүүлэх;

2.11. Улсын байцаагчийн болон цагдаагийн байгууллагын эрх бүхий албан хаагч, байгаль орчны мэргэжилтнийг шаардлагатай тохиолдолд өөрийн эзэмшилд нэвтрүүлж, түүний тавьсан хууль ёсны шаардлагыг биелүүлэх;

2.12. Агаарын чанарын талаарх мэдээлэл болон агаар орчны бохирдлыг бууруулах зорилгоор мэргэжлийн байгууллагаас арга зүйн туслалцаа, зөвлөгөө авах;

2.13. Агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд 15 кв хүртэлх хүчин чадалтай зуухны тоог нэмэгдүүлэхгүй байх;

2.14. Агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд үйл ажиллагаа явуулж буй иргэн, аж ахуйн нэгжүүд 15-100квт хүртэлх хүчин чадалтай зууханд технологийн шинэчлэл хийх /хийн болон цахилгаан/;

2.15. Агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд үйл ажиллагаа явуулж буй 101 квт-аас дээш хүчин чадалтай зуухны үйл ажиллагаа эрхлэгч байгууллагууд сүүлийн үеийн дэвшилтэт технологи бүхий хүхрийн давхар исэл, азотын давхар исэл, тоосонцор шүүх шүүлтүүрүүдийг суурилуулах;

2.16. Агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд гэр, сууц, ажлын байрны дулаан алдагдлыг багасгах зориулалттай, стандартад нийцсэн нэмэлт дулаалга хийх.

Гурав. Төрийн байгууллагын чиг үүрэг

3.1. Төв аймгийн Зуунмод сумын Засаг дарга энэхүү журмын хэрэгжилтийг хариуцан зохион байгуулна.

3.2. Аймгийн Байгаль орчны газар агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд мөрдөх журмын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллана.

3.3.Багийн Засаг дарга нар агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд орших айл өрх болон үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхэлж байгаа аж ахуй нэгж байгууллагын бүртгэлийг гаргаж, дүн мэдээг жил бүрийн 12 дугаар сарын 20-ны дотор аймгийн Ус, цаг уур орчны шинжилгээний төвд хүргүүлнэ.

3.4.УЦУОШТөв нь агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд орших агаар бохирдуулах эх үүсвэрийн мэдээлэл болон агаарын чанарын төлөв байдлын талаарх тайлан мэдээг Байгаль орчны газарт хагас, бүтэн жилээр хүргүүлнэ.

3.5.Байгаль орчны газар дараах үйл ажиллагааг хэрэгжүүлнэ.

3.5.1.Журмын хэрэгжилтийн талаар холбогдох мэдээ тайланг бүтэн жилээр гарган аймгийн Засаг даргад тайлагнана;

3.5.2.“Агаарын тухай хууль тогтоомж, агаарын бохирдлыг бууруулах чиглэлээр баримталж буй төрийн бодлого, шийдвэр”-ийн хүрээнд иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагуудыг мэргэжил арга зүйн удирдлагаар хангаж ажиллана;

3.5.3.Өвлийн улиралд бага насны хүүхэд, жирэмсэн эхчүүд, өндөр настнуудад агаарын бохирдлоос үүдэлтэй өвчлөлөөс эрүүл мэндээ хамгаалах, урьдчилан сэргийлэх, зөв дадал, хэрэглээг хэвшүүлэх сурталчилгааг Эрүүл мэндийн газар, Зуунмод сумын Засаг даргын Тамгын газар хамтран зохион байгуулна.

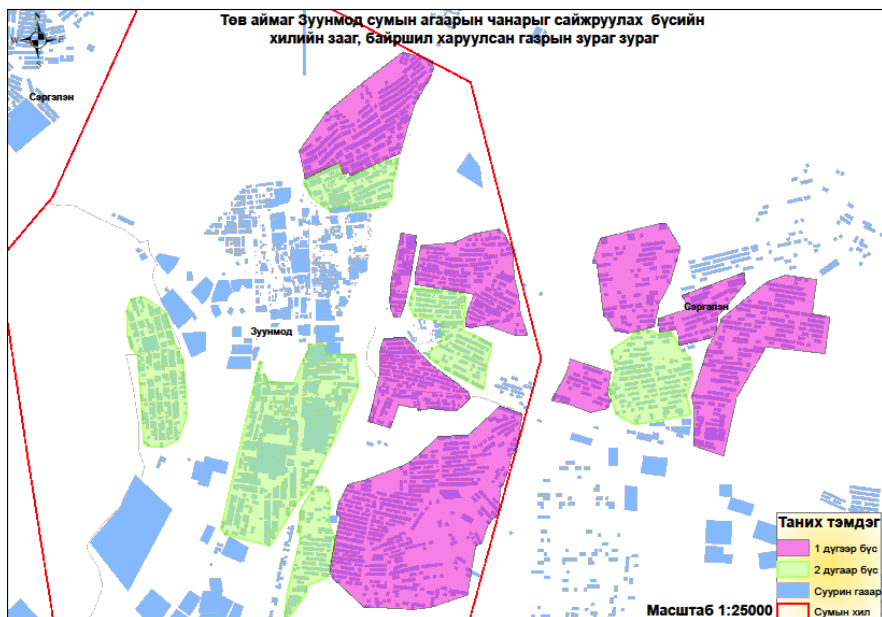
3.6.Аймгийн Засаг дарга агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд мөрдөх журмын хэрэгжилийн талаарх тайлан, мэдээг жил бүр БОУАӨЯ-нд ирүүлнэ.

Дөрөв.Хяналт, хариуцлага

4.1.Энэхүү журмын хэрэгжилтэд Төв аймгийн Байгаль орчны газар, /Ус, цаг уур, орчны шинжилгээний төв, Зуунмод сумын Засаг дарга, багийн Засаг дарга нар/ хяналт тавина.

4.2.Энэхүү журмыг зөрчсөн иргэн, хуулийг этгээдэд Зөрчлийн тухай хууль болон Эрүүгийн тухай тухай (Байгаль хамгаалах журмын эсрэг гэмт хэрэг) төрийн албан хаагчид Төрийн албаний хуульд заасан хариуцлага тооцно.

Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн сайд, Төв аймгийн Засаг даргын хамтарсан 2025 оны 10 дугаар сарын 31-ний өдрийн А/834, А/591 дүгээр шийдвэрийн гуравдугаар хавсралт

Захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн бүртгэлд
2025 оны 12 дугаар сарын 19-ний өдрийн 7438 дугаарт бүртгэв.

БАЙГАЛЬ ОРЧИН, УУР АМЬСГАЛЫН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН САЙД, ХӨВСГӨЛ АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ХАМТАРСАН ШИЙДВЭР

2025 оны 10 дугаар
сарын 31-ний өдөр

Дугаар А/836, А/642

Мөрөн сум

АГААРЫН ЧАНАРЫГ САЙЖРУУЛАХ БҮСИЙГ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ

Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 66 дугаар зүйлийн 66.1, 72 дугаар зүйлийн 72.1.1, 72.1.2, Агаарын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1, 15.4 дэх хэсгийг тус тус үндэслэн ТУШААХ/ЗАХИРАМЖЛАХ нь:

1.“Хөвсгөл аймгийн төв Мөрөн сумын агаарын чанарыг сайжруулах бүс”-ийг нэгдүгээр, бүсэд мөрдөх журмыг хоёрдугаар хавсралтаар тус тус баталсугай.

2.Энэхүү хамтарсан тушаал, захирамжийг захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн бүртгэлд бүртгүүлж, журмыг хэрэгжүүлэхэд нэгдсэн удирдлагаар хангаж ажиллахыг Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн яамны Хүрээлэн буй орчны бодлого, зохицуулалтын газрын дарга (Г.Энхмөнх), журмын хэрэгжилтийг зохион байгуулж, үр дүнг тайлагнаж ажиллахыг Хөвсгөл аймгийн Байгаль орчны газар (Д.Даваадорж), Хөвсгөл аймгийн Ус цаг уур, орчны шинжилгээний төвийн дарга (Д.Өнөрбат), Хөвсгөл аймгийн Мөрөн сумын Засаг дарга (Х.Тайванбаяр) нарт тус тус даалгасугай.

3.Агаарын чанарыг сайжруулах бүс тогтоосон талаар хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр олон нийтэд зарлан мэдээллэхийг Хөвсгөл аймгийн Байгаль орчны газрын дарга (Д.Даваадорж), Хөвсгөл аймгийн Засаг даргын Тамгын газар (Р.Машбат) нарт тус тус үүрэг болгосугай.

4.Энэхүү хамтарсан тушаал, захирамж гарсантай холбогдуулан “Агаарын чанарыг сайжруулах бүсийг шинэчлэн батлах тухай” Байгаль орчин, ногоон хөгжил, аялал жуулчлалын сайд, аймгийн Засаг даргын хамтарсан 2016 оны 02-р сарын 23-ны өдрийн А/48, А/192 дугаар тушаал, захирамжийг хүчингүй болсонд тооцсугай.

БАЙГАЛЬ ОРЧИН, УУР АМЬСГАЛЫН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН
САЙД

Б.БАТБААТАР

ХӨВСГӨЛ АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГА

Л.ТӨМӨРБААТАР

*Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн сайд, Хөвсгөл аймгийн
Засаг даргын хамтарсан 2025 оны 10 дугаар сарын 31-ний өдрийн
А/836, А/642 дугаар шийдвэрийн нэгдүгээр хавсралт*

МӨРӨН СУМЫН АГААРЫН ЧАНАРЫГ САЙЖРУУЛАХ БҮС

Бүс	Бүсэд хамрагдах баг, гудамж	Өрхийн тоо	Нийт галлагаатай айл өрхийн тоо
1 дүгээр бүс	5 дугаар багийн зах орчмын баруун талын хэсэг болон гэр хорооллын айл өрхүүд болон албан байгууллагууд хамаарна.	184	184
2 дугаар бүс	6 дугаар багийн гэр хорооллын айл өрхүүд болон албан байгууллагууд хамаарна.	967	519
Айл өрхийн тоо	1151		

*Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн сайд, Хөвсгөл аймгийн
Засаг даргын хамтарсан 2025 оны 10 дугаар сарын 31-ний өдрийн
А/836, А/642 дугаар шийдвэрийн хоёрдугаар хавсралт*

МӨРӨН СУМЫН АГААРЫН ЧАНАРЫГ САЙЖРУУЛАХ БҮСЭД ДАГАЖ МӨРДӨХ ЖУРАМ

Нэг.Нийтлэг үндэслэл

1.1.Энэ журмын зорилго нь Хөвсгөл аймгийн төв Мөрөн сумын агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд мөрдөх дэглэм, хэрэгжүүлэх арга хэмжээний хүрээг тогтоож, хэрэгжилтийг зохион байгуулахтай холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

1.2.Энэ журмыг Мөрөн сумын агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд ажиллаж, амьдарч байгаа иргэн, хуулийн этгээд дагаж мөрдөнө.

Хоёр.Иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагын эрх, үүрэг

2.1.Агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд үйл ажиллагаа явуулж байгаа иргэн, аж ахуй нэгж, байгууллагууд нь агаар бохирдуулагч аливаа эх үүсвэр ашиглаж үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхлэхдээ Ус, цаг уур, орчны шинжилгээний төвөөр дүгнэлт гаргуулан Мөрөн сумын Засаг даргаас зөвшөөрөл авна.

2.2.Агаарын чанарын сайжруулах бүсэд халаалтын зуух ашиглан үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхэлдэг иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагууд технологийн шинэчлэл хийж сайжруулах, шаталтыг бүрэн явуулах, бохирдлыг бууруулах тоног төхөөрөмжөөр (тортог баригч, шүүлтүүр, утаа сарниулагч суурилуулах, зуухны янданг боломжит хамгийн өндөр хэмжээнд хүртэл өндөрлөх гэх мэт) тоноглох.

2.3.Уурын болон усан халаалтын зуух хэрэглэдэг аж ахуйн нэгж, байгууллагууд стандартын шаардлага хангасан үнс баригч, шүүлтүүртэй зуух суурилуулах, үнсийг ахуйн хог хаягдлаас тусгайлан ангилж, битүүмжлэлтэй саванд хадгалж, ачиж тээвэрлэхдээ тоосжилт дарах /чийгшүүлэх/ арга хэмжээ авах.

2.4.Үйлдвэрлэл үйлчилгээ эрхэлж байгаа иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагууд халаалтын зууханд хаягдал дугуй, ашигласан тос масло, хуванцар хог, нийлэг уут гэх мэт зориулалтын бус түлш шатаахгүй байх.

2.5.Тэрбум мод үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд хамаарах иргэн 5-аас доошгүй, аж ахуй нэгж, байгууллагууд 10-аас доошгүй мод бутыг өөрийн эзэмшил, өмчлөлийн талбайд тарьж, ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэх арга хэмжээ авах.

2.6.Агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд орших айл өрхүүд хашаандаа хог хаягдлыг эх үүсвэр дээр нь ангилан ялгаж, эдийн засгийн эргэлтэнд оруулах.

2.7. Агаарын бохирдлын сөрөг нөлөөллөөс эрүүл мэндээ хамгаалах зорилгоор зуух, яндангийн цэвэрлэгээ, засвар үйлчилгээг тогтмол хийж, дотоод орчны агаарын чанараа сайжруулах арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх.

2.8. Агаарын чанарыг сайжруулах бүсийн иргэн аж ахуй нэгж байгууллага аймаг, сумаас зохион байгуулж буй сургалт, сурталчилгаа, олон нийтийн ажилд идэвхтэй оролцох.

2.9. Гэр хорооллын айл өрхүүд ариун цэврийн байгууламж, угаадасны нүхийг техникийн шаардлага MNS 5924:2015 стандартад нийцүүлэх.

2.10. Айл өрх, аж ахуйн нэгж, байгууллагууд өдөр, шөнийн 2 тарифт тоолуур суурилуулах, шөнийн цагаар түүхий нүүрс түлэхээс татгалзаж, цахилгаан халаагуур болон бусад дэвшилтэд технологи бүхий бүтээгдэхүүн (гэр, байшин, барилгын дулаан алдагдлыг багасгах, сайжруулсан зуух, түлш, сэргээгдэх эрчим хүч, хийн түлш гэх мэт)-ийг хэрэглээндээ үе шаттайгаар нэвтрүүлэх.

2.11. Байгаль орчны байцаагч, орчны эрүүл ахуйн байцаагч болон цагдаагийн байгууллагын эрх бүхий албан хаагч, байгаль орчны мэргэжилтнийг шаардлагатай тохиолдолд өөрийн эзэмшилд нэвтрүүлж, түүний тавьсан хууль ёсны шаардлагыг биелүүлэх.

2.12. Ахуйн хэрэглээний түлшний үйлдвэрүүд, нөөцлөх агуулахууд, худалдан борлуулах цэгийн зориулалтаар ашиглаж, эзэмшиж буй газрынхаа эрүүл ахуйн нөхцөлийг сайжруулах, түлш хураах, хадгалах, худалдан борлуулах талбайг бетоноор цутгаж цугларсан түлшний хог хаягдлыг цуглуулах түр цэг байгуулж цэвэрлэн тогтмол зөөвөрлөж, гэрэлтүүлэг, камержуулалт байршуулах, тухайн орчны эрүүл ахуйн аюулгүй байдлыг хангаж хамгаалах.

2.13. Уурын болон усан халаалтын зуух ашиглагч аж ахуйн нэгж, иргэн халаалтын зуухны утааны сувагт хаягдал утааг хэмжих зориулалттай сорьцын цэг гаргаж жилд 1-ээс доошгүй удаа эх үүсвэрийн шинжилгээ хийлгэж стандартын шаардлага хангаж байгаа эсэхийг хянах.

2.14. Гэр, сууц, ажлын байрны дулаан алдагдлыг багасгах зориулалттай, стандартад нийцсэн нэмэлт дулаалга хийх.

2.15. Хуульд заасан бусад эрх, үүрэг.

Гурав. Төрийн байгууллагуудын чиг үүрэг

3.1. Хөвсгөл аймгийн Мөрөн сумын Засаг дарга энэхүү журмын хэрэгжилтийг хариуцан зохион байгуулна.

3.2. Аймгийн Байгаль орчны газар, Мөрөн сумын Засаг даргын Тамгын газар агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд мөрдөх журмын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллана.

3.3.Багийн Засаг дарга нар агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд орших айл өрх болон үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхэлж байгаа аж ахуйн нэгж, байгууллагын бүртгэлийг гаргаж, дүн мэдээг жил бүрийн 12 дугаар сарын 20-ны дотор аймгийн Ус, цаг уур орчны шинжилгээний төвд хүргүүлнэ.

3.4.УЦУОШТөв нь агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд орших агаар бохирдуулах эх үүсвэрийн мэдээлэл болон агаарын чанарын төлөв байдлын талаарх тайлан мэдээг Байгаль орчны газар, Мөрөн сумын Засаг даргын Тамгын газарт хагас, бүтэн жилээр хүргүүлнэ.

3.5.Мөрөн сумын Засаг даргын Тамгын газар нь ухаалаг тоолуур, угаарын хийн мэдрэгч төхөөрөмжийг айл өрхүүдэд олгохдоо хариуцлагын гэрээ байгуулан ашиглалт, хамгаалалтын асуудлыг шийдвэрлэнэ.

3.6.Байгаль орчны газар дараах үйл ажиллагааг хэрэгжүүлнэ.

3.6.1.Байгаль орчны газар Мөрөн сумын Засаг даргын Тамгын газартай хамтран журмын хэрэгжилтийн талаар холбогдох мэдээ тайланг хагас, бүтэн жилээр гарган аймгийн Засаг даргын Тамгын газарт тайлагнана;

3.6.2.“Агаарын тухай хууль тогтоомж, агаарын бохирдлыг бууруулах чиглэлээр баримталж буй төрийн бодлого, шийдвэр”-ийн хүрээнд иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагуудыг мэргэжил арга зүйн удирдлагаар хангаж ажиллана;

3.6.3.Өвлийн улиралд бага насны хүүхэд, жирэмсэн эхчүүд, өндөр настнуудад агаарын бохирдлоос үүдэлтэй өвчлөлөөс эрүүл мэндээ хамгаалах, урьдчилан сэргийлэх, зөв дадал, хэрэглээг хэвшүүлэх сурталчилгааг Эрүүл мэндийн газар, Мөрөн сумын Засаг даргын Тамгын газартай хамтран зохион байгуулна;

3.6.4.Хуульд заасан бусад эрх үүрэг.

Дөрөв.Хяналт, хариуцлага

4.1.Энэхүү журмын хэрэгжилтэд Хөвсгөл аймгийн Байгаль орчны газар, Мөрөн сумын Засаг даргын Тамгын газар, Ус, цаг уур, орчны шинжилгээний төв, сум, багийн Засаг дарга нар хяналт тавина.

4.2.Энэхүү журмыг зөрчсөн иргэн, хуулийн этгээдэд Зөрчлийн тухай болон Эрүүгийн тухай хууль (Байгаль хамгаалах журмын эсрэг гэмт хэрэг), төрийн албан хаагчид Төрийн албаны тухай хуульд заасан хариуцлага ногдуулна.

Захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн бүртгэлд
2025 оны 12 дугаар сарын 19-ний өдрийн 7439 дүгээрт бүртгэв.

ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ, ХӨНГӨН ҮЙЛДВЭРИЙН САЙДЫН ТУШААЛ

2025 оны 11 дүгээр
сарын 20-ны өдөр

Дугаар А/565

Улаанбаатар
хот

МАЛ ҮРЖҮҮЛЭГ, ТЕХНОЛОГИЙН АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ТӨРӨЛ, ЖИШИГ ҮНИЙГ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ

Малын генетик нөөцийн тухай хуулийн 11 дүгээр зүйлийн 11.8 дахь хэсгийг үндэслэн ТУШААХ нь:

1. Мал үржүүлэг, технологийн ажил үйлчилгээний төрөл, төлбөрийн жишиг үнийн хэмжээг хавсралтаар баталсугай.

2. Мал үржүүлэг, технологийн ажил үйлчилгээний жишиг үнийг орон нутагт хүргүүлж, тушаалын хэрэгжилтэд хяналт тавих, улсын төсвийн хөрөнгөөр гүйцэтгэх ажил үйлчилгээний зардлыг баталсан үнэлгээгээр тооцож жил бүрийн улсын төсөвт тусгах арга хэмжээ авч ажиллахыг Төрийн нарийн бичгийн дарга (Т.Жамбалцэрэн)-д үүрэг болгосугай.

3. Мал үржүүлэг, технологийн ажил үйлчилгээнд шаардагдах зардлыг баталсан үнэлгээгээр тооцож жил бүрийн орон нутгийн төсөвт тусган санхүүжүүлж ажиллахыг аймгийн Засаг дарга нарт зөвлөсүгэй.

4. Энэхүү тушаал гарсантай холбогдуулан 2018 оны 04 дүгээр сарын 18-ны өдрийн А/68 дугаар тушаалыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

САЙД

Ж.ЭНХБАЯР

Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайдын 2025 оны 11 дүгээр сарын 20-ны өдрийн А/565 дугаар тушаалын хавсралт

**МАЛ ҮРЖҮҮЛЭГ, ТЕХНОЛОГИЙН АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНД
БАРИМТЛАХ ЖИШИГ ҮНИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ**

№	Ажил үйлчилгээний ангилал	Гүйцэтгэх ажил үйлчилгээ	Малын төрөл	Хэмжих нэгж	Жишиг үнэ /төгрөгөөр/
1	Үндсэн сайжруулагчаар ашиглаж байгаа баталгаажсан үүлдэр, омгийн малд үзлэг, ангилалт явуулж стандартын шаардлага хангасан цөм сүргийг бүрдүүлэх, үржлийн өсвөр мал бойжуулах, баталгаажуулах	Ангийн ангилалт	Бод	Толгой тутам	3,000
			Бог		2,000
		Хувьсын ангилалт	Бод	Толгой тутам	10,000
			Бог		5,000
2	Малын генетик нөөцийг бүртгэх, төлөв байдлыг тодорхойлох	Малыг ээмэглэх, ялган тэмдэглэх	Бод	Толгой тутам	2,500
			Бог		1,500
		Малын бүртгэл хөтлөх, нэгдсэн санд мэдээлэх	Бүх мал	Толгой тутам	2,000
		Үржүүлгийн бүтээгдэхүүний бүртгэл хөтлөх, програмд шивэх		Толгой	2,000
		Удам зүйн үнэлгээний бүртгэл хөтлөх, програмд шивэх		Толгой тутам	2,500
		Уламжлалт мэдлэгийн бүртгэл хөтлөх, програмд шивэх		Өрхөөр	2,500
3	Малын генийн үндэсний санг баяжуулах, хээлтүүлэгч малын үржлийн чанарыг үнэлэх	Гойд ашиг шимт хээлтүүлэгч малаас үр авч хадгалах	Бод	Нэг тун тутамд	3,500
			Бог		2,000
		Үржлийн үнэт чанараар гойд ашиг шимт мал шалгаруулах, улсын үржлийн дэвтэрт бүртгэх	Бод	Толгой тутам	50,000
			Бог		35,000

4	Зөгийнд үзлэг ангилалт хийх	Зөгийг бүлээр жинлэх /үүр хайрцаг/		Бүл тутам	3,000
		Эх зөгийн биеийн хэмжээ авч, галбир үнэлэх	эх зөгий	Толгой тутам	3,000
		Бүлийн хүчийг тодорхойлох /Завсрын зайгаар/		Бүл тутам	2,000
		Зөгийн үржлийн удмын бүртгэл хөтлөх		Бүл тутам	2,000
5	Мал, амьтанд им тэмдэг тавих	Хүйтэн аргаар тамгалах	Бод	Толгой тутам	15,000
		Эх зөгийнд тэмдэг тавих /будгаар/		эх зөгий	6,000
		Гахайг имнэж дугаарлах		толгой тутам	3,000
6	Биотехнологийн дэвшилтэт аргаар мал, амьтанд зохиомол хээлтүүлэг хийх	Гүн хөлдөөсөн үрээр зохиомол хээлтүүлэг хийх	Бод	толгой тутам	80,000
			Бог		60,000
		Хүйс жолоодсон үрээр зохиомол хээлтүүлэг хийх	Бод	толгой тутам	180,000
		Гардан хээлтүүлэг хийх	Бод	толгой тутам	20,000
			Бог		10,000
		Хөврөл шилжүүлэн суулгах	Бод	толгой тутам	800,000
			Бог		400,000
		Хээлтүүлэгчээс үр авч шингэлэн зохиомол хээлтүүлэг хийх	Бод	толгой тутам	20,000
			Бог		12,000
		Үрийн чанарыг баллаар үнэлэх	Бод	толгой тутам	6,000
			Бог		3,500
		Гахайд зохиомол хээлтүүлэг хийх	мэгж	толгой тутам	15,000
		Эх зөгийд зохиомол хээлтүүлэг хийх	эх зөгий	толгой тутам	25,000
		Гүн хөлдөөсөн үрээр гахайнд зохиомол хээлтүүлэг хийх	мэгж	толгой тутам	30,000
		Гүн хөлдөөсөн үрээр эх зөгийнд зохиомол хээлтүүлэг хийх	эх зөгий	толгой тутам	35,000
		Өндөр ашиг шимтэй хээлтүүлэгч эр зөгийнөөс үр авч хадгалах	эх зөгий	толгой тутам	20,000
		Зөгийн үрийн чанар үнэлэх	эх зөгий	толгой тутам	7,000

7	Мал, амьтны хээл тодорхойлох	Шулуун гэдсээр	Бод	толгой тутам	20,000
		Тэмтрэх, харах, чагнах аргаар	Бод	толгой	2,500
			Бог	тутам	2,000
		Эхо аппаратаар	Бод	толгой	30,000
			Бог	тутам	15,000
		Эх зөгийн хээл тодорхойлох	эх зөгий		4,000
8	Баталгаажсан үүлдэр, омгийн малын ашиг шимийн гарц тогтоох, түүхий эд бүтээгдэхүүнд чанарын үзлэг шинжилгээ хийх	Ноос, ноолуурын гарц, чанар тодорхойлох	Тэмээ	1 дээж	7,000
			Сарлаг	1 дээж	10,000
			Хонь	1 дээж	3,000
			Ямаа	1 дээж	4,000
		Сүүний гарц, чанар тодорхойлох	Бод	1 дээж	10,000
			Бог	1 дээж	10,000
		Зөгийнд үзлэг, заазлалт хийх		Бүл тутам	1,800
9	Хээлтүүлэгч малын үржлийн үнэт чанарыг үнэлэх	Өсвөр хээлтүүлэгчийг хянан баталгаажуулах	Бод	толгой	20,000
			Бог	тутам	10,000
		Удам гарвалаар:	Бод	толгой	35,000
			Бог	тутам	30,000
		Үр төлөөр:	Бод	толгой	50,000
			Бог	тутам	35,000
		Ашиг шимээр:	Бод	толгой	50,000
			Бог	тутам	35,000
		Үржлийн үнэт чанараар:	Бод	толгой	50,000
			Бог	тутам	30,000
		Хээлтүүлэгч эр зөгий болон эх зөгийг сонгож авах	аж ахуй, нэгж		20,000
		Зөгийн үүлдэр тодорхойлох	Бүл тутам		10,000
10	Тэжээлийн чанарт үнэлгээ өгөх	Өвс, сүрэл	1 дээж		25,000
		Дарш			25,000
		Багсармал тэжээл			25,000
		Хүчит тэжээл			25,000
		Амьтаны гаралтай тэжээл			25,000
		Эрдэс тэжээл			15,000
		Үйлдвэрийн гаралтай тэжээл			25,000
		Уураг витаминт тэжээл			25,000
		Бэлчээр хадлангийн ургац тогтоох	100 га		25,000
		Нуруулдсан өвсний хэмжээ тогтоох	нуруу тутам		15,000

		Даршны хэмжээ тогтоох	тн тутам	15,000	
		Үйлдвэрийн гаралтай зөгийн тэжээл	1 дээж	4,000	
		Уурагт тэжээл		4,000	
		Нүүрс уст тэжээл 1:1		4,000	
		Нүүрс уст тэжээл 2:2		4,000	
		Бусад витаминт тэжээл		4,000	
		Зөгийн тэжээлийн балт ургамлын нөөц тогтоох		4,000	
		Зөгийн усалгаа болон усны шинж чанар		4,000	
		Зөгийн өвлийн тэжээлийн сахарын чанар, сархиагтай балны шинж чанар		4,000	
		11		Тэжээлийн норм жор тогтоох	Сүүний үхэрт
Хосолмол ашиг шимт үхэрт	Аж ахуй нэгж		350,000		
Шувуу	Аж ахуй нэгж		60,000		
Гахай	Аж ахуй нэгж		55,000		
Бордооны мал	Аж ахуй нэгж		65,000		
Зөгийн тэжээлийн жор тогтоох	Аж ахуй нэгж		50,000		
12	Мал сүргийн нөхөн үйлдвэрлэлийн төлөвлөлт хийх, сүргийн эргэлт, өсөлт, бүтээгдэхүүний нөөц тооцох	Сүргийн эргэлт	Жилээр	Бод	150,000
				Бог	150,000
				Гахай	100,000
				Шувуу	100,000
				Зөгий	25,000
		Малын гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүний нөөцийн тооцоолол гаргах		Бод	40,000
				Бог	35,000
				Гахай	50,000
				Шувуу	60,000
				Зөгий	20,000
		Нөхөн үйлдвэрлэлийн төлөвлөлт, хээлтүүлэг төллөлтийн график хийх:		Бод	40,000
				Бог	35,000
				Гахай	50,000
				Шувуу	60,000
				Зөгий	20,000
		Хээлтүүлгийн тохироо гаргах		Бод	25,000
				Бог	20,000
		Хээлтүүлэгч гэрээ, түрээсээр ашиглуулах		Бод	100,000
Бог	60,000				
Зөгийн бүл салгах, нийлүүлэх үйлчилгээ	Бүл тутам	4,000			

13	Мал аж ахуйн үйлдвэрлэлийн технологи боловсруулах, мэргэжил арга зүйн зөвлөгөө өгөх	Бэлчээрийн мал аж ахуйн үйлдвэрлэлийн технологи боловсруулах	Аж ахуй нэгж		32,000
		Эрчимжсэн мал аж ахуйн үйлдвэрлэлийн технологи боловсруулах	Аж ахуй нэгж		38,000
		Мал үржүүлэг, технологийн нэгжид мэргэжил арга зүйн зөвлөгөө өгөх	Аж ахуй нэгж		35,000
		Үржлийн мал бойжуулах зөвлөгөө	Аж ахуй нэгж		20,000
		Бэлчээр хадлан зохистой ашиглах зөвлөгөө	Аж ахуй нэгж		60,000
		Сүү, цөцгийн тос боловсруулах чиглэлээр зөвлөгөө өгөх	Аж ахуй нэгж		60,000
		Мал баригч, туслах ажилтан	Бод	Хүн өдөр	30,000
			Бог	Хүн өдөр	25,000
		Мал шахаж бордох зөвлөгөө	Аж ахуйн нэгж		90,000
		Бэлчээрийн зураглалыг холбогдох мэргэжлийн байгууллагатай хамтран гаргаж боловсруулалт хийх	1 га		30,000
		Бэлчээрийн газрын мониторинг үнэлгээг холбогдох газартай хамтран хийх	1 га		30,000
		Бэлчээр хадлан зохистой ашиглах технологи боловсруулах, зөвлөгөө өгөх	аж ахуй нэгж		80,000

14	Мал аж ахуйн үйл ажиллагаа эрхлэх төсөл боловсруулах	Зөгий үржлийн ажил үйлчилгээ	1 удаа	25,000
		Зөгий маллагч, туслах ажилтан	1 бүлд	2,500
		Зөгийн аж ахуйн арчилгаа маллагааны технологи боловсруулах	1 удаагийн	320,000
		Зөгий аж ахуй эрхлэгчдэд зөвлөгөө өгөх	1 удаагийн	35,000
		Зөгийн үржлийн бүл бойжуулах	1 удаагийн	80,000
		Зөгийн ферм байгуулах төсөл боловсруулах	1 удаагийн	180,000
		Сүүний үхрийн аж ахуй байгуулах төсөл боловсруулах	1 удаагийн	350,000
		Махны үхрийн аж ахуй байгуулах төсөл боловсруулах	1 удаагийн	350,000
		Хонины аж ахуй байгуулах төсөл боловсруулах	1 удаагийн	350,000
		Ямааны аж ахуй байгуулах төсөл боловсруулах	1 удаагийн	350,000
		Гахайн аж ахуй байгуулах төсөл боловсруулах	1 удаагийн	350,000

ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ, ХӨНГӨН ҮЙЛДВЭРИЙН САЙДЫН ТУШААЛ

2025 оны 11 дүгээр
сарын 20-ны өдөр

Дугаар А/571

Улаанбаатар
хот

ЖАГСААЛТ БАТЛАХ ТУХАЙ

Амьтан, ургамал, тэдгээрийн гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүнийг улсын хилээр нэвтрүүлэх үеийн хорио цээрийн хяналт, шалгалтын тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.5 дахь заалтыг үндэслэн ТУШААХ нь:

1.Хүний эрүүл мэнд, байгаль орчинд үзүүлэх эрсдэлийн түвшинг харгалзан импортын мэдэгдэл олгох амьтан, тэдгээрийн гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүний жагсаалтыг хавсралт ёсоор баталсугай.

2.Батлагдсан жагсаалтыг үйл ажиллгаандаа мөрдүүлж, холбогдох чиглэлийн албан хаагчдыг мэргэжил, арга зүйн удирдлагаар хангаж ажиллахыг Мал эмнэлгийн ерөнхий газрын дарга (А.Нарантуяа)-д даалгасугай.

3.Тушаалын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ, дотоод аудитын газар (Б.Батшагай)-т, тушаалыг захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн бүртгэлд бүртгүүлэхийг Төрийн захиргааны удирдлагын газар (Б.Отгонцэцэг)-т тус тус үүрэг болгосугай.

САЙД

Ж.ЭНХБАЯР

Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайдын 2025 оны 11 дүгээр сарын 20-ны өдрийн А/571 дүгээр тушаалын хавсралт

**ХҮНИЙ ЭРҮҮЛ МЭНД, БАЙГАЛЬ ОРЧИНД ҮЗҮҮЛЭХ ЭРСДЭЛИЙН
ТҮВШИНГ ХАРГАЛЗАН ИМПОРТЫН МЭДЭГДЭЛ ОЛГОХ АМЬТАН,
ТЭДГЭЭРИЙН ГАРАЛТАЙ ТҮҮХИЙ ЭД, БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ
ЖАГСААЛТ**

Д/д	БТКУС код	Барааны нэр төрлийн ангилал ба монгол тодорхойлолт	Хэмжих нэгж
I. АМЬД МАЛ, АМЬТАН			
1	101	Адуу, илжиг, луус болон хөдий луус	толгой
2	1012	Адуу	толгой
3	1012100	Цэвэр үүлдрийн үржлийн адуу	толгой
4	1012900	Цэвэр үүлдрийн үржлийн бус адуу	толгой
5	1013	Илжиг	толгой
6	1013000	Илжиг	толгой
7	1019	Луус, хөдий луус	толгой
8	1019000	Луус, хөдий луус	толгой
9	102	Үхэр	толгой
10	1022	Үхэр	толгой
11	10221	Цэвэр үүлдрийн үржлийн үхэр	толгой
12	1022110	Үхэр, бух, шар	толгой
13	1022120	Сарлаг	толгой
14	1022190	Бусад	толгой
15	1022900	Цэвэр үүлдрийн үржлийн бус үхэр	толгой
16	1023	Одос үхэр	толгой
17	1023100	Цэвэр үүлдрийн үржлийн одос үхэр	толгой
18	1023900	Цэвэр үүлдрийн үржлийн бус одос үхэр	толгой
19	1029	Үхэр, одос үхэрнээс бусад үхэр	толгой
20	1022910	Үхэр, бух, шар	толгой
21	1022920	Сарлаг	толгой
22	1029000	Үхэр, одос үхэрнээс бусад үхэр	толгой
23	103	Гахай	толгой
24	1031	Цэвэр үүлдрийн үржлийн гахай	толгой
25	1031000	Цэвэр үүлдрийн үржлийн гахай	толгой
26	1039	Цэвэр үүлдрийн үржлийн бус гахай	толгой
27	1039100	Цэвэр үүлдрийн үржлийн бус гахай -50 кг-аас бага жинтэй	толгой
28	1039200	Цэвэр үүлдрийн үржлийн бус гахай -50 кг эсвэл түүнээс их жинтэй	толгой
29	104	Хонь, ямаа	толгой
30	1041000	Хонь	толгой

31	1042000	Ямаа	толгой
32	105	Тэжээвэр амьд шувуу, тухайлбал <i>Gallus domesticus</i> төрлийн тахиа, нугас, галуу, цацагт хяруул болон сувд гургуул	толгой
33	1051	185 гр-аас ихгүй жинтэй	толгой
34	1051100	<i>Gallus domesticus</i> төрлийн тахиа -185 гр-аас ихгүй жинтэй	толгой
35	1051200	Цацагт хяруул -185 гр-аас ихгүй жинтэй	толгой
36	1051300	Нугас -185 гр-аас ихгүй жинтэй	толгой
37	1051400	Галуу -185 гр-аас ихгүй жинтэй	толгой
38	1051500	Сувд гургуул -185 гр-аас ихгүй жинтэй	толгой
39	1059	185 гр-аас их жинтэй	толгой
40	1059400	<i>Gallus domesticus</i> төрлийн тахиа -185 гр-аас их жинтэй	толгой
41	1059900	Цацагт хяруул, нугас, галуу, сувд гургуул болон бусад тэжээвэр амьд шувуу	толгой
42	106	Амьд амьтан	толгой
43	1061	Хөхтөн амьтан	толгой
44	1061100	Мич төрөлтөн	толгой
45	1061200	Халим, дельфин болон далайн гахай (<i>Cetacea</i> төрлийн хөхтөн); далайн үхэр болон дугаанг (<i>Sirenia</i> төрлийн хөхтөн); далайн хав, далайн арслан болон далайн морь (<i>Pinnipedia</i> гийн дэд төрлийн хөхтөн)	толгой
46	1061300	Тэмээ болон бусад тэмээн төрөлхтөн (<i>Camelidia</i>)	толгой
47	1061400	Туулай болон молтогчин туулай	толгой
48	1061900	Мич төрөлтөн; Халим, дельфин болон далайн гахай (<i>Cetacea</i> төрлийн хөхтөн); далайн үхэр болон дугаанг (<i>Sirenia</i> төрлийн хөхтөн); далайн хав, далайн арслан болон далайн морь (<i>Pinnipedia</i> гийн дэд төрлийн хөхтөн); Тэмээ болон бусад тэмээн төрөлхтөн (<i>Camelidia</i>); Туулай болон молтогчин туулай-аас бусад хөхтөн амьтан	толгой
49	1062	Хэвлээр явагч амьтан (могой болон яст мэлхий орно)	толгой
50	1062000	Хэвлээр явагч амьтан (могой болон яст мэлхий орно)	толгой
51	1063	Шувуу	толгой
52	10631	Махчин шувуу	
53	1063110	Идлэг шонхор	толгой
54	1063190	Идлэг шонхороос бусад шувуу	толгой
55	10632	Тотьоны баг (parrots, parakeets, macaws, cockatoos)	толгой
56	1063200	Тотьоны баг (parrots, parakeets, macaws, cockatoos)	толгой
57	10633	Тэмээн хяруул; тэмээн хяруул /Австралийн урт хөлт, нисдэггүй том шувуу (<i>Dromaius novaehollandiae</i>)	толгой
58	1063300	Тэмээн хяруул; тэмээн хяруул /Австралийн урт хөлт, нисдэггүй том шувуу (<i>Dromaius novaehollandiae</i>)	толгой
59	10639	Идлэг шонхор; Тотьоны баг; Тэмээн хяруул зэргээс бусад шувуу	толгой

60	1063900	Идлэг шонхор; Тотьтоны баг; Тэмээн хяруул зэргээс бусад шувуу	толгой
61	1064	Шавж	ширхэг
62	1064100	Зөгий	ширхэг
63	1064900	Зөгийнөөс бусад шавж	ширхэг
64	1069	Хөхтөн амьтан; Хэвлээр явагч амьтан; Шувуу; Шавжаас бусад амьд амьтан	толгой
65	1069000	Хөхтөн амьтан; Хэвлээр явагч амьтан; Шувуу; Шавжаас бусад амьд амьтан	толгой
II. МАХ, ДАЙВАР МАХ			
66	201	Үхрийн шинэ эсвэл хөргөсөн мах	кг
67	2011000	Үхрийн гулууз болон өрөөл	кг
68	2012000	Үхрийн ястай нь хэсэглэсэн бусад мах	кг
69	2012010	Үхрийн	кг
70	2012020	Сарлагийн	кг
71	2013000	Үхрийн ясгүй мах	кг
72	2013010	Үхрийн	кг
73	2013020	Сарлагийн	кг
74	202	Үхрийн хөлдүү мах	кг
75	2021000	Үхрийн гулууз болон өрөөл мах	кг
76	2022000	Үхрийн ястай нь хэсэглэсэн бусад мах	кг
77	2022010	Үхрийн	кг
78	2023020	Сарлагийн	кг
79	2023000	Үхрийн ясгүй мах	кг
80	2023010	Үхрийн	кг
81	2023020	Сарлагийн	кг
82	203	Гахайн шинэ, хөргөсөн эсвэл хөлдүү мах	кг
83	2031	Гахайн шинэ эсвэл хөргөсөн мах	кг
84	2031100	Гахайн гулууз болон өрөөл мах	кг
85	2031200	Гахайн гуя, хаа болон тэдгээрийн ястай нь хэсэглэсэн мах	кг
86	2031900	Гахайн гулууз болон өрөөл, гуя, хаа болон тэдгээрийн ястай нь хэсэглэснээс бусад мах	кг
87	2032	Гахайн хөлдүү мах	кг
88	2032100	Гахайн хөлдүү гулууз болон өрөөл мах	кг
89	2032200	Гахайн хөлдүү гуя, хаа болон тэдгээрийн ястай нь хэсэглэсэн мах	кг
90	2032900	Гахайн хөлдөө гулууз болон өрөөл, гуя, хаа болон тэдгээрийн ястай нь хэсэглэснээс бусад мах	кг
91	204	Хонь, ямааны шинэ, хөргөсөн эсвэл хөлдүү мах	кг
92	2041	Хурганы шинэ эсвэл хөргөсөн гулууз болон өрөөл мах	кг
93	2041000	Хурганы шинэ эсвэл хөргөсөн гулууз болон өрөөл мах	кг
94	2042	Хонины шинэ эсвэл хөргөсөн мах	кг
95	2042100	Хонины шинэ эсвэл хөргөсөн гулууз болон өрөөл мах	кг

96	2042200	Хонины шинэ эсвэл хөргөсөн ястай нь хэсэглэсэн мах	кг
97	2042300	Хонины шинэ эсвэл хөргөсөн ясгүй мах	кг
98	2043	Хурганы хөлдүү гулууз болон өрөөл мах	
99	2043000	Хурганы хөлдүү гулууз болон өрөөл мах	кг
100	2044	Хонины шинэ биш эсвэл хөргөөгүй мах	
101	2044100	Хонины шинэ биш эсвэл хөргөөгүй гулууз болон өрөөл мах	кг
102	2044200	Хонины шинэ биш эсвэл хөргөөгүй ястай бусад хэсэг	кг
103	2044300	Хонины шинэ биш эсвэл хөргөөгүй ясгүй мах	кг
104	2045	Ямааны мах	
105	2045000	Ямааны мах	кг
106	205	Адуу, илжиг, луус эсвэл хөдий луусын шинэ, хөргөсөн эсвэл хөлдүү мах	кг
107	2050010	Адууны мах	кг
108	2050011	Ястай	кг
109	2050012	Ясгүй /шулсан/	кг
110	2050090	Илжиг, луус эсвэл хөдий луусын мах	кг
111	206	Үхэр, гахай, хонь, ямаа, адуу, илжиг, луус эсвэл хөдий луусын шинэ, хөргөсөн эсвэл хөлдүү хүнсний дайвар мах	кг
112	2061	Үхрийн шинэ эсвэл хөргөсөн хүнсний дайвар мах	кг
113	2061000	Үхрийн шинэ эсвэл хөргөсөн хүнсний дайвар мах	кг
114	2062	Үхрийн шинэ эсвэл хөргөсөн хөлдүү хүнсний дайвар мах	
115	2062100	Үхрийн шинэ эсвэл хөргөсөн хөлдүү хэл	кг
116	2062200	Үхрийн шинэ эсвэл хөргөсөн хөлдүү элэг	кг
117	2062900	Үхрийн шинэ эсвэл хөргөсөн хөлдүү хэл, элэгнээс бусад хүнсний дайвар мах	кг
118	2063	Гахайн шинэ эсвэл хөргөсөн хүнсний дайвар мах	кг
119	2063000	Гахайн шинэ эсвэл хөргөсөн хүнсний дайвар мах	кг
120	2064	Гахайн хөлдүү хүнсний дайвар мах	
121	2064100	Гахайн элэг	кг
122	2064900	Гахайн хөлдүү элэгнээс бусад хүнсний дайвар мах	кг
123	2068	Шинэ эсвэл хөргөсөн хонь, ямаа, адуу, илжиг, луус эсвэл хөдий луусын шинэ, хөргөсөн хүнсний дайвар мах	кг
124	2068000	Шинэ эсвэл хөргөсөн хонь, ямаа, адуу, илжиг, луус эсвэл хөдий луусын шинэ, хөргөсөн эсвэл хөлдүү хүнсний дайвар мах	кг
125	2069	Үхэр, гахай, хонь, ямаа, адуу, илжиг, луус эсвэл хөдий луусын хөлдүү хүнсний дайвар мах	кг
126	2069010	Хонины эсвэл ямааны хөлдүү хүнсний дайвар мах	кг
127	2069020	Адууны хөлдүү хүнсний дайвар мах	кг
128	2069090	Үхэр, гахай, ямаа, илжиг, луус эсвэл хөдий луусын хөлдүү хүнсний дайвар мах	кг

129	207	Зүйл 0105-д Заасан тэжээвэр шувууны шинэ, хөргөсөн эсвэл хөлдүү мах болон хүнсний дайвар мах	кг
130	2071	Gallus domesticus төрлийн тахианы шинэ, хөргөсөн эсвэл хөлдүү мах болон хүнсний дайвар мах	кг
131	2071100	Gallus domesticus төрлийн тахианы шинэ эсвэл хөргөсөн, бүтэн мах	кг
132	2071200	Gallus domesticus төрлийн тахианы хөлдүү бүтэн мах	кг
133	2071300	Gallus domesticus төрлийн тахианы шинэ эсвэл хөргөсөн, хэсэглэсэн мах болон дайвар мах	кг
134	2071400	Gallus domesticus төрлийн тахианы хөлдүү, хэсэглэсэн мах болон дайвар мах	кг
135	2072	Цацагт хяруулын шинэ, хөргөсөн эсвэл хөлдүү мах болон хүнсний дайвар мах	кг
136	2072400	Цацагт хяруулын шинэ эсвэл хөргөсөн, бүтэн мах	кг
137	2072500	Цацагт хяруулын хөлдүү бүтэн мах	кг
138	2072600	Цацагт хяруулын шинэ эсвэл хөргөсөн, хэсэглэсэн мах болон дайвар мах	кг
139	2072700	Цацагт хяруулын хөлдүү, хэсэглэсэн мах болон дайвар мах	кг
140	2074	Нугасны шинэ, хөргөсөн эсвэл хөлдүү мах болон хүнсний дайвар мах	кг
141	2074100	Нугасны хэсэглээгүй бүтэн мах (шинэ эсвэл хөргөсөн)	кг
142	2074200	Нугасны хэсэглээгүй бүтэн мах (хөлдөөсөн)	кг
143	2074300	Нугасны өөхтэй элэг (шинэ эсвэл хөргөсөн)	кг
144	2074400	Нугасны хэсэглэсэн мах болон өөхтэй элэгнээс бусад хүнсний дайвар мах (шинэ эсвэл хөргөсөн)	кг
145	2074500	Нугасны хэсэглэсэн мах болон өөхтэй элэгнээс бусад хүнсний дайвар мах (хөлдөөсөн)	кг
146	2075	Галууны шинэ, хөргөсөн эсвэл хөлдүү мах болон хүнсний дайвар мах	кг
147	2075100	Галууны хэсэглээгүй бүтэн мах (шинэ эсвэл хөргөсөн)	кг
148	2075200	Галууны хэсэглээгүй бүтэн мах (хөлдөөсөн)	кг
149	2075300	Галууны өөхтэй элэг (шинэ эсвэл хөргөсөн)	кг
150	2075400	Галууны хэсэглэсэн мах болон өөхтэй элэгнээс бусад хүнсний дайвар мах (шинэ эсвэл хөргөсөн)	кг
151	2075500	Галууны хэсэглэсэн мах болон өөхтэй элэгнээс бусад хүнсний дайвар мах (хөлдөөсөн)	кг
152	2076	Сувд гургуулын шинэ, хөргөсөн эсвэл хөлдүү мах болон хүнсний дайвар мах	кг
153	2076000	Сувд гургуулын шинэ, хөргөсөн эсвэл хөлдүү мах болон хүнсний дайвар мах	кг
154	208	Шинэ, хөргөсөн эсвэл хөлдүү мах болон хүнсний дайвар мах	
155	2081	Туулай эсвэл молтогчны мах	
156	2081000	Туулай эсвэл молтогчны мах	кг

157	2083	Мич төрөлтний мах	
158	2083000	Мич төрөлтний мах	кг
159	2084	Халим, дельфин болон далайн гахай (Cetacea төрлийн хөхтөн амьтан)-н; далайн Үхэр болон (Sirenia төрлийн хөхтөн амьтан)-ийн; далайн хав, далайн арслан болон далайн морь (Pinnipediaгийн дэд төрлийн хөхтөн амьтан)-ны мах	кг
160	2084000	Халим, дельфин болон далайн гахай (Cetacea төрлийн хөхтөн амьтан)-н; далайн Үхэр болон (Sirenia төрлийн хөхтөн амьтан)-ийн; далайн хав, далайн арслан болон далайн морь (Pinnipediaгийн дэд төрлийн хөхтөн амьтан)-ны мах	кг
161	2085	Хэвлээр явагч амьтан (могой болон яст мэлхий орно)-ын мах	кг
162	2085000	Хэвлээр явагч амьтан (могой болон яст мэлхий орно)-ын мах	кг
163	2086	Тэмээний болон бусад тэмээн төрөлтөн (Camelidia) амьтны мах	
164	2086000	Тэмээний болон бусад тэмээн төрөлтөн (Camelidia) амьтны мах	кг
165	2089	Бусад амьтдын шинэ, хөргөсөн эсвэл хөлдүү мах болон хүнсний дайвар мах	кг
166	2089020	Ангийн мах	кг
167	2089090	Ангийнхаас бусад мах	кг
168	209	Гахай, шувууны хайлмал биш эсвэл бусад аргаар гаргаж аваагүй, шинэ, хөргөсөн, хөлдөөсөн, давсалсан, давсны уусмалд хадгалсан, хатаасан, эсвэл утсан даан өөх	кг
169	2091000	Гахайн хайлмал биш эсвэл бусад аргаар гаргаж аваагүй, шинэ, хөргөсөн, хөлдөөсөн, давсалсан, давсны уусмалд хадгалсан, хатаасан, эсвэл утсан даан өөх	кг
170	2099000	Шувууны хайлмал биш эсвэл бусад аргаар гаргаж аваагүй, шинэ, хөргөсөн, хөлдөөсөн, давсалсан, давсны уусмалд хадгалсан, хатаасан, эсвэл утсан даан өөх	кг
171	210	Давсалсан, давсны уусмалд хадгалсан, хатаасан эсвэл утсан мах болон хүнсний дайвар мах; мах, дайвар махны хүнсний гурил болон буталмал	кг
172	2101	Гахайн давсалсан, давсны уусмалд хадгалсан, хатаасан эсвэл утсан мах	кг
173	2101100	Гахайн давсалсан, давсны уусмалд хадгалсан, хатаасан эсвэл утсан гуя, хаа болон тэдгээрийн ястай хэсэглэсэн мах	кг
174	2101200	Гахайн давсалсан, давсны уусмалд хадгалсан, хатаасан эсвэл утсан өвчүү болон тэдгээрийн хэсэг	кг
175	2101900	Гахайн давсалсан, давсны уусмалд хадгалсан, хатаасан эсвэл утсан хүнсний дайвар мах; мах, дайвар махны хүнсний гурил болон буталмал	кг

176	2102	Үхрийн давсалсан, давсны уусмалд хадгалсан, хатаасан эсвэл утсан мах	кг
177	2102000	Үхрийн давсалсан, давсны уусмалд хадгалсан, хатаасан эсвэл утсан мах	кг
178	2109	Үхрийн давсалсан, давсны уусмалд хадгалсан, хатаасан эсвэл утсан хүнсний дайвар мах; мах, дайвар махны хүнсний гурил болон буталмал	кг
179	2109100	Мич төрөлтний давсалсан, давсны уусмалд хадгалсан, хатаасан эсвэл утсан хүнсний дайвар мах; мах, дайвар махны хүнсний гурил болон буталмал	кг
180	2109200	Халим, дельфин болон далайн гахай (Cetacea төрлийн хөхтөн амьтан)-н; далайн Үхэр болон (Sirenia төрлийн хөхтөн амьтан)-ийн; далайн хав, далайн арслан болон далайн морь (Pinnipediaгийн дэд төрлийн хөхтөн амьтан)-ны давсалсан, давсны уусмалд хадгалсан, хатаасан эсвэл утсан хүнсний дайвар мах; мах, дайвар махны хүнсний гурил болон буталмал	кг
181	2109300	Хэвлээр явагч амьтан (могой болон яст мэлхий орно)-ын давсалсан, давсны уусмалд хадгалсан, хатаасан эсвэл утсан хүнсний дайвар мах; мах, дайвар махны хүнсний гурил болон буталмал	кг
182	2109900	Гахай; шувуу; Үхэр; мич төрөлтөн; халим, дельфин болон далайн гахай (Cetacea төрлийн хөхтөн амьтан)-н; далайн үхэр болон (Sirenia төрлийн хөхтөн амьтан)-ийн; далайн хав, далайн арслан болон далайн морь (Pinnipediaгийн дэд төрлийн хөхтөн амьтан), хэвлээр явагч амьтан (могой болон яст мэлхий орно)-ны давсалсан, давсны уусмалд хадгалсан, хатаасан эсвэл утсан хүнсний дайвар мах; мах, дайвар махны хүнсний гурил болон буталмал	кг
III. ЗАГАС, ХАВЧ ТӨРӨЛТӨН, НЯЛЦГАЙ БИЕТЭН БОЛОН УСНЫ СЭЭР НУРУУГҮЙ БУСАД АМЬТАН			
183	301	Амьд загас	толгой
184	3011	Гоёл чимэглэлийн (үзмэрийн) амьд загас	толгой
185	3011100	Цэнгэг усны амьд загас	кг
186	3011900	Цэнгэг бус усны амьд загас	кг
187	3019	Гоёл чимэглэлийн (үзмэрийн)-ээс бусад амьд загас	
188	3019100	Тулбара зарас (Salmo trutta, Oncorhynchus mykiss, Oncorhynchus clarki, Oncorhynchus aguabonita, Oncorhynchus gilae, Oncorhynchus apache, Oncorhynchus chrysogaster)	кг
189	3019200	Морой зарас (Anguilla spp)	кг
190	3019300	Мөргөс Зарас (Cyprinus carpio, Carassius carassius, Ctenopharyngodon idellus, Hypophthalmichthys spp, Cirrhinus spp, Mylopharyngodon piceus)	кг

191	3019400	Атлантын болон Номхон далайн хөх сэлүүрт туна загас (<i>Thunnus thynnus</i> , <i>Thunnus orientalis</i>)	кг
192	3019500	Өмнө зүгийн хөх сэрвээт туна загас (<i>Thunnus maccoyii</i>)	кг
193	3019900	Бусад амьд загас	кг
194	302	Шинэ эсвэл хөргөсөн загас (зүйл 0304-т заасан загасны ясгүй гол мах болон бусад мах орохгүй)	кг
195	3021	Хулд төрлийн загас (элэг, түрс орохгүй)	кг
196	3021100	Тулбага загас (<i>Salmo trutta</i> , <i>Oncorhynchus mykiss</i> , <i>Oncorhynchus clarki</i> , <i>Oncorhynchus aguabonita</i> , <i>Oncorhynchus gilae</i> , <i>Oncorhynchus apache</i> , <i>Oncorhynchus chrysogaster</i>)	кг
197	3021300	Номхон далайн хулд (<i>Oncorhynchus nerka</i> , <i>Oncorhynchus gorbuscha</i> , <i>Oncorhynchus keta</i> , <i>Oncorhynchus kisutch</i> , <i>Oncorhynchus masou</i> болон <i>Oncorhynchus rhodurus</i>)	кг
198	3021400	Атлантын хулд (<i>Salmo salar</i>) болон Дунайн хулд (<i>Hucho hucho</i>)	кг
199	3021900	Хулд төрлийн загас бусад загас	кг
200	3022	Хавтгай төрлийн Загас (<i>Pleuronectidae</i> , <i>Bothidae</i> , <i>Cynoglossidae</i> , <i>Soleidae</i> , <i>Scophthalmidae</i> , <i>Citharidae</i>) (элэг, түрс орохгүй)	кг
201	3022100	Цагаан халпий (<i>Reinhardtius hippoglossoides</i> , <i>Hippoglossus hippoglossus</i> , <i>Hippoglossus stenolepis</i>)	кг
202	3022200	Далайн хальпий (<i>Pleuronectes platessa</i>)	кг
203	3022300	Ул загас (<i>Solea spp</i>)	кг
204	3022400	Цагаан хайрст загас (<i>Psetta maxima</i> , <i>Scophthalmidae</i>)	кг
205	3022900	Хавтгай төрлийн бусад загас	кг
206	3023	Туна загас (<i>Thunnus</i>) жад загас эсвэл судалт туна (<i>Euthynnus (Katsuwonus) pelamis</i>), (элэг, түрс орохгүй)	кг
207	3023100	Альбакор эсвэл урт сэлүүрт туна загас (<i>Thunnus alalunga</i>)	кг
208	3023200	Шар сэлүүрт туна (<i>Thunnus albacares</i>)	кг
209	3023300	Жад загас буюу судалт туна	кг
210	3023400	Том нүдэт туна загас (<i>Thunnus obesus</i>)	кг
211	3023500	Атлантын болон Номхон далайн хөх сэлүүрт туна Загас (<i>Thunnus thynnus</i> , <i>Thunnus orientalis</i>)	кг
212	3023600	Өмнө зүгийн хөх сэлүүрт туна загас (<i>Thunnus maccoyii</i>)	кг
213	3023900	Туна загас (<i>Thunnus</i>) жад загас эсвэл судалт туна (<i>Euthynnus (Katsuwonus) pelamis</i>), (элэг, түрс орохгүй)-аас бусад загас	кг

214	3024	Май загас (<i>Clupea harengus</i> , <i>Clupea pallasii</i>), анчоус загас (<i>Engraulis</i> spp), сардин Загас (<i>Sardina pilchardus</i> , <i>Sardinops</i> spp) сардинелл загас (<i>Sardinella</i> spp), хайра загас буюу шпрот (<i>Sprattus sprattus</i>), балмад загас (<i>Scomber scombrus</i> , <i>Scomber australasicus</i> , <i>Scomber japonicus</i>), морин загас (<i>Trachurus</i> spp), кобия (<i>Rachycentron canadum</i>) болон жадан хошуут загас (<i>Xiphias gladius</i>) (элэг, түрс нь орохгүй)	кг
215	3024100	Май загас (<i>Clupea harengus</i> , <i>Clupea pallasii</i>)	кг
216	3024200	Анчоус загас (<i>Engraulis</i> spp)	кг
217	3024300	Сардин загас (<i>Sardina pilchardus</i> , <i>Sardinops</i> spp) сардинелл загас (<i>Sardinella</i> spp), хайра загас буюу шпрот (<i>Sprattus sprattus</i>)	кг
218	3024400	Балмад загас (<i>Scomber scombrus</i> , <i>Scomber australasicus</i> , <i>Scomber japonicus</i>)	кг
219	3024500	Морин загас (<i>Trachurus</i> spp)	кг
220	3024600	Кобия (<i>Rachycentron canadum</i>)	кг
221	3024700	Жадан хошуут загас (<i>Xiphias gladius</i>)	кг
222	3025	Bregmacerotidae, Euclichthyidae, Gadidae, Macrouridae, Melanonidae, Merlucciidae, Moridae болон Muraenolepididae төрлийн загас (элэг, түрс нь орохгүй)	
223	3025100	Сарамхай загас (<i>Gadus morhua</i> , <i>Gadus ogac</i> , <i>Gadus macrocephalus</i>)	кг
224	3025200	Пикша загас (<i>Melanogrammus aeglefinus</i>)	кг
225	3025300	Сайда загас (<i>Pollachius virens</i>)	кг
226	3025400	Хек загас (<i>Merluccius</i> spp, <i>Urophycis</i> spp)	кг
227	3025500	Аляскийн поллак загас (<i>Theragra chalcogramma</i>)	кг
228	3025600	Хөх мерлан загас (<i>Micromesistius poutassou</i> , <i>Micromesistius australis</i>)	кг
229	3025900	Bregmacerotidae, Euclichthyidae, Gadidae, Macrouridae, Melanonidae, Merlucciidae, Moridae болон Muraenolepididae төрлийн бусад загас (элэг, түрс нь орохгүй)	кг
230	3027	Тилапия загас (<i>Oreochromis</i> spp), цулбуурт загас (<i>Pangasius</i> spp, <i>Silurus</i> spp, <i>Clarias</i> spp, <i>Ictalurus</i> spp), мөрөг Загас (<i>Cyprinus carpio</i> , <i>Carassius carassius</i> , <i>Ctenopharyngodon idellus</i> , <i>Hypophthalmichthys</i> spp, <i>Cirrhinus</i> spp, <i>Mylopharyngodon piceus</i>), могой загас (<i>Anguilla</i> spp), Нил мөрний алгана загас (<i>Lates niloticus</i>) болон могой толгойт загас (<i>Channa</i> spp), (элэг, түрс нь орохгүй)	кг
231	3027100	Тилапия загас (<i>Oreochromis</i> spp)	кг
232	3027200	Цулбуурт загас (<i>Pangasius</i> spp, <i>Silurus</i> spp, <i>Clarias</i> spp, <i>Ictalurus</i> spp)	кг
233	3027300	Мөрөг загас (<i>Cyprinus carpio</i> , <i>Carassius carassius</i> , <i>Ctenopharyngodon idellus</i> , <i>Hypophthalmichthys</i> spp, <i>Cirrhinus</i> spp, <i>Mylopharyngodon piceus</i>)	кг

234	3027400	Могой загас (<i>Anguilla</i> spp)	кг
235	3027900	Могой толгойт загас (<i>Channa</i> spp) болон бусад загас	кг
236	3028	Бусад шинэ эсвэл хөргөсөн загас (элэг, түрс нь орохгүй)	
237	3028100	Далайн чоно загас ба бусад аварга загас	кг
238	3028200	Дэвээхэй загас (<i>Rajidae</i>)	кг
239	3028300	Шүдэт загас (<i>Dissostichus</i> spp)	кг
240	3028400	Далайн алгана загас (<i>Dicentrarchus</i> spp)	кг
241	3028500	Далайн зоодой загас (<i>Sparidae</i>)	кг
242	3028900	Бусад шинэ эсвэл хөргөсөн загас	кг
243	3029	Загасны элэг, түрс	
244	3029000	Загасны элэг, түрс	кг
245	303	Хөлдүү загас (зүйл 0304-т заасан загасны ясгүй гол мах болон бусад мах орохгүй)	
246	3031	Хулд төрлийн хөлдүү загас (элэг, түрс нь орохгүй)	кг
247	3031100	Хөлдүү Sockeye хулд (улаан хулд) (<i>Oncorhynchus nerka</i>) загас	кг
248	3031200	Хөлдүү номхон далайн бусад хулд (<i>Oncorhynchus gorboscha</i> , <i>Oncorhynchus keta</i> , <i>Oncorhynchus tshawytscha</i> , <i>Oncorhynchus kisutch</i> , <i>Oncorhynchus masou</i> болон <i>Oncorhynchus rhodurus</i>) загас	кг
249	3031300	Хөлдүү атлантын хулд (<i>Salmo salar</i>) болон дунайн хулд (<i>Hucho hucho</i>) загас	кг
250	3031400	Хөлдүү тулбара загас (<i>Salmo trutta</i> , <i>Oncorhynchus mykiss</i> , <i>Oncorhynchus clarki</i> , <i>Oncorhynchus aguabonita</i> , <i>Oncorhynchus gilae</i> , <i>Oncorhynchus apache</i> болон <i>Oncorhynchus chrysogaster</i>) загас	кг
251	3031900	Хулд төрлийн бусад хөлдүү загас	кг
252	3032	Хөлдүү Тилапия загас (<i>Oreochromis</i> spp), цулбуурт загас (<i>Pangasius</i> spp, <i>Silurus</i> spp, <i>Clarias</i> spp, <i>Ictalurus</i> spp), мөрөг загас (<i>Cyprinus carpio</i> , <i>Carassius carassius</i> , <i>Ctenopharyngodon idellus</i> , <i>Hypophthalmichthys</i> spp, <i>Cirrhinus</i> spp, <i>Mylopharyngodon piceus</i>), могой загас (<i>Anguilla</i> spp), Нил мөрний алгана загас (<i>Lates niloticus</i>) болон могой толгойт загас (<i>Channa</i> spp), (элэг, түрс нь орохгүй)	
253	3032300	Хөлдүү Тилапия загас (<i>Oreochromis</i> spp)	кг
254	3032400	Хөлдүү цулбуурт загас (<i>Pangasius</i> spp, <i>Silurus</i> spp, <i>Clarias</i> spp, <i>Ictalurus</i> spp)	кг
255	3032500	Хөлдүү Мөрөг загас (<i>Cyprinus carpio</i> , <i>Carassius carassius</i> , <i>Ctenopharyngodon idellus</i> , <i>Hypophthalmichthys</i> spp, <i>Cirrhinus</i> spp, <i>Mylopharyngodon piceus</i>)	кг
256	3032600	Хөлдүү могой загас (<i>Anguilla</i> spp)	кг
257	3032900	Нил мөрний алгана загас (<i>Lates niloticus</i>) болон могой толгойт загас (<i>Channa</i> spp), (элэг, түрс нь орохгүй) болон бусад хөлдүү загас	кг

258	3033	Хөлдүү халпий (<i>Pleuronectidae</i> , <i>Bothidae</i> , <i>Cynoglossidae</i> , <i>Soleidae</i> , <i>Scophthalmidae</i> , <i>Citharidae</i>) төрлийн загас (элэг, түрс орохгүй)	кг
259	3033100	Хөлдүү цагаан халпий загас (<i>Reinhardtius hippoglossoides</i> , <i>Hippoglossus hippoglossus</i> , <i>Hippoglossus stenolepis</i>)	кг
260	3033200	Хөлдүү хальпий загас (<i>Plenronectes platessa</i>)	кг
261	3033300	Хөлдүү ул загас (<i>Solea spp</i>)	кг
262	3033400	Хөлдүү цагаан хайрст загас (<i>Psetta maxima</i>)	кг
263	3033900	Хөлдүү халпий төрлийн бусад загас	кг
264	3034	Хөлдүү туна (<i>Thunnus</i>) жад загас, судалт туна (<i>Euthynnus (Katsuwonus) pelamis</i>) (элэг, түрс орохгүй) загас	кг
265	3034100	Хөлдүү урт сэлүүрт туна загас эсвэл альбакор (<i>Thunnus alalunda</i>) загас	кг
266	3034200	Хөлдүү шар сэлүүрт туна (<i>Thunnus albacares</i>) загас	кг
267	3034300	Хөлдүү пеламида эсвэл судалт туна загас	кг
268	3034400	Хөлдүү том нүдэт туна загас (<i>Thunnus obesus</i>) загас	кг
269	3034500	Хөлдүү атлантын болон номхон далайн хөх сэлүүрт туна загас (<i>Thunnus thynnus</i> , <i>Thunnus orientalis</i>) загас	кг
270	3034600	Хөлдүү өмнө зүгийн хөх сэлүүрт туна загас (<i>Thunnus massoyii</i>) загас	кг
271	3034900	Бусад хөлдүү туна загас	кг
272	3035	Хөлдүү май загас (<i>Clupea harengus</i> , <i>Clupea pallasii</i>), сардин загас (<i>Sardina pilchardus</i> , <i>Sardinops spp</i>), сардинелл загас (<i>Sardinella spp</i>), хайга загас буюу шпрот (<i>Sprattus sprattus</i>), балмад загас (<i>Scomber scombrus</i> , <i>Scomber australasicus</i> , <i>Scomber japonicus</i>), морин загас (<i>Trachurus spp</i>), кобия (<i>Rachycentron canadum</i>) болон жадан хошуут загас (<i>Xiphias gladius</i>), (элэг, түрс нь орохгүй)	кг
273	3035100	Хөлдүү май загас (<i>Clupea harengus</i> , <i>Clupea pallasii</i>)	кг
274	3035300	Хөлдүү сардин загас (<i>Sardina pilchardus</i> , <i>Sardinops spp</i>), сардинелл загас (<i>Sardinella spp</i>), хайга загас буюу шпрот (<i>Sprattus sprattus</i>)	кг
275	3035400	Хөлдүү балмад загас (<i>Scomber scombrus</i> , <i>Scomber australasicus</i> , <i>Scomber japonicas</i>)	кг
276	3035500	Хөлдүү морин загас (<i>Trachurus spp</i>)	кг
277	3035600	Хөлдүү Кобия (<i>Rachycentron canadum</i>)	кг
278	3035700	Хөлдүү жадан хошуут загас (<i>Xiphias gladius</i>)	кг
279	3036	<i>Bregmacerotidae</i> , <i>Euclichthyidae</i> , <i>Gadidae</i> , <i>Macrouridae</i> , <i>Melanonidae</i> , <i>Merlucciidae</i> , <i>Moridae</i> болон <i>Muraenolepididae</i> төрлийн загас (элэг, түрс нь орохгүй)	кг
280	3036300	Сагамхай загас (<i>Gadus morhua</i> , <i>Gadus ogac</i> , <i>Gadus macrocephalus</i>)	кг
281	3036400	Пикша загас (<i>Melanogrammus aeglefinus</i>)	кг

282	3036500	Сайда загас (<i>Pollachius virens</i>)	кг
283	3036600	Хек загас (<i>Merluccius spp</i> , <i>Urophycis spp</i>)	кг
284	3036700	Аляскийн поллак загас (<i>Theragra chalcogramma</i>)	кг
285	3036800	Хөх мөрлан загас (<i>Micromesistius poutassou</i> , <i>Micromesistius australis</i>)	кг
286	3036900	Бусад	кг
287	3038	Бусад загас (элэг, түрс орохгүй)	
288	3038100	Далайн чоно загас болон бусад аварга загас	кг
289	3038200	Дэвээхэй загас (<i>Rajidae</i>)	кг
290	3038300	Шүдэт загас (<i>Dissostichus spp</i>)	кг
291	3038400	Далайн алгана загас (<i>Dicentrarchus spp</i>)	кг
292	3038900	Бусад	кг
293	3039	Элэг, түрс	
294	3039000	Элэг, түрс	кг
295	304	Загасны шинэ, хөргөсөн эсвэл хөлдүү гол мах ба бусад мах (татсан эсвэл татаагүй)	кг
296	3043	Тилапия (<i>Oreochromis spp</i>), цулбуурт загас (<i>Pangasius spp</i> , <i>Silurus spp</i> , <i>Clarias spp</i> , <i>Ictalurus spp</i>), мөрөг загас (<i>Cyprinus carpio</i> , <i>Carassius carassius</i> , <i>Ctenopharyngodon idellus</i> , <i>Hypophthalmichthys spp</i> , <i>Cirrhinus spp</i> , <i>Mylopharyngodon piceus</i>), могой загас (<i>Anguilla spp</i>), Нил мөрний алгана загас (<i>Lates niloticus</i>) болон могой толгойт загас (<i>Channa spp</i>)-ны шинэ эсвэл хөргөсөн, ясгүй гол мах	кг
297	3043100	Тилапия загас (<i>Oreochromis spp</i>)-ны	кг
298	3043200	Цулбуурт загас (<i>Pangasius spp</i> , <i>Silurus spp</i> , <i>Clarias spp</i> , <i>Ictalurus spp</i>)-ны	кг
299	3043300	Нил мөрний алгана загас (<i>Lates niloticus</i>)-ны	кг
300	3043900	Бусад	кг
301	3044	Бусад загасны шинэ эсвэл хөргөсөн, ясгүй гол мах	
302	3044100	Номхон далайн хулд (<i>Oncorhynchus nerka</i> , <i>Oncorhynchus gorbusha</i> , <i>Oncorhynchus keta</i> , <i>Oncorhynchus tshawytscha</i> , <i>Oncorhynchus kisutch</i> , <i>Oncorhynchus masou</i> болон <i>Oncorhynchus rhodurus</i>), атлантын худ (<i>Salmo salar</i>) болон дунайн хулд (<i>Hucho hucho</i>) загасны	кг
303	3044200	Тулбара загас (<i>Salmo trutta</i> , <i>Oncorhynchus mykiss</i> , <i>Oncorhynchus clarki</i> , <i>Oncorhynchus aguabonita</i> , <i>Oncorhynchus gilae</i> , <i>Oncorhynchus apache</i> болон <i>Oncorhynchus chrysogaster</i>)-ны	кг
304	3044300	Хавтгай загас (<i>Pleuronectidae</i> , <i>Bothidae</i> , <i>Cynoglossidae</i> , <i>Soleidae</i> , <i>Scophthalmidae</i> and <i>Citharidae</i>)-ны	кг
305	3044400	<i>Bregmacerothidae</i> , <i>Euclichthyidae</i> , <i>Gadidae</i> , <i>Macrouridae</i> , <i>Melanonidae</i> , <i>Merlucciidae</i> , <i>Moridae</i> болон <i>Muraenolepididae</i> төрлийн загасны	кг
306	3044500	Жадан хошуут загас (<i>Xiphias gladius</i>)-ны	кг

307	3044600	Шүдэт загас (<i>Dissostichus</i> spp)-ны	кг
308	3044900	Бусад	кг
309	3045	Шинэ эсвэл хөргөсөн бусад мах	
310	3045100	Тилапия загас (<i>Oreochromis</i> spp), цулбуурт загас (<i>Pangasius</i> spp, <i>Silurus</i> spp, <i>Clarias</i> spp, <i>Ictalurus</i> spp), мөрөг загас (<i>Cyprinus carpio</i> , <i>Carassius carassius</i> , <i>Stenopharyngodon idellus</i> , <i>Hypophthalmichthys</i> spp, <i>Cirrhinus</i> spp, <i>Mylopharyngodon piceus</i>), могой загас (<i>Anguilla</i> spp), Нил мөрний алгана загас (<i>Lates niloticus</i>) болон могой толгойт загас (<i>Channa</i> spp)-ны	кг
311	3045200	Хулд төрлийн загасны	кг
312	3045300	Bregmacerotidae, Eucichthyidae, Gadidae, Macrouridae, Melanonidae, Merlucciidae, Moridae болон Muraenolepididae төрлийн загасны	кг
313	3045400	Жадан хошуут загас (<i>Xiphias gladius</i>)-ны	кг
314	3045500	Шүдэт загас (<i>Dissostichus</i> spp)-ны	кг
315	3045900	Бусад	кг
316	3046	Тилапия загас (<i>Oreochromis</i> spp), цулбуурт загас (<i>Pangasius</i> spp, <i>Silurus</i> spp, <i>Clarias</i> spp, <i>Ictalurus</i> spp), мөрөг загас (<i>Cyprinus carpio</i> , <i>Carassius carassius</i> , <i>Stenopharyngodon idellus</i> , <i>Hypophthalmichthys</i> spp, <i>Cirrhinus</i> spp, <i>Mylopharyngodon piceus</i>), могой загас (<i>Anguilla</i> spp), Нил мөрний алгана загас (<i>Lates niloticus</i>) болон могой толгойт загас (<i>Channa</i> spp) загасны хөлдөөсөн, ясгүй гол мах	кг
317	3046100	Тилапия загас (<i>Oreochromis</i> spp)-ны	кг
318	3046200	Цулбуурт загас (<i>Pangasius</i> spp, <i>Silurus</i> spp, <i>Clarias</i> spp, <i>Ictalurus</i> spp)-ны	кг
319	3046300	Нил мөрний алгана загас(<i>Lates niloticus</i>)-ны	кг
320	3046400	Бусад	кг
321	3047	Bregmacerotidae, Eucichthyidae, Gadidae, Macrouridae, Melanonidae, Merlucciidae, Moridae and Muraenolepididae төрлийн загасны хөлдөөсөн, ясгүй гол мах	кг
322	3047100	Сагамхай загас (<i>Gadus morhua</i> , <i>Gadus ogac</i> , <i>Gadus macrocephalus</i>)-ны	кг
323	3047200	Пикша загас (<i>Melanogrammus aeglefinus</i>)-ны	кг
324	3047300	Сайда загас (<i>Pollachius virens</i>)-ны	кг
325	3047400	Хек загас (<i>Merluccius</i> spp, <i>Urophycis</i> spp)-ны	кг
326	3047500	Аляскийн поллак загас (<i>Theragra chalcogramma</i>)-ны	кг
327	3047900	Бусад	кг
328	3048	Бусад загасны хөлдөөсөн, ясгүй гол мах	

329	3048100	Номхон далайн хулд (<i>Oncorhynchus nerka</i> , <i>Oncorhynchus gorbuscha</i> , <i>Oncorhynchus keta</i> , <i>Oncorhynchus tshawytscha</i> , <i>Oncorhynchus kisutch</i> , <i>Oncorhynchus masou</i> болон <i>Oncorhynchus rhodurus</i>), атлантын хулд (<i>Salmo salar</i>) болон дунайн хулд (<i>Hucho hucho</i>) загасны	кг
330	3048200	Тулбага загас (<i>Salmo trutta</i> , <i>Oncorhynchus mykiss</i> , <i>Oncorhynchus clarki</i> , <i>Oncorhynchus aguabonita</i> , <i>Oncorhynchus gilae</i> , <i>Oncorhynchus apache</i> болон <i>Oncorhynchus chrysogaster</i>)-ны	кг
331	3048300	Хавтгай загас (<i>Pleuronectidae</i> , <i>Bothidae</i> , <i>Cynoglossidae</i> , <i>Soleidae</i> , <i>Scophthalmidae</i> and <i>Citharidae</i>)-ны	кг
332	3048400	Жадан хошуут загас (<i>Xiphias gladius</i>)-ны	кг
333	3048500	Шүдэт загас (<i>Dissostichus</i> spp)-ны	кг
334	3048600	Май загас (<i>Clupea harengus</i> , <i>Clupea pallasii</i>)-ны	кг
335	3048700	Туна загас (<i>Thunnus</i>), пеламида буюу судалт туна загас (<i>Euthynnus (Katsuwonus) pelamis</i>)-ны	кг
336	3048900	Бусад	кг
337	3049	Хөлдөөсөн бусад	
338	3049100	Жадан хошуут загас (<i>Xiphias gladius</i>)	кг
339	3049200	Шүдэт загас (<i>Dissostichus</i> spp)	кг
340	3049300	Тилапия загас (<i>Oreochromis</i> spp), цулбуурт загас (<i>Pangasius</i> spp, <i>Silurus</i> spp, <i>Clarias</i> spp, <i>Ictalurus</i> spp), мөрөг загас (<i>Cyprinus carpio</i> , <i>Carassius carassius</i> , <i>Stenopharyngodon idellus</i> , <i>Hypophthalmichthys</i> spp, <i>Cirrhinus</i> spp, <i>Mylopharyngodon piceus</i>), моргой загас (<i>Anguilla</i> spp), Нил мөрний алгана загас (<i>Lates niloticus</i>) болон моргой толгойт загас (<i>Channa</i> spp)-ны	кг
341	3049400	Аляскийн поллак загас (<i>Theragra chalcogramma</i>)-ны	кг
342	3049500	<i>Bregmacerotidae</i> , <i>Euclichthyidae</i> , <i>Gadidae</i> , <i>Macrouridae</i> , <i>Melanonidae</i> , <i>Merlucciidae</i> , <i>Moridae</i> болон <i>Muraenolepididae</i> тггггггг Аляскийн поллак загас (<i>Theragra chalcogramma</i>)-наас бусад загасны	кг
343	3049900	Бусад	кг
344	305	Хатаасан, давсалсан эсвэл давсны уусмалд хадгалсан загас; халуун ба хүйтэн утлагат загас;(утах явцад эсвэл утахаас өмнө болгосон байж болно) хүнсний зориулалттай загасны гурил, буталмал болон үрэл	кг
345	3051	Хүнсэнд хэрэглэх зориулалттай загасны гурил, буталмал болон үрэл	кг
346	3051000	Хүнсэнд хэрэглэх зориулалттай загасны гурил, буталмал болон үрэл	кг
347	3052	Загасны хатаасан, хатааж утсан, давсалсан, эсвэл давсны уусмалд хадгалсан элэг, түрс	
348	3052000	Загасны хатаасан, хатааж утсан, давсалсан, эсвэл давсны уусмалд хадгалсан элэг, түрс	кг

349	3053	Загасны хатаасан, давсалсан эсвэл давсны уусмалд хадгалсан, гэхдээ утаагүй, ясгүй гол мах	кг
350	3053100	Тилапия загас (<i>Oreochromis</i> spp), цулбуурт загас (<i>Pangasius</i> spp, <i>Silurus</i> spp, <i>Clarias</i> spp, <i>Ictalurus</i> spp), мөрөг загас (<i>Cyprinus carpio</i> , <i>Carassius carassius</i> , <i>Stenopharyngodon idellus</i> , <i>Hypophthalmichthys</i> spp, <i>Cirrhinus</i> spp, <i>Mylopharyngodon piceus</i>), морой загас (<i>Anguilla</i> spp), Нил мөрний алгана загас (<i>Lates niloticus</i>) болон морой толгойт загас (<i>Channa</i> spp)-ны	кг
351	3053200	<i>Bregmacerotidae</i> , <i>Euclichthyidae</i> , <i>Gadidae</i> , <i>Macrouridae</i> , <i>Melanonidae</i> , <i>Merlucciidae</i> , <i>Moridae</i> болон <i>Muraenolepididae</i> төрлийн загасны	кг
352	3053900	Бусад	кг
353	3054	Утсан загас (ясгүй гол мах орно) (Загасны, хүнсэнд хэрэглэгддэг дайвар орохгүй)	кг
354	3054100	Номхон далайн хулд (<i>Oncorhynchus nerka</i> , <i>Oncorhynchus gorbuscha</i> , <i>Oncorhynchus keta</i> , <i>Oncorhynchus tshawytscha</i> , <i>Oncorhynchus kisutch</i> , <i>Oncorhynchus masou</i> , <i>Oncorhynchus rhodurus</i>), Атлантын хулд (<i>Salmo salar</i>) болон дунайн хулд (<i>Hucho Hucho</i>)	кг
355	3054200	Май загас (<i>Clupea harengus</i> , <i>Clupea pallasii</i>)	кг
356	3054300	Тулбага загас (<i>Salmo trutta</i> , <i>Oncorhynchus mykiss</i> , <i>Oncorhynchus clarki</i> , <i>Oncorhynchus aguabonita</i> , <i>Oncorhynchus gilae</i> , <i>Oncorhynchus apache</i> болон <i>Oncorhynchus chrysogaster</i>)	кг
357	3054400	Тилапия загас (<i>Oreochromis</i> spp), цулбуурт Загас (<i>Pangasius</i> spp, <i>Silurus</i> spp, <i>Clarias</i> spp, <i>Ictalurus</i> spp), мөрөг загас (<i>Cyprinus carpio</i> , <i>Carassius carassius</i> , <i>Stenopharyngodon idellus</i> , <i>Hypophthalmichthys</i> spp, <i>Cirrhinus</i> spp, <i>Mylopharyngodon piceus</i>), морой загас (<i>Anguilla</i> spp), Нил мөрний алгана загас (<i>Lates niloticus</i>) болон морой толгойт загас (<i>Channa</i> spp)	кг
358	3054900	Бусад	кг
359	3055	Давсалж эсвэл давслаагүй хатаасан, гэхдээ утаагүй загас (загасны, хүнсэнд хэрэглэгддэг дайвар орохгүй)	
360	3055100	Самгамхай загас (<i>Gadus morhua</i> , <i>Gadus ogac</i> , <i>Gadus macrocephalus</i>)	кг
361	3055900	Бусад	кг
362	3056	Давсалсан, гэхдээ хатаагаагүй, утаагүй загас болон давсны уусмалд хадгалсан загас (загасны, хүнсэнд хэрэглэгддэг дайвар орохгүй)	
363	3056100	Май загас (<i>Clupea harengus</i> , <i>Clupea pallasii</i>)	кг
364	3056200	Самгамхай загас (<i>Gadus morhua</i> , <i>Gadus ogac</i> , <i>Gadus macrocephalus</i>)	кг
365	3056300	Анчоус (<i>Engraulis</i> spp)	кг

366	3056400	Тилапия загас (<i>Oreochromis</i> spp), цулбуурт загас (<i>Pangasius</i> spp, <i>Silurus</i> spp, <i>Clarias</i> spp, <i>Ictalurus</i> spp), мөрөг загас (<i>Cyprinus carpio</i> , <i>Carassius carassius</i> , <i>Ctenopharyngodon idellus</i> , <i>Hypophthalmichthys</i> spp, <i>Cirrhinus</i> spp, <i>Mylopharyngodon piceus</i>), морой загас (<i>Anguilla</i> spp), Нил мөрний алгана загас (<i>Lates niloticus</i>) болон морой толгойт загас (<i>Channa</i> spp)	кг
367	3056900	Бусад	кг
368	3057	Загасны сэлүүр, толгой, сүүл, ходоод болон хүнсэнд хэрэглэгддэг бусад дайвар	
369	3057100	Аварга загасны сэлүүр	кг
370	3057200	Загасны толгой, сүүл болон ходоод	кг
371	3057900	Бусад	кг
372	306	Амьд, шинэ, хөргөсөн, хөлдөөсөн, хатаасан, давсалсан эсвэл давсны уусмалд хадгалсан, хуягтай эсвэл хуяггүй хавч төрөлтөн; утсан хавч төрөлтөн (хуягтай эсвэл хуяггүй, утахын өмнө эсвэл утах явцад болгосон эсвэл болгоогүй); ууранд эсвэл усанд чанаж болгоод хөргөөгүй эсвэл хөргөсөн, хөлдөөсөн, хатаасан, давсалсан, давсны уусмалд хадгалсан хуягтай хавч төрөлтөн; хавч төрөлтний гаралтай, хүнсэнд хэрэглэх зориулалттай гурил, буталмал болон үрэл	кг
373	3061	Хөлдүү	
374	3061100	Лангуст болон далайн бусад хавч (<i>Palinurus</i> spp, <i>Panulirus</i> spp <i>Jasus</i> spp)	кг
375	3061200	Омар (<i>Homarus</i> spp)	кг
376	3061400	Хавч	кг
377	3061500	Норвеги хавч (<i>Nephrops norvegicus</i>)	кг
378	3061600	Хүйтэн усны сам хорхой (<i>Pandalus</i> spp, <i>Crangon crangon</i>)	кг
379	3061700	Бусад сам хорхой	кг
380	3061900	Бусад, хавч төрөлтний гаралтай, хүнсэнд хэрэглэх зориулалттай гурил, буталмал болон үрэл	кг
381	3062	Хөлдүү бус	
382	3062100	Лангуст болон далайн бусад хавч (<i>Palinurus</i> spp, <i>Panulirus</i> spp, <i>Jasus</i> spp)	кг
383	3062200	Далайн хавч	кг
384	3062400	Хавч	кг
385	3062500	Норвеги хавч (<i>Nephrops norvegicus</i>)	кг
386	3062600	Хүйтэн усны сам хорхой (<i>Pandalus</i> spp, <i>Crangon crangon</i>)	кг
387	3062700	Бусад сам хорхой	кг
388	3062900	Бусад (хавч төрөлтний гаралтай, хүнсэнд хэрэглэх зориулалттай гурил, буталмал болон үрэл орно)	кг

389	307	Амьд, шинэ, хөргөсөн, хөлдөөсөн, хатаасан, давсалсан эсвэл давсны уусмалд хадгалсан, хуягтай эсвэл хуяггүй нялцгай биетэн; утсан нялцгай биетэн (хуягтай эсвэл хуяггүй, утахын өмнө эсвэл утах явцад болгосон эсвэл болгоогүй); нялцгай биетний гаралтай, хүнсэнд хэрэглэх зориулалттай гурил, буталмал болон үрэл	кг
390	3071	Хясаа	кг
391	3071100	Амьд, шинэ эсвэл хөргөсөн	кг
392	3071900	Бусад	кг
393	3072	Pecten, Chlamys эсвэл Placopecten төрлийн дун орно	
394	3072100	Амьд, шинэ эсвэл хөргөсөн	кг
395	3072900	Бусад	кг
396	3073	Мидий (Mytilus spp, Perna spp) хоёр хавтаст хясаа	кг
397	3073100	Амьд, шинэ эсвэл хөргөсөн	кг
398	3073900	Бусад	кг
399	3074	Каракатиц (Sepia officinalis, Rossia macrosoma, Sepiola spp) болон кальмар (Omnastrephes spp, Loligo spp, Nototodarus spp, Sepioteuthis spp)	кг
400	3074100	Амьд, шинэ эсвэл хөргөсөн	кг
401	3074900	Бусад	кг
402	3075	Наймаалж (Octopus spp)	
403	3075100	Амьд, шинэ эсвэл хөргөсөн	кг
404	3075900	Бусад	кг
405	3076	Эмгэн хумс (далайн эмгэн хумснаас бусад)	
406	3076000	Эмгэн хумс (далайн эмгэн хумснаас бусад)	кг
407	3077	Хоёр далавчтай дун, зүрхэн хясаа болон завь хэлбэрийн хуягт дун (Arcidae, Arctidae, Cardiidae, Donacidae, Hiatellidae, Mactridae, Mesodesmatidae, Myidae, Semelidae, Solecurtidae, Solenidae, Tridacnidae болон Veneridae төрлийн)	
408	3077100	Амьд, шинэ эсвэл хөргөсөн	кг
409	3077900	Бусад	кг
410	3078	Далайн чих (Haliotis spp)	
411	3078100	Амьд, шинэ буюу хөргөсөн	кг
412	3078900	Бусад	кг
413	3079	Бусад (хүнсний зориулалттай гурил, буталмал болон үрэл орно)	
414	3079100	Амьд, шинэ эсвэл хөргөсөн	кг
415	3079900	Бусад	кг

416	308	Амьд, шинэ, хөргөсөн, хөлдөөсөн, хатаасан, давсалсан эсвэл давсны уусмалд хадгалсан, усны сээр нуруугүй амьтан (хавч төрөлтөн, нялцгай биетнээс бусад); утсан (утахын өмнө эсвэл утах явцад болгосон эсвэл болгоогүй), усны сээр нуруугүй амьтан (хавч төрөлтөн, нялцгай биетнээс бусад); усны сээр нуруугүй амьтан (хавч төрөлтөн, нялцгай биетнээс бусад)-ын гаралтай, хүнсний зориулалттай гурил, буталмал болон үрэл	
417	3081	Далайн өргөст хэмх (өргөст арьстан) (<i>Stichopus japonicus</i> , <i>Holothurioidea</i>)	кг
418	3081100	Амьд, шинэ эсвэл хөргөсөн	кг
419	3081900	Бусад	кг
420	3082	Далайн зараа (<i>Strongylocentrotus</i> spp, <i>Paracentrotus lividus</i> , <i>Loxechinus albus</i> , <i>Echichinus esculentus</i>)	
421	3082100	Амьд, шинэ эсвэл хөргөсөн	кг
422	3082900	Бусад	кг
423	3083	Далайн мөгөөрс (<i>Rhopilema</i> spp)	кг
424	3083000	Далайн мөгөөрс (<i>Rhopilema</i> spp)	кг
425	3089	Бусад	кг
426	3089000	Бусад	кг
IV. СҮҮ, ЦАГААН ИДЭЭ; ШУВУУНЫ ӨНДӨГ; ЗӨГИЙН ЦЭВЭР БАЛ; МАЛ АМЬТНЫ ГАРАЛТАЙ, БУСАД ГАЗАР ЗААГДААГҮЙ ХҮНСНИЙ БҮТЭЭГДЭХҮҮН			
427	401	Саахар болон бусад амтлагчийн хольцгүй, шингэн сүү, цөцгий	литр
428	4011000	Жингийн 1%-иас ихгүй хэсэгт тослог агуулсан	литр
429	4012000	Жингийн 1%-иас их боловч 6%-иас ихгүй хэсэгт тослог агуулсан	литр
430	4014000	Жингийн 6%-иас их боловч 10%-иас ихгүй хэсэгт тослог агуулсан	литр
431	4015000	Жингийн 10%-иас их хэсэгт тослог агуулсан	литр
432	402	Саахар болон бусад амтлагчийн хольцтой, өтгөрүүлсэн сүү, цөцгий	литр
433	4021	Жингийн 15%-аас ихгүй тослогтой нунтаг, үрлэн эсвэл хатуу байдалтай	литр
434	4021000	Жингийн 15%-аас ихгүй тослогтой нунтаг, үрлэн эсвэл хатуу байдалтай	кг
435	4022	Жингийн 15%-аас их тослогтой нунтаг, үрлэн эсвэл хатуу байдалтай	кг
436	40221	Саахар болон бусад амтлагчийн хольцгүй	
437	4022110	Хуурай сүү	кг
438	4022190	Бусад	кг
439	40229	Бусад	кг
440	4022900	Бусад	кг
441	4029	Бусад	Кг
442	40291	Сахар болон бусад амтлагчийн хольцгүй	Кг

443	4029100	Сахар болон бусад амтлагчийн хольцгүй	Кг
444	40299	Бусад	кг
445	4029910	Өтгөрүүлсэн сүү	кг
446	4029990	Бусад	кг
447	403	Сахар эсвэл бусад чихэрлэг амтлагч, үнэр оруулагч, жимс, самар эсвэл какаогийн хольцтой эсвэл хольцгүй, өтгөрүүлсэн эсвэл өтгөрүүлээгүй зөөхий, йогурт, тараг, хоормог, ферментжүүлсэн эсвэл исгэсэн бусад сүү болон цөцгий	кг
448	4031	Йогурт	
449	4031000	Йогурт	кг
450	4039	Бусад	
451	403901	Монгол үндэсний исгэлэн цагаан идээ	
452	4039011	Айраг	кг
453	4039019	Бусад	кг
454	403909	Бусад	
455	4039090	Бусад	кг
456	404	Сахар эсвэл бусад чихэрлэг амтлагчийн хольцтой эсвэл хольцгүй, өтгөрүүлсэн эсвэл өтгөрүүлээгүй шар сүү; цэвэр сүүний бүрдэл хэсгүүдийг агуулсан, сахар эсвэл бусад чихэрлэг амтлагчийн хольцтой эсвэл хольцгүй, бусад газар заагдаагүй бүтээгдэхүүн	
457	4041000	Сахар эсвэл бусад чихэрлэг амтлагчийн хольцтой эсвэл хольцгүй, өтгөрүүлсэн эсвэл өтгөрүүлээгүй шар сүү, хувиргасан шар сүү	кг
458	4049000	Бусад	кг
459	405	Цөцгийн тос, сүүнээс гаргаж авсан бусад өөх тос; өтгөн цөцгий	
460	4051000	Цөцгийн тос	кг
461	4052000	Өтгөн цөцгий	кг
462	4059000	Бусад	кг
463	406	Бяслаг ба аарц	
464	4061	Шинэ (бүрэн боловсроогүй эсвэл хатаагаагүй) бяслаг, түүнчлэн шар сүүнээс гаргасан бяслаг болон аарц	
465	4061010	Шинэ бяслаг	кг
466	4061020	Аарц	кг
467	4061090	Бусад	кг
468	4062	Үйрмэг эсвэл нунтаг бяслаг	
469	4062000	Үйрмэг эсвэл нунтаг бяслаг	кг
470	4063	Хайлмал бяслаг (үйрмэг биш, нунтаглаагүй)	
471	4063000	Хайлмал бяслаг (үйрмэг биш, нунтаглаагүй)	кг
472	4064	Хөх судалт бяслаг болон Penicillium roqueforti-роор хийсэн судал бүхий бусад бяслаг	
473	4064000	Хөх судалт бяслаг болон Penicillium roqueforti-роор хийсэн судал бүхий бусад бяслаг	кг

474	4069	Бусад бяслаг	
475	4069000	Бусад бяслаг	кг
476	407	Шувууны хальстай өндөг (шинэ, нөөшилсөн эсвэл болгосон)	
477	4071	Инкубаторт өсгөх зориулалттай үржлийн өндөг	
478	4071100	Тахиа (Gallus domesticus)-ны	мян.ш
479	4071900	Бусад	мян.ш
480	4072	Бусад шинэ өндөг	
481	4072100	Тахиа (Gallus domesticus)-ны	мян.ш
482	4072900	Бусад	мян.ш
483	4079	Бусад	
484	4079000	Бусад	кг
485	408	Шувууны шинэ, хуурай, ус болон ууранд чанаж болгосон, хэлбэржүүлсэн, хөлдөөсөн, эсвэл бусад аргаар хадгалсан, сахар эсвэл бусад амтлагчийн хольцтой эсвэл хольцгүй, хальсгүй өндөг, өндөгний шар	
486	4081	Өндөгний шар	
487	4081100	Хуурай өндөгний шар	кг
488	4081900	Өндөгний шараас бусад	кг
489	4089	Бусад	
490	4089100	Хуурай	кг
491	4089900	Бусад	кг
492	409	Зөгийн цэвэр бал	
493	4090000	Зөгийн цэвэр бал	кг
494	410	Мал амьтны гаралтай, бусад газар заагдаагүй хүнсний бүтээгдэхүүн	
495	4100000	Мал амьтны гаралтай, бусад газар заагдаагүй хүнсний бүтээгдэхүүн	кг
V. МАЛ, АМЬТНЫ ГАРАЛТАЙ, БУСАД ГАЗАР ЗААГДААГҮЙ БҮТЭЭГДЭХҮҮН			
496	502	Гахай, бодонгийн үс, хялгас; сойзон эдлэл үйлдвэрлэхэд хэрэглэгддэг доргоны үс, хялгас болон бусад үс хялгас; эдгээр үс хялгасны хаягдал	
497	5021	Гахай, бодонгийн үс хялгас ба түүний хаягдал	
498	5021010	Гахай, бодонгийн үс хялгас	кг
499	5021020	Гахай, бодонгийн хаягдал үс хялгас	кг
500	5029	Бусад	
501	5029000	Бусад	кг
502	504	Мал амьтны (Загаснаас бусад) шинэ, хөргөсөн, хөлдөөсөн, давсалсан, давсны уусмалд хадгалсан, хатаасан, утсан бүтэн эсвэл хэсэглэсэн өлөн гэдэс, давсаг, гүзээ	
503	504001	Мал амьтны өлөн гэдэс	
504	5040011	Бог малын өлөн гэдэс	кг
505	5040012	Адууны нарийн гэдэс	кг

506	5040019	Бусад мал, амьтны	кг
507	504002	Мал амьтны давсаг, гүзээ	
508	5040020	Мал амьтны давсаг, гүзээ	кг
509	505	Шувууны өд, ноолууртайгаа байгаа арьс болон шувууны бусад хэсэг, өд, өдний хэсэг (захалсан эсвэл захилаагүй), ноолуур (цэвэрлэх, ариутгах эсвэл хадгалалтын Зориулалтаар хамгаалахаас цааш боловсруулалт хийгээгүй); өд, өдний хэсгийн нунтаг болон хаягдал	кг
510	5051000	Чихмэлийн зориулалттай өд; ноолуур	кг
511	5059000	Бусад	кг
512	506	Боловсруулаагүй, тосыг нь авсан, энгийн аргаар бэлтгэсэн (гэхдээ хэлбэр оруулаагүй), хүчлээр боловсруулсан эсвэл желатиныг нь ялгасан яс, болон эврийн тугалмай; эдгээрийн нунтаг болон хаягдал	
513	5061	Оссеин болон хүчлээр боловсруулсан яс	
514	5061000	Оссеин болон хүчлээр боловсруулсан яс	кг
515	5069	Бусад	
516	5069010	Яс	кг
517	5069020	Ясны гурил	кг
518	5069090	Бусад	кг
519	507	Боловсруулаагүй эсвэл энгийн аргаар бэлтгэсэн боловч хэлбэр оруулаагүй зааны яс, яст мэлхийн хуяг, халимны яс, халимны сахал, бугын эвэр, салаа, эвэр туурай, хумс, савар, шувууны хошуу; эдгээрийн нунтаг, хаягдал	кг
520	5071	Зааны яс; зааны ясны нунтаг болон хаягдал	кг
521	5071000	Зааны яс; зааны ясны нунтаг болон хаягдал	кг
522	5079	Бусад	
523	507901	Цусан эвэр	
524	5079011	Бугын	кг
525	5079019	Бусад	кг
526	507902	Ясан эвэр	
527	5079021	Бугын	кг
528	5079022	Бөхөнгийн	кг
529	5079029	Бусад	кг
530	507903	Малын эвэр, туурай	
531	5079030	Малын эвэр, туурай	кг
532	507908	Бусад	
533	5079080	Бусад	кг
534	507909	Эвэр, туурай, хумс, савар, хошуу, хуягны нунтаг ба хаягдал	
535	5079090	Эвэр, туурай, хумс, савар, хошуу, хуягны нунтаг ба хаягдал	кг

536	508	Боловсруулаагүй эсвэл энгийн аргаар бэлтгэсэн боловч бусад аргаар боловсруулаагүй шүр болон түүнтэй төстэй материал; боловсруулаагүй эсвэл энгийн аргаар бэлтгэсэн, хэлбэр оруулаагүй, нялцгай биетэн, хавч төрөлтөн буюу далайн зарааны хуяг, загасны яс; тэдгээрийн нунтаг, хаягдал	кг
537	5080000	Боловсруулаагүй эсвэл энгийн аргаар бэлтгэсэн боловч бусад аргаар боловсруулаагүй шүр болон түүнтэй төстэй материал; боловсруулаагүй эсвэл энгийн аргаар бэлтгэсэн, хэлбэр оруулаагүй, нялцгай биетэн, хавч төрөлтөн буюу далайн зарааны хуяг, загасны яс; тэдгээрийн нунтаг, хаягдал	кг
538	510	Цайвар бойшил, минж, мануул болон хүдрийн Заар; цох; хатаасан эсвэл хатаагаагүй цөс; эмийн үйлдвэрлэлд хэрэглэгддэг шинэ, хөргөсөн, хөлдүү эсвэл бусад байдлаар түр хадгалсан булчирхай болон амьтны гаралтай бусад бүтээгдэхүүн	кг
539	510001	Эмийн үйлдвэрлэлд хэрэглэгддэг амьтны бие эрхтэн	кг
540	5100011	Хүдрийн заар	кг
541	5100012	Бугын чив засаа	кг
542	5100019	Бусад	кг
543	510009	Бусад	
544	5100090	Бусад	кг
545	511	Мал амьтны гаралтай, бусад газар загдаагүй бүтээгдэхүүн; 1, 3-р бүлэгт заасан нэрийн мал, амьтдаас хүнсэнд хэрэглэхэд зохисгүй болсон үхсэн мал амьтан	кг
546	5111	Бухын үр	кг
547	5111000	Бухын үр	кг
548	5119910	Үржлийн мал, амьтны үр /бухын үр орохгүй/, ийлдэс	кг
549	5119950	Малын үр хөврөл	кг
550	5119	Бусад	
551	51191	Загас, хавч төрөлтөн, нялцгай биетэн болон усны сээр нуруугүй амьтны гаралтай бүтээгдэхүүн, 3-р бүлэгт заагдсан нэрийн амьтдаас үхсэн амьтан	кг
552	5119100	Загас, хавч төрөлтөн, нялцгай биетэн болон усны сээр нуруугүй амьтны гаралтай бүтээгдэхүүн, 3-р бүлэгт заагдсан нэрийн амьтдаас үхсэн амьтан	кг
553	51199	Бусад	
554	511991	Үржлийн мал амьтны үр (бухын үр орохгүй), ийлдэс	
555	5119910	Үржлийн мал амьтны Үр (бухын үр орохгүй), ийлдэс	кг
556	511992	Адууны үс хялгас	кг
557	5119921	Адууны дэл	кг
558	5119922	Адууны сүүл	кг
559	511993	Үхрийн сүүлний хялгас	
560	5119930	Үхрийн сүүлний хялгас	кг
561	511994	Адуу эсвэл Үхрийн хаягдал хялгас	кг

562	5119940	Адуу эсвэл Үхрийн хаягдал хялгас	кг
563	15161000	Мал амьтны өөх, тос, эдгээрийн фракц	кг
564	1517	Маргарин; зүйл 1516-д заагдсан хүнсний өөх, тос, түүний фракцаас бусад, энэ бүлэгт Заагдсан мал, амьтан, ургамлын гаралтай өөх, тос, фракцийн хүнсний зориулалттай хольц, бэлдмэл	кг
565	15171000	Маргарин (шингэн маргарин орохгүй)	кг
566	15179000	Бусад	кг
567	1518	Мал, амьтан, ургамлын гаралтай чанасан, исэлдүүлсэн, усгүйжүүлсэн, хүхэржүүлсэн, хийжүүлсэн, вакуум эсвэл инерт хийд халуунаар полимержүүлсэн эсвэл бусад аргаар химийн хувиргалт хийсэн, зүйл 1516-д зааснаас бусад өөх, тос тэдгээрийн фракц; мал, амьтан, ургамлын гаралтай, энэ бүлэгт заагдсан төрөл бүрийн өөх, тос, фракцийн бусад газар заагдаагүй хүнсний бус хольц, бэлдмэл	кг
568	15180000	Мал, амьтан, ургамлын гаралтай чанасан, исэлдүүлсэн, усгүйжүүлсэн, хүхэржүүлсэн, хийжүүлсэн, вакуум эсвэл инерт хийд халуунаар полимержүүлсэн эсвэл бусад аргаар химийн хувиргалт хийсэн, зүйл 1516-д зааснаас бусад өөх, тос тэдгээрийн фракц; мал, амьтан, ургамлын гаралтай, энэ бүлэгт заагдсан төрөл бүрийн өөх, тос, фракцийн бусад газар заагдаагүй хүнсний бус хольц, бэлдмэл	кг
569	15219000	Бусад	кг
570	1522	Дегра; мал, амьтан, ургамлын тослог бодис эсвэл лав, боловсруулалтаас гарсан үлдэгдэл	
571	15220000	Дегра; мал, амьтан, ургамлын тослог бодис эсвэл лав, боловсруулалтаас гарсан үлдэгдэл	кг
VI. МАХ, ЗАГАС, ХАВЧ ТӨРӨЛТӨН, НЯЛЦГАЙ БИЕТЭН ЭСВЭЛ УСНЫ СЭЭР НУРУУГҮЙ БУСАД АМЬТДААР ХИЙСЭН ХҮНСНИЙ БЭЛЭН БҮТЭЭГДЭХҮҮН			
572	1601	Мах, дайвар мах эсвэл цусаар хийсэн хиам болон түүнтэй төстэй бүтээгдэхүүн; тэдгээрээр хийсэн хүнсний бэлдмэл	кг
573	16010010	Хиам, зайдас	кг
574	16010090	Бусад	кг
575	1602	Мах, дайвар мах эсвэл цусаар хийж бэлтгэсэн эсвэл нөөжилсөн бусад бүтээгдэхүүн	кг
576	16021	Нэгэн төрлийн болгосон бэлдмэл	кг
577	16021000	Нэгэн төрлийн болгосон бэлдмэл	кг
578	16022	Амьтны элгээр хийсэн бүтээгдэхүүн	
579	16022000	Амьтны элгээр хийсэн бүтээгдэхүүн	кг
580	16023	Зүйл 0105-д заагдсан гэрийн тэжээвэр шувуудын	
581	16023100	Цацагт хяруулын	кг
582	16023200	Gallus domesticus төрлийн тахианы	кг
583	16023900	Бусад	кг

584	16024	Гахайн	
585	16024100	Гуя болон гуяны жижиглэсэн хэсгийн	кг
586	16024200	Өвчүү, сээр нуруу, тэдгээрийн жижиглэсэн хэсгийн	кг
587	16024900	Бусад (холимог бүтээгдэхүүн орно)	кг
588	16025	Үхрийн махан	
589	16025000	Үхрийн махан	кг
590	16029	Бусад (аливаа амьтны цусаар хийсэн бэлдмэл орно)	
591	16029000	Бусад (аливаа амьтны цусаар хийсэн бэлдмэл орно)	кг
592	1603	Мах, загас, хавч, нялцгай биетэн болон усны бусад сээр нуруугүй амьтдын махны шүүс, ханд	кг
593	16030000	Мах, загас, хавч, нялцгай биетэн болон усны бусад сээр нуруугүй амьтдын махны шүүс, ханд	кг
594	1604	Загасны бэлэн эсвэл нөөшилсөн бүтээгдэхүүн; загасны өндгөөр бэлтгэсэн түрс, түрс орлуулагч	кг
595	16041	Бүтэн эсвэл хэсэглэсэн загас (таташ орохгүй)	кг
596	16041100	Хулд төрлийн	кг
597	16041200	Май төрлийн	кг
598	16041300	Сардины, сардинелл, килька эсвэл шпрот	кг
599	16041400	Туна, жад загас, пеламид (Sarda spp)	кг
600	16041500	Амар загас	кг
601	16041600	Ангоус загас	кг
602	16041700	Могой загас	кг
603	16041900	Бусад	кг
604	16042	Бусад загасны бэлэн эсвэл нөөшилсөн бүтээгдэхүүн	
605	16042000	Бусад загасны бэлэн эсвэл нөөшилсөн бүтээгдэхүүн	кг
606	16043	Түрс болон түрс орлуулагч	
607	16043100	Түрс	кг
608	16043200	Түрс орлуулагч	кг
609	1605	Хавч, нялцгай биетэн болон усны бусад сээр нуруугүй бусад амьтдаар бэлтгэсэн эсвэл нөөшилсөн бүтээгдэхүүн	
610	16051	Хавч	
611	16051000	Хавч	кг
612	16052	Сам хорхой	
613	16052100	Агаар үл нэвтрэх, амархан үл гэмтэх битүү саванд савлаагүй	кг
614	16052900	Бусад	кг
615	16053	Далайн хавч	
616	16053000	Далайн хавч	кг
617	16054	Бусад хавч төрөлтөн	
618	16054000	Бусад хавч төрөлтөн	кг
619	16055	Нялцгай биетэн	
620	16055100	Хясаа	кг

621	16055200	Таргас дун	кг
622	16055300	Мидий	кг
623	16055400	Каракатиц болон кальмар	кг
624	16055500	Наймаалж	кг
625	16055600	Элсний дун, зүрхэн хясаа, завь хэлбэрийн хуягт дун	кг
626	16055700	Далайн чих	кг
627	16055800	Эмгэн хумс (далайн эмгэн хумснаас бусад)	кг
628	16055900	Бусад	кг
629	16056	Усны сээр нуруугүй бусад амьтан	
630	16056100	Далайн өргөст хэмх (өргөст арьстан)	кг
631	16056200	Далайн зараа	кг
632	16056300	Далайн мөгөөрс	кг
633	16056900	Бусад	кг
VII. ХҮНСНИЙ ҮЙЛДВЭРЭЭС ГАРСАН ҮЛДЭГДЭЛ БОЛОН ХАЯГДАЛ; МАЛ, АМЬТНЫ БЭЛДМЭЛ ТЭЖЭЭЛ			
634	2301	Мах, дайвар мах, загас, хавч төрөлтөн, нялцгай биетэн эсвэл усны сээр нуруугүй бусад амьтны гаралтай, хүнсний зориулалтгүй гурил, буталмал болон хорголж; шахдас	кг
635	23011000	Мах эсвэл дайвар махны гурил, буталмал болон хорголж; шахдас	кг
636	2308	Мал, амьтны тэжээл болгон ашиглах, хорголжилсон эсвэл хорголжлоогүй, бусад газар заагдаагүй, ургамлын гаралтай зүйлс, ургамлын хаягдал, ургамлын шаар болон дайвар бүтээгдэхүүн	
637	23080000	Мал, амьтны тэжээл болгон ашиглах, хорголжилсон эсвэл хорголжлоогүй, бусад газар заагдаагүй, ургамлын гаралтай зүйлс, ургамлын хаягдал, ургамлын шаар болон дайвар бүтээгдэхүүн	
638	2309	Мал, амьтны бэлдмэл тэжээл	
639	230910.00	Муур, нохойны жижиглэн худалдаалахаар савласан хоол	
640	1504.20.00	Загасны элэгний тосноос бусад загасны өөх, тос, түүний фракц	
641	23099000	Бусад	
VIII. АРЬС, ШИРЭН ТҮҮХИЙ ЭД (ҮСЛЭГ АРЬСНААС БУСАД) БОЛОН БОЛОВСРУУЛСАН ШИР			
641	4101	Үхэр (одос үхэр орно), адууны шинэ, эсвэл давсалсан, хатаасан, шохойдсон, гандсан эсвэл бусад аргаар чанарын хамгаалалт хийсэн (гэхдээ идээлэх, элдэж зөөлрүүлэх буюу цаашдын боловсруулалт хийгээгүй) үсийг нь унагасан эсвэл унагаагүй, хавтгайгаар зүссэн (хуулдас) буюу зүсээгүй (бүтэн) түүхий арьс, шир	ширх

642	41012	Үхрийн эсвэл адууны, ширхэг нь энгийн хатаасан байдлаар 8 кг-аас, давсалж хатаасан байдлаар 10 кг-аас, шинэ, давсалсан нойтон эсвэл бусад аргаар чанарын хамгаалалт хийсэн байдлаар 16 кг-аас ихгүй жинтэй, бүтэн, хавтгайгаар зүсээгүй арьс, шир	ширх
643	4101201	Энгийн хатаасан	
644	41012011	Үхрийн	ширхэг
645	41012012	Адууны	ширхэг
646	4101202	Давсалж хатаасан	
647	41012021	Үхрийн	Ширхэг
648	41012022	Адууны	Ширхэг
649	4101203	Шинэ эсвэл давсалсан нойтон	ширхэг
650	41012031	Үхрийн	ширхэг
651	41012032	Адууны	ширхэг
652	4101209	Бусад аргаар чанарын хамгаалалт хийсэн	ширхэг
653	41012091	Үхрийн	ширхэг
654	41012092	Адууны	ширхэг
655	41015	16 кг-аас дээш жинтэй бүтэн шир	ширхэг
656	41015010	Үхрийн	ширхэг
657	41015020	Адууны	ширхэг
658	41019	Бусад (түүнчлэн сүүл, зоо болон хэвлийн хэсгийн арьс орно)	ширхэг
659	41019010	Үхрийн	ширхэг
660	41019020	Адууны	ширхэг
661	4102	Хонь эсвэл энэ бүлгийн тайлбар 1(с) тайлбараар хасагдсанаас бусад хурганы шинэ, эсвэл давсалсан, хатаасан, шохойдсон, гандсан буюу бусад аргаар чанарын хамгаалалт хийсэн (гэхдээ идээлээгүй, элдэж зөөлрүүлээгүй эсвэл цаашдын боловсруулалт хийгээгүй), үс ноостой буюу үс ноосгүй, хавтгайгаар зүссэн (хуулдас) эсвэл зүсээгүй (бүтэн) түүхий арьс	ширхэг
662	41021	Үс ноостой арьс	ширхэг
663	4102101	Монгол хонины (хурганы нь арьс орохгүй) үс ноостой арьс	ширхэг
664	41021011	Давсалж хатаасан	ширхэг
665	41021012	Давсалсан нойтон	ширхэг
666	41021013	Нойтон	ширхэг
667	41021014	Хөлдүү	ширхэг
668	41021015	Хатаасан	ширхэг
669	41021090	Бусад хонь эсвэл Бүлгийн 1(с) тайлбараар хасагдсанаас бусад хурганы үс ноостой арьс	ширхэг
670	41022	Үс ноосгүй арьс	ширхэг
671	410221	Гандсан	ширхэг
672	41022100	Гандсан	ширхэг

673	410229	Бусад	ширхэг
674	4102291	Монгол хонины (хурганы нь арьс орохгүй) үс ноосгүй арьс	ширхэг
675	41022911	Давсалж хатаасан	ширхэг
676	41022912	Давсалсан нойтон	ширхэг
677	41022913	Шинэ	ширхэг
678	41022914	Хөлдүү	ширхэг
679	41022915	Хатаасан	ширхэг
680	41022990	Бусад хонь эсвэл Бүлгийн 1(с) тайлбараар хасагдсанаас бусад хурганы үс ноосгүй арьс	ширхэг
681	4103	Энэхүү бүлгийн 1(b) эсвэл (с)-д тайлбараар хасагдсанаас бусад, үсийг нь унагасан буюу унагаагүй, хавтгайгаар нь зүссэн (хуулдас) эсвэл зүсээгүй (бүтэн), арьс, шир (шинэ, эсвэл давсалсан, хатаасан, шохойдсон, гандсан буюу бусад аргаар чанарын хамгаалалт хийсэн, гэхдээ идээлээгүй, элдэж зөөлрүүлээгүй эсвэл цаашдын боловсруулалт хийгээгүй)	ширхэг
682	41032	Хэвлээр явагч амьтдын	ширхэг
683	41032000	Хэвлээр явагч амьтдын	ширхэг
684	41033	Гахайн	ширхэг
685	41033000	Гахайн	ширхэг
686	41039	Бусад	ширхэг
687	41039010	Тэмээний шир	ширхэг
688	41039030	Бугын шир	ширхэг
689	41039040	Ямааны арьс	ширхэг
690	41039050	Ишигний арьс	ширхэг
691	41039090	Бусад	ширхэг
692	4104	Үхэр (одос үхэр орно) эсвэл адууны идээлсэн буюу идээлжхатаасан, хавтгайгаар зүссэн (хуулдас) эсвэл зүсээгүй (бүтэн) (гэхдээ цаашдын боловсруулалт хийгээгүй) үсгүй шир	ширхэг
693	41041	Нойтон байдалтай (хром идээлэг хийсэн хөх шир орно)	ширхэг
694	410411	Бүтэн, хавтгайгаар зүсээгүй; өнгөн хуулдас	ширхэг
695	4104111	Бүтэн, хавтгайгаар зүсээгүй	ширхэг
696	41041111	Үхрийн	ширхэг
697	41041112	Адууны	ширхэг
698	4104112	Өнгөн хуулдас	ширхэг
699	41041121	Үхрийн	ширхэг
700	41041122	Адууны	ширхэг
701	410419	Бусад	ширхэг
702	41041910	Үхрийн	ширхэг
703	41041920	Адууны	ширхэг
704	41044	Хуурай байдалтай (идээлж хатаасан)	ширхэг

705	410441	Бүтэн, хавтгайгаар зүсээгүй; өнгөн хуулдас	ширхэг
706	4104411	Бүтэн, хавтгайгаар зүсээгүй	ширхэг
707	41044111	Үхрийн	дм.кв
708	41044112	Адууны	дм.кв
709	4104412	Өнгөн хуулдас	
710	41044121	Үхрийн	дм.кв
711	41044122	Адууны	дм.кв
712	410449	Бусад	
713	41044910	Үхрийн	дм.кв
714	41044920	Адууны	дм.кв
715	4105	Хонь эсвэл хурганы идээлсэн буюу идээлж хатаасан, хавтгайгаар зүссэн (хуулдас) эсвэл зүсээгүй (бүтэн) (гэхдээ цаашдын боловсруулалт хийгээгүй) үсгүй арьс	
716	41051	Нойтон байдалтай (хром идээлэг хийсэн арьс орно)	
717	41051000	Нойтон байдалтай (хром идээлэг хийсэн арьс орно)	дм.кв
718	41053	Хуурай байдалтай (идээлж хатаасан)	
719	41053000	Хуурай байдалтай (идээлж хатаасан)	дм.кв
720	4106	Бусад мал, амьтдын идээлсэн эсвэл идээлж хатаасан, хавтгайгаар зүссэн (хуулдас) буюу зүсээгүй (бүтэн) (гэхдээ цаашдын боловсруулалт хийгээгүй) үс, ноосгүй арьс, шир	дм.кв
721	41062	Ямаа эсвэл ишигний	
722	41062100	Нойтон байдалтай (хром идээлэг хийсэн арьс орно)	дм.кв
723	41062200	Хуурай байдалтай (идээлж хатаасан)	дм.кв
724	41063	Гахайн	
725	41063100	Нойтон байдалтай (хром идээлэг хийсэн шир орно)	дм.кв
726	41063200	Хуурай байдалтай (идээлж хатаасан)	дм.кв
727	41064000	Хэвлээр явагч амьтдын	дм.кв
728	41069	Бусад	
729	41069100	Нойтон байдалтай (хром идээлэг хийсэн арьс шир орно)	дм.кв
730	41069200	Хуурай байдалтай (идээлж хатаасан)	дм.кв
IX. ҮСЛЭГ АРЬС БОЛОН ХИЙМЭЛ ҮСЛЭГ АРЬС; ТЭДГЭЭРЭЭР ХИЙСЭН ЭДЛЭЛ			
731	4301	Үслэг арьсан түүхий эд (толгой, сүүл, савар болон үслэг эдлэлийн үйлдвэрт хэрэглэгдэж болох бусад хэсгүүд) (зүйл 41.01, 41.02 эсвэл 41.03-д хамаарах арьс, ширний түүхий эдээс бусад)	ширхэг
732	43011	Усны булганы бүтэн арьс, толгой, сүүл, савартай эсвэл үгүй	ширхэг
733	43011000	Усны булганы бүтэн арьс, толгой, сүүл, савартай эсвэл үгүй	ширхэг
734	43013	Хурганы, дараах төрлийн Астрахань, Том сүүлт, Каракуль, Перс болон адил төстэй хурганы, Энэтхэг, Хятад, Монгол буюу Түвд хурганы, бүтэн, толгой, сүүл, савартай эсвэл үгүй	ширхэг

735	43013010	Каракуль хурганы элдээгүй арьс	ширхэг
736	43013020	Монгол хурганы элдээгүй арьс	ширхэг
737	43013090	Астрахань, Том сүүлт, Перс, Энэтхэг, Хятад, Түвд хурганы элдээгүй арьс	ширхэг
738	43016	Үнэгний бүтэн арьс (толгой, сүүл, савартай буюу үгүй)	ширхэг
739	43016000	Үнэгний бүтэн арьс (толгой, сүүл, савартай буюу үгүй)	ширхэг
740	43018	Бусад үслэг бүтэн арьс, толгой, сүүл, савартай эсвэл үгүй	ширхэг
741	4301801	Монгол ямаа эсвэл ишигний элдээгүй арьс	ширхэг
742	43018012	Монгол ямааны	ширхэг
743	43018013	Монгол ишигний	ширхэг
744	43018020	Тарваганы элдээгүй арьс	ширхэг
745	43018090	Бусад	ширхэг
746	43019	Үслэг эдлэлийн зорилгоор ашиглаж болох толгой, сүүл, савар болон бусад хэсэг болон зүссэн хэсгүүд	ширхэг
747	43019000	Үслэг эдлэлийн зорилгоор ашиглаж болох толгой, сүүл, савар болон бусад хэсэг болон зүссэн хэсгүүд	ширхэг
748	4302	Зүйл 43.03-т заагдсанаас бусад, идээлсэн эсвэл өнгө засал хийсэн үслэг арьс (толгой, сүүл, савар болон бусад хэсгүүд, огтолсон зүйлс), эгнэсэн (өөр төрлийн материал оруулаагүй) эсвэл эгнээгүй	ширхэг
749	43021	Толгой, сүүл, савартай эсвэл үгүй бүтэн арьс, эгнээгүй	ширхэг
750	430211	Усны булганы	
751	43021100	Усны булганы	ширхэг
752	43021930	Үнэгний элдсэн арьс	ширхэг
753	43021940	Тарваганы элдсэн арьс	ширхэг
754	43021950	Каракуль хурганы элдсэн арьс	ширхэг
755	43021960	Монгол хурганы элдсэн арьс	ширхэг
756	43021990	Бусад	ширхэг
757	43022	Толгой, сүүл, савар болон бусад хэсгүүд эсвэл огтолсон зүйлс, эгнээгүй	ширхэг
758	43022000	Толгой, сүүл, савар болон бусад хэсгүүд эсвэл огтолсон зүйлс, эгнээгүй	ширхэг
759	43023	Бүтэн арьс, түүний хэсгүүд болон огтолсон зүйлс, эгнэсэн	ширхэг
760	43023000	Бүтэн арьс, түүний хэсгүүд болон огтолсон зүйлс, эгнэсэн	ширхэг
Х. ХОНИНЫ НООС, МАЛ, АМЬТНЫ НАРИЙН ЭСВЭЛ БҮДҮҮН ҮС, НООС, ХЯЛГАС; АДУУНЫ ХЯЛГАСАН ЭЭРМЭЛ БОЛОН НЭХМЭЛ ДААВУУ			
761	5101	Сэмлээгүй эсвэл самнаагүй хонины ноос	кг
762	51011	Зунгагтай (хяргахаас өмнө угаасан ноос орно) ноос	кг
763	51011100	Хяргасан ноос	кг
764	51011900	Бусад	кг
765	51012	Угаасан, карбоны уусмалд цэвэрлээгүй	кг

766	51012100	Хяргасан ноос	кг
767	51012900	Бусад	кг
768	51013	Карбоны уусмалд цэвэрлэсэн	кг
769	51013000	Карбоны уусмалд цэвэрлэсэн	кг
770	5102	Сэмлээгүй эсвэл самнаагүй, мал, амьтны нарийн эсвэл бүдүүн үс, ноос, хялгас	кг
771	51021	Мал, амьтны нарийн эс, ноос	кг
772	510211	Кашмир ноолуурын чиглэлийн ямааны	кг
773	5102111	Угаагаагүй ноолуур	кг
774	51021110	Угаагаагүй ноолуур	кг
775	5102112	Угаасан ноолуур	кг
776	51021120	Угаасан ноолуур	кг
777	5102114	Ямааны завод ноос	кг
778	51021141	Ноолуур агууламж нь 120% буюу түүнээс бага	кг
779	51021142	Ноолуур агууламж нь 12,0%-иас их	кг
780	5102115	Ямааны хялгас	кг
781	51021150	Ямааны хялгас	кг
782	510219	Бусад	кг
783	5102193	Сарлагийн саваг, хөөвөр	кг
784	51021930	Сарлагийн саваг, хөөвөр	кг
785	5102194	Тэмээний ноос	кг
786	51021941	Угаагаагүй эр ноос	кг
787	51021942	Угаасан эр ноос	кг
788	51021943	Угаагаагүй эм ноос	кг
789	51021944	Угаасан эм ноос	кг
790	5102195	Тэмээний завод ноос	кг
791	51021951	Ноолуур агууламж нь 220% буюу түүнээс бага	кг
792	51021952	Ноолуур агууламж нь 220%-иас их	кг
793	51021990	Бусад	кг
794	51022	Мал, амьтны бүдүүн үс, ноос, хялгас	кг
795	51022040	Үхрийн хөөвөр	кг
796	51022050	Адууны хөөвөр	кг
797	51022090	Бусад	кг
798	5103	Хонины хаягдал ноос эсвэл мал, амьтны нарийн буюу бүдүүн үс, ноос, хялгасны хаягдал, ээрмэлийн хаягдал (сэргээсэн сэмэрдэс орохгүй)	кг
799	51031	Хонины ноос буюу мал, амьтны нарийн үс, ноосны самнуурын сэв	кг
800	51031000	Хонины ноос буюу мал, амьтны нарийн үс, ноосны самнуурын сэв	кг
801	51032	Хонины бусад хаягдал ноос буюу мал, амьтны нарийн үс, ноосны бусад хаягдал	кг
802	5103201	Ямааны ноолуурын сэв хялгас	

803	51032011	Ноолуурын агууламж нь 120% буюу түүнээс бага	кг
804	51032012	Ноолуурын агууламж нь 120%-иас их	кг
805	5103202	Тэмээний ноосны сэв хялгас	
806	51032021	Ноолуур агууламж нь 220% буюу түүнээс бага	кг
807	51032022	Ноолуур агууламж нь 220%-иас их	кг
808	5103209	Бусад	
809	51032090	Бусад	кг
810	51033	Мал, амьтны бүдүүн үс, ноос, хялгасны хаягдал	
811	51033000	Мал, амьтны бүдүүн үс, ноос, хялгасны хаягдал	кг
812	5104	Хонины ноосны эсвэл мал, амьтны нарийн буюу бүдүүн үс, ноос, хялгасны сэргээсэн сэмэрдэс	
813	51040000	Хонины ноосны эсвэл мал, амьтны нарийн буюу бүдүүн үс, ноос, хялгасны сэргээсэн сэмэрдэс	кг
814	5105	Сэмлэсэн эсвэл самнасан, хонины ноос буюу мал, амьтны нарийн эсвэл бүдүүн үс, ноос, хялгас (самнасан тайрмал ноос орно)	кг
815	51051	Сэмлэсэн (анхан шатны бүдүүн самналт хийсэн) хонины ноос	кг
816	51051000	Сэмлэсэн (анхан шатны бүдүүн самналт хийсэн) хонины ноос	кг
817	51052	Хонины ноосон топс болон бусад самнасан ноос	
818	510521	Самнасан тайрмал ноос	
819	51052100	Самнасан тайрмал ноос	кг
820	510529	Бусад	
821	51052910	Ноосон топс	кг
822	51052990	Бусад	кг
823	51053	Сэмлэсэн эсвэл самнасан, мал, амьтны нарийн үс, ноос	кг
824	510531	Кашмир ноолуурын чиглэлийн ямааны	кг
825	51053110	Самнасан ноолуур	кг
826	51053120	Бөмбөгөн ноолуур	кг
827	51053130	Дахин боловсруулсан богино ноолуур	кг
828	510539	Бусад	кг
829	5105391	Тэмээний ноос	кг
830	51053911	Самнасан ноос	кг
831	51053912	Бөмбөгөн ноос /топс/	кг
832	5105399	Бусад	
833	51053990	Бусад	кг
834	51054	Сэмлэсэн эсвэл самнасан, мал, амьтны бүдүүн үс, ноос, хялгас	кг
835	51054000	Сэмлэсэн эсвэл самнасан, мал, амьтны бүдүүн үс, ноос, хялгас	кг
836	5106	Жижиглэн худалдаалах зориулалтаар савлаагүй, хонины сэмлэсэн ноосон ээрмэл	кг
837	51061000	Жингийн 85% буюу түүнээс их ноос агуулсан	кг

838	51062000	Жингийн 85%-иас бага ноос агуулсан	кг
839	5107	Жижиглэн худалдаалах зориулалтаар савлаагүй, хонины сэмлэсэн ноосон ээрмэл	кг
840	51071000	Жингийн 85% буюу түүнээс их ноос агуулсан	кг
841	51072000	Жингийн 85%-иас бага ноос агуулсан	кг
842	5108	Жижиглэн худалдаалах зориулалтаар савлаагүй, мал, амьтны нарийн үс, ноосон сэмлэсэн эсвэл самнасан ээрмэл	кг
843	51081000	Сэмлэсэн	кг
844	51082000	Самнасан	кг
845	95081000	Явуулын цирк, явуулын амьтны хүрээлэн	Толгой/ ширхэг

Захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн бүртгэлд
2025 оны 12 дугаар сарын 19-ний өдрийн 7441 дүгээрт бүртгэв.

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ЗАХИРАМЖ

2025 оны 11 дүгээр
сарын 11-ний өдөр

Дугаар А/866

Мандалговь

СОГТУУРУУЛАХ УНДАА ХУДАЛДАХ, ТҮҮГЭЭР ҮЙЛЧЛЭХ ЦАГИЙН ХЯЗГААРЫГ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ

Монгол Улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 60 дугаар зүйлийн 60.1.1 дэх заалт, 66 дугаар зүйлийн 66.1 дэх хэсэг, Сogтууруулах ундааны эргэлтэд хяналт тавих, архидан согтуурахтай тэмцэх тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.2.1 дэх заалт, 16.2.2 дахь заалт, 22 дугаар зүйлийн 22.2 дахь хэсэг, 23 дугаар зүйлийн 23.1 дэх хэсэг, Гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн 28 дугаар зүйлийн 28.1.10 дахь заалт, Захиргааны ерөнхий хуулийн 64 дүгээр зүйлийн 64.1 дэх хэсгийг тус тус үндэслэн ЗАХИРАМЖЛАХ нь.

1.Сар бүрийн 01,15-ны өдрүүдэд аймгийн нутаг дэвсгэрийн хэмжээнд согтууруулах ундаагаар үйлчлэх, худалдахыг хориглосугай.

2.Дундговь аймгийн нутаг дэвсгэрийн хэмжээнд согтууруулах ундаа худалдах, түүгээр үйлчлэх цагийн хязгаарыг хавсралтаар баталсугай.

3.Энэхүү захирамжийг холбогдох хууль, журмын дагуу захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн санд бүртгүүлэхийг Хууль, эрх зүйн хэлтэс (Б.Энхмандал)-т, тухайн аж ахуйн нэгжүүдийн үйл ажиллагаанд хяналт тавьж ажиллахыг Цагдаагийн газар (М.Чинбат), Хүнс, хөдөө аж ахуйн газар (Б.Мөнхжаргал), сумдын Засаг дарга нарт үүрэг болгосугай.

4.Гарсан шийдвэртэй холбогдуулан Аймгийн Засаг даргын 2023 оны 11 дүгээр сарын 20-ны өдрийн А/628 дугаартай захирамжийг хүчингүй болгосугай.

5.Захирамжийн хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Засаг даргын орлогч (Ц.Ариунбаяр)-д даалгасугай.

ЗАСАГ ДАРГА

С.МӨНХЧУЛУУН

*Аймгийн Засаг даргын 2025 оны
11 дүгээр сарын 11-ний өдрийн
А/866 дугаар захирамжийн хавсралт*

№	Худалдаа, үйлчилгээний төрөл	Согтууруулах ундаа худалдах, түүгээр үйлчлэх цагийн хуваарь	
		Эхлэх цаг	Хаах цаг
1	Согтууруулах ундаа худалдах цагийн хуваарь	09:00	23:00
2	Согтууруулах ундаагаар үйлчлэх цагийн хуваарь (ресторан, паб, зоогийн газар, кафе, баар, лоунж, караоке)	11:00	22:00
		14:00	02:00

Захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн бүртгэлд
2025 оны 12 дугаар сарын 19-ний өдрийн 7442 дугаарт бүртгэв.

ХӨВСГӨЛ АЙМГИЙН БҮРЭНТОГТОХ СУМЫН ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН ХУРАЛДААНЫ ТОГТООЛ

2025 оны 11 дүгээр
сарын 14-ний өдөр

Дугаар VI/28

Бүрэнтогтох сум

ХОГ ХАЯГДАЛ ҮҮСГЭГЧЭЭС АВАХ ХУРААМЖИЙН ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ

Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 35 дугаар зүйлийн 35.1.10, 35.1.14, Захиргааны ерөнхий хуулийн 60 дугаар зүйлийн 60.1, 62 дугаар зүйлийн 62.2, Хог хаягдлын тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 9.2.1, 9.2.2 дахь заалт, Сангийн сайд, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын хамтарсан “Аргачлал батлах тухай” 2018 оны 192, А/243 дугаар тушаалын 1, 2 дугаар хавсралт, Монгол Улсын Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын 2024 оны 11 дүгээр сарын 06-ны өдрийн 1/1654 албан бичгийг тус тус үндэслэн сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит VI хуралдаанаас ТОГТООХ нь:

1.Тус сумын нутаг дэвсгэрт мөрдөх энгийн хог хаягдал үүсгэгчээс авах хураамжийн хэмжээг хавсралтаар баталсугай.

2.Хог хаягдал үүсгэгчээс авах хураамжийг батлагдсан тарифын дагуу иргэн, аж ахуй нэгж, албан байгууллага, худалдаа үйлдвэрлэл, үйлчилгээний газраас төлбөр хураамжийг төсөвт бүрэн төвлөрүүлэх, зохих журмын дагуу зарцуулж хагас бүтэн жилээр биелэлт үр дүнг нь танилцуулж ажиллахыг сумын Засаг дарга (Л.Аззаяа), Байгаль орчны асуудал хариуцсан мэргэжилтэн, Татварын Улсын байцаагч (С.Цэрмаа) нарт даалгасугай.

3.Тогтоолын бүрдүүлбэрийг хангаж Хууль зүй, дотоод хэргийн яаманд хүргүүлж “Захиргааны хэм хэмжээний актын нэгдсэн улсын бүртгэл”-д бүртгүүлэхийг сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын нарийн бичгийн даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч (А.Мөнхжаргал)-д үүрэг болгосугай.

4.Энэхүү тогтоол гарсантай холбогдуулан 2024 оны 09 дүгээр сарын 26-ны өдрийн 01 дүгээр тогтоолыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

5.Энэхүү тогтоолыг нийтээр дагаж мөрдөх эрх зүйн актын бүртгэлд бүртгүүлсэн өдрөөс эхлэн дагаж мөрдсүгэй.

ДАРГА

М.ЭСМЭДЭХ

*Бүрэнтогтох сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын
2025 оны 11 дүгээр сарын 14-ний өдрийн ээлжит
VI хуралдааны 28 дугаар тогтоолын хавсралт*

ХОГ ХАЯГДАЛ ҮҮСГЭСНИЙ ХУРААМЖИЙН ХЭМЖЭЭ

№	Хог хаягдал үүсгэгч эх үүсвэр	Хугацаа	Сард төлөх хураамж /төг/	Нийт төлөх хураамжийн дүн
1	2	3	4	5
1	Иргэн бүр	Сар бүр	300	3600
2	Байгууллага, аж ахуй нэгж	Сар бүр	7000	84000
3	Уурын зуух	9 сарын 15-наас 5 сарын 15 хүртэл	100000	800000

ХОТ, СУУРИНЫ УС ХАНГАМЖ, АРИУТГАХ ТАТУУРГЫН АШИГЛАЛТ, ҮЙЛЧИЛГЭЭГ ЗОХИЦУУЛАХ ХОРООНЫ ТОГТООЛ

2025 оны 11 дүгээр
сарын 28-ны өдөр

Дугаар 117

Улаанбаатар
хот

ДОРНОД АЙМГИЙН “ДОРНОД НИЙТИЙН АЖ АХУЙ” ОНӨААТҮГ- ЫН ЦЭВЭР, БОХИР УСНЫ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ

Монгол Улсын Хот, суурины ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалтын тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 9.13, 10 дугаар зүйлийн 10.1.1, 10.2, Захиргааны ерөнхий хуулийн 64 дүгээр зүйлийн 64.1 дэх хэсгийг тус тус үндэслэн ТОГТООХ нь:

1.Дорнод аймгийн “Дорнод нийтийн аж ахуй” ОНӨААТҮГ-ын цэвэр, бохир усны үйлчилгээний тарифыг хавсралтаар баталсугай.

2.Батлагдсан тарифыг Хууль зүй, дотоод хэргийн яамны захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн санд бүртгэгдсэний дараах сарын 01-ний өдрөөс эхлэн мөрдөж ажиллахыг “Дорнод нийтийн аж ахуй” ОНӨААТҮГ /Г.Амарбаясгалан/-д үүрэг болгосугай.

3.Ус хангамж, ариутгах татуургын үйлдвэрлэл, үйлчилгээний зардалд хяналт тавьж, үргүй зардал, усны алдагдлыг бууруулж, хэрэглэгчийн эрх ашгийг дээдлэн хууль тогтоомжоор хүлээсэн үүргээ чанд биелүүлж ажиллахыг “Дорнод нийтийн аж ахуй” ОНӨААТҮГ /Г.Амарбаясгалан/-д даалгасугай.

4.Энэхүү тогтоол батлагдсантай холбогдуулан Зохицуулах хорооны 2022 оны 186 дугаар тогтоолыг заасан хугацаанаас эхлэн хүчингүй болсонд тооцсугай.

5.Тогтоолын биелэлтэд хяналт тавьж, үр дүнг тооцож ажиллахыг Үнэ тариф, судалгааны газар /Б.Доржбат/-т даалгасугай.

ДАРГА

Г.ЦОГТСАЙХАН

ГИШҮҮН

Б.АЛТАНТУУЛ
Д.АНХБАТ
Ц.БАТЗАЯА
Т.УЛАМБАЯР

*Хот, суурины ус хангамж, ариутгах татнуургаын ашиглалт,
үйлчилгээг зохицуулах хорооны 2025 оны 11 дүгээр сарын 28-ны
өдрийн дугаар тогтоолын хавсралт*

**Дорнод аймгийн “Дорнод нийтийн аж ахуй” ОНӨААТҮГ-ын
цэвэр, бохир усны үйлчилгээний тариф**

Нэг. Айл өрх
(НӨАТ-гүй)

Ангилал		Хэмжих нэгж	Тариф
Цэвэр ус	Тоолууртай	төг/л	2.6
	Тоолуургүй	төг/л	3.2
	Ус түгээх байр	төг/л	2.6
Бохир ус	Тоолууртай	төг/л	2.1
	Тоолуургүй	төг/л	3.1

Хоёр. Үйлдвэр, аж ахуйн нэгж, байгууллага
(НӨАТ-гүй)

Ангилал		Хэмжих нэгж	Тариф
Цэвэр ус	Бусад ҮААНБ	төг/л	5.9
	Төсөвт байгууллага	төг/л	7.3
	Спирт, архи, пиво, усны үйлдвэр, машин угаалга	төг/л	8.4
	Ноос ноолуур, арьс шир, өлөн гэдэс боловсруулах үйлдвэр	төг/л	7.6
Бохир ус	Бусад ҮААНБ	төг/л	5.6
	Төсөвт байгууллага	төг/л	5.9
	Спирт, архи, пиво, усны үйлдвэр, машин угаалга	төг/л	8.4
	Ноос ноолуур, арьс шир, өлөн гэдэс боловсруулах үйлдвэр	төг/л	7.6

ХОТ, СУУРИНЫ УС ХАНГАМЖ, АРИУТГАХ ТАТУУРГЫН АШИГЛАЛТ, ҮЙЛЧИЛГЭЭГ ЗОХИЦУУЛАХ ХОРООНЫ ТОГТООЛ

2025 оны 11 дүгээр
сарын 28-ны өдөр

Дугаар 119

Улаанбаатар
хот

ДАРХАН-УУЛ АЙМГИЙН ХОНГОР СУМЫН “ЭМТ НАРАН” ОНӨААТҮГ-ЫН ЦЭВЭР, БОХИР УСНЫ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ

Монгол Улсын Хот, суурины ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалтын тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 9.13, 10 дугаар зүйлийн 10.1.1, 10.2, Захиргааны ерөнхий хуулийн 64 дүгээр зүйлийн 64.1 дэх хэсгийг тус тус үндэслэн ТОГТООХ нь:

1. Дархан-Уул аймгийн Хонгор сумын “Эмт наран” ОНӨААТҮГ-ын цэвэр, бохир усны үйлчилгээний тарифыг хавсралтаар баталсугай.

2. Батлагдсан тарифыг Хууль зүй, дотоод хэргийн яамны захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн санд бүртгэгдсэний дараах сарын 01-ний өдрөөс эхлэн мөрдөж ажиллахыг “Эмт наран” ОНӨААТҮГ /Л.Янжинлхам/-т үүрэг болгосугай.

3. Ус хангамж, ариутгах татуургын үйлдвэрлэл, үйлчилгээний зардалд хяналт тавьж, үргүй зардал, усны алдагдлыг бууруулж, хэрэглэгчийн эрх ашгийг дээдлэн хууль тогтоомжоор хүлээсэн үүргээ чанд биелүүлж ажиллахыг “Эмт наран” ОНӨААТҮГ /Л.Янжинлхам/-т даалгасугай.

4. Энэхүү тогтоол батлагдсантай холбогдуулан Зохицуулах хорооны 2017 оны 72 дугаар тогтоолыг дээр дурдсан хугацаанаас эхлэн хүчингүй болсонд тооцсугай.

5. Тогтоолын биелэлтэд хяналт тавьж, үр дүнг тооцож ажиллахыг Үнэ тариф, судалгааны газар /Б.Доржбат/-т даалгасугай.

ДАРГА

Г.ЦОГТСАЙХАН

ГИШҮҮН

Б.АЛТАНТУУЛ
Д.АНХБАТ
Ц.БАТЗАЯА
Т.УЛАМБАЯР

*Хот, суурины ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалт,
үйлчилгээг зохицуулах хорооны 2025 оны 11 дүгээр сарын 28-ны
өдрийн 119 дүгээр тогтоолын хавсралт*

**ДАРХАН-УУЛ АЙМГИЙН ХОНГОР СУМЫН “ЭМТ НАРАН”
ОНӨААТҮГ-ЫН ЦЭВЭР, БОХИР УСНЫ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ТАРИФ**

Нэг. Айл өрх
(НӨАТ-гүй)

Ангилал		Хэмжих нэгж	Тариф
Цэвэр ус	Тоолууртай	төг/л	2.0
	Тоолуургүй	төг/л	2.4
	Ус түгээх байр	төг/л	2.0
Бохир ус	Тоолууртай	төг/л	2.0
	Тоолуургүй	төг/л	2.4

Хоёр. Үйлдвэр, аж ахуйн нэгж, байгууллага
(НӨАТ-гүй)

Ангилал		Хэмжих нэгж	Тариф
Цэвэр ус	Бусад үйлдвэр аж, ахуйн нэгж байгууллага	төг/л	2.5
	Төсөвт байгууллага	төг/л	3.0
Бохир ус	Бусад үйлдвэр аж, ахуйн нэгж байгууллага	төг/л	2.5
	Төсөвт байгууллага	төг/л	3.0

ХОТ, СУУРИНЫ УС ХАНГАМЖ, АРИУТГАХ ТАТУУРГЫН АШИГЛАЛТ, ҮЙЛЧИЛГЭЭГ ЗОХИЦУУЛАХ ХОРООНЫ ТОГТООЛ

2025 оны 11 дүгээр
сарын 28-ны өдөр

Дугаар 121

Улаанбаатар
хот

ДОРНОГОВЬ АЙМГИЙН “ЧАНДМАНЬ-ИЛЧ” ХХК-ИЙН ЦЭВЭР, БОХИР УСНЫ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ

Монгол Улсын Хот, суурины ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалтын тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 9.13, 10 дугаар зүйлийн 10.1.1, 10.2, Захиргааны ерөнхий хуулийн 64 дүгээр зүйлийн 64.1 дэх хэсгийг тус тус үндэслэн ТОГТООХ нь:

1.Дорноговь аймгийн “Чандмань-Илч” ХХК-ийн цэвэр, бохир усны үйлчилгээний тарифыг хавсралтаар баталсугай.

2.Батлагдсан тарифыг Хууль зүй, дотоод хэргийн яамны захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн санд бүртгэгдсэний дараах сарын 01-ний өдрөөс эхлэн мөрдөж ажиллахыг “Чандмань-Илч” ХХК /Д.Төмөрбаатар/-д үүрэг болгосугай.

3.Ус хангамж, ариутгах татуургын үйлдвэрлэл, үйлчилгээний зардалд хяналт тавьж, үргүй зардал, усны алдагдлыг бууруулж, хэрэглэгчийн эрх ашгийг дээдлэн хууль тогтоомжоор хүлээсэн үүргээ чанд биелүүлж ажиллахыг “Чандмань-Илч” ХХК /Д.Төмөрбаатар/-д даалгасугай.

4.Энэхүү тогтоол батлагдсантай холбогдуулан Зохицуулах хорооны 2023 оны 54 дүгээр тогтоолыг заасан хугацаанаас эхлэн хүчингүй болсонд тооцсугай.

5.Тогтоолын биелэлтэд хяналт тавьж, үр дүнг тооцож ажиллахыг Үнэ тариф, судалгааны газар /Б.Доржбат/-т даалгасугай.

ДАРГА

Г.ЦОГТСАЙХАН

ГИШҮҮН

Б.АЛТАНТУУЛ
Д.АНХБАТ
Ц.БАТЗАЯА
Т.УЛАМБАЯР

*Хот, суурины ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалт,
үйлчилгээг зохицуулах хорооны 2025 оны 11 дүгээр сарын 28-ны
өдрийн 121 дугаар тогтоолын хавсралт*

**ДОРНОГОВЬ АЙМГИЙН “ЧАНДМАНЬ-ИЛЧ”ХХК-ИЙН ЦЭВЭР,
БОХИР УСНЫ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ТАРИФ**

Нэг. Айл өрх
(НӨАТ-гүй)

Ангилал		Хэмжих нэгж	Тариф
Цэвэр ус	Тоолууртай	төг/л	3.0
	Тоолуургүй	Төг/л	4.0
	Ус түгээх байр	төг/л	3.0
Бохир ус	Тоолууртай	төг/л	2.8
	тоолуургүй	төг/л	4.0
	Бохир ус зөөврөөр татан зайлуулах	төг/л	13

Хоёр. Үйлдвэр, аж ахуйн нэгж, байгууллага
(НӨАТ-гүй)

Ангилал		Хэмжих нэгж	Тариф
Цэвэр ус	Бусад ҮААНБ	төг/л	7.0
	Төсөвт байгууллага	төг/л	8.0
	Спирт, архи, пиво, усны үйлдвэр, машин угаалга	төг/л	10.0
	Үйлдвэр, аж ахуйн нэгж байгууллагад зөөврөөр	төг/л	13
Бохир ус	Бусад ҮААНБ	төг/л	7.0
	Төсөвт байгууллага	төг/л	8.0
	Спирт, архи, пиво, усны үйлдвэр, машин угаалга	төг/л	10.0
	ҮААНБ-ын хэрэглэгчийн зөөврөөр бохир ус татан зайлуулах	төг/л	13

ХОТ, СУУРИНЫ УС ХАНГАМЖ, АРИУТГАХ ТАТУУРГЫН АШИГЛАЛТ, ҮЙЛЧИЛГЭЭГ ЗОХИЦУУЛАХ ХОРООНЫ ТОГТООЛ

2025 оны 11 дүгээр
сарын 28-ны өдөр

Дугаар 123

Улаанбаатар
хот

ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН “ТАЛЫН ИЛЧ” ОНӨААТҮГ-ЫН ЦЭВЭР, БОХИР УСНЫ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ

Монгол Улсын Хот, суурины ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалтын тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 9.13, 10 дугаар зүйлийн 10.1.1, 10.2, Захиргааны ерөнхий хуулийн 64 дүгээр зүйлийн 64.1 дэх хэсгийг тус тус үндэслэн ТОГТООХ нь:

1.Говьсүмбэр аймгийн “Талын илч” ОНӨААТҮГ-ын цэвэр, бохир усны үйлчилгээний тарифыг хавсралтаар баталсугай.

2.Батлагдсан тарифыг Хууль зүй, дотоод хэргийн яамны Захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн санд бүртгэгдсэн хугацааны дараа сарын 01-ний өдрөөс эхлэн мөрдөж, хэрэглэгчдийг мэдээллээр хангаж ажиллахыг “Талын илч” ОНӨААТҮГ /Б.Энхтүвшин/-т даалгасугай.

3.Ус хангамж, ариутгах татуургын үйлдвэрлэл, үйлчилгээний зардалд хяналт тавьж, үргүй зардал, усны алдагдлыг бууруулж, хэрэглэгчийн эрх ашгийг дээдлэн хууль тогтоомжоор хүлээсэн үүргээ чанд биелүүлж ажиллахыг “Талын илч” ОНӨААТҮГ /Б.Энхтүвшин/-т үүрэг болгосугай.

4.Энэхүү тогтоол батлагдсантай холбогдуулан Зохицуулах зөвлөлийн 2020 оны 24 дүгээр тогтоолын нэгдүгээр хавсралтыг энэхүү тогтоолын 2 дахь заалтад заасан хугацаанаас эхлэн тус тус хүчингүй болсонд тооцсугай.

5.Тогтоолын биелэлтэд хяналт тавьж, үр дүнг тооцож ажиллахыг Үнэ тариф, судалгааны газар /Б.Доржбат/-т даалгасугай.

ДАРГА

Г.ЦОГТСАЙХАН

ГИШҮҮН

Б.АЛТАНТУУЛ
Д.АНХБАТ
Ц.БАТЗАЯА
Т.УЛАМБАЯР

*Хот, суурины ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалт,
үйлчилгээг зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 11 дүгээр сарын 28-ний
өдрийн 123 дугаар тогтоолын хавсралт*

**ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН “ТАЛЫН ИЛЧ” ОНӨААТҮГ-ЫН ЦЭВЭР,
БОХИР УСНЫ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ТАРИФ**

Нэг. Хүн ам
(НӨАТ-гүй)

Ангилал		Хэмжих нэгж	Тариф
Цэвэр ус	Айл өрх /тоолууртай/	төг/л	1.50
	Айл өрх /тоолуургүй/	төг/л	4.50
Бохир ус	Айл өрх /тоолууртай/	төг/л	1.00
	Айл өрх /тоолуургүй/	төг/л	1.50

Хоёр. Үйлдвэр, аж ахуйн нэгж байгууллага
(НӨАТ-гүй)

Ангилал		Хэмжих нэгж	Тариф
Цэвэр ус	ААНБайгууллага	төг/л	7.50
	Төсөвт байгууллага	төг/л	8.50
Бохир ус	ААНБайгууллага	төг/л	6.00
	Төсөвт байгууллага	төг/л	6.50

ЗАМ, ТЭЭВРИЙН САЙДЫН ТУШААЛ

2025 оны 11 дүгээр
сарын 25-ны өдөр

Дугаар А/313

Улаанбаатар
хот

ДҮРЭМ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэг, Иргэний нисэхийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1.4 дэх заалт, 12 дугаар зүйлийн 12.1.5 дахь заалтыг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1.Иргэний нисэхийн дүрмийг албадан хэрэгжүүлэх, дүрмийн шаардлагаас чөлөөлөх үйл ажиллагааг зохицуулах Иргэний нисэхийн дүрэм “ИНД-11 Иргэний нисэхийн дүрэм боловсруулах, дүрмийн шаардлагаас чөлөөлөх”-ийг нэгдүгээр хавсралтаар, “ИНД-13 Иргэний нисэхийн дүрмийг албадан хэрэгжүүлэх”-ийг хоёрдугаар хавсралтаар тус тус шинэчлэн баталсугай.

2.Иргэний нисэхийн дүрмийг мөрдөж, дүрмийн хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ үнэлгээ хийн шаардлагатай тохиолдолд боловсронгуй болгох ажлыг зохион байгуулж ажиллахыг Иргэний нисэхийн ерөнхий газар (Э.Төрбаяр), энэхүү тушаалын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Иргэний нисэхийн бодлого зохицуулалтын газар (З.Туяа)-т тус тус үүрэг болгосугай.

3.Энэ тушаал батлагдсантай холбогдуулан Зам, тээвэр, барилга хот байгуулалтын сайдын 2010 оны “Дүрэм батлах тухай” 160 дугаар тушаалын 1 дүгээр хавсралтыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

САЙД

Б.ДЭЛГЭРСАЙХАН

*Зам, тээврийн сайдын
2025 оны 11 дүгээр сарын 25-ны өдрийн
А/313 дугаар тушаалын нэгдүгээр хавсралт*

ИНД - 11 Иргэний нисэхийн дүрэм боловсруулах, дүрмийн шаардлагаас чөлөөлөх

А Бүлэг - Ерөнхий зүйл

11.1. Зорилго

(а) Энэ дүрмээр дараах харилцааг зохицуулна:

- (1) Иргэний нисэхийн дүрэм шинээр боловсруулах;
- (2) Иргэний нисэхийн дүрэмд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах;
- (3) Иргэний нисэхийн дүрмийн шаардлагаас чөлөөлөх;
- (4) Иргэний нисэхийн дүрэм хүчингүй болгох.

11.3. Олон улсын стандарт шаардлага

(а) Монгол Улс нь Олон улсын иргэний нисэхийн тухай конвенц (цаашид “Конвенц” гэх)-ын хэлэлцэн тохиролцогч улсын хувьд энэхүү Конвенцын 37 дугаар зүйлийн дагуу олон улсын стандартад нийцсэн, иргэний нисэхийн аюулгүй байдлын болон аюулгүйн хамгаалалтын дүрэмтэй байна.

(б) Иргэний нисэхийн тухай хуулиар олгогдсон эрхийн хүрээнд Иргэний нисэхийн ерөнхий газрын дарга бөгөөд иргэний нисэхийн хяналтын улсын ерөнхий байцаагч (цаашид “Дарга” гэх) нь Конвенцын Хавсралтад нийцүүлэн иргэний нисэхийн дүрмийг энэ дүрэм болон бусад хууль тогтоомжийн дагуу боловсруулна.

(с) Хэрэв иргэний нисэхийн дүрэм нь олон улсын стандарт шаардлагад бүрэн нийцээгүй бол Дарга зөрүүтэй байдлыг тодорхойлж, Олон улсын иргэний нисэхийн байгууллагад зохих журмын дагуу мэдээлнэ.

(д) Иргэний нисэхийн тухай хуульд заасны дагуу Конвенцын Хавсралт 13-т нийцүүлэн дүрэм боловсруулахыг Агаарын хөлгийн осол, зөрчлийг шинжлэн шалгах байгууллага (цаашид “АХОЗШШБ” гэх) хариуцна.

11.5. Дүрмийн бүртгэл

(а) Дүрэм боловсруулах, дүрэмд нэмэлт өөрчлөлт оруулах, дүрмийн шаардлагаас чөлөөлүүлэх хүсэлт болон дүрэмд хамааралтай бусад мэдээлэл нь Иргэний нисэхийн ерөнхий газар (цаашид “ИНЕГ” гэх)-ын дүрмийн боловсруулалт хариуцсан нэгжид бүртгэгдэнэ.

(б) Энэ зүйлийн (а)-д дурдсан бүртгэлд дараах баримт бичиг хамаарна:

(1) дүрэм боловсруулах, дүрэмд нэмэлт өөрчлөлт оруулах, дүрэм хүчингүй болгох болон дүрмийн шаардлагаас чөлөөлүүлэх хүсэлт;

(2) дүрэм боловсруулах, дүрэмд нэмэлт өөрчлөлт оруулах, дүрмийн шаардлагаас чөлөөлүүлэх хүсэлтийн үндэслэл, тайлбар;

(3) хүсэлтийн хариу;

(4) дүрэм боловсруулахтай холбогдуулан цуглуулсан санал;

(5) дүрмийн шаардлагаас чөлөөлөх тухай шийдвэр, түүнд хамаарах нөхцөл.

11.7. Зөвлөмжийн цуврал

(а) Дарга иргэний нисэхийн дүрмийн хэрэглээ болон дүрмийг хэрэгжүүлэх талаарх тайлбар, зааврыг агуулсан Зөвлөмжийн цувралыг батална.

(b) Дарга Зөвлөмжийн цувралаар дүрмийн тайлбар, заавраас гадна дүрмийн заалтыг хэрэгжүүлэх аливаа этгээдийн дагаж мөрдөх үйл ажиллагааны болон техникийн шаардлагыг тогтоож болно.

(с) Дарга энэ зүйлийн (b)-д заасны дагуу үйл ажиллагааны болон техникийн шаардлага тогтоосон тохиолдолд тухайн Зөвлөмжийн цувралд энэ талаар тодорхой заасан байна.

11.9. Дүрмийн боловсруулалт хариуцсан нэгжийн үйл ажиллагаа

(а) Дүрмийн боловсруулалт хариуцсан нэгж нь энэхүү дүрмийн шаардлага болон Даргын баталсан Үйл ажиллагааны зааврын дагуу дүрэм боловсруулах үйл явцыг хариуцна.

(b) Энэ зүйлийн (а)-д заасан дүрмийн боловсруулалт хариуцсан нэгжийн Үйл ажиллагааны заавар дараах мэдээлэл болон журмыг тусгасан байна:

(1) дүрмийн төслийн ерөнхий бүтэц;

(2) дүрэм шинээр боловсруулж батлуулах, дүрэмд нэмэлт өөрчлөлт оруулах, дүрмийн шаардлагаас чөлөөлөх, дүрэм хүчингүй болгох дэлгэрэнгүй үйл явц, хугацаа, чиг үүргийг тодорхой заасан байх;

(3) нөлөөллийн шинжилгээ, үнэлгээ хийх журам;

(4) энэ дүрмийн 11.5(b)-д заасан бүртгэл хөтлөх журам.

В Бүлэг - Дүрэм боловсруулах, нэмэлт өөрчлөлт оруулах

11.51. Дүрэм боловсруулах, нэмэлт өөрчлөлт оруулах

(а) Иргэн, хуулийн этгээд нь агаарын зайг хуваарилах, ашиглах дүрэм болон Нислэгт тэнцэх чадварын удирдамж (цаашид “AD” гэх)-аас бусад иргэний нисэхийн аливаа дүрэм боловсруулах санал гаргаж болно.

(b) Дараах тохиолдолд дүрэм шинээр боловсруулах, эсхүл дүрэмд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах үндэслэл болно:

(1) Конвенц, түүний Хавсралтад орсон нэмэлт, өөрчлөлтийг холбогдох дүрэмд тусгах шаардлагатай гэж үзсэн;

(2) АХОЗШШБ-аас гаргасан аюулгүй байдлын зөвлөмжийн дагуу холбогдох дүрэмд нэмэлт өөрчлөлт оруулах шаардлагатай гэж үзсэн;

(3) иргэний нисэхийн үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа болон иргэний нисэхийн үйл ажиллагаанд оролцож байгаа аливаа этгээдийн санал, хүсэлтийн дагуу холбогдох дүрэмд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах шаардлагатай гэж Дарга үзсэн.

11.53. Хүсэлт гаргах

(а) Иргэн, хуулийн этгээд нь агаарын зайг хуваарилах, ашиглах дүрэм болон АД-аас бусад дүрэм шинээр боловсруулах, мөн хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж буй дүрэмд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, эсхүл хүчингүй болгох тухай хүсэлтийг САА 24011/01 маягтын дагуу гаргаж, Даргад хүргүүлнэ:

(b) Хүсэлтэд дараах зүйлийг тусгасан байна:

(1) хүсэлт гаргагчийн нэр, хаяг;

(2) шинээр дүрэм боловсруулах, эсхүл дүрэмд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах үндэслэл, шаардлага;

(3) нэмэлт, өөрчлөлт оруулах бол холбогдох дүрмийн заалт;

(4) дүрмийг хүчингүй болгох үндэслэл, шаардлага;

(5) хүсэлтийг нотолсон аливаа мэдээлэл, санал, баримт нотолгоо.

11.55. Хүсэлтийг шийдвэрлэх

(а) Дарга шинээр дүрэм боловсруулах, эсхүл дүрэмд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хүсэлтийг судалж, үнэлгээ хийсний үндсэн дээр шаардлагатай гэж үзвэл шинээр дүрмийн төсөл боловсруулах, эсхүл дүрэмд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах чиглэлийг дүрмийн боловсруулалт хариуцсан нэгжид өгнө.

(b) Дүрмийг хүчингүй болгох тухай хүсэлтийг Дарга, тухайн дүрмийн хэрэгжилт болон бусад дүрэм, журам, баримт бичигтэй зөрчилдөх эсэх, нийтийн ашиг сонирхлыг хөндөж байгаа зэрэгт эрсдэлийн үнэлгээ хийсний үндсэн дээр шийдвэрлэнэ.

11.57. Дүрмийн төсөл боловсруулах

(а) Дүрмийн боловсруулалт хариуцсан нэгж нь дүрэм шинээр боловсруулах, эсхүл дүрэмд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах шаардлагатай гэж Дарга үзсэн тохиолдолд шинэ дүрмийн, эсхүл дүрмийн нэмэлт, өөрчлөлтийн төслийг энэ дүрмийн 11.59-ийн шаардлагад нийцүүлэн боловсруулж, Даргад танилцуулна.

(b) Дүрмийн төсөл боловсруулахтай холбогдон гарах зардлыг ИНЕГ хариуцна.

11.59. Дүрмийн төсөлд тавигдах шаардлага

(а) Шинэ дүрмийн, эсхүл дүрмийн нэмэлт, өөрчлөлтийн төсөл нь дараах шаардлагыг хангасан байна:

(1) иргэний нисэхийн тухай олон улсын гэрээ, хууль болон бусад дүрмийн заалтуудтай уялдсан байх;

(2) тухайн дүрмийн агуулга, зорилго, үйлчлэх хүрээнд нийцсэн байх;

(3) хууль, бусад дүрэмд хэрэглэсэн нэр томъёог хэрэглэх, нэг нэр томъёогоор өөр өөр ойлголтыг илэрхийлэхгүй байх, нэр томъёог үндсэн болон нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн утгаар хэрэглэх.

(b) Дүрмийн төсөлд ИНД-1 Нэр томъёоны тайлбарт тусгагдаагүй шинэ нэр томъёо хэрэглэсэн бол нэр томъёоны тайлбар хийнэ.

(c) Дараах тохиолдолд нэр томъёог гадаад хэл дээр хэрэглэж болно:

(1) нэр томъёог олон улсын хэмжээнд нийтлэг хэрэглэж хэвшсэн бол;

(2) нэр томъёог иргэний нисэхийн асуудлаарх олон улсын гэрээнд хэрэглэж байгаа бол.

11.61. Дүрмийн төсөлд санал өгөх

(а) Дарга шинээр боловсруулсан дүрмийн, эсхүл нэмэлт өөрчлөлтийн төслийг сонирхож буй аливаа этгээдийг дүрмийн төсөлд санал өгөх бололцоогоор хангана.

(b) Дүрмийн төслийг сонирхож буй аливаа этгээд төсөлд өгөх саналаа бичгээр, эсхүл цахим хэлбэрээр Даргад хүргүүлж болно.

(c) Тухайн дүрмийн зохицуулалт нь үйл ажиллагаанд нь шууд хамааралтай аливаа этгээдийн саналыг заавал авсан байна.

11.63. Дүрмийг батлах, хэвлэх

(а) Дарга дүрмийн төслийг боловсруулсны дараа Иргэний нисэхийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад хүргүүлж батлуулна.

(b) Батлагдсан дүрмийг холбогдох эрх зүйн мэдээллийн сангийн бүртгэлд бүртгүүлж, ИНЕГ-ын цахим хуудсанд байршуулна.

11.65. Дүрмийг хүчингүй болгох

(а) Хүчингүй болсонд тооцож байгаа дүрмийн нэр, зүйл, хэсэг, заалтын дугаарыг тодорхой бичнэ.

(b) Дарга тухайн дүрмийг хүчингүй болгох үндэслэл, шаардлага, судалгаа зэргийг үндэслэлтэй гэж үзвэл дүрмийг хүчингүй болгох тухай хүсэлтийг холбогдох материалын хамт Иргэний нисэхийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад хүргүүлнэ.

(c) Хүчингүй болсон дүрмийн заалтын дугаарыг дараагийн заалтад шилжүүлэхгүй бөгөөд дугаарыг хэвээр үлдээн “Хүчингүй болгосон”

тэмдэглэгээ тавина.

(d) Бүхлээрээ хүчингүй болсон дүрмийг эрх зүйн мэдээллийн сангийн бүртгэлээс хасуулж, мэдээллийг ИНЕГ-ын цахим хуудсанд байршуулна.

С Бүлэг - Дүрмийн шаардлагаас чөлөөлөх

11.101. Дүрмийн шаардлагаас чөлөөлүүлэх тухай хүсэлт

(a) Дүрмийн тухайн заалтыг заавал биелүүлэхээр тусгайлан заагаагүй бол аливаа этгээд дүрмийн холбогдох шаардлагаас чөлөөлүүлэх хүсэлтийг дүрмийн шаардлагаас чөлөөлөгдөхөөр товлосон хугацаанаас 30-аас доошгүй хоногийн өмнө САА 24011/02 маягтын дагуу гаргаж Даргад хүргүүлнэ.

(b) Хүсэлтэд дараах зүйлийг тусгасан байна:

(1) хүсэлт гаргагчийн нэр, хаяг;

(2) дүрмийн шаардлагаас чөлөөлүүлэх үндэслэл, шаардлага, хугацаа;

(3) чөлөөлүүлэх дүрмийн заалтын цар хүрээ, өргөдөлд хамрагдсан бие хүн, агаарын хөлөг, түүнд хамаарах бүтээгдэхүүн, аэродром, нисэхийн үйл ажиллагаанд хамаарах үйлчилгээний тухай танилцуулга, тайлбар болон тухайн хүсэлтийг дэмжсэн аливаа мэдээлэл, санал, баталгаа;

(4) холбогдох бусад зүйл.

11.103. Дүрмийн шаардлагаас чөлөөлөх

(a) Хууль болон дүрэмд тусгайлан заагаагүй бол, дүрмийн шаардлагаас чөлөөлүүлэх хүсэлт, түүнд хавсаргасан баримт бичгийг судалсны үндсэн дээр тухайн дүрмийн шаардлагаас чөлөөлснөөр нисэхийн аюулгүй байдал, нисэхийн аюулгүйн хамгаалалтад сөргөөр нөлөөлөхгүй гэж үзвэл Дарга хүсэлт гаргагчийг дүрмийн шаардлагаас чөлөөлөх шийдвэр гаргаж болно.

(b) Аливаа хувь хүн, агаарын хөлөг, түүнд хамаарах бүтээгдэхүүн, аэродром, нисэхийн үйл ажиллагаанд хамаарах үйлчилгээг дүрмийн шаардлагаас чөлөөлсөн тухай Даргын шийдвэр нь зөвхөн Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт хүчинтэй байна.

(c) Даргын шийдвэрт дүрмийн шаардлагаас чөлөөлөгдсөн хугацаанд нисэхийн аюулгүй байдлын талаар хүсэлт гаргагчийн мөрдөж ажиллах нөхцөлийг тодорхой заасан байна.

(d) Хэрэв дүрмийн шаардлагаас чөлөөлснөөр нисэхийн аюулгүй байдал болон аюулгүйн хамгаалалтад сөргөөр нөлөөлнө гэж үзвэл Дарга нь тухайн этгээдийг дүрмийн шаардлагаас чөлөөлөхөөс татгалзаж, энэ тухай хүсэлт гаргагчид бичгээр мэдэгдэнэ.

(e) Дүрмийн шаардлагаас чөлөөлүүлэх хүсэлтийн талаар Даргын гаргасан шийдвэрийг ИНЕГ-ын цахим хуудсаар мэдээлэх ба мэдээлэлд

дараах зүйлийг тусгасан байна:

(1) хүсэлт гаргагчийн нэр, хаяг;

(2) чөлөөлүүлэхийг хүссэн дүрмийн заалт;

(3) дүрмийн шаардлагаас чөлөөлүүлэх хүсэлтийн товч танилцуулга;

(4) Даргын гаргасан шийдвэр (зөвшөөрсөн, эсхүл татгалзсан), түүний үндэслэл.

(f) Энэ зүйлийн (a) заалт нь ИНД-67 Эрүүл мэндийн гэрчилгээ болон стандарт дүрэмд хамаарахгүй.

11.105. Дүрмийн шаардлагаас чөлөөлөх хугацаа

(a) Дарга нь аливаа этгээдийг дүрмийн шаардлагаас 12 сар хүртэл хугацаагаар чөлөөлнө.

(b) Дүрмийн шаардлагаас чөлөөлүүлсэн этгээд нь энэ зүйлийн (a)-д заасан хугацааг сунгуулахаар дахин хүсэлт гаргасан тохиолдолд Даргын шийдвэрээр 3 сар хүртэл хугацаагаар нэг удаа сунгаж болно.

11.107. Дүрмийн шаардлагаас чөлөөлөх шийдвэрийг баталгаажуулах

(a) Дүрмийн шаардлагаас чөлөөлөх тухай Даргын шийдвэрийг мөрдөж эхлэхээс 7-оос доошгүй хоногийн өмнө холбогдох үндэслэл, тайлбарын хамт Иргэний нисэхийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад хүргүүлж, зөвшөөрөл авч баталгаажуулна.

(b) Дүрмийн шаардлагаас чөлөөлөх тухай Даргын шийдвэрийг үндэслэлгүй гэж үзвэл Иргэний нисэхийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага нь шийдвэрийг цуцлах талаар ИНЕГ-т мэдэгдэнэ.

*Зам, тээврийн сайдын 2025 оны 11 дүгээр сарын 25-ны
өдрийн А/313 дугаар тушаалын хоёрдугаар хавсралт*

ИНД - 13 Иргэний нисэхийн дүрмийг албадан хэрэгжүүлэх

А Бүлэг - Ерөнхий зүйл

13.1. Зорилго

(а) Энэ дүрмээр Иргэний нисэхийн тухай хууль (цаашид “хууль” гэх), иргэний нисэхийн дүрэм (цаашид “дүрэм” гэх)-ийг зөрчсөн үйлдэл, эс үйлдэхүүд албадан хэрэгжүүлэх арга хэмжээ авах замаар нисэхийн аюулгүй байдал болон аюулгүйн хамгаалалтыг хангуулахад дэмжлэг үзүүлэх харилцааг зохицуулна.

13.3. Нэр томьёо ба товчлол

(а) Энэ дүрэмд хэрэглэсэн нэр томьёо болон товчлолыг ИНД-1 Нэр томьёоны тайлбарт тусгасан.

13.5. Хамрах хүрээ

(а) Нисэхийн баримт бичиг эзэмшигч хүн, хуулийн этгээдийн хууль, дүрмийн шаардлагыг зөрчсөн үйлдэл, эс үйлдэхүүд Иргэний нисэхийн ерөнхий газрын дарга бөгөөд иргэний нисэхийн хяналтын улсын ерөнхий байцаагч (цаашид “Дарга” гэх) энэ дүрмийн дагуу тохирсон, үр дүнтэй албадан хэрэгжүүлэх арга хэмжээг авна.

(б) Нисэхийн баримт бичиг эзэмшигч хуулийн этгээдийн нэрийн өмнөөс дүрэмд заасан чиг үүргийн хүрээнд ажил, үүрэг гүйцэтгэж буй ажилтан нь хууль, дүрмийн шаардлагыг зөрсөн үйлдэл, эс үйлдэхүй гаргасан тохиолдолд гэрчилгээ эзэмшигч хуулийн этгээдэд энэ дүрэмд заасан албадан хэрэгжүүлэх арга хэмжээг авна.

13.7. Албадан хэрэгжүүлэх арга хэмжээ авах үндэслэл

(а) Хууль, дүрмийн дагуу олгосон нисэхийн баримт бичиг эзэмшигч хүн, хуулийн этгээдэд Дарга дараах үндэслэлээр албадан хэрэгжүүлэх арга хэмжээ авч болно:

- (1) хууль болон дүрмийг зөрчсөн үйлдэл, эс үйлдэхүй;
- (2) хүний амь нас, эрүүл мэнд, эд хөрөнгө болон нийтийн ашиг сонирхолд хохирол учруулахуйц нөхцөл байдал үүссэн;
- (3) нисэхийн аюулгүй байдалд эрсдэл дагуулах нөхцөл байдал үүссэн;
- (4) гэрчилгээ эзэмшигч хүн, хуулийн этгээд нь нислэгийн аюулгүй байдал болон аюулгүйн хамгаалалтын үйл ажиллагааг хангаж чадахгүй болсон, эсхүл болзошгүй гэж үзвэл;
- (5) энэ дүрмийн 13.51(а)(1)-д заасан зөвлөмж, шаардлагыг биелүүлээгүй;

(6) үнэмлэх, гэрчилгээгээр олгосон эрх, зөвшөөрлийн нөхцөл, хязгаарлалтыг зөрчсөн;

(7) дүрмээр шаардсан бүртгэлийг зохих ёсоор хөтлөөгүй;

(8) эрх бүхий хяналтын байцаагчийг агаарын хөлөг, түүний эд анги, барилга байгууламж, талбай болон бүртгэлд үзлэг шалгалт хийх зорилгоор нэвтрэхэд саад болсон, эсхүл үндэслэл бүхий шалтгаанаар татгалзсан;

(9) үндсэн үйл ажиллагааны баримт бичиг, тайлан болон бүртгэлийг хуурамчаар үйлдсэн, эсхүл засварласан, нөхөн үйлдсэн;

(10) албан үүрэг гүйцэтгэж байхдаа согтууруулах ундаа, мансууруулах болон сэтгэцэд нөлөөт бодис хэрэглэсэн.

(b) Олон улсын иргэний нисэхийн тухай конвенцын Хавсралт 19-ийн дагуу аюулгүй байдлын өгөгдөл дамжуулах тогтолцооны хүрээнд нууцаар, эсхүл сайн дураар дамжуулсан мэдээллийг албадан хэрэгжүүлэх арга хэмжээ авах үндэслэл болгохгүй бөгөөд зөвхөн тухайн мэдээллийн дагуу хийгдсэн хяналт шалгалтын тайлан, дүгнэлтээр албадан хэрэгжүүлэх арга хэмжээ авна.

(c) Хяналт шалгалтаар илэрсэн үл нийцэл, дутагдал нь тухайн байгууллага аюулгүй байдлын удирдлагын тогтолцооныхоо хүрээнд илрүүлж, эрсдэлийг үнэлэн, холбогдох арга хэмжээг авч хэрэгжүүлж байгаа, эсхүл тухайн үл нийцэл, дутагдалд хамаарах хууль, дүрмийн заалтыг өөр хэлбэрээр, илүү үр дүнтэй аргаар хангасныг Дарга хүлээн зөвшөөрсөн тохиолдолд албадан хэрэгжүүлэх арга хэмжээ авахгүй байж болно.

13.9. Албадан хэрэгжүүлэх арга хэмжээний зарчим

(a) Дарга энэ дүрмийн дагуу албадан хэрэгжүүлэх арга хэмжээг хэрэгжүүлэхдээ дараах зарчмыг баримтална:

(1) хууль, дүрмийг сайн дурын үндсэн дээр байнга даган мөрддөг байх соёлыг дэмжих;

(2) хууль, дүрмийн хэрэгжилтэд тавих хяналт, шалгалтын үйл ажиллагааг ил тод, шударгаар хэрэгжүүлэх;

(3) болзошгүй осол, зөрчлийг эрт илрүүлэх, давтан гарахаас урьдчилан сэргийлэх;

(4) хяналт шалгалтын явцад гарсан үл нийцэл, дутагдал бүрд тохирсон албадан хэрэгжүүлэх арга хэмжээ авдаг байх;

(5) тэнцвэртэй байх, ижил төстэй зөрчилд ижил төрлийн албадан хэрэгжүүлэх арга хэмжээ авах;

(6) хувь хүн, хуулийн этгээдийн эрх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг хүндэтгэх;

(7) хувийн ашиг сонирхлоос ангид байж, гадны нөлөөнд үл автах;

(8) хүйс, арьс өнгө, яс үндэс, шашин шүтлэг, улс төрийн үзэл бодлоор ялгаварлахгүй байх.

(б) Эрх бүхий хяналтын байцаагч албадан хэрэгжүүлэх арга хэмжээг авахдаа зөвхөн тухайн нөхцөл байдалд үндэслэхгүйгээр, илэрсэн үл нийцэл, дутагдал гарах болсон шалтгаан нөхцөл болон үйлдэл, эс үйлдэхүй гаргасан этгээдийн зөрчлийн түүх зэргийг харгалзан үзэх зарчмыг баримтална.

В Бүлэг - Албадан хэрэгжүүлэх арга хэмжээ

13.51. Албадан хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төрөл

(а) Дарга энэ дүрмийн 13.7-д заасан үндэслэлээр, тухайн зөрчлийн шинж чанар, үр дагавраас хамааруулан дараах төрлийн албадан хэрэгжүүлэх арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ:

(1) хяналт шалгалтын дагуу авах арга хэмжээ:

(i) зөвлөмж өгөх;

(ii) сануулга өгөх;

(iii) үл нийцэл, дутагдлыг залруулах хугацаат үүрэг өгөх;

(iv) албан шаардлага хүргүүлэх;

(v) үл нийцэл, дутагдлыг арилгах хүртэл ажил, үйлдвэрлэл, үйлчилгээ, үйл ажиллагааг бүхэлд нь, эсхүл хэсэгчлэн түр зогсоох;

(2) шийтгэл оногдуулах;

(3) иргэний нисэхийн баримт бичгийг түдгэлзүүлэх;

(4) иргэний нисэхийн баримт бичгийг хүчингүй болгох.

13.53. Хяналт шалгалтын дагуу авах арга хэмжээ

(а) Дарга хяналт шалгалтын явцад илэрсэн үл нийцэл, дутагдалд тохирсон дараах арга хэмжээний аль нэгийг авна:

(1) Зөвлөмж өгөх – Хууль тогтоомж, дүрэм, журам, стандартын хэрэгжилтийг дээшлүүлэхэд мэргэжил, арга зүйн зөвлөгөө, зөвлөмж өгөх;

(2) Сануулга өгөх – Хяналт, зохицуулалтын хүрээнд тухайн үйлдэл, эсхүл эс үйлдэхүй нь зөрчилд хүргэж болзошгүй нөхцөлөөс урьдчилан сэргийлэх сануулга өгөх;

(3) Үл нийцэл, дутагдлыг залруулах хугацаат үүрэг өгөх – Хяналт шалгалт, шинжлэн шалгах ажиллагаагаар илэрсэн үл нийцэл, дутагдал нь Зөрчлийн тухай хуульд хамаарахгүй бол иргэний нисэхийн хяналтын байцаагч нь дүгнэлт гаргаж, үл нийцэл, дутагдлыг залруулах хугацаат үүрэг өгөх;

(4) Албан шаардлага хүргүүлэх – Хяналт шалгалтын явцад илэрсэн зөрчил дутагдлыг таслан зогсоох, түүний шалтгаан нөхцөлийг арилгах талаар холбогдох байгууллага, аж ахуйн нэгж, иргэн, албан тушаалтанд шаардлага тавьж, хугацаатай үүрэг даалгавар өгч, биелэлтийг хангуулах албан шаардлага хүргүүлэх.

(5) Ажил, үйлдвэрлэл, үйлчилгээ, үйл ажиллагааг бүхэлд нь, эсхүл хэсэгчлэн түр зогсоох – Хүний амь нас, эрүүл мэнд, хүрээлэн буй орчинд шууд буюу шууд бусаар хор хохирол учруулж байгаа буюу учруулж болох нь аливаа хэлбэрээр нотлогдсон, түүнчлэн осол аюул гарч болох тохиолдолд тухайн этгээдийн ажил, үйлдвэрлэл, үйлчилгээ, үйл ажиллагааг бүхэлд нь, эсхүл хэсэгчлэн түр зогсоох.

(с) Дарга энэ зүйлийн (b)(5)-д заасан арга хэмжээний хүрээнд, иргэний нисэхийн байгууламжийн үйл ажиллагааг зогсоох бол шийдвэр гарахаас нэгээс доошгүй хоногийн өмнө холбогдох байгууллагад албан бичгээр урьдчилан мэдэгдэх ба Нисэхийн мэдээллийн үйлчилгээний байгууллагаар дамжуулан зарлуулах арга хэмжээг авсан байна.

(d) Иргэний нисэхийн хяналтын байцаагчийн дүгнэлтэд тусгасан зөвлөмж, шаардлагыг холбогдох хүн, хуулийн этгээд заасан хугацаанд бүрэн хэрэгжүүлээгүй зөрчилд Дарга шийтгэл оногдуулна.

13.55. Шийтгэл оногдуулах

(а) Хууль, дүрмийг зөрчсөн үйлдэл, эс үйлдэхүй нь Зөрчлийн тухай хуульд шийтгэл оногдуулахаар заасан бол иргэний нисэхийн хяналтын байцаагч шийтгэл оногдуулна.

13.57. Иргэний нисэхийн баримт бичгийг түдгэлзүүлэх

(а) Дарга дараах үндэслэлээр хууль, дүрмийн дагуу хүн, хуулийн этгээдэд олгосон нисэхийн баримт бичгийг түдгэлзүүлнэ:

(1) энэ дүрмийн 13.7-д заасан үндэслэлийн аль нэг нь илэрсэн бол;

(2) зөрчилд шийтгэл оногдуулсан боловч зөрчил үргэлжилсэн хэвээр бол;

(3) эрх олгосон баримт бичгийг үргэлжлүүлэн ашиглах нь нисэхийн аюулгүй байдал, аюулгүйн хамгаалалтад аюул учруулж болзошгүй.

(b) Дарга нисэхийн баримт бичгийг дараах хугацаагаар түдгэлзүүлнэ:

(1) иргэний нисэхийн хяналтын байцаагчийн тавьсан шаардлагыг биелүүлэх хүртэл;

(2) Даргын тогтоосон хугацаагаар.

(с) Энэ зүйлийн (b)-д заасан хугацаа нь 6 сараас хэтрэхгүй байна.

(d) Энэ зүйлийн (a)(3)-д зааснаас бусад тохиолдолд, Дарга нисэхийн баримт бичгийг түдгэлзүүлэх үндэслэлийг заасан мэдэгдлийг баримт бичиг эзэмшигч хүн, хуулийн этгээдэд бичгээр хүргүүлж, тайлбар гаргах боломжийг олгоно.

(е) Нисэхийн баримт бичиг эзэмшигч хүн, хуулийн этгээд энэ зүйлийн (d)-д заасан мэдэгдлийг хүлээн авснаас хойш ажлын 10 хоногийн дотор баримт бичгийг нь түдгэлзүүлэх үндэслэлгүй гэж

үзсэн тухай тайлбараа Даргад бичгээр ирүүлээгүй бол баримт бичгийг түдгэлзүүлнэ.

(ф) Дарга нисэхийн баримт бичгийг түдгэлзүүлсэн шийдвэрийг тухайн баримт бичиг эзэмшигч хүн, хуулийн этгээдэд бичгээр мэдэгдэх бөгөөд түдгэлзүүлсэн үндэслэл, хугацааг тусгасан байна.

(г) Хамааралтай бол, хувь хүн үнэмлэх, гэрчилгээг хураалгахаас татгалзсан тохиолдолд Дарга шийдвэрээ тухайн ажил олгогч байгууллагад хүргүүлнэ.

(х) Түдгэлзүүлсэн баримт бичгийн эрхийг сэргээх хүртэл аливаа этгээд нь тухайн баримт бичгээр олгосон, түүнд хавсаргасан эрхийг эдлэхгүй.

(и) Нисэхийн баримт бичгийг түдгэлзүүлсэн хугацаанд тухайн хүн, хуулийн этгээд зөрчлөө арилгаагүй бол Дарга баримт бичгийг хүчингүй болгох арга хэмжээ авна.

13.59. Нисэхийн баримт бичгийг хүчингүй болгох

(а) Дарга дараах үндэслэлээр хууль, дүрмийн дагуу хүн, хуулийн этгээдэд олгосон нисэхийн баримт бичгийг хүчингүй болгоно:

(1) нисэхийн баримт бичиг авахдаа хуурамч баримт бичиг бүрдүүлсэн нь тогтоогдсон;

(2) баримт бичгээр олгосон эрх, зөвшөөрлийн нөхцөл, хязгаарлалтыг удаа дараа, эсхүл ноцтой зөрчсөн;

(3) баримт бичгийг түдгэлзүүлсэн хугацаанд зөрчлийг арилгах талаар тавьсан шаардлагыг биелүүлээгүй.

(б) Дарга нисэхийн аюулгүй байдал, аюулгүйн хамгаалалтын шаардлагаар яаралтай арга хэмжээ авахаас бусад тохиолдолд нисэхийн баримт бичгийг хүчингүй болгох үндэслэлийг заасан мэдэгдлийг баримт бичиг эзэмшигч хуулийн этгээдэд бичгээр хүргүүлж, тайлбар гаргах боломжийг олгоно.

(с) Нисэхийн баримт бичиг эзэмшигч хуулийн этгээд энэ зүйлийн (б)-д заасан мэдэгдлийг хүлээн авснаас хойш ажлын 20 хоногийн дотор баримт бичгийг нь хүчингүй болгох үндэслэлгүй гэж үзсэн тухай тайлбараа Даргад бичгээр ирүүлээгүй бол баримт бичгийг хүчингүй болгоно.

(д) Дарга нисэхийн баримт бичгийг хүчингүй болгосон шийдвэрийг тухайн баримт бичиг эзэмшигч хуулийн этгээдэд бичгээр мэдэгдэх бөгөөд хүчингүй болгосон үндэслэл, хугацааг тусгасан байна.

С Бүлэг - Бусад

13.101. Мэдээллийн ил тод байдал

(а) Дарга энэ дүрмийн 13.57, 13.59-д заасны дагуу нисэхийн баримт бичгийг түдгэлзүүлсэн, эсхүл хүчингүй болгосон талаарх шийдвэрийг Иргэний нисэхийн ерөнхий газрын цахим хуудсанд нийтэд мэдээлнэ.

13.103. Ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх

(а) Иргэний нисэхийн хяналтын байцаагч хууль, дүрмийг албадан хэрэгжүүлэх арга хэмжээг гүйцэтгэх явцад ашиг сонирхлын зөрчлөөс ангид байж, ашиг сонирхлын зөрчил үүссэн, эсхүл үүсэж болзошгүй, олон нийтийн зүгээс ашиг сонирхлын зөрчилтэй гэж ойлгогдохуйц нөхцөл үүссэн бол холбогдох хуульд заасны дагуу мэдэгдэл, тайлбарыг “Ашиг сонирхлын зөрчилгүй гэдгээ илэрхийлэх, зөрчил үүссэн тухай мэдэгдлийн маягт”-аар тухай бүр Даргад гаргаж шийдвэрлүүлнэ.

13.105. Гомдол гаргах

(а) Аливаа этгээд иргэний нисэхийн хяналтын байцаагчийн гаргасан шийдвэрийг эс зөвшөөрвөл Даргад гомдол гаргах эрхтэй.

(b) Дарга энэ зүйлийн (а)-д заасан гомдлыг хянан үзэж гаргасан шийдвэрийг тухайн этгээд эс зөвшөөрвөл шүүхэд гомдол гаргах эрхтэй.

Захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн бүртгэлд
2025 оны 12 дугаар сарын 19-ний өдрийн 7448 дугаарт бүртгэв.

ТӨМӨР ЗАМЫН ГАЗРЫН ДАРГА, ТАГНУУЛЫН ЕРӨНХИЙ ГАЗРЫН ДАРГЫН ХАМТАРСАН ТУШААЛ

2025 оны 11 дүгээр
сарын 25-ны өдөр

Дугаар А/78, А/183

Улаанбаатар
хот

ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ

Засгийн газрын агентлагийн эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.3.2, Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 11 дүгээр зүйлийн 11.1.15, мөн зүйлийн 11.4 дэх хэсгийг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1.“Төмөр замын тээвэрт тусгай зориулалтын багаж, хэрэгсэл ашиглах журам”-ыг хавсралтаар баталсугай.

2.Энэхүү журмыг мөрдөж ажиллахыг төмөр замын тээвэрлэлтийн үйл ажиллагаанд оролцогч болон бусад холбогдох байгууллагуудад даалгасугай.

3.Журмын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Төмөр замын газрын Хяналтын газар (Ж.Болдхүү)-т, Тагнуулын ерөнхий газрын холбогдох салбар, нэгжид тус тус даалгасугай.

ТӨМӨР ЗАМЫН ГАЗРЫН
ДАРГА

Б.АРТУР

ТАГНУУЛЫН ЕРӨНХИЙ
ГАЗРЫН ДАРГА

П.ОДОНБААТАР

*Төмөр замын газрын дарга,
Тагнуулын ерөнхий газрын даргын
2025 оны 11 дүгээр сарын 25-ны
өдрийн А/78, А/183 дугаар хамтарсан
тушаалын хавсралт*

ТӨМӨР ЗАМЫН ТЭЭВЭРТ ТУСГАЙ ЗОРИУЛАЛТЫН БАГАЖ, ХЭРЭГСЭЛ АШИГЛАХ ЖУРАМ

НЭГ. НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

1.1.Энэхүү журмын зорилго нь төмөр замын тээвэрт ашиглах тусгай зориулалтын багаж, хэрэгслийг /цаашид “багаж, хэрэгсэл” гэх/ ашиглах, хадгалах түүнд хяналт тавихтай холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

1.2.Уг журмыг Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа явуулж буй өмчийн хэлбэр харгалзахгүй төмөр замын тээвэрлэлтийн үйл ажиллагаанд оролцогчид дагаж мөрдөнө.

ХОЁР. БАГАЖ, ХЭРЭГСЛИЙН ТӨРӨЛ

2.1.Хэрэгсэл нь дараах төрөлтэй байна:

2.1.1.хөдлөх бүрэлдэхүүнийг зогсоох, мөн түүний өөрөө өнхрөх хөдөлгөөнийг хязгаарлан тогтоох тоормосны ивүүр /цаашид “ивүүр” гэх/;

2.1.2.хөдлөх бүрэлдэхүүний дугуйн дор тавьж замд оруулах мэлхийвч;

2.1.3.хөдлөх бүрэлдэхүүний дугуйн дор тавьж замд оруулах дов;

2.2.Багаж нь дараах төрөлтэй байна:

2.2.1.цахилгаан шилжүүлэгчтэй сумын шилжүүлгийг гараар шилжүүлэн эргүүлэгч /цаашид «сум шилжүүлэх түлхүүр» гэх/;

2.2.2.замын хадаас сугалагч ацат царил /цаашид “царил” гэх/;

2.2.3.зам төмөр, дэрний бэхэлгээний системийн тусгай түлхүүр;

2.2.4.замын дээд бүтэц угсрах, засварлах, ажилд ашиглах амтай, амгүй бүх төрлийн тусгай түлхүүр /цаашид “замын ажлын тусгай түлхүүр” гэх/;

2.3.Багаж, хэрэгслийг энэхүү журамд заасан зориулалтын дагуу ашиглана.

ГУРАВ. БАГАЖ, ХЭРЭГСЭЛД ТАВИГДАХ ШААРДЛАГА

3.1.Энэхүү журмын 2.1, 2.2-т заасан багаж, хэрэгсэл нь стандартын дагуу үйлдвэрлэгдсэн, үйлдвэрлэгчийн тусгай таних тэмдэгтэй, тохирлын гэрчилгээтэй тагнуулын байгууллагад бүртгэгдсэн байна.

3.2.Багаж, хэрэгслийн хадгалалт, ашиглалт, хамгаалалт, хяналтыг

эзэмшигч байгууллага бүрэн хариуцна.

3.3.Энэхүү журмын 3.1, 3.2-т заасан шаардлага хангаагүй багаж, хэрэгслийг ашиглахыг хориглоно.

3.4.Багаж, хэрэгсэлд эзэмшигч нь ялгах тэмдэг, хувийн бүртгэлийн дугаарыг цохимол аргаар тавина.

ДӨРӨВ. БАГАЖ, ХЭРЭГСЛИЙГ ЭЗЭМШИХ, АШИГЛАХ

4.1.Ивүүрийг төмөр замын тээврийн байгууллага, салбар зам, хөдлөх бүрэлдэхүүн эзэмшигч ашиглана.

4.1.1.төмөр замын тээврийн байгууллага, салбар зам эзэмшигчид байх ивүүрийн тоо, тэдгээрийг ашиглах горимыг төмөр замын тээврийн байгууллагын өртөө, зөрлөгийн техник захирамжийн акт, технологийн горим /салбар замд сэлгээний ажил хийх заавар/-оор тогтооно.

4.1.2.зүтгүүр, өөрөө явагч хөдлөх бүрэлдэхүүнд байвал зохих ивүүрийн тоог уг зүтгүүрийн эргэлтийн мөр, өртөө, зөрлөг, замын хэвгийг харгалзан төмөр замын тээврийн байгууллага тогтооно.

4.1.3.сунгуу уруудууртай хоорондын зам дахь төмөр замын хамгаалалттай гармын жижүүрийн байранд байх ивүүрийн тоог төмөр замын тээврийн байгууллага тогтооно.

4.2.Дов, мэлхийвчийг сэргээн босгох галт тэрэг, өртөөний шуурхай ажлын баг зүтгүүрийн депо, зам засварын хүнд машин механизмд заавал байлгана.

4.3.Сэлгээний зүтгүүрт хоёр ширхэг дов байж болно.

4.4.Багажийг зөвхөн төмөр замын суурь бүтэц барих, ашиглах, угсрах засварлах тусгай зөвшөөрөлтэй хуулийн этгээд эзэмшинэ.

4.5.Төмөр замын гармын жижүүрийн байранд замын ажлын тусгай түлхүүр хадгалж, ашиглах эсэхийг суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгч тогтооно.

ТАВ. БАГАЖ, ХЭРЭГСЛИЙГ ХАДГАЛАХ, ХҮЛЭЭЛЦЭХ

5.1.Багаж, хэрэгслийг эзэмшигч нь дараах үүрэгтэй:

5.1.1.багаж, хэрэгслийг цоожтой бат бэх, найдвартай саванд хадгалах;

5.1.2.хадгалж байгаа багаж, хэрэгслийн жагсаалт, тоо ширхгийг тусгасан бүртгэлтэй байх;

5.1.3.багаж, хэрэгсэл хариуцсан ажилтан нь ажил эхлэхийн өмнө болон ажил дууссаны дараа тоолж, бүртгэл хөтлөх;

5.1.4.бүртгэлийн дэвтэрт хүлээлгэн өгсөн болон хүлээн авсан хүний нэр, албан тушаал, гарын үсэг, хугацаа, олгосон багаж, хэрэгслийн төрөл, тэмдэг дугаар зэргийг тэмдэглэх.

ЗУРГАА. БАГАЖ, ХЭРЭГСЛИЙН АШИГЛАЛТЫГ ХЯНАХ

6.1.Багаж, хэрэгсэл эзэмшигч этгээд нь бүртгэл, жагсаалтыг жил

бүрийн IV улиралд багтаан төмөр замын тээврийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага, тагнуулын байгууллагад хүргүүлнэ. Хэрэв жагсаалтад өөрчлөлт орсон тохиолдолд холбогдох тайлбар /ашиглалтаас хассан акт, устгасныг нотолсон баримт, алдагдсан тухай мэдэгдэл, мөн авсан арга хэмжээ/-ыг хавсаргана.

6.2.Багаж, хэрэгсэл эзэмшигч нь багаж, хэрэгслийн тооллогыг улиралд нэгээс доошгүй удаа хийх ба эвдэрч, гэмтэн ашиглах бололцоогүй болсон багаж хэрэгслийг хураан авч эзэмшигчээс томилсон комиссын /фото зураг болон дүрс бичлэгээр баримтжуулан/ хяналт дор дахин ашиглах боломжгүйгээр устгаж, акт бүрдүүлэн данснаас хасна.

6.3.Эзэмшигч байгууллага нь багаж, хэрэгслийг алдаж, үрэгдүүлсэн тохиолдолд дотоод хяналт хариуцсан албан тушаалтан, тагнуулын болон цагдаагийн байгууллага, төмөр замын тээврийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагад нэн даруй мэдэгдэнэ.

6.4.Алдагдсан багаж хэрэгслийг олдсон тохиолдолд ашиглах боломжтой бол төрийн захиргааны байгууллага, Тагнуулын ерөнхий газарт мэдэгдэнэ.

ДОЛОО. ХАРИУЦЛАГА

7.1.Энэ журамд заагдаагүй хүн, хуулийн этгээдэд багаж, хэрэгслийг эзэмших ашиглах, хадгалахыг хориглоно.

7.2.Энэ журмыг зөрчсөн хүн, хуулийн этгээдэд Зөрчлийн тухай эсхүл Эрүүгийн хуульд заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

Захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн бүртгэлд
2025 оны 12 дугаар сарын 19-ний өдрийн 7449 дүгээрт бүртгэв.

ТӨМӨР ЗАМЫН ГАЗРЫН ДАРГЫН ТУШААЛ

2025 оны 11 дүгээр
сарын 28-ны өдөр

Дугаар А/79

Улаанбаатар
хот

ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ

Засгийн газрын агентлагийн эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.4, Захиргааны ерөнхий хуулийн 64 дүгээр зүйлийн 64.1, Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 11 дүгээр зүйлийн 11.1.10, 11.2 дахь заалтыг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1. “Төмөр замын тээврийн зориулалттай газарт объект байрлуулах, үйлдвэрлэл, үйлчилгээ явуулах, нэвтрэх журам”-ыг хавсралт ёсоор баталсугай.

2. Журмыг үйл ажиллагаандаа мөрдөж ажиллахыг төмөр замын тээврийн үйл ажиллагаанд оролцогч байгууллагуудад даалгасугай.

3. Журмын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Хяналтын газар (Ж.Болдхүү)-т үүрэг болгосугай.

ДАРГЫН АЛБАН ҮҮРГИЙГ
ТҮР ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ

Б.АРТУР

*Төмөр замын газрын даргын
2025 оны 12 дугаар сарын 19-ний
өдрийн А/79 дүгээр тушаалын хавсралт*

ТӨМӨР ЗАМЫН ТЭЭВРИЙН ЗОРИУЛАЛТТАЙ ГАЗАРТ ОБЪЕКТ БАЙРЛУУЛАХ, ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, ҮЙЛЧИЛГЭЭ ЯВУУЛАХ, НЭВТРЭХ ЖУРАМ

НЭГ.НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

1.1.Энэхүү журмын зорилго нь төмөр замын тээврийн зориулалттай газарт объект байрлуулах, үйлдвэрлэл, үйлчилгээ явуулах, нэвтрэхтэй холбоотой үүсэх харилцааг зохицуулахад оршино.

1.2.Журмын нэр томъёог Төмөр замын тээврийн тухай хууль, төмөр замын тээврийн дүрэм, журам, үндэсний стандартад заасан утгаар ойлгоно.

1.3.Энэхүү журмыг төмөр замын тээвэрлэлтийн үйл ажиллагаанд оролцогчид мөрдөх бөгөөд тус журмаар зохицуулсан харилцааг дотоод дүрэм, журмаар зохицуулахгүй.

ХОЁР.ТӨМӨР ЗАМЫН ТЭЭВРИЙН ЗОРИУЛАЛТТАЙ ГАЗАРТ СУУРЬ БҮТЭЦ БАРИХ

2.1.Төмөр замын тээврийн зориулалттай газарт суурь бүтэц барих гэдэгт төмөр замын суурь бүтцийн чиглэл тогтоох, төмөр замын техникийн шаардлагыг тогтоох зэрэг үйл ажиллагаа хамаарна.

2.2.Төмөр замын суурь бүтэц, салбар замыг зориулалтаар нь Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1-т зааснаар ангилах бөгөөд эдгээр төмөр зам нь дараах техникийн шаардлагыг хангасан байна. Үүнд:

2.2.1.нийтийн болон үйлдвэрлэлийн зориулалттай төмөр замын суурь бүтэц нь үндэсний стандартад заасан төмөр замын шугамын 3-аас дээш зэрэглэлтэй байх;

2.2.2.салбар зам нь үндэсний стандартад заасан төмөр замын шугамын 4-өөс доош зэрэглэлтэй ба урт нь 15 км-ээс хэтрэхгүй байх.

2.3.Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1.3-д заасны дагуу Нийтийн төмөр замын чиглэлийг Засгийн газрын өргөн мэдүүлснээр Улсын Их Хурал, үйлдвэрлэлийн зориулалттай төмөр замын чиглэлийг мөн хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1.5-д заасны дагуу Засгийн газар тогтооно.

2.4.Нийтийн болон үйлдвэрлэлийн зориулалттай төмөр замын суурь бүтцийн чиглэлийг тогтоолгохдоо хуулийн этгээд нь Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2, 20.3-т заасан шаардлагыг хангасан баримт бичгийг төмөр замын тээврийн асуудал

хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага /цаашид “төрийн захиргааны байгууллага” гэх/-д ирүүлнэ.

2.5.Төрийн захиргааны байгууллага нь төмөр замын чиглэл тогтоох хүсэлтийг Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 11 дүгээр зүйлийн 11.1.6-д заасан журмын дагуу хянаж, төмөр замын тээврийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад хүргүүлнэ.

2.6.Төмөр замын суурь бүтцийн зураг төсөл боловсруулах, магадлал хийх ажлыг Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 11 дүгээр зүйлийн 11.1.6-д заасан журмын дагуу гүйцэтгэнэ.

2.7.Төмөр замын суурь бүтцийн барилга угсралтын ажил гүйцэтгэх, төмөр замын суурь бүтцийг ашиглалтад оруулахдаа Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 23 дугаар зүйлийг баримтална.

ГУРАВ.ТӨМӨР ЗАМЫН ТЭЭВРИЙН ЗОРИУЛАЛТТАЙ ГАЗАРТ САЛБАР ЗАМ БАРИХ, ӨРГӨТГӨЛ ХИЙХ, БУСАД ОБЪЕКТ БАЙРЛУУЛАХ, ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, ҮЙЛЧИЛГЭЭ ЯВУУЛАХ

3.1.Төмөр замын тээврийн зориулалттай газарт салбар зам барих, өргөтгөл хийх, бусад объект байрлуулах, үйлдвэрлэл, үйлчилгээ явуулах гэдэгт техникийн нөхцөлийн дүгнэлт гаргах үйл ажиллагаа хамаарна.

3.2.Салбар замыг холбох, өргөтгөх, салаалах, барилга байгууламж байрлуулахтай холбоотой асуудлыг төмөр замын суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн саналыг харгалзан төрийн захиргааны байгууллага шийдвэрлэнэ.

3.3.Төмөр замын тээврийн зориулалттай газарт салбар зам барих, өргөтгөх, барилга байгууламж байрлуулах зөвшөөрөл хүсэгч нь төрийн захиргааны байгууллагад дараах материалыг бүрдүүлэн хүсэлтээ гаргана:

3.3.1.хүсэлт гаргагчийн талаарх мэдээлэл:

- хүсэлт;
- улсын бүртгэлийн гэрчилгээ;

3.3.2.салбар замын талаарх мэдээлэл:

- салбар замын чиг, байршлын бүдүүвч тойм зураг;
- салбар замын замуудын тоо, багтаамж, төхөөрөмж байгууламж, техник хэрэгсэл;
- салбар замын ачаа боловсруулах хүчин чадал;
- салбар замын газрын ашиглалт, эзэмшлийн талаарх баримт бичиг.

3.3.3.тээвэрлэлтийн талаарх мэдээлэл:

- салбар замын зориулалт, үйлчилгээний ба ачааны нэр, төрөл;
- ажил үйлчилгээний тойм хэмжээ /дамжуулах буюу

боловсруулах вагон, ачаа/.

3.4.Төрийн захиргааны байгууллага нь төмөр замын салбар зам барих, өргөтгөл хийх, барилга байгууламж байрлуулах техникийн нөхцөлийг судлан, магадлан шалгах, санал, дүгнэлт гаргах үүрэг бүхий Ажлын хэсгийг томилж ажиллуулах бөгөөд дүгнэлтэд дараах асуудлуудыг тусгасан байна. Үүнд:

3.4.1.салбар зам барих болон өргөтгөлийн ажил нь холбогдох хууль, тогтоомж, дүрэм журам, үндэсний стандарт, норм нормативын шаардлагад нийцэх эсэх;

3.4.2.салбар замыг өртөө, зөрлөгийн замаас салаалах боломж, зохистой чиг, хувилбарууд, салбар замын зориулалт;

3.4.3.дохиолол, холбооны төхөөрөмжийг ашиглах боломж, хувилбар /галт тэрэгний хөдөлгөөний аюулгүй байдлын үүднээс суман шилжүүлгийг цахилгаан төвлөрүүлэлтэд холбох, сэлгээний дохиогоор, ойртох хэсгийг зам төмөр хэлхээгээр тоноглох/;

3.4.4.салбар замд суурилуулах шаардлагатай байгууламж, тоног төхөөрөмж;

3.4.5.шинээр салбар төмөр зам барихтай холбоотой тухайн суурь бүтцийн өртөө, зөрлөгийг өргөтгөх, сэлгээний хөдлөх бүрэлдэхүүнийг нэмэгдүүлэх эсэх;

3.4.6.төмөр замын суурь бүтцийн одоогийн хүчин чадал, хүсэлтэд заасан тээвэрлэлтийн ажлыг гүйцэтгэх боломжтой эсэх, хэрэгжүүлэх арга хэмжээ, шийдвэрлэх арга зам;

3.4.7.байршил, ачаа боловсруулалт болон бусад онцлогоос хамаарч зайлшгүй хийх шаардлагатай нэмэлт ажил, байгууламж, технологийн талаарх санал;

3.4.8.салбар зам, түүний өргөтгөл болон төмөр замын өртөө, зөрлөг, бусад салбар зам хоорондын харилцан ажиллагааны зарчим;

3.4.9.галт тэрэгний хөдөлгөөн ба ачаа боловсруулалт, сэлгээний ажлын зохион байгуулалтын талаар тээвэрлэгч болон салбар зам эзэмшигчдэд өгөх зөвлөмж, санал;

3.4.10.салбар зам барих болон өргөтгөлийн ажилтай уялдуулан инженерийн байгууламжийг зөөж шилжүүлэх, шинээр байгуулахтай холбогдон гарах зардлыг хүсэлт гаргагч хариуцах;

3.4.11.суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн болон бусад салбар замд тавьж буй суман шилжүүлгийн өмчлөл болон түүний арчлалтын хариуцагчийг тодорхойлох;

3.4.12.салбар төмөр замыг цаашид ашиглах зориулалтыг тодорхойлж, тухайн чиглэлээр ашиглах, хөгжүүлэх асуудлыг тусгах;

3.5.Ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүнд салбар замын зориулалт, байршлын онцлогийг харгалзан суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгч,

тээвэрлэгч болон мэргэжлийн бусад байгууллага, салбар зам эзэмшигч, хүсэлт гаргагчийн төлөөллийг оролцуулна.

3.6.Хүсэлт гаргагч нь техникийн нөхцөлийг судлан, магадлан шалгах болон санал, дүгнэлт гаргахтай холбогдсон зардлыг хариуцна.

3.7.Аж ахуйн нэгж байгууллагын хүсэлтээр урьдчилсан дүгнэлт гаргаж болох бөгөөд тус урьдчилсан дүгнэлтийг зөвхөн судалгааны ажилд ашиглана.

3.8.Урьдчилсан дүгнэлтийн дагуу ажлын зураг хийж гүйцэтгэхийг хориглоно.

3.9.Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 32 дугаар зүйлийн 32.7-д заасны дагуу салбар зам эзэмшигч нь суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгч өртөө, зөрлөгтөө өргөтгөл хийх, тухайн салбар замаас дахин өөр хэрэглэгч салбар зам салаалах нөхцөлд үндэслэлгүй татгалзахыг хориглоно.

3.10.Өртөө, зөрлөгөөс салаалах салбар зам нь ачааны эрчимжилт, тухайн өртөөний зохион байгуулалт зэргийг харгалзан үзэж, Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.1, 5.1.2-т заасны дагуу удирдлага, хяналтын системээр тоноглогдсон байвал зохино.

3.11.Шинээр барих салбар төмөр зам нь суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн төмөр замын зурвас газартай давхцаж байгаа хэсэгт суурь бүтцийн хэвийн үйл ажиллагаа, нэгдсэн удирдлага, аюулгүй байдал, объектын өмчлөх эрхийг хангах үүднээс тухайн өртөө, зөрлөгөөс салаалсан эхний суман шилжүүлгийг уг суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн өмчлөлд шилжүүлэх эсхүл ашиглах эрхтэйгээр холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу байгуулсан гэрээний үндсэн дээр өмчлүүлж, ашиглуулна.

3.12.Шинээр салаалах салбар төмөр зам, ачиж, буулгах талбайг өөрийн эзэмшлийн газарт багтаан байгуулах, мөн шинээр барих салбар замын трассын дагуух газар нь давхцалгүй, үл хөдлөх хөрөнгийн эрхийн маргаангүй байна.

3.13.Энэхүү журмын 3.4-т заасан дүгнэлт нь нэг жилийн хугацаанд хүчинтэй байх бөгөөд техникийн нөхцөл олгогдсоноос хойш тухайн өртөө, зөрлөгт өргөтгөл шинэчлэл хийгдээгүй тохиолдолд дүгнэлтийг нэг удаа анх олгосон хугацаагаар сунгаж болно.

3.14.Салбар зам, шинээр байрлуулах барилга байгууламжийн зураг төсөл боловсруулах үйл ажиллагааг Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 11 дүгээр зүйлийн 11.1.6-д заасан журмын дагуу гүйцэтгэнэ.

3.15.Салбар замын зориулалтад өөрчлөлт орох үед энэхүү журмын 3.2-т заасны дагуу шийдвэрлэнэ.

ДӨРӨВ.ТӨМӨР ЗАМЫН ТЭЭВРИЙН ЗОРИУЛАЛТТАЙ ГАЗАРТ ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, ҮЙЛЧИЛГЭЭ ЯВУУЛАХ

4.1.Төмөр замын тээврийн зориулалттай газарт төмөр замын байгууллага, салбар зам, талбай эзэмшигчид нь тээврийн технологийн зориулалттай ажил, үйлчилгээг төмөр замын тээврийн дүрэм, журмын шаардлагын дагуу гүйцэтгэнэ.

4.2.Төмөр замын тээврийн бус хуулийн этгээд, хүн төмөр замын тусгай бүс дотор ажил үйлчилгээ эрхлэхийг хориглоно.

4.3.Төмөр замын тээврийн зориулалттай газарт байрлах төмөр замын өртөө, зорчигч үйлчилгээний буудлын орчинд зориулалтын шуудан, телефон холбоо, ном хэвлэл, бэлэг дурсгал, хүнсний бараа үйлчилгээний газар, цэгүүд ажиллаж болно.

4.4.Төмөр замыг төмөр зам, авто замаас бусад инженерийн дэд бүтэцтэй огтлолцуулах асуудлыг суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгч шийдвэрлэнэ.

4.5.Төмөр замыг авто замтай огтлолцуулах үйл ажиллагааг Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 11 дүгээр зүйлийн 11.1.14-т заасан журмын дагуу гүйцэтгэнэ.

ТАВ.ХЯНАЛТ, ХАРИУЦЛАГА

5.1.Энэхүү журмын хэрэгжилтэд төрийн захиргааны байгууллагын хяналт хариуцсан нэгж, мөн төмөр замын тээврийн байгууллагууд болон тэдгээрийн салбар, нэгжийн удирдлага, дотоод хяналтын нэгж хяналт тавина.

5.2.Энэхүү журмыг зөрчсөн этгээдэд Зөрчлийн тухай хууль эсхүл Эрүүгийн хуульд заасны дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

Захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн бүртгэлд
2025 оны 12 дугаар сарын 19-ний өдрийн 7450 дугаарт бүртгэв.

ХОВД АЙМГИЙН ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН ХУРАЛДААНЫ ТОГТООЛ

2025 оны 10 дугаар
сарын 30-ны өдөр

Дугаар 46

Ховд

МАЛ ЭМНЭЛГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДЛЫН НОРМАТИВ БАТЛАХ ТУХАЙ

Монгол улсын Үндсэн хуулийн 62 дугаар зүйлийн 1, Захиргааны ерөнхий хуулийн 64 дүгээр зүйлийн 64.1, Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1.3, 35 дугаар зүйлийн 35.1.14, Мал, амьтны эрүүл мэндийн тухай хуулийн 34 дүгээр зүйлийн 34.5 дахь заалтыг тус тус үндэслэн аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаас ТОГТООХ нь:

1.Орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр аймгийн нутаг дэвсгэрт гүйцэтгэх мал эмнэлгийн үйлчилгээний зардлын нормативыг хавсралтаар баталсугай.

2.Тогтоолын хэрэгжилтийг хангах удирдлага, зохион байгуулалтын арга хэмжээ авч ажиллахыг аймгийн Засаг дарга (М.Амарсанаа)-д үүрэг болгосугай.

3.Тогтоолыг холбогдох материалын хамт Хууль зүйн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад хянуулж, бүртгүүлэхээр хүргүүлэхийг Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын дарга (З.Эрхбаяр)-д даалгасугай.

ХУРЛЫН ДАРГА

З.ЭРХБАЯР

[illegible]

ကုမ္ပဏီ၏ နှစ်စဉ် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း (စာချုပ်အရ) - မှတ်တမ်း ထိန်းသိမ်းထားပါသည်။

[illegible]

ਸਿਰਜਣੀ ੨੨/ ੧੦/੧੯੯੯

ལྷོ་ཁྱེད་ཀྱི་ 20.1.3.35 ལྷོ་ཁྱེད་ཀྱི་ 35.1.14 རྒྱུ་ལྷོ་ཁྱེད་ཀྱི་ ལྷོ་ཁྱེད་ཀྱི་
 ལྷོ་ཁྱེད་ཀྱི་ 64.1 ལྷོ་ཁྱེད་ཀྱི་ ལྷོ་ཁྱེད་ཀྱི་ ལྷོ་ཁྱེད་ཀྱི་ ལྷོ་ཁྱེད་ཀྱི་ ལྷོ་ཁྱེད་ཀྱི་ 20

ל' אב תשס"ו ב' חשוון תשס"ז

ତଥା ୧୬

အိမ်ထောင် ကျန်းမာမှု မှ ကျန်းမာမှု မှ အဆိုးဆုံးအထိ မှ

*Аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын
2025 оны 10 дугаар сарын 30-ны өдрийн
46 дугаар тогтоолын хавсралт*

МАЛ ЭМНЭЛГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДЛЫН НОРМАТИВ

д/д	Ажил үйлчилгээ	№	Мал, амьтны төрөл	Хэмжих нэгж	Төлбөрийн хэмжээ
1.Мал, амьтанд тарилга хийх					
1.	Булчин, арьсан доор тариа хийх	1	Бод мал	Толгой тутам	800
		2	Бог мал	Толгой тутам	500
		3.	Нохой	Толгой тутам	1000
		4.	Муур	Толгой тутам	1000
2.	Судас болон цагаан мөгөөрсөн хоолойгоор	1.	Бод мал	Толгой тутам	4000
		2.	Бог мал	Толгой тутам	2000
		3.	Нохой	Толгой тутам	5000
		4.	Муур	Толгой тутам	3000
3.	Цээж хэвлийн хөндийд тариа хийх	1	Бод мал	Толгой тутам	2500
		2	Бог мал	Толгой тутам	2000
		3	Нохой	Толгой тутам	1500
2. Шимэгч хорхойг эмчлэн сэргийлэх арга хэмжээ					
4.	Туулгалт	1.	Бод мал	Толгой тутам	1500
		2.	Төл мал	Толгой тутам	500
		3.	Нохой	Толгой тутам	3000
		4.	Муур	Толгой тутам	2000
5.	Угаалга /Ванн/	1.	Бод мал	Толгой тутам	1500
		2.	Бог мал	Толгой тутам	500
		3.	Төл мал	Толгой тутам	400
	Угаалга гар аргаар болон шүршиж угаах	1.	Бод мал	Толгой тутам	1500
		2.	Бог мал	Толгой тутам	800
		3.	Төл мал	Толгой тутам	800
6.	Мах болон дайвар бүтээгдэхүүнд мэдрэхүйн эрхтний шинжилгээ хийх	1.	Малын мах	Кг	30
		2.	Дайвар бүтээгдэхүүн	Кг	60
7.	Мал, амьтны хашаа, байр, саравч, шүрших, үйлдвэрийн байр, агуулах, зоорь, талбай	1.	Бүх төрлийн	Метр квадрат	120

8.	Мал, амьтны гаралтай түүхий эдэд мэдрэхүйн эрхтний шинжилгээ хийх	1.	Бодын шир	Ширхэг	500
		2.	Бог малын арьс	Ширхэг	100
		3.	Ангийн арьс	Ширхэг	100
		4.	Ноос, ноолуур	Кг тутам	50
		5.	Өлөн гэдэс	гогцоо	50
3. Мал эмнэлгийн шүүх, магадлан шинжилгээ					
9.	Малын насыг шүдээр нь тодорхойлох	1.	Бод	Нэг толгой	5000
		2.	Бог	Нэг толгой	1000
10.	Ясаар, им тамгаар мал, амьтны төрөл тодорхойлох	1.	Бүх төрөл	Нэг сорьц	8000
		2.	Бүх төрөл	Толгой тутамд	3000
11.	Мал амьтны бэртэл, гэмтэл тодорхойлох	1.	Амьд	Толгой тутамд	15000
		2.	Үхсэн	Толгой тутамд	15000
		3.	Амьд /рентген /	Толгой тутамд	8000
4. Мал эмнэлгийн дуудлага, үйлчилгээ					
12.	Мал эмнэлгийн дуудлага үйлчилгээ	1.	Машинаар	Нэг км	700
		2.	Мотоциклоор	Нэг км	300
		3.	Эрүүл мэндийн үзлэг хийх	Бод мал	1000
				Бог мал	300
5. Мэс ажилбар ба эх барихын тусламж					
13.	Битүү төлийн мэс ажилбар	1.	Бод	Толгой тутамд	10000
		2.	Бог	Толгой тутамд	5000
14.	Ивэрхий засах мэс ажилбар	1.	Бод	Толгой тутамд	15000
		2.	Бог	Толгой тутамд	8000
15.	Буглааны мэс ажилбар	1.	Бод	Толгой тутамд	15000
		2.	Бог	Толгой тутамд	6000
16.	Мал, амьтан агтлах	1.	Адуу	Толгой тутамд	10000
		2.	Үхэр	Толгой тутамд	4000
		3.	Бог мал	Толгой тутамд	300
		4.	Нохой	Толгой тутамд	10000
		5.	Бусад	Толгой тутамд	15000
17.	Өндгөвч авах	1.	Нохой	Толгой тутамд	20000
		2.	Муур	Толгой тутамд	20000
18.	Туурай, эврийн засал хийх	1.	Бод мал	Толгой тутамд	4000
		2.	Бог мал	Толгой тутамд	2000
19.	Эргүү өвчний мэс ажилбар	1.	Бод мал	Толгой тутамд	30000
		2.	Бог мал	Толгой тутамд	15000
20.	Хээлтэгчийн сав тайрах	1.	Бод мал	Толгой тутамд	20000
		2.	Бог мал	Толгой тутамд	15000
21.	Төлийн байрлал засах	1.	Бод мал	Толгой тутамд	15000
		2.	Бог мал	Толгой тутамд	5000
22.	Төлийг эвдэж авах	1.	Бод мал	Толгой тутамд	30000
		2.	Бог мал	Толгой тутамд	15000

23.	Хээлтэгчийн савыг буцааж оруулах, гардаж авах	1.	Бод мал	Толгой тутамд	20000
		2.	Бог мал	Толгой тутамд	15000
24.	Кесаровын хагалгаа	1.	Бод мал	Толгой тутамд	60000
		2.	Бог мал	Толгой тутамд	40000
6. Халдваргүй өвчний анхны тусламж үзүүлэх					
25.	Гүзээнээс хий авах	1.	Бод мал	Толгой тутамд	4000
		2.	Бог мал	Толгой тутамд	1000
26.	Залгиур хоолойд зон тавих	1.	Бод мал	Толгой тутамд	4000
		2.	Бог мал	Толгой тутамд	2000
27.	Ходоод угаах	1.	Адуу	Толгой тутамд	5000
		2.	Жижиг амьтан	Толгой тутамд	3000
28.	Дэлүү хатгах	1.	Адуу	Толгой тутамд	3000
		2.	Үхэр	Толгой тутамд	2000
29.	Нүдний налих хатгах	1.	Бод	Толгой тутамд	2000
		2.	Бог	Толгой тутамд	1000
30.	Аранга авах	1.	Бод	Толгой тутамд	3000
		2.	Бог	Толгой тутамд	2000

ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ, ХӨНГӨН ҮЙЛДВЭРИЙН САЙДЫН ТУШААЛ

2025 оны 11 дүгээр
сарын 20-ны өдөр

Дугаар А/591

Улаанбаатар
хот

ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ

Органик бүтээгдэхүүний тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.3 дахь хэсгийг үндэслэн ТУШААХ нь:

1. “Органик үйлдвэрлэлд тавигдах шаардлага, баримтлах журам”-ыг хавсралтаар баталсугай.

2. Тушаалын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ, дотоод аудитын газар (Б.Батшагай)-т, тушаалыг Хууль зүй, дотоод хэргийн яаманд хүргүүлж, Захиргааны хэм хэмжээний актыг бүртгэлд бүртгүүлэх арга хэмжээ авахыг Төрийн захиргааны газар (Б.Отгонцэцэг)-т тус тус даалгасугай.

3. Энэ журам батлагдсантай холбогдуулан Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайдын 2018 оны 01 дүгээр сарын 15-ны өдрийн “Журам, аргачлал батлах тухай” А/09 дүгээр тушаалын 1 дүгээр хавсралтыг хүчингүй болгосугай.

САЙД

Ж.ЭНХБАЯР

Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайдын 2025 оны 11 дүгээр сарын 20-ны өдрийн А/591 дүгээр тушаалын хавсралт

ОРГАНИК ҮЙЛДВЭРЛЭЛД ТАВИГДАХ ШААРДЛАГА, БАРИМТЛАХ ЖУРАМ

Нэг.Нийтлэг үндэслэл

1.1.Хөдөө аж ахуйн болон байгалийн гаралтай органик хүнс, хүнсний бус түүхий эд, бүтээгдэхүүн, мал, амьтан, тэжээл, бордоо, таримлын үр, суулгац, ойн дагалдах баялаг болон байгалийн ургамлыг органик зарчимд нийцүүлэн үржүүлэх, үйлдвэрлэх, бэлтгэх, түүж ашиглах, боловсруулах, хоол үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхлэх, байгалийн тээвэрлэх, хадгалах, савлах, шошголох, худалдаалах, экспортлох, импортлох ажиллагааг энэхүү журмаар зохицуулна.

1.2.Органик үйлдвэрлэл эрхлэгч нь өөрийн болон бусдын, эсхүл нийтийн эзэмшлийн байгалийн баялгийг тогтвортой ашиглаж, хамгаалан, үйлдвэрлэлийн аль ч шатанд органик үйлдвэрлэлийн зарчмыг баримтална.

1.3.Мал аж ахуйн органик үйлдвэрлэл эрхлэх талаарх зохицуулалт нь таван хошуу мал болон ашиг шимийг нь хүртэх зорилгоор ашигладаг тэжээвэр амьтанд мөн хамаарна.

1.4.Энэ журмын 1.1 дэх хэсэгт заасан органик үйлдвэрлэлийн бүх шатанд Органик бүтээгдэхүүний тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.4-т заасны дагуу баталсан жагсаалтад заасан зөвшөөрөгдсөн бодис ашиглана.

1.5.Үйлвэрлэл эрхлэгч органик бус үйлдвэрлэлээс органик үйлдвэрлэлд шилжих хүсэлт баталгаажуулалтын байгууллагад гарган, шилжилтийн гэрээ байгуулж, хэрэгжилтийг хангана.

1.6.Иргэн, аж ахуйн нэгжийн энэ журмын 1.4-т зааснаас бусад бодисын хэрэглээг бүрэн зогсоож, энэ журмын 1.5-д заасан гэрээг баталгаажуулалтын байгууллагатай байгуулсан өдрийг органик үйлдвэрлэлд шилжих шилжилтийн үе эхлүүлсэн хугацаанд тооцно.

1.7.Органик үйлдвэрлэл эрхлэгч нь өөрийн болон бусдын, эсхүл нийтийн эзэмшлийн байгалийн баялгийг тогтвортой ашиглаж, хамгаалан, үйлдвэрлэлийн аль ч шатанд органик үйлдвэрлэлийн зарчмыг баримтална.

1.8.Органик үйлдвэрлэл эрхлэгч нь үйлдвэрлэлийн технологийг органик бус үйлдвэрлэлийн технологиор дахин сольж ашиглахгүй.

1.9.Зэрэгцээ болон тусгаарласан органик үйлдвэрлэлийн органик бус хэсэгт хувиргасан амьд организм, тэдгээрийн уламжлалыг ашиглахгүй.

1.10. Энэ журмын 1.5-д заасан гэрээнд хүнсний болон хүнсний бус бүтээгдэхүүний орц, түүхий эдийн ул мөрийг нэг алхмаар урагш мөрдөн тогтоох бүртгэлийг сүлжээний бүх үе шатанд хэрхэн хөтлөх, хувиргасан амьд организм, тэдгээрийн уламжлалыг ашиглан үйлдвэрлэсэн эсэхийг тогтоох асуудлыг тусгана.

1.11. Органик хүнс, хүнсний бус бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх, боловсруулах бүх үе шатанд бүтээгдэхүүнтэй харьцах гадаргуу, сав, баглаа, боодол нь нано бүтэцгүй, зориулалтын материалаар хийгдсэн байна.

1.12. Органик үйлдвэрлэл эрхлэгч нь усны нөөцийг зохистой ашиглах, борооны усыг эргүүлэн ашиглах чиглэлээр баталгаажуулалтын байгууллагатай байгуулах гэрээнд тусган, хэрэгжилтийг хангана.

1.13. Органик бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэгч, түүний үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүн тус бүр нь Органик бүтээгдэхүүний тухай хуулийн 9.1.1.-д заасан баталгаажуулалтын байгууллагаар баталгаажсан, 11.6-д заасан баталгаажуулалтын хүчин төгөлдөр гэрчилгээтэй, органик бүтээгдэхүүний бүртгэл, мэдээллийн сан www.organic.gov.mn -д бүртгэгдсэн, бүтээгдэхүүний шошгод органик болохыг илэрхийлсэн гэрчлэх тэмдэгтэй байна.

1.14. Органик бүтээгдэхүүнийг экспортлох, төрийн худалдан авалтад оролцох болон үйлчлүүлэгчийн хүсэлтээр хөндлөнгийн баталгаажуулалтад хамрагдах тохиолдолд хамтын баталгаажуулалтын үр дүнг ашиглаж болно.

1.15. Органик бүтээгдэхүүнийг сав баглаа боодолгүй бөөнөөр нь худалдаалах тохиолдолд баталгаажуулалтын гэрчилгээг нийтэд ил харагдахуйц газар байршуулна.

1.16. Органик үйлдвэрлэлд хэрэглэх бодист органик үйлдвэрлэл, газар тариалан, мал аж ахуйд ашиглах бордоо, хөрс сайжруулагч, ургамал хамгааллын бодис, микробиологийн бүтээгдэхүүн, тэжээл ба тэжээлийн нэмэлт, үр/суулгац/үржүүлгийн материал, зөгийн аж ахуйн туслах материал хамаарах ба органик үйлдвэрлэлд хэрэглэх импортын бодисыг “органик бүтээгдэхүүн” гэж нэрлэхгүй бөгөөд энэхүү журмын 1.13-т заасан үндэсний органик тэмдэг, “органик” мэдэгдлийг хэрэглэхгүй.

1.17. Ойн дагалдах баялаг болон байгалийн ургамал (жишээлбэл, эмийн ургамал, мөөг, жимс, модны шүүс)-ыг түүж, ашиглах органик болохыг баталгаажуулахад дараах шаардлага тавигдана.

1.17.1. Ойн дагалдах баялаг болон байгалийн ургамал нь хүний оролцоогүйгээр байгалийн жамаар ургаж байгаа зүйл, ургамал байх,

1.17.2. Органик бүтээгдэхүүний тухай хуулийн 9.1.1-т заасан баталгаажуулалтын байгууллага нь ойн дагалт баялаг болон байгалийн

ургамлыг түүж, ашиглах иргэн, аж ахуйн нэгжийг баталгаажуулах бөгөөд шаардлагын дагуу бүлгээр баталгаажуулж болно.

1.17.3.Органик бүтээгдэхүүний тухай хуулийн 7.3-т заасан албан тушаалтны гарын үсэг, тэмдгээр баталгаажсан тодорхойлолтод ойн дагалдах баялаг болон байгалийн ургамал түүж, ашиглах бүс нутгийн хилийн зааг, хөрш аж ахуйн нэгж болон үйлдвэрийн бохирдлоос тусгаарласан хамгаалалтын зурвас бүс, бохирдлын эх үүсвэрийг тодорхойлж, тэмдэглэсэн газрын зургийг хавсаргаж баримтжуулсан байх;

1.17.4.Ойн дагалт баялаг болон байгалийн ургамлыг түүх ажлыг гүйцэтгэж буй этгээд нь Органик бүтээгдэхүүний тухай хуулийн 7.2.12.-т заасны дагуу өөрийн нэр, регистрийн дугаар, цуглуулж түүсэн газрын байршил, хамрагдсан талбай, түүсэн хэмжээ зэрэг мэдээллийг бүртгэн хөтлөх;

1.17.5.Органик баталгаажуулалт хийсэн ойн дагалт баялаг болон байгалийн ургамлыг худалдаалж буй нэгж нь нийлүүлэлтийн сүлжээний буюу хураалт, боловсруулалт, шошгололт, борлуулалт хүртэлх бүх шатны ул мөрийг мөшгөх мэдээллийг бүртгэх.

1.17.6.Байгалийн нөөцийг хэт ашиглахгүй, ургамлын нөхөн сэргээлтийг хангах, хөрсийг хамгаалахад чиглэсэн ямар арга ашиглан ойн дагалдах баялаг болон байгалийн ургамал түүж, ашиглах талаар Органик бүтээгдэхүүний тухай хуулийн 7.3-т заасан тодорхойлолтод тусгах;

1.17.7.Ойн дагалдах баялаг болон байгалийн ургамал нь түүж, хураасны дараа хориглосон бодисоор бохирдохоос сэргийлэх;

1.17.8.Ойн дагалдах баялаг болон байгалийн ургамал түүж, органик бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх бол органик хүнс, хүнсний бус түүхий эд, бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлд тавигдах боловсруулалтын технологи, шошго, ерөнхий шаардлагад нийцсэн байх.

1.18.Органик хүнсний чиглэлийн үйл ажиллагаа эрхлэгчид нь хөдөө аж ахуйн болон үйлдвэрлэлийн, эрүүл ахуйн зохистой дадлыг нэвтрүүлсэн байна.

Хоёр.Органик мал аж ахуйн үйлдвэрлэлд тавигдах шаардлага

2.1.Мал амьтныг байгалийн бэлчээрт уламжлалт аргаар маллах, байгалийн болон тарималжуулсан органик бэлчээрт жилд 120 хоногоос дээш хугацаанд бэлчээж, бусад хугацаанд энэ журамд нийцүүлэн байран маллах замаар мал аж ахуйн органик үйлдвэрлэлийг эрхэлж болно.

2.2.Мал амьтныг байгалийн бэлчээрт уламжлалт аргаар маллан, нүүдлийн мал аж ахуй эрхэлж буй этгээд нь бэлчээр, тавлаг байдал болон бүтээгдэхүүн боловсруулах шатанд энэ журамд заасан

шаардлагыг хангасан тохиолдолд органикаар баталгаажиг болно.

2.3. Мал нь аливаа өвчнөөс ангид, эрүүл, өвчингүй бүсээс гарал үүсэлтэй байх;

2.4. Битүү тор, хашаанд малласан мал, амьтан тэдгээрийн түүхий эд, бүтээгдэхүүнийг “органик бус” гэж тооцох;

2.5. Органик үйлдвэрлэл эрхлэгч нь Монгол улсын Малын генетик нөөцийн тухай хуульд нийцүүлэн генетик нөөцийг ашиглан, мал амьтныг үржүүлэх;

2.6. Мал амьтныг үржүүлэхэд байгалийн үржил давамгайлах ба хиймэл хээлтүүлгийг зөвшөөрөх;

2.7. Хөврөл үр шилжүүлэн суулгах, үржлийн зориулалтаар дааврын эмчилгээ хийх, клонинг болон генийн инженерчлэлийг мал амьтны үржлийн ажилд ашиглахгүй байх;

2.8. Органик үйлдвэрлэл эрхлэгч нь Монгол улсын Малын генетик нөөцийн тухай хуулийн 14.1.1, 14.1.2 дахь хэсэгт заасны дагуу мал амьтны тавлаг байдлыг ханган, арчилж, маллан, хамгаалах;

2.9. Органик үйлдвэрлэл эрхлэгч нь Монгол улсын Малын генетик нөөцийн тухай хуулийн 8.7 дахь хэсэгт заасны дагуу мал аж ахуйн үйлдвэрлэл эрхлэгчээр бүртгэгдсэн байх ба мөн хуулийн 5.1.1 ба 5.2 дахь хэсэгт заасны дагуу мал, бэлчээр болон байран маллагааны талаарх бүртгэлийг хөтөлж, баталгаажуулалтад хамрагдах;

2.10. Органик бүтээгдэхүүний тухай хуулийн 9.1.1, 9.1.2, 9.2 дахь хэсэгт заасан баталгаажуулалтын байгууллагаас баталгаажуулсан мал, амьтны арьс, үс, ноос, ноолуур, гоо сайхан, ахуйн хэрэглээний ариутгалын бүтээгдэхүүний шошгод органик болохыг илэрхийлсэн тэмдэг тэмдэглэгээг ашиглах;

2.11. Малын гарал үүсэл ба шилжилтийн үеийн дараах хугацаанд малын гарал үүслийн шилжилтийн үед тооцно.

2.11.1. Мал аж ахуйн үйлдвэрлэлийн органик бус арга хэлбэрээс органик үйлдвэрлэлд шилжих хугацаа нь сүүний чиглэлийн мал амьтан болон махны чиглэлийн бог малын хувьд 6 сар, махны чиглэлийн мал амьтны хувьд 12 сар байх;

2.11.2. Байгалийн, эсхүл тарималжуулсан бэлчээрийн мал сүргийг ижил хугацаанд органик үйлдвэрлэлд шилжүүлж буй тохиолдолд шилжилтийн үеийн хугацаа 24 сар байх;

2.12. Мал аж ахуйн органик үйлдвэрлэлийг органик бус мал аж ахуйн үйлдвэрлэлтэй нэг дор хавсарч, зэрэгцээ байдлаар эрхлээгүй байх;

2.13. Мал амьтныг бэлчээрлэх, тэжээхдээ эх малыг хээлтүүлэхээс эхлэн төллөх хүртэлх хугацаанд органик тэжээлээр тэжээж, органик аргаар маллаж, арчилсан бол төлийг “органик төл” гэж тооцох;

2.14.Органик төлийг органик аргаар маллаж, арчлан, тэжээж гарсан бүтээгдэхүүнийг “органик бүтээгдэхүүн” гэж тооцно.

2.15.Эх малыг хээл авсан үеэс эхлэн төллөх, саалинд хамрагдах хүртэлх хугацаанд органик аргаар маллаж арчлан, органик тэжээлээр тэжээж гарсан сүүг “органик сүү” гэж тооцно.

2.16.Хоёр хоногийн настай тахианы дэгдээхийг өндөглөгч тахиа болтол органик аргаар тэжээж, арчилж гарсан өндгийг “органик өндөг” гэж тооцно.

2.17.Органик үйлдвэрлэл эрхэлдэг аж ахуй нь дэгдээхэй бойжуулдаггүй бол органик бус аж ахуйгаас 2 -оос доошгүй хоногийн настай дэгдээхэй авч болно.

2.18.Органик бус аж ахуйгаас органик аж ахуйд үржлийн зориулалтаар авчирч буй малын тоо нь тухайн төрлийн малын 10 хувиас хэтрэхгүй ба хээлтэгч мал нь хээлгүй байна.

2.19.Гэнэтийн болон давагдашгүй хүчин зүйлийн нөлөөлсөн, шинэ төрөл, зүйлийн мал амьтныг үржүүлэх, эсхүл аж ахуйн үйл ажиллагааг өргөтгөх болон тухайн аж ахуй нь 10-аас цөөн тооны малтай бол үржлийн зориулалтаар органик бус аж ахуйгаас авчирч буй малын тоо жилд 10%-иас их байж болно.

2.20.Энэ журмын 2.11-д заасан шилжилтийн үеийн хугацаа өнгөрсний дараа органик бус аж ахуйгаас авчирч буй мал амьтан болон тэдгээрийн гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүнд органик болохыг илэрхийлсэн тэмдэг, тэмдэглэгээ бүхий шошго хэрэглэж, зах зээлд нийлүүлж болно.

2.21.Органик үйлдвэрлэл эрхлэгч нь мал амьтдыг тэдгээрийн физиологийн онцлог, тэжээллэгийн шаардлагад нийцсэн байгалийн болон тарималжуулсан органик бэлчээрт, эсхүл байран маллаж, шимт бодисыг тэнцвэртэй хэмжээгээр агуулсан органик тэжээлээр тэжээнэ.

2.22.Органик бэлчээрийг ашиглахдаа дараах горимыг мөрдөнө.

2.22.1.уламжлалт аргаар мал, амьтан адгуулж нүүдлийн мал аж ахуй эрхэлж буй байгалийн бэлчээрт 3 жил хүртэлх хугацаанд Органик бүтээгдэхүүний тухай хуулийн 7.4-т зааснаас бусад бодисыг хэрэглэхгүй.

2.22.2.бэлчээрийн хил зааг тодорхой байх;

2.22.3.бэлчээрийн төлөв байдал, даацад нийцүүлэн малын тоог зохистой хэмжээнд байлгах;

2.22.4.малын төрлийг бэлчээрийн хэв шинжид нийцүүлэх;

2.22.5.бэлчээрийн ургамалшилтыг сайжруулах зорилгоор сэлгэж, өнжөөж ашиглах;

2.22.6.бэлчээр сайжруулахад Органик бүтээгдэхүүний тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.4-т заасны дагуу баталсан бордоо, хөрс

сайжруулагчийг ашиглах, олон наст ургамлын органик үр цацах / хачирлах/ аргыг хэрэглэх;

2.22.7.Органик бүтээгдэхүүний тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.4-т заасны дагуу баталсан жагсаалтад орсон бэлдмэл, бодис хэрэглэн бэлчээрийн хог ургамал, хортон мэрэгчидтэй тэмцэх;

2.22.8.бэлчээрийн зарим хэсгийг хашиж ашиглах тохиолдолд хашаа нь мал амьтанд гэмтэл учруулахааргүй байх.

2.22.9.Хивэгч малыг өдөр бүр бэлчээрлүүлнэ.

2.23.Энэ журмын 2.1-д заасны дагуу мал амьтныг байран маллаж байгаа тохиолдолд байр, хашаа саравч нь мал амьтан төрөлхийн (байгалийн) зан авираа илэрхийлэх, чөлөөтэй хөдлөх, тайван байх нөхцөлийг хангасан байхаас гадна дараах нөхцөлийг бүрдүүлсэн байна.

2.23.1.тоосжилт, чийгшил, агаарын хэмийн огцом өөрчлөлт, хийн хуримтлал, агаар солилцоо зэргээс шалтгаалан малын эрүүл мэндэд эрсдэл учруулахааргүй нөхцөлийг бүрдүүлэх, шаардлагатай тохиолдолд дулаан тусгаарлах, халаах, эсхүл хөргөх, агааржуулах тоног төхөөрөмжтэй байх;

2.23.2.байгалийн гэрэл тусах цонхны хэмжээ нь шалны нийт талбайн 3%-иас багагүй байх;

2.23.3.тэжээлийн болон усны онгоц нь хүрэлцээтэй, материал, хийц нь тухайн мал, амьтны биологийн болон тэжээллэгийн онцлогт нийцсэн байх;

2.23.4.малын хэвтэрт байгалийн гаралтай, органик материал ашиглах;

2.23.5.малын хэвтрийн талбайн 50 хувиас доошгүй хэсэг нь тэгш, хатуу гадаргуутай, ялгадас урсах, шингэх, цэвэрлэгээ, ариутгал хийх боломжтой байх;

2.23.6.Мал, амьтныг аль болох богино хугацаанд уяж, туших ба малын чөдөр, тушаа, бэхлэх хэрэгсэл нь байгалийн гаралтай материалаар хийгдсэн байх;

2.23.7.Мал амьтныг өвдөх, төллөхөөс бусад тохиолдолд ижил сүргээс тусгаарлаагүй байх;

2.24.Малын байр, хашаа, саравчинд эрүүл ахуйн горимыг сахиж, хортон шавж, мэрэгчдээс хамгаалах, урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг дор дурдсан дарааллын дагуу авч хэрэгжүүлнэ.

2.24.1.шавж хорхой, мэрэгч малын байр руу нэвтрэх, үүрлэх, хөөө цуглуулахаас урьдчилан сэргийлэх;

2.24.2.зассан үүр, хөөөг устгах;

2.24.3.Органик бүтээгдэхүүний тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.4 дахь хэсэгт заасны дагуу баталсан жагсаалтад орсон

бодисоор малын байр, хашаа саравч, тоног төхөөрөмжийг ариутгах, халдваргүйжүүлэх, шавж устгалд хэрэглэх.

2.25.Нэгж малд ногдох тэжээлийн 70-аас дээш хувийг байгалийн бэлчээр болон өөрийн эзэмшлийн тарималжуулсан органик бэлчээрээс хангах ба үлдсэн хэсэг нь баталгаажсан, эсхүл шилжилтийн үеийн органик тэжээл байна.

2.26.Гэнэтийн болон давагдашгүй хүчин зүйлийн нөлөөллөөр энэ журмын 2.24-т заасныг биелүүлэх боломжгүй болсныг баталгаажуулалтын байгууллагаас тогтоосон тохиолдолд нэгж малд жилд ногдох тэжээлийн 30 хүртэлх хувиар тооцож, органик бус тэжээл өгч болно.

2.27.Органик үйлдвэрлэл эрхлэгч эхний жилд үйлдвэрлэсэн тэжээлээ органик тэжээлд тооцон өөрийн мал, амьтныг тэжээж болно.

2.28.Энэ журмын 2.25.-д заасан тэжээлийг органик болохыг илэрхийлсэн тэмдэг бүхий шошготойгоор зах зээлд нийлүүлэхгүй.

2.29.Дараах бодисыг нэмсэн малын тэжээлийг органик бус тэжээлд тооцно:

2.29.1.тухайн төрлийн мал амьтны нядалгааны дайвар бүтээгдэхүүнийг;

2.29.2.хивэгч малын тэжээлийн хувьд малын дайвар бүтээгдэхүүнийг;

2.29.3.мал амьтны баас, хоргол зэрэг бүх төрлийн ялгадсыг;

2.29.4.химийн гаралтай уусгагч бодисыг;

2.29.5.зохиомол аргаар нийлэгжүүлсэн амин хүчил, түүний охь, азотот нэгдлүүдийг;

2.29.6.өсөлт дэмжих ба хурдасгах зориулалт бүхий бодисууд, хоолны дуршил өдөөгч, нөөшлөгч бодисууд, өнгө, будаг оруулагч нэгдлүүдийг;

2.29.7.антибиотик болон бусад эмийн зүйлийг;

2.29.8.шүвтэр;

2.29.9.Байгалийн эрс тэс уур амьсгалтай нөхцөлд зохиомол аргаар нийлэгжүүлсэн цууны, шоргоолжны болон пропаны хүчлийг органик тэжээлийг нөөшлөх зорилгоор хэрэглэж болно.

2.30.Малын тэжээлд дараах бодис, зүйлийг хэрэглэж болно:

2.30.1.бичил биет, мөөгөнцөр, пробиотик ба фермент;

2.30.2.хүнсний үйлдвэрийн байгалийн гаралтай бүтээгдэхүүнүүд;

2.30.3.ургамлын гаралтай бүтээгдэхүүнүүд;

2.30.4.байгалийн гаралтай амин дэм, эрдэс бодис ба нэмэлтүүд.

2.31.Мал, амьтны төлийг эхлээр, эсхүл тухайн төрлийн малын органик сүүгээр тэжээх ба дор дурдсан хугацааны дараа бүдүүн тэжээл өгч болно.

2.31.1.унага, тугалыг 3 сартайгаас;

2.31.2.тооройг 1.5 сартайгаас;

2.31.3.хурга, ишиг болон бусад төл малыг 2 сартайгаас.

2.32.Мал, амьтны эм, эмчилгээний үед органик тэжээлээр сайн тэжээх, стрессгүй орчин бүрдүүлэх, ариун цэвэр, эрүүл ахуйг мөрдсөнөөр өвчнөөс урьдчилан сэргийлнэ. Өвчилсөн тохиолдолд байгалийн гаралтай эмчилгээ (ургамлын болон уламжлалт аргууд) хэрэглэнэ. Антибиотик, өсөлтийн даавар, химийн эм зэрэг синтетик бодис хэрэглэхийг хориглоно. Хэрэв антибиотик хэрэглэсэн бол тухайн амьтан тодорхой хугацаанд органик статусаа алдана.

2.33.Органик бүтээгдэхүүний хуулийн 7.4-т заасан жагсаалтад орсноос бусад зохиомол аргаар нийлэгжүүлсэн малын эм, антибиотик хэрэглэсэн мал, амьтнаас гарсан бүтээгдэхүүнийг органик бүтээгдэхүүнд тооцохгүй.

2.34.Малын чанар, дархлааг сайжруулах, өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор дараах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ.

2.34.1.малын төрөл зүйл болон сүргийн бүтцийн зохистой харьцааг баримтлах;

2.34.2.тухайн бүс нутагт үржүүлэхийг зөвшөөрсөн үүлдэр, омгийн хээлтүүлэгчийг үржилд ашиглаж, малын чанарыг сайжруулах;

2.34.3.отор нүүдэл хийх, сэлгэн бэлчээрлүүлэх;

2.34.4.мал маллагааны дэвшилтэт болон уламжлалт арга туршлагыг нэвтрүүлэх, өвс, ус сайтай органик бэлчээрт тогтмол идээшлүүлж, тарга тэвээрэг авхуулах;

2.34.5.мал амьтны тавлаг байдлыг хангах, эрүүл ахуйг сайжруулах замаар мал, амьтны байгалийн өвчин эсэргүүцэх тэсвэрт чадвар, дархлааг сайжруулах.

2.35.Энэ журмын 2.34-т заасны дагуу хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ нь үр дүнд хүрээгүй, мал, амьтан өвчилсөн бол тэдгээрийг тохиромжтой хашаа саравчинд тусгаарлан, ургамал, амьтан, эрдсийн гаралтай бэлдмэл, эмийн зүйл, бариа засал, зүү төөнүүр, хануур зэрэг уламжлалт эмчилгээний аргыг ашиглан эмчилнэ.

2.36.Органик статусаа хадгалах зорилгоор малын эм, антибиотикийг санаатайгаар хэрэглэхгүй, удаах, хойшлуулах, мал, амьтны биеийн байдлыг дордуулах, зовоож болохгүй.

2.37.Энэ журмын 2.34.1, 2.34.2, 2.34.3-т заасны дагуу хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ нь үр дүнд хүрээгүй бол “Органик бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэхэд хэрэглэх бодисын жагсаалт”-ын 3 дах хэсэгт заасан Мал аж ахуйн органик үйлдвэрлэлд хэрэглэхийг зөвшөөрөгдсөн бодис”-ын жагсаалтад багтсан зохиомол аргаар нийлэгжүүлсэн малын эм, антибиотикийн эмчилгээг итгэмжлэгдсэн малын эмчийн хяналтын

дор 12 сарын хугацаанд 3 хүртэлх удаа (1 жилээс бага амьдралын мөчлөгтэй амьтны хувьд 1 удаа) хийж болно.

2.38.Энэ журмын 2.35-д заасан эмчилгээ хийлгэсэн мал, амьтан, тэдгээрийн гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүнийг хэрэглэсэн тухайн эмийн зааварт заасан биеэс гадагшлах хугацааг 2 дахин уртасгаж органик болохыг илэрхийлсэн тэмдэг бүхий шошготойгоор зах зээлд нийлүүлнэ. Биеэс гадагшлах хугацаа заагаагүй тохиолдолд доод тал нь 48 цагаар тогтооно.

2.39.Энэ журмын 2.37-д зааснаас олон давтамжтайгаар эмчилгээ хийгдсэн мал, амьтан, тэдгээрийн гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүнийг органик болохыг илэрхийлсэн тэмдэг, тэмдэглэгээ, мэдэгдэл бүхий шошготойгоор дор дурдсан хугацаанд зах зээлд нийлүүлэхгүй.

2.39.1.бод мал бол 12 сар хүртэлх хугацаанд;

2.39.2.бог мал, гахай, сүүний үхэр бол 6 сарын хугацаанд;

2.39.3.махны чиглэлийн тахиа бол 10 долоо хоногийн дотор;

2.39.4.өндөглөгч тахиа бол 6 долоо хоногийн дотор;

2.40.Малын ашиг шимийн гарцыг нэмэгдүүлэх, өсөлтийг сайжруулах зорилгоор аливаа зохиомол аргаар нийлэгжүүлсэн бодис, бэлдмэлийг хэрэглэхгүй.

2.41.Монгол улсын Мал, амьтны эрүүл мэндийн тухай хуульд заасны дагуу төлөвлөгөөт болон яаралтай дархлаажуулалтыг хийнэ.

2.42.Малыг засах, эврийг нь тайрахад өвдөлт, шаналгаа багатай арга хэрэглэх ба шаардлагатай тохиолдолд өвчин намдаах, мэдээ алдуулах эм хэрэглэнэ.

2.43.Малыг туух, ачиж буулгах, тээвэрлэх, төхөөрөх үед гэнэтийн цочролд оруулахуйц аливаа арга, хэрэгсэл хэрэглэхгүй, олон улсад мөрдөгдөж буй зарчмыг баримтална.

2.43.1.Малыг тээвэрлэх тээврийн хэрэгсэл нь Махны эрүүл ахуйн дадлын дүрэм MNS CAC RCP 58 : 2013 стандартын шаардлага хангасан байх;

2.43.2Тээвэрлэх болон төхөөрөх үед мал, амьтанд зохиомол аргаар нийлэгжүүлсэн тайвшруулах эм, өдөөгч хэрэглэхгүй ба шаардлагатай тэжээл, усаар хангах;

2.43.3.Малыг тасралтгүй тээвэрлэх хугацаа нь 8 цагаас илүүгүй байх ба тээвэрлэлтийн 8 цаг тутамд малыг амрааж, усалж байх;

2.43.4.Мал амьтныг гэнэтийн цочролд орохоос сэргийлж, тавлаг байдлыг хангаж, өөр төрлийн, үхсэн болон төхөөрч буй мал, амьтдаас тусгаарлах;

2.43.5.Малыг муужруулж, төхөөрнө. Муужруулах багаж хэрэгсэл нь шаардлага хангасан, эвдрэлгүй байх.

2.44.Малыг уламжлалт аргаар төхөөрөх тохиолдолд тайван, чимээгүй эрүүл ахуйн шаардлага хангасан орчинд гүйцэтгэнэ.

2.45.Мал төхөөрөх газар нь мах, махан бүтээгдэхүүний техникийн зохицуулалтын шаардлагыг хангасан байна.

Гурав.Зөгийн аж ахуйн үйлдвэрлэлд тавигдах шаардлага

3.1.Зөгийн суурийн зохион байгуулалт ба арчилгаа, маллагаанд зөгийн суурь /балт ургамлын нөөцтэй бэлчээрт байрлуулсан хэсэг бүл/-ийг түүнээс 3 км-ын радиус бүхий тойрог дотор сүргийн тэжээлд хүрэлцэхүйц хэмжээний балт, тоост ургамал, усны эх үүсвэртэй органик газар тариалангийн болон атаршсан талбай, байгалийн бэлчээрт байршуулна.

3.2.Энэ журмын 3.1.-д заасан байршил нь органик бус тариалангийн талбай, эсхүл бохирдлын эрсдэл өндөртэй (хувиргасан амьд организм ашигласан таримлын талбай, суурин газар, үйлдвэрийн болон уул уурхайн бүс, асфальтан автозам, хогийн цэг, гэх мэт) газраас 5 км болон түүнээс дээш зайд алслагдсан байна.

3.3.Үйлдвэрлэл эрхлэгч нь зөгийн суурийн байршил, бэлчээр, отрын бэлчээр, нэмэлт тэжээл, тэжээллэг, зөгийн өвчний түүх, эмчилгээ, үр дүн, үржлийн болон өвчилсөн зөгийн бүлийг тусгаарласан эсэх, зөгийн балын гарц, бусад бүтээгдэхүүнийг хурааж авсан талаарх бүртгэлийг тогтмол хөтөлж, баталгаажуулна.

3.4.Органик бус зөгийн аж ахуйгаас органик зөгийн аж ахуйд шилжих шилжилтийн үеийн хугацаа 12 сар байна.

3.5.Зөгийг сууриар нь органик үйлдвэрлэлд шилжүүлэх ба үржлийн болон сүрэг сэлбэх зөгийн бүл, бүлэнцрийг бүртгэлтэй, баталгаажсан зөгийн органик аж ахуйгаас сонгоно.

3.6.Органик болон органик бус зөгийн аж ахуйн үйлдвэрлэлийг нэг дор хавсарч, тусгаарласан, эсхүл зэрэгцээ байдлаар эрхлэхгүй.

3.7.Амьдрах чадвар, өвчин эсэргүүцэх, нөхөн үржих чадварыг харгалзан тухайн орон нутгийн цаг агаарын болон бусад нөхцөлд дасан зохицох, зөгийн бүл /тус тусын үүргийг гүйцэтгэж амьдардаг нэг эх, хэдэн зуун эр, олон арван мянган ажлын зөгий бүхий биологийн аж ахуйн нэгж /-ийг сонгоно.

3.8.Шилжилтийн үеийн хугацаанд сархиаг /үрвэлдэй бойжуулах, тоосормог, бал боловсруулж хадгалахад зориулагдсан лаваар хийсэн байгууламж/- ийг органик, эсхүл шилжилтийн үеийн сэмж /сархиаг бариулахад хэрэглэдэг ташаалавчны хээтэй лаван хуудас/-ээр солих ба пестицид болон бусад хориглосон бодисын үлдэгдэлгүйг баталгаажуулсан тохиолдолд органик бус сэмжийг ашиглаж болно.

3.9.Энэ журмын 3.4.-д заасан хугацаанд зөгийн суурийн сархиагийг органик сэмжээр солих боломжгүй бол баталгаажуулалтын байгууллага

нь органик үйлдвэрлэлд шилжих шилжилтийн хугацааг сунгана.

3.10.Зөгийн гэрт хуванцар материалаар хийсэн сэмжийг ашиглахгүй байх;

3.11.Зөгийн бүтээгдэхүүнийг бохирдуулах эрсдэлгүй, байгалийн гаралтай материалаар зөгийн гэр /зөгийн бүл амьдрахад зориулсан биологийн онцлогт нь тохирсон сууц/, жаазыг хийх;

3.12.Органик үйлдвэрлэл эрхэлдэг зөгийн аж ахуй нь сархиагийг 2 жил тутам шинэчлэх;

3.13.Эх зөгийн далавчийг тайрч болохгүй ба байгалиас заяагдмал физиологийн онцлог шинжийг хадгалах;

3.14.Эх зөгийг зохиомлоор хээлтүүлж болно.

3.15.Зөгийн суурийн ариутгал, халдваргүйтгэлд хортон шавж болон өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор ариутгал, халдваргүйтгэл хийхдээ хүйтэнд хадгалах аргыг ашиглахаас гадна дараах бодисыг хэрэглэнэ.

3.15.1.сүүний болон шоргоолжны хүчил;

3.15.2.оксалик болон цууны хүчил;

3.15.3.хүхэр;

3.15.4.байгалийн гаралтай эфирийн тос (гаа, евкалипт, камфор гэх мэт);

3.15.5.туринжиенсис бацилус (*BACILLUS THURINGIENSIS*).

3.15.6.Усны уур, галын дөл, эсхүл каустик содоор гэр, жаазыг шууд ариутгаж болно.

3.16.Зөвшөөрөгдсөн бодис бүхий цавууг ашиглан хортон шавж нэвтрэхээс хамгаалж болно.

3.17.Халдварт өвчний үүсгэгчээр бохирдсон жааз, сархиаг ба бусад материалыг устгана.

3.18.Зөгийнд эмчилгээ хийхдээ зөгийн бүлийг сонгож үржүүлэх, зөгийн тэжээллэгийг сайжруулах, зөгийн үүр, жааз, бусад тоног төхөөрөмжийн ариун цэврийг сахих, эх зөгийг тогтмол солих, зөгийн бүл, эр зөгийн ташаалавч /сархиагийн үрвэлдэй бойжуулах, амтат шүүс, тоос хураах зориулалттай зургаан талт нүд/-д тогтмол үзлэг хийх замаар өвчнөөс урьдчилан сэргийлнэ.

3.19.Зөгийг аливаа төрлийн өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, эмчлэхэд ургамал, өвсний ханд, байгалийн гаралтай эмийн зүйл, уламжлалт эмчилгээг ашиглана.

3.20.Зайлшгүй шалтгааны улмаас Органик бүтээгдэхүүний тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.4 дэхь хэсэгт заасан жагсаалтад орсноос бусад зөвшөөрөгдөөгүй эм, эмийн зүйлийг хэрэглэсэн зөгийн бүлийг тусгаарлан, нэг жилийн хугацаанд шилжилтийн үед байлгах ба зөгийн бүтээгдэхүүнийг органик болохыг илэрхийлсэн тэмдэг,

тэмдэглэгээтэйгээр зах зээлд худалдахгүй.

3.21.Варроа хачгаар (VARROA MITES) өвчилсөн эр зөгийн сархиагийг устгана.

3.22.Зөгийн тэжээл ба зөгийн аж ахуйн бүтээгдэхүүнд энэхүү журмын шаардлагыг нэг жилээс доошгүй хугацаанд хангасан болохыг илэрхийлсэн тэмдэг, тэмдэглэгээтэйгээр зах зээлд худалдаалж болно.

3.23.Бал хураах үеэр, тайвшруулахад ус, цуугаар цацах, мод бусад ургамал, амьтны гаралтай материал ашиглан май тавих зэргээр байгалийн гаралтай дайжуулагчийг хэрэглэнэ.

3.24.Шатах, тослох материал ашиглан зөгийг дайжуулахыг хориглох ба сархиагт байгаа зөгийг устгахгүй.

3.25.Зөгийн балыг битүү орчинд хураана.

3.26.Өндөг, үрвэлдэйтэй сархиагаас бал хураахыг хориглоно.

3.27.Зөгийн балыг хураах, зөгийн аж ахуйн бүтээгдэхүүнийг боловсруулахад дулаан нь цельсийн 45 хэмээс дээшгүй байна.

3.28.Зөгийн бүлийн тэжээлийг өвөлжилтийн хугацаанд зөгийн бүлийг хангалттай хэмжээний зөгийн бал, цэцгийн тоосормогийн нөөцтэй үлдээнэ.

3.29.Нэмэлт тэжээлийг намрын сүүлчийн бал хураалтаас хаврын эхний балт, тоост ургамал ургаж эхлэх үе хүртэл хэрэглэх ба тухайн аж ахуйн, эсхүл органик гаралтай зөгийн бал, органик элсэн чихэр байна.

Дөрөв.Органик газар тариалангийн үйлдвэрлэлд тавигдах шаардлага

4.1.Органик таримлын сорт, үр үржүүлэгт орон нутгийн хөрс, цаг уурын нөхцөлд дасан зохицох чадвартай, ургамлын өвчин, хортон шавьжид тэсвэртэй, эрх бүхий байгууллагаас органик болохыг баталгаажуулсан, таримлын үр үрсэлгээ, төрөл, сортыг сонгож хэрэглэнэ.

4.2.Органик таримлын үр үрсэлгээ нь тоо хэмжээ, төрөл зүйлийн хувьд хүрэлцээгүй бол баталгаажуулалтын байгууллагын хяналтын дор шилжилтийн үед байгаа таримлын үр үрсэлгээ, зөвшөөрөгдөөгүй бодис, пестицид хэрэглээгүй, химийн боловсруулалт хийгдээгүй үр үрсэлгээ, органик баталгаажуулалттай үйлдвэрлэгчийн үрийг соёолуулах болон таримлын аль нэг хэсэг буюу ургал эрхтнийг ургуулах замаар гарган авсан үр үрсэлгээг ашиглаж болно.

4.3.Дотоодод үйлдвэрлэсэн болон импортын үр үрсэлгээг ариутгахад Органик бүтээгдэхүүний тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.4-т заасны дагуу баталсан жагсаалтад заасан бодисыг ашиглана.

4.4.Нэг наст таримлын үр үрсэлгээг нэг жилийн тариалалтын хугацаанд, олон наст таримлын үр үрсэлгээг хоёр жилийн тариалалтын хугацаанд органик зарчмаар үржүүлсэн тохиолдолд “органик үр

үрсэлгээ” гэж баталгаажуулж болно.

4.5.Органик бус газар тариалангийн үйлдвэрлэлээс органик газар тариалангийн үйлдвэрлэлд шилжих шилжилтийн үеийг дор дурдсан хугацаанд эхлүүлнэ:

4.5.1.нэг наст таримлыг тариалахаас 12 сарын өмнө;

4.5.2.бэлчээр болон нугын ургамлыг хадаж, бэлчээрийн зориулалтаар ашиглахаас 12 сарын өмнө;

4.5.3.олон наст таримлыг хураахаас 18 сарын өмнө;

4.5.4.жимсний мод, бутыг хураалтаас 24 сарын өмнө.

4.6.Хөрсний үржил шимийг хадгалах, хамгаалах болон бордоо хэрэглэхэд Органик бүтээгдэхүүний тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.4 дэх хэсэгт заасан жагсаалтад орсноос бусад бодисыг ашигласан талбайгаас хураасан ургацыг органик болохыг илэрхийлсэн тэмдэг, тэмдэглэгээ, мэдэгдэл бүхий шошготойгоор зах зээлд нийлүүлэхгүй.

4.7.Тэг элдэншүүлэг, цомхотгосон технологи хэрэглэх, зурваслан, эсхүл сэлгэн тариалах, нөмрөг таримлыг ашиглах зэрэг арга технологийг ашиглан хөрсийг элэгдэл, эвдрэлээс хамгаалж, үржил шимийг бууруулахгүйгээр сайжруулах асуудлыг баталгаажуулалтын байгууллагатай хийх гэрээнд тусгана.

4.8.Таримлыг хортон шавж, хог ургамал, өвчнөөс биологийн аргаар хамгаална.

4.9.Органик тариалангийн үйлдвэрлэлд сэлгэн тариалалтыг заавал ашиглана.

4.10.Буурцагт ургамал, сахлаг болон голлосон үндэсний системтэй таримлыг сэлгээнд ашиглана.

4.11.Жимсний мод бутны мөр хоорондын зайд нөмрөг болон хучлага таримлыг хөрс хамгаалах зорилгоор тариалж болно.

4.12.Органик тариалангийн талбайг уриншлахдаа ногоон бордуурт уриншийг ашиглана.

4.13.Ургацаар алдагдсан шим тэжээлийн бодисыг хөрсөнд эргүүлэн өгөх зарчмыг хэвшүүлэн, сүрэл болон ургамлын үлдэгдлийг талбайд хучлага байдлаар үлдээж ашиглана.

4.14.Органик бүтээгдэхүүний тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.4 дэх хэсгийн жагсаалтад заасан хөрс, ус, хүрээлэн буй орчин, амьд биетэд сөрөг нөлөөгүй, хүнсний үйлдвэрлэл, ахуйн ялгаж ангилсан хаягдал, дайвар бүтээгдэхүүн, бичил биет, ургамал, амьтны үлдэгдлээр дотоод нөөц бололцоогоо ашиглан өөрийн аж ахуйд багсармал бордоо бэлтгэж ашиглана.

4.15.Хүнсний зориулалтаас бусад таримлын хөрсийг хүний ялгадас агуулсан бордоогоор бордож болно.

4.16.Байгалиас олборлож, буталж, жижиглэсэн эрдэс бордоог ашиглаж болно.

4.17.Хөрсгүй технологи (гидропоник г.м)-ийг ашиглан ургуулж тариалахыг хориглоно.

4.18.Органик аргаар мөөг тарих хөрс нь органик болон байгалийн гаралтай, химийн аргаар боловсруулаагүй хөрс, бууц, эрдэс, модны үртэс, сүрэл, зоргодос агуулсан байна.

4.19.Саарал ус (ахуйн болон албан байгууллагын шүршүүр, угаалтуур, угаалгын машин, аяга таваг угаагчийн хэрэглээнээс бий болсон хаягдал ус гм)-ыг хүнсний зориулалттай таримлыг услахад ашиглахгүй.

4.20.Хортон шавж, өвчин, хог ургамалтай тэмцэхэд биологийн, физик механик, нутгийн уламжлалт арга технологид суурилсан ургамал хамгааллын арга хэмжээг хэрэгжүүлж, хортон шавж, хачиг, өвчин, дугариг хорхой, хог ургамал зэрэгтэй дараах байдлаар тэмцэнэ.

4.20.1.таримлын төрөл, зүйл, сортыг зохистой сонгох;

4.20.2.сэлгээ, холимог тариалалт, ногоон бордуур хэрэглэх, талбайг хучих зэрэг хөрс боловсруулах зохистой арга ажиллагааг ашиглах;

4.20.3.хөрс боловсруулалтыг гар болон механикжсан (химийн бус) аргаар гүйцэтгэх;

4.20.4.хог ургамлыг гар болон механик аргаар устгах;

4.20.5.хамгаалалтын зурвас байгуулан хортон шавжийн эсрэг ашигтай шавж, өсөж үржих нөхцөлийг бүрдүүлэх;

4.20.6.урхи, хавх, хашлага нүх, суваг шуудуу, гэрэл, дуу чимээ, халуун уур, хөрс хөлдөөх, утаа ашиглах зэрэг механик арга хэрэглэх;

4.20.7.тухайн нутагт ургадаг, идэвхтэй бодис нь Органик бүтээгдэхүүний тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.4 дэх хэсэгт заасан жагсаалтад орсон, бусад орц нь хавдар, удамшлын болон төрөлхийн гажиг, тархины саажилт зэрэг өвчлөлийг үүсгэх эрсдэлтэй найрлага агуулаагүй ургамлын ханд, амьтан, бичил биетэн ашиглан бэлдмэл хийх.

4.21.Энэ журмын 4.20-д заасан арга хэмжээ нь хортон шавж, өвчин, хог ургамалтай тэмцэхэд үр дүн муутай бол Органик бүтээгдэхүүний тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.4 дэх хэсэгт заасан жагсаалтад орсон Органик газар тариалангийн үйлдвэрлэлд хэрэглэхийг зөвшөөрсөн ургамал хамгааллын бодис болон өсөлт зохицуулагчийн жагсаалтад заасан бодисыг хэрэглэнэ.

4.22.Аюулт үзэгдлийн болон хог ургамлын тархалтын үед энэ журмын 4.20-д заасан арга хэмжээ үр дүнгүй бол үйлдвэрлэл эрхлэгч баталгаажуулалтын байгууллагын хяналтын дор зөвшөөрөгдсөнөөс

бусад бодисыг хэрэглэж болох ба ийнхүү хэрэглэснээс 36 сар хүртэлх хугацаанд хураасан ургацыг “органик” болохыг илэрхийлсэн тэмдэг, хаяг шошготойгоор зах зээлд нийлүүлэхийг хориглоно.

4.23.Органик үйлдвэрлэгч нь хөрс, ус, таримал, үр үрсэлгээ болон бусад орцууд нь хүрээлэн буй орчноос, эсхүл зөвшөөрөгдөөгүй бодисоор бохирдохоос сэргийлэх.

4.24.Талбайн түүхийн дэвтэр, таримал бүрд ул мөрийг мөрдөн тогтоох бүртгэлийг хөтөлнө.

4.25.Нийслэл хот, бусад төвлөрсөн хот суурин газарт эрлэх органик газар тариалангийн үйлдвэрлэл нь ачаалал ихтэй (жилийн дундаж үзүүлэлтээр тооцоход өдөрт 3,000-аас олон машин, тээврийн хэрэгсэл зорчих) зам, уулзвараас 300м, хүнд, хөнгөн үйлдвэрийн байгууламжаас 1000 м болон түүнээс дээш зайд байрлана.

4.26.Энэ журмын 4.22-д заасан шаардлага нь хүлэмжийн аж ахуй эрхлэхэд хамаарахгүй.

4.27.Органик газар тариалангийн үйлдвэрлэл нь органик бус аж ахуйгаас зурвас, саадаар тусгаарлагдсан байна.

4.27.1.ил талбайд органик болон органик бус аж ахуйг хавсран, зэрэг эрхэлдэг бол өөрийн эзэмшлийн химийн гаралтай пестицид хэрэглэсэн газраас 30м, химийн гаралтай бордоо хэрэглэсэн газраас 10м хүртэлх зурвасаар;

4.27.2.хөрш аж ахуй нь органик бус газар тариалангийн үйлдвэрлэл эрхэлдэг бол органик тариалангийн газрыг 50м-ээс доошгүй зурвасаар.

4.28.Органик аж ахуйд органик бус газар тариалангийн аж ахуйд хэрэглэсэн, аливаа тоног төхөөрөмж, багажийг хэрэглэхээс өмнө Органик бүтээгдэхүүний тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.4 дэх хэсэгт заасан жагсаалтад орсон тоног төхөөрөмжийн цэвэрлэгээ, ариутгал, халдваргүйтгэлийн бодисоор сайтар ариутгаж, цэвэрлэнэ.

4.29.Хучлага, шавжны тор хийх, тэжээл, сүрэл бооход газрын хөрсөнд өөрөө задарч, шингэдэг сүрэл, эсгий зэрэг нийлэг бус материалыг ашиглана.

4.30.Энэ журмын 4.28-д заасан үйл ажиллагаанд зохиомол аргаар нийлэгжүүлсэн газрын хөрсөнд шингэдэггүй синтетик материал хэрэглэсэн тохиолдолд зөвхөн полиэтилен, полипропилен болон бусад поликарбонат суурьтай материалыг ашиглах ба ашиглалтын дараа талбайд шатаах, булахаас өөр аргаар, холбогдох хууль, журмын дагуу хөрснөөс зайлуулна.

4.31.Хамгаалагдсан хөрсний аж ахуйд үр үржүүлгээс бусад тохиолдолд таримлыг хөрсөнд ургуулна.

4.32.Хөрсийг нарны гэрлийн дулааныг ашиглан ариутгана.

4.33.Зохиомол гэрэлтүүлгийг шаардлагатай тохиолдолд ашиглах ба өдөрт 16 цагаас ихгүй байна.

4.34.Зохиомол гэрэлтүүлэг, дулаан, хөргөлт, агааржуулалт, чийгшил болон бусад бичил цаг уурын нөхцөл бүрдүүлэхэд шаардагдах эрчим хүчний хэрэглээг тогтмол хянаж, бүртгэн, үр ашигтай зарцуулна.

Тав.Органик хүнсийг боловсруулах үйлдвэрлэлд тавигдах шаардлага

5.1.Органик хүнс үйлдвэрлэлд бүхэлдээ шилжээгүй (тусгаарласан үйлдвэрлэл), эсхүл нэг ижил бүтээгдэхүүнийг органик болон органик бус зарчмаар нэг аж ахуйн нэгжид зэрэг үйлдвэрлэх (зэрэгцээ үйлдвэрлэл) шаардлагатай тохиолдолд органик үйлдвэрлэгч нь баталгаажуулалтын байгууллагад урьдчилан мэдэгдэх ба органик хүнсийг органик бус түүхий эд, бүтээгдэхүүнээс тусад нь боловсруулж, ангилан хадгалж, тээвэрлэж, бүртгэл хөтлөн, холбогдох бичиг баримтаар баталгаажуулна.

5.2.Үйлдвэрлэлийн үндсэн шугам, тоног төхөөрөмжид ариутгал, халдваргүйтгэл хийж, органик хүнсний түүхий эд болон бүтээгдэхүүн нь органик бус бүтээгдэхүүнтэй холилдохоос сэргийлэх арга хэмжээг бүрэн авсны дараа органик бүтээгдэхүүнийг зэрэгцээ үйлдвэрлэж болно.

5.3.Органик хүнс үйлдвэрлэгч нь Хүнсний бүтээгдэхүүний аюулгүй байдлыг хангах тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1.2, 7.1.3 дахь хэсэгт заасны дагуу хүнсний түүхий эд, бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн шатанд үйлдвэрлэлийн болон эрүүл ахуйн зохистой дадлыг хэвшүүлж, түүхий эд бүтээгдэхүүний аюулгүй байдлыг бүрэн хангана.

5.4.Органик хүнс үйлдвэрлэгч нь Хүнсний бүтээгдэхүүний аюулгүй байдлыг хангах тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлд заасны дагуу органик хүнсний түүхий эд бүтээгдэхүүний ул мөрийг мөрдөн тогтоох бүртгэлийг хүнсний сүлжээний өөрт хамаарах үе шатанд хөтөлнө.

5.5.Органик хүнс үйлдвэрлэгч нь Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1.1 дэх хэсэг, Хүнсний тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1.6 дахь хэсэгт заасны дагуу байгаль орчны нөлөөллийн ерөнхий үнэлгээг хийлгэж, органик үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагааны улмаас байгаль орчин, мал амьтан, хүний эрүүл мэндэд учирч болзошгүй эрсдэлийг олж тогтоон, бууруулах, арилгах арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.

5.6.Органик хүнсний бүтээгдэхүүний орцод органик хүнсийг боловсруулахад баталгаажуулалтын байгууллагаар баталгаажсан, гэрчилгээ бүхий органик түүхий эдийг ашиглана.

5.7.Бүтээгдэхүүний үндсэн түүхий эдтэй химийн урвалд орж, шинж чанарыг нь өөрчилдөг хүнсний нэмэлт, боловсруулалтын үед ашиглах туслах бодис нь органик баталгаажуулалттай, эсхүл Органик

бүтээгдэхүүний тухай хуулийн 7.4-т заасан жагсаалтад орсон байх ба органик хүнсийг боловсруулахад баталсан нөхцөлийн дагуу ашиглана.

5.8.Органик хүнс үйлдвэрлэгч нь хүнсний бүтээгдэхүүнийхээ органик болон органик бус орцын хувь хэмжээг Хүнсний түүхий эд, бүтээгдэхүүний органик орцын хувь хэмжээг тооцох аргачлалын дагуу тооцож, органик болохыг илэрхийлсэн тэмдгийг загварын дагуу хэрэглэж, нийтийн хэрэгцээнд нийлүүлнэ.

5.9.Энэ журмын 5.7-д заасан түүхий эдийн тоо хязгаарлагдмал, чанар хангалтгүй бол баталгаажуулалтын байгууллагын хяналтын дор энэ журам хүчин төгөлдөр болсноос хойш 2 жилийн хугацаанд хувиргасан амьд организм болон тэдгээрийг агуулаагүй, нано материал ашиглаагүй эсхүл шилжилтийн үед байгаа органик бус түүхий эдийг ашиглаж болно.

5.10.Хүнсний бүтээгдэхүүний орцод зэрэгцээ үйлдвэрлэсэн нэг ижил төрлийн органик болон органик бус түүхий эдийг хольж болохгүй.

5.11.Бүтээгдэхүүнд органик амт, үнэр оруулагчийг хэрэглэх ба эдгээрийн тоо хязгаарлагдмал бол баталгаажуулалтын байгууллагын хяналтын дор дараах шаардлага хангасан амт, үнэр оруулагчийг ашиглаж болно.

5.11.1.байгаль (ургамал, амьтан, эрдэс)-ийн гаралтай байх;

5.11.2.органик үйлдвэрлэлийн зарчимд нийцсэн арга технологиор боловсруулсан байх;

5.11.3.тос, ус, этанол, нүүрстөрөгчийн давхар ислийг уусгагчаар ашиглан механик болон физик аргаар боловсруулсан байх.

5.12.Баяжуулсан хүнсний тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан албан журмаар баяжуулах хүнсний жагсаалтад багтсан баяжуулагч бэлдмэл хэрэглэж болно.

5.13.Хувиргасан амьд организмаас гаралтай бичил биет болон түүгээр үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүнээс бусад хүнсний үйлдвэрлэлд нийтлэг хэрэглэгддэг бичил биет ба ферментийн бэлдмэлийг хэрэглэж болно.

5.14.Органик хүнс болон малын тэжээлд органик орчинд өсгөвөрлөж, бэлтгэсэн, эсхүл өөрийн үйлдвэрт өсгөвөрлөсөн бичил биетийг ашиглаж болно.

5.15.Органик хүнсийг биологи, механик болон физикийн арга, эсхүл тэдгээртэй ижил төстэй уламжлалт, байгалийн арга технологийг ашиглан боловсруулна.

5.16.Органик үйлдвэрлэлд ус, этилийн спирт, нүүрстөрөгчийн давхар исэл, тосыг уусгагчаар ашиглана.

5.17.Дэвтээх, эсхүл шингэлэх зорилгоор усыг ашиглаж болно.

5.18.Органик бүтээгдэхүүний тухай хуулийн 7.4-т заасны дагуу

жагсаалтаар баталсан бодисыг ашиглан шүүх ба шүүлтүүр нь азбест болон бүтээгдэхүүнд сөрөг нөлөө үзүүлэх эд анги, бодисыг агуулаагүй байна.

5.19.Органик бүтээгдэхүүний тухай хуулийн 7.4-т заасны дагуу жагсаалтаар баталсан бодисыг хэрэглэн бүтээгдэхүүний хадгалалтын хугацааг дараах технологи ажиллагааг ашиглан уртасгаж болно.

5.19.1.агаарын бүрэлдэхүүнийг өөрчлөх (вакумдах г.м);

5.19.2.боловсруулах хэмийг тохируулах (хөлдөөх, гүн хөлдөөх, халаах, тогтмол температурт боловсруулах);

5.19.3.хатаах;

5.19.4.чийгшлийг тохируулах.

5.20.Органик хүнстэй харьцах гадаргуу, тоног төхөөрөмжийн материалын бүтэц нь нано бүрэлдэхүүн хэсэг агуулаагүй байна.

5.21.Органик хүнсний түүхий эд, бүтээгдэхүүний сав баглаа боодлын материал нь Хүнсний бүтээгдэхүүний аюулгүй байдлыг хангах тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.1 дэх болон Байгаль орчныг хамгаалах тухай хуулийн 21-р зүйлийн 21.3 дахь хэсгийн шаардлагыг хангасан байна.

5.22.Сав баглаа боодлын материал нь дахин боловсруулсан болон зохиомол аргаар нийлэгжүүлсэн мөөгөнцрийн эсрэг бэлдмэл, нөөшлөгч бодис, үнэртэн болон нано бүрэлдэхүүн хэсэг агуулаагүй байна.

5.23.Органик хүнсийг эргэлтийн, дахин боловсруулах боломжтой, экологийн хувьд аюулгүй, байгальд шингэж, задардаг материал бүхий сав баглаа боодолд савлах бөгөөд материал болон хэлбэр загварын хувьд хэмнэлттэй байхаар төлөвлөгдөж, үйлдвэрлэгдсэн байна.

5.24.Үйлдвэрлэлийн болон эрүүл ахуйн зохистой дадлыг нэвтрүүлэх, Органик бүтээгдэхүүний тухай хуулийн 7.4-т заасны дагуу баталсан “Тоног төхөөрөмжийн цэвэрлэгээ, ариутгал, халдваргүйтгэлд хэрэглэх бодисын жагсаалт”-д заасан бодисоор ариутгал цэвэрлэгээ, халдваргүйтгэл хийх замаар органик хүнсийг хортон шавж, мэрэгч, тэдгээрээс гаралтай бохирдлоос хамгаална.

5.25.Органик үйлдвэрлэл эрхлэгч нь дор дурдсан аргыг дарааллын дагуу ашиглан хортон шавжтай тэмцэх арга хэмжээг зохион байгуулна.

5.25.1.үүр болон амьдрах орчныг нь устгах, үйлдвэрийн байр, орчин руу нэвтрэхээс механик аргаар урьдчилан сэргийлэх;

5.25.2.хяналтын камер, авиа, хэт авиа, нарны гэрэл, нарны хэт ягаан туяа, агаарын хэмийг тохируулах арга, цахиурын исэл, агаарын хийн бүрэлдэхүүнийг өөрчлөх зэрэг механик, физик ба биологийн аргуудыг хэрэглэх;

5.25.3.Органик бүтэгдэхүүний тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.4-т заасны дагуу баталсан бодисын жагсаалтад заасан бодисыг хэрэглэх;

5.25.4.Пестицидээс бусад өгөөштэй хавхыг хэрэглэх.

5.26.Зөвшөөрлийн тухай хуулийн 8.1 дүгээр зүйлийн 13 дахь хэсгийн 13.15- д заасан тусгай зөвшөөрөл бүхий мэргэжлийн байгууллага нь хортон шавж, мэрэгчийг устгах, халдваргүйжүүлэх үйл ажиллагаандаа энэ журмын шаардлагыг хангаж ажиллана.

5.27.Хортон шавж, мэрэгчийг утахад этилений исэл, метилбромид, фосфорт хөнгөн цагаан болон ионжуулсан цацраг ашиглахгүй.

5.28.Энэ журмын 5.25-д заасан арга хэмжээг авч хэрэгжүүлсэн ч гэсэн үр дүнгүй болбол баталгаажуулалтын байгууллагын хяналтын дор органик бүтээгдэхүүн, тэдгээрийн сав баглаа боодлыг үйлдвэр, агуулахаас зөөж холдуулан, бохирдлоос сэргийлсний дараа Органик бүтээгдэхүүний тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.4-т зааснаас бусад бодисоор хортон шавж, мэрэгчийг устгах, саармагжуулах ба үүнийг баримтжуулсан байна.

5.29.Органик түүхий эд, бүтээгдэхүүний бохирдлыг Хүнсний бүтээгдэхүүний аюулгүй байдлыг хангах тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1.2, 7.1.3 дахь хэсэгт заасан үйлдвэрлэлийн болон эрүүл ахуйн зохистой дадлыг хэвшүүлж, хянана.

5.30.Органик хүнстэй шууд харьцах гадаргууг цэвэрлэх, ариутгах, халдваргүйжүүлэхэд ундны ус, Органик бүтээгдэхүүний тухай хуулийн 7.4-т заасны дагуу баталсан “Тоног төхөөрөмжийн цэвэрлэгээ, хэрэглэх бодисын жагсаалт”- д заасан бодисыг зааврын дагуу хэрэглэнэ.

5.31.Органик бүтээгдэхүүний тухай хуулийн 7.4-т заасны дагуу баталсан “Тоног төхөөрөмжийн цэвэрлэгээ, ариутгал, халдваргүйтгэлд хэрэглэх бодисын жагсаалт”-д тусгагдаагүй бодис ашиглан цэвэрлэгээ, ариутгал, халдваргүйтгэл хийх зайлшгүй шаардлага тулгарсан тохиолдолд баталгаажуулалтын байгууллагад мэдэгдэж, бүтээгдэхүүнийг бохирдуулахгүй байх нөхцөлийг бүрдүүлэн, саармагжуулах арга хэмжээг авч, энэ талаар бүртгэл хөтөлж, баримтжуулна.

5.32.Органик бүтээгдэхүүнтэй шууд харьцдаг гадаргууд энэ журмын 6.6.3 дахь хэсэгт заасны дагуу ариутгал цэвэрлэгээ, халдваргүйтгэл хийсэн тохиолдолд тухайн цувралын бүтээгдэхүүнд органик болохыг илэрхийлсэн тэмдгийг хэрэглэхгүй.

Зургаа.Хоол үйлдвэрлэл, үйлчилгээг органик зарчимд нийцүүлэн эрхлэх

6.1.Органик хоолны газарт MNS 6777:2019 “Хоол үйлдвэрлэл, үйлчилгээний газрын нэр томьёо, тодорхойлолт” стандартын 3.2-3.15-

д заасан хоол үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхэлж буй иргэн аж ахуйн нэгж нь сайн дурын үндсэн дээр хоол үйлдвэрлэл, үйлчилгээгээ органик зарчимд нийцүүлэн эрхэлж болно.

6.2.Органик зарчимд нийцэх шилжилтийн үеийн хугацаа нь 12 сар хүртэл байж болно.

6.3.Хэрэв хоол үйлдвэрлэл, үйлчилгээний нэгжийг бүхэлд нь баталгаажуулах бол баталгаажуулалт нь бүх нэгж, үйл ажиллагаанд хамаарна. Харин зөвхөн өглөөний цайны хэсгийг баталгаажуулах боломжгүй.

6.4.Хоолны газрыг бүхэлд нь баталгаажуулахгүйгээр хоолны цэсэд органикийг гэрчлэх тэмдэглэгээг хийсэн органик хоол санал болгож болно.

6.5.Органик хоолны газар нь Хүнсний бүтээгдэхүүний аюулгүй байдлыг хангах тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1.2, 7.1.3 дахь хэсэгт заасны дагуу хоол үйлдвэрлэл, үйлчилгээний шатанд үйлдвэрлэлийн болон эрүүл ахуйн зохистой дадал, энэ журам болон MNS 4946:2019 “Хоол үйлдвэрлэл, үйлчилгээний газарт тавих шаардлага”, MNS CAC RCP 39:2011 “Нийтээр нь үйлчлэх хоол үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд мөрдөх эрүүл ахуйн дадал” стандартын шаардлагыг мөрдөж, хоолны аюулгүй байдлыг бүрэн хангана.

6.6.Органик хоолны газар нь танхимаар эсхүл хэрэглэгчийн захиалгаар хүргэх хэлбэрээр үйлчилгээ үзүүлж болно.

6.7.Органик сүлжээ хоолны газрын нэгж бүр энэ журмыг мөрдөж ажиллана.

6.8.Органик хоолны газрын ажилчид нь хүнсний аюулгүй байдлыг хангах, хоол үйлдвэрлэл, үйлчилгээгээ органик зарчимд нийцүүлэн эрхлэх цахим сургалтад хамрагдаж, эрх бүхий байгууллагаас олгосон хүчин төгөлдөр гэрчилгээтэй байна.

6.9.Органик хоол, органик орц найрлагыг бүрдүүлж буй бүтээгдэхүүн, түүхий эд, хүнсний нэмэлт, орцын бүрэлдэхүүн хэсэг тус бүр органик баталгаажуулалттай, бүртгэлийн дугаартай, ул мөрийг мөшгөх бичиг баримттай байна.

6.10.Зөвхөн баталгаажуулалтын гэрчилгээтэй, бүртгэлтэй органик ханган нийлүүлэгчээс органик хүнс, худалдаж авна.

6.11.Бүтээгдэхүүн, түүхий эдийн байгалийн шинж чанар, шим тэжээлийг хадгалах биологийн болон физикийн гаралтай боловсруулах аргыг ашиглаж органик хоолыг боловсруулна.

6.12.Зохиомол аргаар нийлэгжүүлсэн нэмэлт, амт оруулагч, будагч бодис, хадгалалтын бодис, цацраг идэвхт боловсруулалт ашиглахыг хориглоно.

6.13.Органик хоолны бүх төрлийг үйлчилгээнд гаргахын өмнө ерөнхий (ахлах) тогооч тэдгээрийн амт, үнэр, өнгө, үзэмж, жор найрлага, боловсруулалт зэрэгт чанарын шалгалт хийж үйлчилгээнд гаргах зөвшөөрөл олгож, энэ тухай албан ёсоор тэмдэглэл хөтөлнө.

6.14.Органик хоолны дээжийг журмын дагуу авч хөргөгчид 4°C хэмд 48 цаг тусгайлан хадгална.

6.15.Органик хоолны газрын шавж, мэрэгчтэй тэмцэх, цэвэрлэгээ, ариутгал хийх бодис нь Органик үйлдвэрлэлд ашиглахыг зөвшөөрөгдсөн бодисын жагсаалтад орсон бодис байна.

6.16.Органик хоолны газар нь хүнсний хаягдлыг тодорхой түвшинд багасгах, бууруулах төлөвлөгөө баталж, хэрэгжүүлж ажиллана.

6.17.Ашиглаж буй ундны усны шүүлтүүрт асбест хэрэглэхгүй.

6.18.Органик хоолны цэс нь органик болон органик бус орцыг хялбар таньж ялгах боломжтой байна.

6.19.Мах, махан, сүү, сүүн бүтээгдэхүүн нь мал ахуйн органик үйлдвэрлэлийн журам, стандартын дагуу баталгаажсан органик аж ахуйгаас гаралтай, мэдээллийн сангийн бүртгэлийн дугаартай, шошго нь органик болохыг илэрхийлсэн тэмдэгтэй байна.

6.20.Байгалиас түүсэн, авласан ангийн мах, жимс жимсгэнийг эрх бүхий байгууллагаас баталгаажуулаагүй, хүчин төгөлдөр гэрчилгээгүй бол органикт тооцохгүй.

6.21.Органик хоол, органик орц найрлагыг бүрдүүлж буй бүтээгдэхүүн, түүхий эд, хүнсний нэмэлт, орцын бүрэлдэхүүн хэсэг тус бүр хувиргасан амьд организмгүй гэдэг нь нотлогдсон байна.

6.22.Органик бус түүхий эдийг дараах нөхцөлд ашиглаж болно:

6.22.1.ижил төрлийн Органик бүтээгдэхүүн, түүхий эд, хүнсний нэмэлт, орцын бүрэлдэхүүн хэсэг нь зах зээлд байхгүй эсвэл хангалтгүй байгаа тохиолдолд;

6.22.2.Тухайн бүтээгдэхүүний түүхий эд, хүнсний нэмэлт, орцын бүрэлдэхүүн хэсэг нь Органик бүтээгдэхүүний тухай хуулийн 7.4-т заасны дагуу баталсан жагсаалтад орсон байх.

6.23.Органик хоол, хоолны газрын хаяг, шошгод Органик бүтээгдэхүүний хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.8-д заасан Органик бүтээгдэхүүний орц, найрлага тооцох аргачлалын дагуу цэсэд байгаа хоолны жин, илчлэг, органик орцын хувь хэмжээг тооцон, нэршлийг үнэн зөв, бодитойгоор мэдээлсэн байна.

6.24.Халуун, хүйтэн хоол, ундаа, зууш (загас, дарснаас бусад), нарийн боовны 95%-иас дээш орц нь (ус, давснаас бусад) органик гэрчилгээтэй, мэдээллийн санд бүртгэлтэй тохиолдолд хоолны оноосон нэрийн өмнө органик болохыг илэрхийлсэн тэмдэг, мэдэгдлийг цэсэд байршуулна.

6.25.Халуун, хүйтэн хоол, ундаа, зууш (загас, дарснаас бусад), нарийн боовны органик орц нь (ус, давснаас бусад) 70- 95% байвал цэсэд хоолны оноосон нэрийн өмнө органик болохыг илэрхийлсэн тэмдэг, тэмдэглэгээ, мэдэгдэл хэрэглэхийг хориглох бөгөөд хоолны оноосон нэрийн доод хэсэгт хамгийн өндөр хувьтай 3 хүртэлх органик орцын нэрийг зааж, “Органик ... -тай хоол” мэдэгдлийг ашиглаж болно.

6.26.Органик гэсэн үгийн бичвэр нь бусад орцын талаар мэдээлсэн бичиглэлээс өөр өнгө, хэмжээтэй, онцгой байж болно.

6.27.Халуун, хүйтэн хоол, ундаа, зууш, нарийн боовны органик орц нь (ус, давснаас бусад) 30-70% байвал орц бүрдүүлэгчийг жингийн буурах дарааллаар тусгах бөгөөд органик орцын бичвэр нь бусад орцын талаар мэдээлсэн бичиглэлээс өөр өнгө, хэмжээтэй, онцгой байж болохгүй.

6.28.Нийт хоол, үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд органик хоол 60%, орон нутгийн, жижиг, дунд үйлдвэрлэлийг дэмждэг ханган нийлүүлэгчдээс түүхий эд, бүтээгдэхүүн 40% эзэлж байвал байгууллагын хаяг дээр органик болохыг илэрхийлсэн тэмдэг, Органик хоолны газар мэдэгдлийг тавьж болно.

6.29.Энэ журмын 6.24-т зааснаас бусад тохиолдолд байгууллагын хаяг дээр органик болохыг илэрхийлсэн тэмдэг, мэдэгдлийг тавихгүй байх, зөвхөн хоолны цэсэд тавина.

6.30.Баталгаажуулаагүй, гэрчилгээгүй, бүртгүүлээгүй тохиолдолд хэрэглэгчдийг төөрөгдүүлсэн Органик бүтээгдэхүүний тухай хуулийн 13.6-д заасан монгол болон гадаад хэлээр бичигдсэн «органик», «байгалийн цэвэр», «байгалийн гаралтай цэвэр», «эко», «ногоон», «экологийн гаралтай», «экологийн цэвэр», «экологийн», «био», «биологийн», «биологийн гаралтай», «биологийн цэвэр» гэсэн үг болон эдгээртэй агуулгын хувьд дүйцэх үгийг хоолны цэсэд хэрэглэхгүй.

6.31.Органик хоолны газарт органик, органик бус түүхий эд, бүтээгдэхүүнээр зэрэгцээ, тусгаарласан үйлдвэрлэл явуулж болно.

6.32.Дам бохирдлоос сэргийлэхийн тулд органик болон органик бус хүнсийг тусад нь хадгалж, тээвэрлэж, бэлтгэх зохион байгуулалттай байна.

6.33.Органик хүнсийг ангилж, төрөлжүүлэн технологийн дагуу тусад нь өөр өнгийн тавиурт байршуулж, хурааж хадгална.

6.34.Тавиурын нүүрэн талд органик хүнсний нэр, бүлэг, нэр төрөл, байршил, нөөц тоо хэмжээ, агуулахад хүлээн авсан он, сар, өдөр зэрэг үзүүлэлтийг тодорхойлсон хаяг, тэмдэглэгээг хийнэ.

6.35.Органик хүнсийг бэлтгэх, боловсруулах багаж хэрэгсэл, бэлэн хоол, зууш, ундыг халуун, хүйтэн байлгах төхөөрөмж, халбага, хутгуур, хавчаар, хоолны гүний температурыг хэмжигч багаж нь органик бус

хүнсэнд хэрэглэгдгээс тусдаа байна.

6.36.Хоолны газрын ажилчид нь органик орцыг органик бус орцтой холих, органик хүнсийг бохирдохоос урьдчилан сэргийлж, зайлсхийх арга хэмжээ авна.

6.37.Хүнстэй хүрэлцэх гадарга нь шууд хүрэлцэх хуванцар сав, уут, нэг удаагийн сав баглаа боодол нь хүнсний зориулалтын, химийн хорт бодисын шилжилтгүй, фталат, бисфенол агуулаагүй, байгальд ээлтэй, задардаг байна.

6.38.Хүнстэй шууд хүрэлцэх гадаргуу нь нано материалаар хийгдээгүй байна.

6.39.Нэг удаагийн сав баглаа боодол нь эдийн засгийн хэмнэлттэй, дахин боловсруулж дахивраар ашиглах боломжтой материалаар хийгдсэн байна.

6.40.Баталгаажуулалт нь байгууллагын хаяг дээр органик болохыг илэрхийлсэн тэмдэг, Органик хоолны газар гэсэн мэдэгдлийг тавьсан бүх аж ахуйн нэгж нь органик хөндлөнгийн баталгаажуулалтын байгууллагаар баталгаажсан, хүчин төгөлдөр гэрчилгээтэй байна.

6.41.Гэрчилгээ олгогч байгууллага нь тухайн аж ахуйн нэгжийн үйл ажиллагаанд тогтмол хяналт шалгалт хийнэ.

6.42.Органик хоолны газар нь бүх орц, гарал үүслийн бүртгэл, баримтыг хөтөлж, шалгалтад бэлэн байлгана.

Долоо.Хүнсний бус органик бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл эрхлэх

7.1.Органик түүхий эдэд тулгуурласан ноос, ноолуур, арьс, ширэн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл, боловсруулалт, шошгололт, баталгаажуулалт, хяналт, гэрчилгээ олголтын үйл ажиллагаанд тавигдах шаардлагыг тодорхойлох, улмаар бүтээгдэхүүний гарал үүсэл, чанар, аюулгүй байдлыг баталгаажуулахад оршино.

7.2.Органик гаралтай ноос, ноолуур, арьс, ширэн түүхий эдийг ашиглан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх, боловсруулах, холбогдох үйлчилгээ эрхлэх иргэн, аж ахуйн нэгж, хоршоо, үйлдвэр, баталгаажуулалтын байгууллага болон холбогдох хяналтын байгууллага байна.

7.3.Хүнсний бус органик бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл эрхлэгч нь органик түүхий эдийн гарал үүслийг нотлох, мөшгөх, бүртгэл хөтлөх, баримтжуулах тогтолцоог бүрдүүлсэн байна.

7.4.Үйлдвэрлэлийн бүх шатанд хэрэглэгдэх түүхий эд, туслах материал, химийн бодис, нэмэлт, наалдуулагч, будаг зэрэг нь хүн, байгаль орчинд сөрөг нөлөөгүй, баталгаатай, органик эсхүл байгальд ээлтэй гаралтай байна.

7.5.Үйлдвэрлэлийн бүхий л шатанд эрүүл ахуй, хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, хүний эрх, нийгмийн хариуцлагын зарчмыг хэрэгжүүлж, ажилтны эрүүл мэнд, хөдөлмөрийн нөхцөлийг хамгаална.

7.6.Органик бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл нь байгаль орчны бохирдол, хүлэмжийн хийн ялгарлыг бууруулах, хаягдлыг дахин ашиглах, ус, эрчим хүчний хэрэглээг оновчлох, байгальд ээлтэй технологи нэвтрүүлэх зарчимд тулгуурлана.

7.7.Органик бүтээгдэхүүнд зориулсан үйлдвэрлэлийн байр, тоног төхөөрөмж, савлагаа, шошгололт нь органик бус бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлтэй хольж ашиглагдахгүй байх нөхцөлийг бүрдүүлсэн байна.

7.8.Үйлдвэрлэгч нь хэрэглэгчдэд үнэн зөв мэдээлэл өгөх, бүтээгдэхүүний гарал үүсэл, найрлага, органик орцын хувь, баталгаажуулалтын байгууллагын нэр, гэрчилгээний дугаар зэргийг тодорхой ил тод мэдээлнэ.

7.9.Бүтээгдэхүүний чанар, гарал үүслийн бүртгэл, хяналт, баталгаажуулалт нь итгэмжлэгдсэн баталгаажуулалтын байгууллагын схем, журмын дагуу хэрэгжинэ.

7.10.Органик орц, найрлага гэж органик үйлдвэрлэлийн аргаар боловсруулсан, гарал үүслийн баримт бүхий, баталгаажсан түүхий эд болон нэмэлт материалыг ойлгоно.

7.11.Органик ноос, ноолуур, арьс, ширэн бүтээгдэхүүн нь нийт орц, найрлагын 95 ба түүнээс дээш хувийг органик гаралтай түүхий эдээс бүрдүүлсэн байна.

7.12.Хэрэв органик орц, найрлагын хувь хэмжээ 70–94% байвал “органик орцтой бүтээгдэхүүн” гэж нэрлэнэ. Ийм тохиолдолд шошгололтод “органик орцтой” гэж тусгайлан тэмдэглэнэ.

7.13.Органик бүтээгдэхүүнд ашиглагдах түүхий эд, нэмэлт материал, туслах бодис нь дараах байдлыг хангана.

7.13.1.Хүн болон байгаль орчинд хоргүй, дахин сэргээгдэх гаралтай байх;

7.13.2.Химийн нийлэг бодис, хлор, фталат, формальдегид, PFAS, азо будагч бодис агуулаагүй байх;

7.13.3.Баталгаажсан органик мал аж ахуй ферм, үйлдвэр, нийлүүлэгчээс хангагдсан байх;

7.13.4.Тээвэрлэлт, хадгалалт, боловсруулалтын явцад органик бус бүтээгдэхүүнтэй холилдох, бохирдохоос сэргийлсэн нөхцөлд хадгалагдсан байх.

7.14.Ноос, ноолуурын бүтээгдэхүүний хувьд:

7.14.1.Органик орц нь баталгаажсан мал аж ахуйгаас гарсан ноос, ноолуураар бүрдэнэ;

7.14.2.Ээрэх, угаах, будгийн явцад органик бус бодис нэмэхийг хориглоно;

7.14.3.Будаг, зөөлрүүлэгч, угаагч бодис нь ургамлын эсвэл байгалийн гаралтай байна;

7.14.4.Ноос, ноолуурын холимог бүтээгдэхүүнд органик ба органик бус орцын хувь хэмжээг тодорхой зааж шошголж тэмдэглэнэ.

7.15.Арьс, ширэн бүтээгдэхүүний хувьд:

7.15.1.Органик орц нь хром болон синтетик бодисоор идээлээгүй, ургамлын гаралтай эсвэл биотехнологийн аргаар боловсруулсан түүхий арьс байна;

7.15.2.Идээлэг, будах, өнгөлөх, тослох үйл явцад байгальд ээлтэй, хорт нэгдэлгүй бодис хэрэглэнэ;

7.15.3.Будаг, тос, наалдуулагч бодис нь ISO 14024, IVN, GOTS-ийн шаардлагад нийцсэн байх;

7.16.Органик ноос, ноолуур, арьс, ширэн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэхэд хэрэглэгдэх туслах материал (оёдлын утас, доторлогоо, наалдуулагч, гоёл чимэглэл, өнгөлөгч, хамгаалалтын бүрхүүл зэрэг) нь баталгаажсан органик эсвэл гарал үүслийн баримттай, байгальд ээлтэй, химийн хорт бодис агуулаагүй, баталгаажсан гарал үүслийн баримттай нотолгоо бүхий гэрчилгээтэй байна.

7.17.Үйлдвэрлэгч нь эдгээр материалын гарал үүслийг нотлох дараах баримт бичгийг бүрдүүлж хадгална:

7.17.1.Материалын гарал үүслийн гэрчилгээ эсхүл нийлүүлэгчийн баталгааны мэдэгдэл;

7.17.2.Материалын техникийн тодорхойлолт, химийн найрлагын мэдээллийн хуудас (MSDS);

7.17.3.Баримт бичгээр нотлогдоогүй материал ашигласан тохиолдолд тухайн бүтээгдэхүүнийг органик гэж хүлээн зөвшөөрөхгүй.

7.17.4.Хэрэв органик болон дахин боловсруулсан хувилбар зах зээлд байхгүй бол энэ талаар нотолгоог хавсарган баталгаажуулалтын байгууллагад тайлагнана.

7.18.Органик орц, найрлагын бүрдэл, гарал үүслийг нотлох баримт бичиг, гэрчилгээ, бүртгэлийг баталгаажуулалтын байгууллага хянаж, бүртгэлд авна.

7.19.Түүхий эд, гарал үүсэл, мөшгөлт баримтжуулалт нь органик ноос, ноолуур, арьс, ширний үйлдвэрлэлд ашиглагдах түүхий эд нь баталгаажсан органик гаралтай, гарал үүслийн нотолгоотой байна.

7.20.Түүхий эд нь малын эрүүл мэнд, байгаль орчны хамгааллын шаардлагыг хангасан аж ахуйн нэгж, өрхөөс гаралтай байна.

7.21.Түүхий эд нь органик мал аж ахуйн гэрчилгээтэй, гарал үүслийн бүртгэл, вакцинжуулалт, тэжээл, эмчилгээний мэдээллээр баталгаажсан байна.

7.22.Хорт бодис, хоргүйжүүлэгч, өнгө оруулагч зэрэг химийн боловсруулалт хийгдээгүй байх, бохирдлоос хамгаалсан нөхцөлд хадгалагдсан байна.

7.23.Гарал үүслийн тодорхойгүй, органик бус түүхий эдийг органик үйлдвэрлэлд ашиглахыг хориглоно.

7.24.Мал амьтны гарал үүсэлтэй органик түүхий эдийг үйлдвэрлэл, боловсруулалт, баталгаажуулалт, борлуулалт хүртэлх бүх шатанд мөшгөх бүртгэл, хяналтын тогтолцоог бүрдүүлж, түүхий эдийн эх үүсвэр, үйлдвэрлэлийн үйл явц, хадгалалт, тээвэрлэлт, борлуулалтын мэдээллийг баримтжуулсан байна.

7.25.Органик түүхий эд нь итгэмжлэгдсэн баталгаажуулалтын байгууллага, эсвэл бүртгэгдсэн Хамтын баталгаажуулалтын байгууллагаар гэрчилгээжсэн байх бөгөөд дараах баримт бичгээр гарал үүслийг нотолно:

7.25.1.Органик мал аж ахуйн гэрчилгээ (амьд мал);

7.25.2.Тэжээлийн бүртгэл, гарал үүсэл,

7.25.3.Малын эрүүл мэндийн түүх, эмчилгээ, вакцинжуулалтын мэдээлэл;

7.25.4.Нядалгааны үеийн эрүүл ахуйн хяналтын бүртгэл;

7.25.5.Арьс, ноос, ноолуурыг тусгаарлан боловсруулсан тухай тэмдэглэл;

7.25.6.Түүхий эд бүрийн дугаарлалт, шошго, хяналтын код.

7.25.7.Малын гарал үүслийн болон эрүүл мэндийн мэдээлэл нь Мал эмнэлгийн нэгдсэн системийн цахим бүртгэлд бүртгэгдсэн байна.

7.26.Ноос, ноолуур, арьс, ширний анхан шатны боловсруулалтын үед дараах баримт бичгийг бүрдүүлж, хадгална:

7.26.1.Ашигласан химийн бодис, нэмэлт материалын жагсаалт;

7.26.2.Түүхий эдийн шинжилгээний дүн, чанарын үзүүлэлт;

7.26.3.Хадгалалт, тээвэрлэлтийн нөхцөл, хяналтын бүртгэл;

7.26.4.Тоног төхөөрөмжийн цэвэрлэгээ, тосолгоо, ариутгалын бүртгэл;

7.26.5.Аюулгүй ажиллагааны болон эрүүл мэндийн зааварчилгаа, бүртгэл;

7.26.6.Мөшгөлт болон дотоод хяналтын системийн баримт бичгийн жагсаалт, хяналтын тайлан;

7.26.7.Дотоод аудитын тайланг 3-аас доошгүй жил хадгалсан байх.

7.27.Гарал үүсэл тодорхойгүй, баримт дутуу, эсвэл мөшгөлтийн бүртгэл хангалтгүй түүхий эдийг органик үйлдвэрлэлд ашиглахыг хориглоно.

7.28.Мал аж ахуйн гаралтай түүхий эд нийлүүлэгч нь энэхүү журмын “Мал аж ахуйн органик үйлдвэрлэл”-ийн шаардлагыг бүрэн хангаж, Органик бүтээгдэхүүний тухай хуулийн 9.1-д заасан баталгаажуулалтын байгууллагаар баталгаажсан, гэрчилгээтэй байна.

7.29.Нийлүүлэгч нь мал төхөөрөх, нядлах үйл явц нь олон улсын “Animal Welfare” (мал амьтны тавлаг байдал) шалгуурыг хангасан байна.

7.30.Нийлүүлэгч нь мал, амьтны арьс тайрах (mulesing) аргыг ашиглаагүйг бичгээр нотолно.

7.31.Нийлүүлэгч нь органик хөдөө аж ахуйн гаралтай түүхий эд (ноос, ноолуур, арьс шир) нийлүүлэх чадамжтай, тогтвортой нийлүүлэлтийн систем бүрдүүлсэн байна.

7.32.Түүхий эдийн гарал үүсэл, үйлдвэрлэлийн шат бүрийг нотлох баримт, бүртгэлээр баталгаажуулж, гарал үүсэл ба мөшгөлтийн системтэй байна.

7.33.Нийлүүлэгч нь хүрээлэн буй орчныг хамгаалах, мал амьтны тавлаг байдлыг хангах, хөдөлмөрийн аюулгүй байдал ба хүний эрхийг хүндэтгэх зарчмыг баримтална.

7.34.Малыг тэжээхдээ химийн нийлэг тэжээл, антибиотик, дааврын бэлдмэл ашиглахыг хориглоно.

7.35.Малын эрүүл мэндийг дэмжихдээ байгалийн гаралтай, ургамлын ханд эсвэл биологийн аргыг ашиглана.

7.36.Арьс, шир нь зөвхөн хүнсний үйлдвэрлэлийн дайвар бүтээгдэхүүн байх бөгөөд зориулалтын бус агуулах эсвэл хяналтгүй бэлтгэлийг хориглоно.

7.37.Арьс хадгалах үйл явцад химийн бодис ашиглавал Органик бүтээгдэхүүний тухай хуулийн 7.4-ны дагуу зөвшөөрөгдсөн бодисын жагсаалтад нийцсэн байна.

7.37.1.Органик түүхий эдийн гарал үүсэл, нотолгооны баримтууд (гэрчилгээ, шинжилгээний дүгнэлт, агуулахын бүртгэл гэх мэт) бүрэн хадгалагдаж, баталгаажуулалтын үндэслэл болно.

7.38.Мал, амьтны гарал үүсэл нь цахим бүртгэлийн системд бүртгэгдсэн байх бөгөөд тэжээл, эрүүл мэнд, вакцинжуулалтын мэдээлэл баталгаажсан байна.

7.39.Органик түүхий эд нь баталгаажуулалтын байгууллагаар гэрчилгээжсэн, www.organic.gov.mn мэдээллийн санд бүртгэлтэй, хүчинтэй хугацаатай байна.

7.40.Органик түүхий эдийн гарал үүсэл, тээвэрлэлтийн хяналт, агуулахын бүртгэл зэрэг нотлох баримтыг 3-аас доошгүй жил хадгална.

7.41.Үйлдвэрлэлийн явц ба технологийн шаардлага нь органик ноос, ноолууран (текстил) бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэгч нь “Текстилийн

тогтвортой үйлдвэрлэл-Удирдамж” MNS 6926:2021 тогтолцооны стандарт, хамгаалагдсан Газар зүйн заалтын шаардлагууд, энэхүү журмын 7.28, 7.29-д заасан суурь шаардлагыг хангасан байх бөгөөд үйлдвэрлэлийн явцад эрсдлийн менежментийн зарчмыг хэрэгжүүлж, эрсдэлийг тодорхойлж, хяналтад авч, урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ авсан байна.

7.42. Анхан шатны боловсруулалт нь

7.42.1. Баталгаажсан органик гаралтай ноос, ноолуурыг холилдолгүйгээр тусгаарлан хүлээн авч, гарал үүслийн баримт болон баталгаажуулалтын гэрчилгээний мэдээллээр баталгаажуулна.

7.42.2. Бохирдлыг гараар эсвэл механик аргаар цэвэрлэнэ;

7.42.3. Химийн бодис хэрэглэхийг хориглоно.

7.42.4. Боловсруулалтын явцад ажилчдын хөдөлмөрийн аюулгүй байдлыг хангаж, эрүүл ахуйн шаардлага хангасан хамгаалах хувцас, хэрэгслээр бүрэн хангана.

7.43. Угаахад хэрэглэгдэх бүх угаагч бодис нь Органик бүтээгдэхүүний тухай хуулийн 7.4 дүгээр хэсэгт заасан “органик үйлдвэрлэлд хэрэглэх бодисын жагсаалт”-д багтсан, байгальд хоргүй бодис байна.

7.43.1. Хаягдал усны pH, температур, химийн үзүүлэлт нь хүрээлэн буй орчны стандартад нийцсэн байна.

7.43.2. Угаалтын усыг цэвэрлэх байгууламжаар дамжуулж зайлуулан, хяналтын бүртгэл хөтөлнө.

7.43.3. Эрчим хүчний хэмнэлтийн зарчмыг баримталж, бүтээгдэхүүний чанарыг алдагдуулахгүй нөхцөлд хатаана.

7.44. Хялгас ялгах ба самнахад түүхий эдийг зөвхөн механик аргаар ялгаж, химийн боловсруулалт хийхийг хориглоно.

7.44.1. Соронзон ялгах төхөөрөмж ашиглах тохиолдолд бохирдол оруулахгүй, түүхий эдийн шинж чанарыг өөрчлөхгүй байна.

7.44.2. Машины болон тоног төхөөрөмжийн цэвэрлэгээг тогтмол хийж, бүртгэл хөтөлнө.

7.45. Савлах болон хадгалахад энэхүү журмын 7.43-д заасны дагуу органик бүтээгдэхүүний шаардлага хангасан сав, баглаа боодол ашиглана.

7.45.1. Түүхий эд холилдохоос сэргийлж тусдаа тавиур, өрөө, чийг ба температурын хяналтын системтэй байна.

7.45.2. Хадгалах агуулахыг хортон шавжаас хамгаалж, зөвшөөрөгдсөн ариутгал, халдваргүйжүүлэлтийн бодис хэрэглэнэ.

7.46. Зөрчил, эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэхэд органик болон органик бус ноос, ноолуур холилдохоос урьдчилан сэргийлэх хяналтын системтэй, бүртгэл, хаягжилт тодорхой байна.

7.46.1.Угаагч бодис нь Органик бүтээгдэхүүний тухай хуулийн 7.4 дүгээр хэсэгт заасан жагсаалтад зөвшөөрөгдсөн эсхүл GOTS стандартад нийцсэн байна.

7.46.2.Хог хаягдал, металл хольц орохоос сэргийлэх арга хэмжээ авна.

7.46.3.Ажилчид болон хяналтын ажилтнуудад тогтмол сургалт, зааварчилгаа өгч, баримтжуулна.

7.46.4.Органик бүртгэл мэдээллийн санд бүртгэлгүй, баталгаажаагүй түүхий эд хүлээн авахыг хориглоно.

7.47.Гүн боловсруулалтын үе шатанд зөвхөн баталгаажсан, хоргүй, байгальд ээлтэй нэмэлт бодис, өнгөлөгч, тосолгооны материал хэрэглэнэ.

7.47.1.Байгаль орчин болон хүний эрүүл мэндэд сөрөг нөлөөтэй, хориглосон бодис хэрэглэхийг хатуу хориглоно.

7.47.2.Дулааны боловсруулалт, индүүдэх, өнгөлөх зэрэг ажиллагаа нь бүтээгдэхүүний чанарыг хадгалж, органик шинжийг алдагдуулахгүй нөхцөлд хийгдэнэ.

7.47.3.Тоног төхөөрөмжийн ажиллагааг хянах бүртгэл, чанарын үнэлгээний баримт, аюулгүй ажиллагааны зааварчилгааг хадгална.

7.47.4.Хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө боловсруулж, байгаль орчинд сөрөг нөлөөлөлгүй байдлыг баталгаажуулна.

7.48.Будаг болон дагалдах бодис нь олон улсын стандартын зөвшөөрөгдсөн жагсаалтад багтсан, хлорт нэгдэл болон хүнд металл агуулаагүй байх. Органик бүтээгдэхүүний тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.4 дахь хэсэгт заасны дагуу баталсан жагсаалтад зөвшөөрөгдсөн бодис хэрэглэх;

7.48.1.Усны хэм, хугацаа, рН зэрэг үзүүлэлтийг тогтмол хянах;

7.48.2.Хаягдал усны менежментийг хэрэгжүүлж, бохирдуулагчийн агууламжийг зөвшөөрөгдсөн дээд хязгаараас хэтрүүлэхгүй байх. Энэхүү журмын 7.47.4-д заасны дагуу төлөвлөгөө боловсруулан баталж хэрэгжүүлэх;

7.48.3.Ус цэвэршүүлэх, дахин ашиглах горимыг нэвтрүүлж, бохир ус зайлуулах системтэй байх;

7.48.4.Хаягдал усны шинжилгээг хийлгэх, зөвшөөрөгдсөн гормыг мөрдүүлэх;

7.48.5.Ажилчдад хамгаалах хэрэгсэл, аюулгүй ажиллагааны зааварчилгааг тогтмол өгөх, бүртгэл хөтлөх;

7.48.6.Хэрэглэсэн будаг болон химийн бодисын аюулгүй байдлын мэдээллийн хуудас болон бүртгэлийг хадгалж, аудитын үед нотлох баримтаар ашиглана.

7.49.Органик утсаар нэхэх, сүлжих үйл ажиллагааг зөвхөн цэвэр, бохирдлоос ангид тоног төхөөрөмжөөр гүйцэтгэнэ.

7.49.1.Тоног төхөөрөмжийг ашиглахын өмнө органик бус түүхий эдтэй холилдохоос сэргийлж цэвэрлэгээ хийж, бүртгэл хөтөлнө.

7.49.2.Ажилчдад аюулгүй ажиллагаа, чанарын хяналтын зааварчилгаа өгч, баримтжуулна.

7.49.3.Нэхмэл, сүлжмэл бүтээгдэхүүн тус бүрийн гарал үүслийн мэдээлэл, материалын бүртгэл, үйлдвэрлэлийн кодыг хадгална.

7.50.Гүн боловсруулалтын явцад зөвхөн батлагдсан зөвшөөрөгдсөн бодисын жагсаалтад багтсан химийн бодис, нэмэлт материал ашиглана.

7.50.1.Байгаль орчин болон хүний эрүүл мэндэд сөрөг нөлөөтэй, хориглосон бодис хэрэглэхийг хатуу хориглоно.

7.50.2.Дулааны боловсруулалт, индүүдэх, өнгөлөх зэрэг ажиллагаа нь бүтээгдэхүүний чанарыг хадгалж, органик шинжийг алдагдуулахгүй нөхцөлд хийгдэнэ.

7.51.Эцсийн бүтээгдэхүүн нь химийн хорт бодисын үлдэгдэлгүй, эрүүл ахуйн аюулгүй байдлын шалгуурыг хангасан байна.

7.51.1.Өнгө, будгийн тогтворжилт нь угаалт, нар, хөлс, үрэлтэнд тэсвэртэй байна.

7.51.2.Хүний биед тав тухтай, агаар нэвтрэх чадвартай, харшил үүсгэгч агуулаагүй байна.

7.51.3.Дагалдах материал (товч, цахилгаан, утас, наалт гэх мэт) нь хүнд металл, никель агуулаагүй, био-задралтай эсвэл дахин боловсруулах боломжтой байна.

7.51.4.Сав, баглаа боодол нь байгальд ээлтэй, дахин боловсруулах боломжтой материалаар хийгдсэн байна.

7.51.5.Гурван нас хүртэлх хүүхдийн хувцас болон арьстай хүрэлцэх бүтээгдэхүүнд будаг хэрэглэхгүй эсвэл харшил үүсгэгчгүй, аюулгүй байдлын нотолгоотой байна.

7.52.Арьс, шир боловсруулах үйл ажиллагаа нь хүний эрүүл мэнд болон хүрээлэн буй орчинд хоргүй, аюулгүй аргаар хийгдсэн байна.

7.52.1.Хромын давхар исэл (Chromium VI), хүнд металл, формальдегид, хлор, перфтор нэгдэл (PFAS) зэрэг химийн бодисыг ашиглахыг хатуу хориглоно.

7.52.2.Үйлдвэрлэлд ашиглагдах бүх химийн бодис, туслах материал нь “Органик үйлдвэрлэлд хориглосон болон зөвшөөрөгдсөн бодисын жагсаалт”-ын шаардлагад нийцсэн байна.

7.53.Зөвшөөрөгдөх технологи нь уусгагчгүй буюу усан суурьтай технологи ашиглана.

7.53.1.Байгалийн гаралтай ургамлын идээлэгч, фермент, ургамлын ханд ашиглан идээлэх, үнэргүйжүүлэх, зөөлрүүлэхийг зөвшөөрнө.

7.53.2.Үйлдвэрлэл нь ариун цэвэр, агааржуулалт, усны хэрэглээ болон хаягдал усны менежментийн зохистой тогтолцоотой байна.

7.54.Урьдчилсан боловсруулалтаар арьс, ширийг механик арга болон байгалийн ферментээр цэвэрлэнэ.

7.54.1.Хлор, хлорын нэгдэл, хүчтэй суурь (NaOH), химийн цайруулагч бодис хэрэглэхийг хориглоно.

7.54.2.Усны хэрэглээ, хаягдал усны цэвэрлэгээ, дахин ашиглалт нь байгаль орчны стандартад нийцсэн байна.

7.55.Идээлэлтэд арьсны бүтцийн уургийг тогтворжуулж ялзрахаас сэргийлэх зорилгоор ургамлын гаралтай эсвэл ферментэн идээлэгч ашиглана.

7.55.1.Хром, глутарилдегид, формальдегид зэрэг химийн идээлэгчийг хатуу хориглоно.

7.55.2.Идээлэлтийн явцын pH, температур, хугацааг хяналттай бүртгэж, баримтжуулна.

7.56.Тослох, зөөлрүүлэхэд байгалийн гаралтай оливын тос, загасны тос, наранцэцгийн тос зэрэг тосолгооны бодис ашиглана.

7.56.1.Синтетик, нефтийн гаралтай, химийн аргаар нийлэгжүүлсэн тос, APEO болон NPEO, силикон агуулсан бодис хэрэглэхийг хориглоно.

7.56.2.Ашигласан тосолгооны материал бүрийн гарал үүсэл, техникийн тодорхойлолт, шинжилгээний гэрчилгээг бүрдүүлж, хадгална.

7.57.Будах ба өнгөлөхөд байгаль орчинд сөрөг нөлөөтэй, хүн болон амьтанд хор учруулж болох бодис ашиглахыг хориглоно.

7.58.Арьсны будаг, зөөлрүүлэгч, өнгөлгөөнд байгалийн гаралтай, биед хоргүй, экологийн баталгаатай бодис хэрэглэнэ.

7.58.1.Боловсруулалтын дараах бүтээгдэхүүн дэх үлдэгдэл химийн бодисын хэмжээ дараах хүлээн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээнээс хэтрэхгүй байна:

Формальдегид ≤ 16 mg/kg

Хлорфенол ≤ 0.05 mg/kg

Азо будаг (амин ялгаруулдаг) ≤ 20 mg/kg

APEO ≤ 100 mg/kg

7.58.2.Усны pH, температур, хаягдал усны менежмент, дахин ашиглалт, цэвэрлэгээний бүртгэл хөтөлнө.

7.59.Хатаах ба тогтворжуулах

7.59.1.Арьсны чийгийг гадагшлуулж, бүтцийн тогтвортой байдлыг хангахын тулд уурын эсвэл механик аргаар хатаана.

7.59.2.Нүүрстөрөгч-ус төрөгчийн үндсэнд хлор агуулсан полимер (PVC), полиуретан (PU) зэрэг синтетик бүрхүүл хэрэглэхийг хориглоно.

7.59.3.Хатаалтын тоног төхөөрөмж нь ISO 14001 стандартын эрчим хүч ба байгаль орчны менежментийн шаардлагад нийцсэн байх;

7.59.4.Хатаалтын температур, хугацаа, агаарын чийгшлийг тогтмол хянаж, бүртгэл хөтөлнө.

7.60.Эцсийн бүтээгдэхүүнд тавигдах шаардлага

7.60.1.Арьс, ширэн бүтээгдэхүүн нь химийн бодисын үлдэгдэлгүй, эрүүл ахуйн болон аюулгүй байдлын шалгуурыг хангасан байна.

7.60.2.Өнгө, бүтэц, уян чанар нь хэрэглээний явцад тогтвортой байх, биед харшил үүсгэхгүй байх.

7.60.3.Гоёл чимэглэл, металл эд анги нь никель болон хүнд металл агуулаагүй байна.

7.60.4.Сав, баглаа боодол нь дахин боловсруулах боломжтой, байгальд ээлтэй материалаар хийгдсэн байна.

7.61.Нийгмийн хариуцлага, хүний эрх, байгаль орчны шаардлага

7.61.1.Үйлдвэрлэл эрхлэгч нь хүний эрхийг хүндэтгэж, ажилчдын хөдөлмөрийн үндсэн эрх, эрүүл, аюулгүй ажлын орчин, шударга хөлс, ялгаварлан гадуурхалтаас ангид байх нөхцөлийг бүрдүүлнэ.

7.61.2.Нийгмийн хариуцлагын зарчмуудыг хэрэгжүүлэхдээ олон улсын хөдөлмөрийн байгууллага (ILO)-ын конвенц, SA8000 стандарт, ISO 26000 нийгмийн хариуцлагын заавар, Монгол Улсын Хөдөлмөрийн тухай хуулийн шаардлагыг хангасан байна.

7.62.Байгаль орчны менежмент ба тогтвортой хөгжил

7.62.1.Үйлдвэрлэл эрхлэгч нь ISO 14001 стандартын шаардлагад нийцсэн байгаль орчны менежментийн тогтолцоог хэрэгжүүлсэн байна.

7.62.2.Хаягдал ус, агаар, дуу чимээ, хатуу болон шингэн хог хаягдлын нөлөөллийг тогтмол хянаж, бууруулах арга хэмжээг авна.

7.62.3.Үйлдвэрлэлийн эрчим хүч, ус болон бусад байгалийн нөөцийн хэрэглээг хянах, хэмнэлттэй, тогтвортой байлгах хяналтын тогтолцоотой байна. Үүнд эрчим хүчний хэрэглээний бүртгэл, үнэлгээ, сайжруулалтын төлөвлөгөөг багтаана.

7.62.4.Байгаль орчинд сөрөг нөлөө үзүүлэх технологи, материал хэрэглэхийг хориглоно.

7.62.5.Хаягдлыг ангилан цуглуулах, дахин ашиглах, дахин боловсруулах, бохир усны цэвэрлэгээ, хаягдал хянах тогтолцоог хэрэгжүүлнэ.

7.63.Ноос, ноолуурын сав баглаа боодол, шошгололтын шаардлага

7.63.1.Сав баглаа боодол нь бүтээгдэхүүний чанар, аюулгүй байдал, органик гарал үүслийг хадгалах нөхцөлийг бүрэн хангахуйц байна.

7.63.2.Сав баглаа боодол нь дахин боловсруулах боломжтой, байгальд ээлтэй, био-задралтай материал (цаас, даавуун уут, байгалийн эслэг суурьтай уут гэх мэт)-аар хийгдсэн байх.

7.63.3.Пластик болон полиэтилен суурьтай сав баглаа боодлыг ашиглах тохиолдолд дахин боловсруулах боломжийг нотолсон баримт бичигтэй байна.

7.63.4.Сав баглаа боодол, шошгололт нь дараах мэдээллийг агуулна:

7.63.4.а.Бүтээгдэхүүний нэр;

7.63.4.б.Баталгаажуулалтын байгууллагын нэр, бүртгэлийн дугаар;

7.63.4.в.Органик гэрчилгээний дугаар, хүчинтэй хугацаа;

7.63.4.г.Түүхий эдийн гарал үүсэл (органик гаралтай ноос, ноолуур);

7.63.4.д.Жин, ширхэг, үйлдвэрлэсэн огноо;

7.63.4.е.“Монгол Органик бүтээгдэхүүн” эсвэл “Шилжилтийн үеийн Монгол органик бүтээгдэхүүн” гэсэн тэмдэглэгээ.

7.63.5.Хэрэглэж буй шошго, тэмдэг, логог зөвхөн баталгаажсан органик бүтээгдэхүүнд хэрэглэнэ.

7.63.6.Органик тэмдэглэгээг дараах нөхцөлд хэрэглэнэ:

7.63.6.а.“Органик бүтээгдэхүүн” – нийт орцын 95 ба түүнээс дээш хувь нь органик гаралтай;

7.63.6.б.“Шилжилтийн үеийн бүтээгдэхүүн”- баталгаажуулалтын 12–36 сарын шилжилтийн хугацаанд үйлдвэрлэсэн;

7.63.6.в.Органик тэмдэг, логог зөвшөөрөлгүйгээр бусад бүтээгдэхүүнд хэрэглэхийг хатуу хориглоно.

7.63.7.Сав баглаа боодол, шошгололт нь хуурамч мэдээлэл өгөх, хэрэглэгчийг төөрөгдүүлэх үг, дүрс, өнгө, хэллэг ашиглахгүй байна.

7.63.8.Шошгололтод стандартад нийцсэн тэмдэглэгээ хэрэглэнэ.

7.64.Арьс, ширэн бүтээгдэхүүний сав баглаа боодол, шошгололт ба хадгалалтын шаардлага.

7.64.1.Органик арьс, ширний сав баглаа боодол нь бүтээгдэхүүний чанар, эрүүл ахуй, байгаль орчны хамгаалалтыг бүрэн хангахуйц байна.

7.64.2.Сав баглаа боодол нь арьс, ширнийг механик гэмтэл, бохирдол, чийг, хөгц, бактери, үнэр, хортон шавж зэрэг сөрөг

нөлөөллөөс хамгаална.

7.64.3.Сав баглаа боодлын материал нь дахин боловсруулах боломжтой, байгальд хоргүй, био-задралтай материал (цаас, хөвөн даавуу, модон хайрцаг, байгалийн эслэг уут гэх мэт)-аар хийгдсэн байна.

7.64.4.Тээвэрлэлтийн явцад арьс, ширийг хамгаалах зорилгоор модон тавиур, даавуун уут, цаасан хайрцаг, туузан боодол зэрэг амьсгалдаг, механик хамгаалалт сайтай материал ашиглана.

7.64.5.Арьсны бүтцийг хамгаалж, чийг нэвтрүүлэхгүй нөхцөлийг бүрдүүлэхийн тулд хөвөн, цаас, био суурьт уут хэрэглэнэ.

7.64.6.Полиэтилен болон хуванцар зэрэг химийн гаралтай савлагааг хязгаарлаж, зөвхөн түр хугацааны хамгаалалт буюу тээвэрлэлтийн зайлшгүй тохиолдолд хэрэглэнэ. Энэ тохиолдолд дараах бүртгэлийг хөтөлнө:

7.64.6.а.Ашигласан материалын нэр, тоо хэмжээ;

7.64.6.б.Ашигласан хугацаа, шалтгаан;

7.64.6.в.Хариуцсан ажилтны гарын үсэг, баталгаажуулалт.

7.64.7.Сав баглаа боодол нь арьсны өнгө, бүтэц, үнэр, физик шинж чанарт сөрөг нөлөөгүй байна.

7.64.8.Сав баглаа боодлын дахин ашиглах, дахин боловсруулах бодлого нь байгууллагын дотоод журам болон байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөтэй нийцсэн байна.

7.65.Хадгалалтын шаардлага

7.65.1.Ноос, ноолуурын түүхий эдийн хадгалалтын шаардлага

7.65.1.а.хадгалах орчин нь бүтээгдэхүүний физик, химийн шинж чанарыг алдагдуулахгүй, хуурай, цэвэр, агааржуулалт сайтай байна.

7.65.1.б.чийг, дулааны хяналт тогтмол хийгдэж, хадгалалтын орчны температур 10–25°C, харьцангуй чийгшил 45–60% байна.

7.65.1.в.органик болон органик бус ноос, ноолуур бүтээгдэхүүнийг тус тусад нь, тод тэмдэглэгээ бүхий хэсэгт тусгаарлан хадгална.

7.65.1.г.хадгалах бүсэд “Органик” гэж тодорхой хаяг, тэмдэглэгээ, дугаарлалт байршуулна.

7.65.1.д.шавж, хортон амьтнаас хамгаалах химийн бодис хэрэглэхийг хориглоно, харин байгалийн гаралтай (жишээ нь лаванда, гааны тос, хатаасан ургамал) бодис хэрэглэж болно.

7.65.2.Хадгалалтын явцад тогтмол үзлэг, бүртгэл, цэвэрлэгээ хийнэ.

7.65.2.а.хадгалсан огноо, байршил, хяналтын ажилтны нэр;

7.65.2.б.бүтээгдэхүүний нэр төрөл, багцын дугаар, жин;

7.65.2.в.үзлэг, цэвэрлэгээний давтамжийг бүртгэх.

7.65.2.г.хадгалалт, тээвэрлэлтийн үед бохирдол, ялгаралт, холилдол үүсгэхгүй байх нөхцөлийг хангах.

7.65.2.д.сав баглаа боодол, хадгалалтын нөхцөл нь байгууллагын чанарын болон байгаль орчны менежментийн журамтай уялдсан байна.

7.65.3.Арьс, ширэн түүхий эдийн хадгалалтын шаардлага

7.65.3.а.хадгалах орчин нь арьс, ширний физик болон химийн шинж чанарыг алдагдуулахгүй нөхцөлийг хангана.

7.65.3.б.хадгалах байр нь цэвэр, хуурай, агааржуулалт сайтай, шавж, мэрэгч амьтнаас ангид байна.

7.65.3.в.арьс, ширийг бусад химийн бодис, үнэртэй бүтээгдэхүүн, химийн аргаар боловсруулсан материалаас тусгаарлан хадгална.

7.65.3.г.хадгалалтын орчны температур 5–25°C, харьцангуй чийгшил 50–65%, байхаар тохируулж, чийг, температурын хяналт, бүртгэл хөтөлнө.

7.65.3.д.баталгаажуулалтын дараа арьсыг 12 сараас илүү хугацаагаар хадгалахгүй, үйлдвэрлэлд эргэлтэд оруулах хугацааг төлөвлөнө.

7.65.4.Хадгалалтын явцад тогтмол үзлэг, бүртгэл, цэвэрлэгээ, нөхөн хамгаалалт хийнэ. Дараах мэдээллийг тэмдэглэнэ:

7.65.4.а.анхны шалгалтын огноо;

7.65.4.б.сав баглаа боодлын дугаар;

7.65.4.в.хадгалалтын нөхцөл, хугацаа.

7.65.5.Хадгалах байранд физик урьдчилан сэргийлэх арга (жишээ нь, хашлага, торон хаалт, наалддаг урхи) хэрэглэж, мэрэгч амьтан, шавжаас хамгаална.

7.65.6.Химийн хортон устгал, үнэрт хор, утаа зэрэг бодис хэрэглэхийг хатуу хориглоно.

7.65.6.а.байгалийн гаралтай (лаванда, гааны эфирийн тос гэх мэт) ургамлын гаралтай үргээлэг бодис ашиглаж болно.

7.65.6.б.органик гэрчилгээтэй арьсыг органик бус түүхий эдтэй холилдохоос сэргийлж тусгаарлан хадгална.

7.65.6.в.хадгалалтын бүсэд “Органик” гэж тодорхой тэмдэглэл бүхий тусдаа хаяг, байршлын тэмдэглэгээ байршуулна.

7.65.7.Бэлэн бүтээгдэхүүний хадгалалтын шаардлага

7.65.7.а.бэлэн бүтээгдэхүүнийг чанар, өнгө, бүтэц, үнэр, органик шинжийг хадгалах цэвэр, хуурай, агааржуулалт сайтай орчинд хадгална.

7.65.7.б.хадгалалтын орчны температур 10–25 °С, харьцангуй чийгшил 45–60 % байна.

7.65.7.в.органик болон органик бус бэлэн бүтээгдэхүүнийг тусгаарлан хадгална, “Органик” гэж тодорхой тэмдэглэгээ бүхий хаяг байршуулна.

7.65.7.г.бэлэн бүтээгдэхүүн нь бохирдол, үнэр, химийн ууршил, нарны шууд тусгалаас хамгаалагдсан байх.

7.65.7.д.хадгалалтын байранд шавж, мэрэгч амьтны хамгаалалтын физик арга (тор, хаалт, урхи гэх мэт) хэрэглэнэ.

7.65.8.Химийн шавж устгал, үнэр дарагч, утаа хэрэглэхийг хориглоно.

7.65.9.Байгалийн гаралтай (лаванда, гааны тос гэх мэт) бодис ашиглаж болно.

7.65.10.Хадгалалтын явцад тогтмол үзлэг, бүртгэл, цэвэрлэгээ, нөхөн хамгаалалт хийнэ. Бүртгэлд дараах мэдээллийг тусгана:

7.65.10.а.бүтээгдэхүүний нэр, дугаар, хадгалсан огноо, байршил;

7.65.10.б.үзлэгийн огноо, хариуцсан ажилтны нэр;

7.65.10.в.хадгалалтын орчны температур, чийгийн утга.

7.65.10.г.бэлэн бүтээгдэхүүнийг чанар, өнгө, бүтэц, үнэр, органик шинж чанарыг алдагдуулахгүйгээр, эргэлтэд оруулах хүртэл хадгална.

7.65.10.д.ноос, ноолуурын бүтээгдэхүүний хадгалалтын хугацаа нь 12 сараас хэтрэхгүй байхыг зөвлөнө.

7.65.10.е.арьс, ширэн бүтээгдэхүүний хадгалалтын хугацаа нь 18 сараас хэтрэхгүй байхыг зөвлөнө.

7.65.11.Хадгалалтын бүс, тавиур, хайрцаг бүрийг кодчилсон тэмдэглэгээтэй байна.

7.65.12.Бэлэн бүтээгдэхүүнийг тээвэрлэх, экспортлох үед баталгаажуулалтын тэмдэг, гэрчилгээний дугаар, үйлдвэрлэлийн огноо, гарал үүсэл тодорхой тэмдэглэгдсэн байна.

7.66.Хязгаарлалт ба хориглох үйл ажиллагаа

7.66.1.Ноос, ноолуурын үйлдвэрлэлд хамаарах хязгаарлалт ба хориглох үйл ажиллагаа

7.66.2.Органик бус түүхий эдийг органик түүхий эдтэй холих, хамт боловсруулах, хадгалах, тээвэрлэхийг хориглоно.

7.66.3.Химийн гаралтай угаагч, цайруулагч, зөөлрүүлэгч, антисептик болон өнгө хадгалагч бодис хэрэглэхийг хориглоно.

7.66.4.Угаах, будах, боловсруулалтын явцад (GOTS, IVN BEST, IFOAM Norms-т) хориглосон бодисын жагсаалтад багтсан аливаа химийн бодис, уусгагчийг ашиглахыг хориглоно.

7.66.5.Хлорын цайруулагч, формальдегид, фталат, хүнд металл (Pb, Cd, Cr, Hg), азо будаг, PVC, оптик цайруулагч зэрэг бодис хэрэглэхийг хориглоно.

7.66.6.Будаг, өнгөлгөө, тосолгоонд байгалийн бус, нефтийн гаралтай бүтээгдэхүүн ашиглахыг хориглоно.

7.66.7.Ноос, ноолуурын гарал үүсэл нь баталгаагүй, гарал үүслийн бүртгэлгүй аж ахуйн нэгж, өрхөөс авахыг хориглоно.

7.66.8.Хортон шавж устгалд органик бус бодис, утаа, хий ашиглахыг хориглоно; зөвхөн байгалийн гаралтай ургамлын тос, үнэртэн, биологийн аргыг хэрэглэнэ.

7.66.9.Органик түүхий эдийг үйлдвэрлэлийн бус зориулалтаар ашиглахыг хориглоно.

7.66.10.Байгаль орчин, ус, хөрсний бохирдол үүсгэх, хаягдал бодисыг цэвэршүүлэлгүй гадагшлуулах аливаа үйл ажиллагааг хатуу хориглоно.

7.67.Арьс ширний үйлдвэрлэлд хамаарах хязгаарлалт ба хориглох үйл ажиллагаа

7.67.1.Органик бус гаралтай арьс, ширийг органик арьс, ширтэй хамт боловсруулж, хадгалах, тээвэрлэхийг хориглоно.

7.67.2.Хром (VI), глутарилдегид, формальдегид, APEO, NPEO, фенол, аммиак, нитрофенол, фталат, перфтор химийн бодис (PFAS) зэрэг химийн бодисыг ашиглахыг хатуу хориглоно.

7.67.3.Арьс, шир идээлэх, будах, өнгөлөх явцад байгаль орчинд аюултай, задардаггүй, хуримтлагддаг химийн бодис хэрэглэхийг хориглоно.

7.67.4.Байгальд хортой уусгагч, нефтийн гаралтай тос, силикон, синтетик бүрхүүл ашиглахыг хориглоно.

7.67.5.Хлор, хлорын нэгдэл болон хүчил, шүлтэнд суурилсан цайруулагч, цэвэрлэгч бодис хэрэглэхийг хориглоно.

7.67.6.Мэрэгч амьтан, шавж устгалд химийн хорт бодис ашиглахыг хориглоно; зөвхөн байгалийн гаралтай ургамлын тос, үнэрт ургамлын ханд хэрэглэнэ.

7.67.7.PVC, PU, синтетик бүрхүүл, нийлэг наалдуулагч хэрэглэхийг хориглоно.

7.67.8.Органик арьс, ширийг химийн аргаар хадгалах, хамгаалах тохиолдолд зөвхөн батлагдсан зөвшөөрөгдсөн бодис хэрэглэнэ.

7.67.9.Арьсны гарал үүслийн бүртгэлгүй, гарал үүсэл нь баталгаагүй түүхий эд ашиглахыг хориглоно.

7.67.10.Байгаль орчинд сөрөг нөлөө үзүүлэх, хаягдал ус, бохирдлыг цэвэршүүлэлгүй гадагшлуулах, хог хаягдлыг зохисгүй устгах аливаа үйл ажиллагааг хориглоно.

Найм.Органик болон байгалийн гаралтай гоо сайхны бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл эрхлэх

8.1.Органик олон байгалийн гаралтай бүтээгдэхүүнд ашиглах бүх түүхий эд, орц найрлага нь хөдөө аж ахуй, байгалийн ургамал, амьтны гаралтай байх бөгөөд генетикийн өөрчлөлтгүй, бохирдлоос ангид, тогтвортой эх үүсвэрээс хангагдсан байна.

8.2.Боловсруулалтын бүх үе шат нь Байгалийн ба органик гаралтай гоо сайхны бүтээгдэхүүний стандарт (COSMOS), болон IFOAM стандартын шаардлагад нийцсэн зөвшөөрөгдсөн физик эсвэл хязгаарлагдмал химийн аргаар ашиглах ба хориглосон технологи ионжуулагч цацраг, нанотехнологи, генийн инженерчлэлийн арга ашиглахыг хориглоно.

8.3.Үйлдвэрлэлийн орчин нь бохирдлоос сэргийлэх, цэвэрлэгээ, тусгаарлалт, хяналт-шинжилгээний бүртгэлтэй тогтолцоо бүхий нөхцөлд хийгдэнэ.

8.4.Үйлдвэрлэлийн орчин нь бохирдлоос сэргийлэх, цэвэрлэгээ, тусгаарлалт, хяналт шинжилгээний бүртгэлтэй, бүтээгдэхүүн байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллөөс сэргийлэх, аюулгүй байдал хангаж, “Гоо сайхны бүтээгдэхүүн-үйлдвэрлэлийн зохистой дадал (GMP)-ын арга зүйн заавар MNS ISO 22716 стандартыг хэрэгжүүлсэн байна.

8.5.Ашиглаж буй ус, тоног төхөөрөмж, сав баглаа боодол нь химийн аюулгүй, дахин ашиглах эсвэл дахин боловсруулах боломжтой, байгальд ээлтэй материал байна.

8.6.Бүтээгдэхүүний орц, найрлага, үйлдвэрлэлийн бүртгэл, гарал үүслийн мэдээлэл нь бүрэн мөшгөх боломжтой, баталгаажуулалтын байгууллагаар баталгаажсан байна.

8.7.Бүтээгдэхүүн нь органик эсвэл байгалийн гэж шошгологдохын тулд тухайн ангиллын доод органик орцын хувь, баталгаажуулалтын нотолгоо, гэрчилгээ олгосон байгууллагын тэмдэглэгээг бүрэн хангасан байна.

8.8.Нийлүүлэгч нь Органик болон байгалийн гаралтай гоо сайхан, ахуйн хэрэглээний бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэхэд ашиглагдах бүх түүхий эд, орц, сав баглаа боодол, туслах материал нь баталгаажсан эсвэл хүлээн зөвшөөрөгдсөн эх үүсвэрээс нийлүүлэгдсэн байна.

8.9.Нийлүүлэгч нь тухайн түүхий эд, орцын гарал үүсэл, чанар, аюулгүй байдлыг нотлох баримт бичгээр баталгаажуулсан байна.

8.9.1.баталгаажуулалтын гэрчилгээ;

8.9.2.гарал үүслийн тодорхойлолт;

8.9.3.бүтээгдэхүүний шинжилгээний дүн;

8.9.4.дагалдах бичиг баримт багтана.

8.10.Импортын гаралтай түүхий эд, орц, материалын хувьд тухайн улсын хүчин төгөлдөр органик, эсвэл байгалийн гаралтай бүтээгдэхүүний стандартын дагуу баталгаажсан байх бөгөөд олон улсын ижил түвшний стандарт буюу COSMOS, ISO 16128, ECOCERT, NATRUE зэрэг баталгаажуулалтын тогтолцоонд хамаарах гэрчилгээтэй байна.

8.11.Нийлүүлэгч нь дараах үндсэн шаардлагыг хангасан байх ёстой:

8.11.1.Түүхий эд нь хувиргасан генийн өөрчлөлтгүй, цацраг идэвхт боловсруулалт хийгдээгүй байх;

8.11.2.Амьтанд туршилт хийгдээгүй, амьд амьтнаас гаралтай хориотой орц агуулаагүй байх;

8.11.3.Эрүүл ахуй, аюулгүй ажиллагааны зохистой дадал (GMP, GHP)-ыг хэрэгжүүлж, баталгаатай үйлдвэрлэлийн орчинд үйл ажиллагаа явуулж байх;

8.11.4.Байгаль орчинд сөрөг нөлөө багатай түүхий эд ашиглах, бохирдлын эрсдэлийг бууруулах хяналтын хөтөлбөр хэрэгжүүлсэн байх;

8.11.5.Гарал үүслийн ил тод байдал, хангамжийн сүлжээний хяналтыг хангаж байх.

8.12.Бэлтгэн нийлүүлэгч болон импортлогч нь баталгаажуулалтын байгууллагын хяналт, магадлал, аудитад хамрагдах үүрэгтэй бөгөөд шаардлагатай баримт бичгийг хугацаанд нь бүрэн гаргаж өгөх үүрэгтэй.

8.13.Шинэ нийлүүлэгчийг бүртгэх, үнэлэхдээ дараах зарчмыг баримтална:

8.13.1.Анхан үнэлгээг гүйцэтгэж, гарал үүсэл, баталгаажуулалт, чанарын хяналтын тогтолцоог шалгаж, баримтжуулан хадгална;

8.13.2.Үнэлгээний үр дүнгээр нийлүүлэгчийн эрсдэлийн түвшнийг тогтоож, өндөр эрсдэлтэй нийлүүлэгчдэд нэмэлт аудит хийх;

8.13.3.Баталгаатай нийлүүлэгчтэй гэрээ байгуулж, нийлүүлэлтийн хяналтын бүртгэл хөтлөх.

8.14.Нийлүүлэгч, импортлогчийн үйлдвэрлэл, бүтээгдэхүүн, эсвэл хангамжийн горимд өөрчлөлт гарсан тохиолдолд тухайн мэдээллийг 30 хоногийн дотор баталгаажуулалтын байгууллагад мэдэгдэнэ.

8.15.Нийлүүлэгч, импортлогчийн баталгаажуулалт хүчингүй болсон, эсвэл шаардлага хангахгүй нь тогтоогдсон тохиолдолд тухайн түүхий эд, материал, бүтээгдэхүүнд “органик” нэр томьёо хэрэглэхийг хориглоно.

8.16.Органик болон байгалийн түүхий эд бүтээгдэхүүнд байгальд ээлтэй аргаар олдворлосон, сэргээгдэх эх үүсвэрээс гарган авсан, баталгаажсан органик гаралтай түүхий эдийг хэрэглэнэ.

8.16.1.Органик гаралтай түүхий эд нь баталгаажсан, эсхүл олон улсын хүлээн зөвшөөрөгдсөн баталгаажуулалтын байгууллагаас олгосон гэрчилгээтэй орц байх, гэрчилгээний хуулбар, гарал үүслийн баталгааг бүртгэж хадгална.

8.16.2.Байгалийн гаралтай түүхий эд нь ISO 16128 стандартад заасан “Байгалийн” болон “Байгалийн гаралтай” ангилалд хамаарч, химийн нийлэг өөрчлөлтгүй, хоргүй, байгальд задардаг шаардлагыг хангана.

8.17.Хориглох бодис ба орц нь:

8.17.1.Генийн өөрчлөлттэй организм

8.17.2.Хиймэл үнэртэн, будагч бодис

8.17.3.Парабен, фталат, силикон, формальдегид, триклозан, SLS (натрийн лаурил сульфат) болон бусад нийлэг химийн бодис.

8.18.Гоосайхны бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл нь гоосайхан болон ахуйн хэрэглээний ариутгалын бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл, боловсруулалтын явц нь физик, байгалийн, химийн, синтетик боловсруулалт хийгдэнэ.

8.19.Физик боловсруулалт: Органик болон байгалийн гаралтай хөдөө аж ахуйн түүхий эдийг механик, дулааны, уур, даралт, шүүх, шингэрүүлэх, усгүйжүүлэх, хөлдөөх, ууршуулах, бутлах зэрэг зөвшөөрөгдсөн физик аргаар боловсруулна.

8.20.Физик боловсруулсан ургамлын ханд: Органик болон байгалийн гаралтай хөдөө аж ахуйн орц найрлагыг зөвшөөрөгдсөн физик аргаар боловсруулж ашиглана. Усгүйжүүлсэн, хандалсан, тосон ханд зэрэг орц найрлагын органик хувь тооцохдоо тухайн анхны органик түүхий эдийн бодит агууламжийг үндэслэнэ.(Жишээ: Aloe vera powder, Calendula extract, Lavender oil)

8.21.Физик боловсруулалтын үед бүтээгдэхүүний орцын бүтцэд химийн өөрчлөлт оруулах, хэт өндөр 80°C дээш ашиглах, Химийн шингэн, уусгагч, хлоржуулсан ус, шингэнийг ашиглах, химийн нийлэгжүүлэлт, хувиргалт ашиглахыг хориглоно.

8.22.Физик боловсруулалтын үед дараах үйлдлийг хийхийг хориглоно.

8.22.1.Бүтээгдэхүүний орцын бүтцэд химийн нийлэгжүүлэлт, хувиргалт, урвал үүсгэх;

8.22.2.Хэт өндөр температур (80°C-аас дээш) ашиглах;

8.22.3.Химийн гаралтай уусгагч, синтетик шингэн, хлоржуулсан ус эсвэл химийн бодисоор баяжуулсан шингэн ашиглах;

8.22.4.Түүхий эдийн байгалийн бүтцэд өөрчлөлт оруулах химийн боловсруулалт хийх.

8.23.Физик боловсруулалтад ашиглагдах ус нь дараах шаардлагыг хангана:

8.23.1.Ус нь бүтээгдэхүүний чанарт нөлөөлөхүйц тул баталгаажуулалтын байгууллагаас хяналт шалгалтад хамрагдсан, эсвэл эрх бүхий лабораторийн шинжилгээгээр баталгаажсан байна.

8.23.2.Ус нь дараах шаардлагад нийцсэн байна. Үүнд:

8.23.3.Ус нь хүнсний, ундны эсвэл эмийн чанарын ангилалд багтах, аюулгүй байдлын шаардлага хангасан байна.

8.23.4.Ашиглагдаж буй ус нь физик аргаар боловсруулсан байна. Үүнд ионгүйжүүлэлт, урвуу осмос, эрдэсгүйжүүлэлт, хлоргүйжүүлэлт, шүүх, буцалгах, ууршуулах, хөлдөөх зэрэг арга багтана.

8.23.5.Химийн аргаар боловсруулсан, эсхүл синтетик бодисоор сэргээгдсэн шүүлтүүр, ион солилцооны давирхай ашигласан ус хэрэглэхийг хориглоно.

8.23.6.Эрх бүхий байгууллагаар баталгаажсан түүхий эдийн бүрэлдэхүүнд ашиглагдсан усанд нэмэлт шалгалт шаардахгүй.

8.23.7.Түүхий эд боловсруулахад ашиглагдах ус нь стандартын дагуу ионгүйжүүлсэн, урвуу осмосоор боловсруулсан, эрдэсгүйжүүлсэн эсвэл хлоргүйжүүлсэн байж болно.

8.23.8.Ус болон бусад туслах орцын чанар, гарал үүслийг нотлох баримт бичиг(шинжилгээний дүн, тохирлын гэрчилгээ, техникийн тодорхойлолт)тэй байна.

8.24.Байгалийн исэлдэлт (фементчилэл): Ургамлын эсвэл малын гаралтай орцын биологийн идэвхийг нэмэгдүүлэх, рН тохируулах, чийг татах, арьсанд тэжээл өгөх үйлчилгээтэй шинэ нэгдэл үүсгэхэд зөвшөөрөгдсөн, хязгаарлагдмал биологийн боловсруулалт ба биологийн гаралтай бичил биетэн (бактери, мөөг, хөрөнгө гэх мэт)-ийн үйлчлэлээр түүхий эдийг исгэх, өөр бүтэцтэй болгох биохимийн үйл явцад фермент болон исгэгч микро организм ашиглах ба дараах нөхцөлүүдийг зөвшөөрнө.

8.24.1.Микро организмын гарал үүсэл: Органик болон хүнсний аюулгүй байдалд нийцсэн, генийн өөрчлөлтгүй бичил биетэн;

8.24.2.Тэжээллэг орчин: Сахар, цардуул, шүүс зэрэг ферментэд тэжээл болдог бодисууд нь органик гаралтай байх;

8.24.3.Фермент: Байгалийн гаралтай, генийн өөрчлөлтгүй микробоос гаргаж авсан байх;

8.24.4.Ферментчилэх үйл явц: Нээлттэй буюу хяналттай, нэмэлт синтетик бодис оруулахгүйгээр хийгдсэн байх;

8.24.5.Гарал үүсэл: Түүхий эд, бичил биетэн, процесс бүгд мөрдөн шалгах боломжтой байх;

8.24.6.Дараах нөхцөлүүдийг хориглоно. Үүнд:

8.24.6.а.Генийн өөрчлөлттэй фермент эсвэл исгэгч ашиглах;

8.24.6.б.Химийн нэмэлт бодис, хурдасгуур, өнгө үнэр оруулагч ашиглах;

8.24.6.в.Синтетик нэгдэл үүсгэх, био-инженерчлэл ашиглах;

8.25.Спиртийн боловсруулалт нь органик болон байгалийн гаралтай хөдөө аж ахуйн түүхий эдээс идэвхт бодисыг ялган авах, хадгалах, эсвэл найрлага бэлтгэлд боловсруулалтын явцад түүхий эдийн үндсэн химийн бүтцийг өөрчлөхгүй байх зарчмыг баримтална.

8.26.Боловсруулалтад ашиглагдах спирт нь органик гаралтай ургамлын түүхий эдээс (жишээлбэл чихрийн нишингэ, эрдэнэшиш, жимс, усан үзэм, үр тариа гэх мэт) гарган авсан байна.

8.27.Хэрэв спирт нь органик гаралтай бол түүний органик хувийг $\%CPAI = \%ORG\ CPAI$ гэж тооцно.

8.28.Спиртийн агууламжийг жингийн хувиар тооцно. Хэрэв ус болон бусад шингэрүүлэгч найрлага нэмээгүй бол органик спиртийн агууламжийг 100 хувийн CPAI буюу 100 хувийн ORG CPAI гэж үзнэ.

8.29.Химийн буюу нефтийн гаралтай спирт хэрэглэхийг хориглоно.

8.30.Химийн боловсруулалт нь органик, байгалийн гоо сайхны бүтээгдэхүүний орцын үйлдвэрлэлд дараах химийн боловсруулалтыг зөвшөөрнө.

8.30.1.Гарал үүсэл химийн боловсруулалт хийх түүхий эд нь ХАА-н гаралтай, органик эсвэл байгалийн байх;

8.30.2.Хэрэглэсэн урвалж, катализатор-Зөвшөөрөгдсөн бодисын жагсаалтад орсон байх;

8.20.3.Үр дүнд үүсэх бодис- Эцсийн орц нь хэрэглэгчийн эрүүл мэндэд болон байгаль орчинд сөрөг нөлөөгүй байх;

8.30.4.Химийн нэгдлийн гарал үүсэл- Газрын тос, генийн өөрчлөлтгүй, хлоржуулсан, этоксилжуулсан, хүнд метал агуулсан урвалж ашиглахыг хориглох;

8.30.5.Үйлдвэрийн орчин-Хүнсний эсвэл органик үйлдвэрлэлийн стандартад нийцсэн-Үйлдвэрлэлийн зохистой дадал нэвтрүүлснээ баталгаажуулсан байх;

8.30.6.Органик, байгалийн гоо сайхны бүтээгдэхүүний орцын үйлдвэрлэл дараах химийн боловсруулалтыг хориглоно.

8.30.6.а.Этоксилжуулалт;

8.30.6.б.Хлоржуулалт;

8.30.6.в.Парабен, силикон үүсгэх урвалууд;

8.30.6.г.Генийн инженерчлэлд тулгуурласан химийн боловсруулалт.

8.31.Синтетик химийн боловсруулалт гэж бодисын молекулын бүтцийг химийн урвалын аргаар өөрчлөх, шинэ нэгдэл бий болгох, эсвэл байгалийн гаралтай бодисыг химийн аргаар хувиргах үйл явцыг

хэлнэ.

8.32.Органик болон байгалийн гаралтай гоо сайхны бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлд химийн урвал нь зөвхөн COSMOS стандартын Хавсралт II болон IFOAM хавсрал 1-д зөвшөөрөгдсөн бодисууд болон процесс ашиглан хийгдэнэ. Жишээ нь:-этерификаци, эстерификаци, нейтрализаци, гидролиз, исэлдэлт ба ангижрал гэх мэт бие махбодод болон байгальд хор хөнөөлгүй, зөөлөн урвалууд,-Уусгагч, катализатор, реактив нь ус, спирт, цуу, байгалийн гаралтай тослог, ургамлын хүчил, фермент гэх мэт байгалийн гаралтай бодисоор хязгаарлагдана.

8.33.Синтетик боловсруулалтад петрохимийн гаралтай, нефтийн бүтээгдэхүүн, парафин, силикон, PEG/PPG (полиэтилен/полипропилен гликоль), EDTA, синтетик үнэр, будаг зэрэг бодис ашиглахыг хориглоно.

8.34.Хлоржуулалт, сульфонаци, нитризац, аминжуулалт байгальд хурц нөлөө үзүүлэх химийн урвал хэрэглэхийг хориглоно.

8.35.Генетикийн өөрчлөлттэй организм (ГМО)-ын гаралтай түүхий эд ашиглан химийн боловсруулалт хийхийг хориглоно.

8.36.Химийн боловсруулалт хийгдсэн бүх түүхий эдийн хувьд дараах нотолгоо бүрдүүлнэ.

8.36.1.Урвалын схем, ашигласан бодисуудын жагсаалт, CAS дугаар, гарал үүслийн баримт;

8.36.2.Байгаль орчинд хоргүй, биологийн задралтайг нотлох лабораторийн дүгнэлт.

8.37.Синтетик боловсруулалт хийсэн орц нь нийт найрлагын жингийн 5%-иас хэтрэхгүй байх бөгөөд органик орцын нийт хувь хэмжээг бууруулахгүй байх зарчим баримтална (COSMOS 2.3.3-т нийцүүлэн).

8.38.Үйлдвэрлэлийн орчин байр, цэвэр ариун цэвэр, тусгаарлагдсан, зохистой агааржуулалт, гэрэлтүүлэг, температур ба чийгшлийн хяналттай байх нь бүтээгдэхүүний бохирдол, нөлөөлөл, орчин нөхцөлөөс урьдчилан сэргийлэх нөхцөлийг бүрдүүлнэ.

8.39.Түүхий эд, дундын бүтээгдэхүүн, бэлэн бүтээгдэхүүний нэг чиглэлтэй, огтлолцохгүй байх зохион байгуулалттай байна.

8.40.Үйлдвэрийн бүсийг цэвэрлэх, хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөтэй, химийн бодис хадгалах хэсгийг тусгаарласан байна.

8.41.Тоног төхөөрөмж, багаж хэрэгсэл нь бүтээгдэхүүний чанарт сөрөг нөлөөгүй, зэвэрдэггүй, шил, хүнсний зэрэгтэй хуванцар аюулгүй материал ашиглана.

8.42.Цэвэрлэгээ, халдваргүйтгэлийн бодис нь бүтээгдэхүүнд үлдэгдэл үлдэхгүй, байгальд ээлтэй, хоргүй зөвшөөрөгдсөн бодис байна.

8.43.Үйлдвэрлэлийн орчинд шууд ашиглагдаж буй агаар, ус, нь бүтээгдэхүүнтэй шууд болон харьцах бүх өндөр чанартай, ундны усны

хэмжээнд хязгаарлагдсан байна.

8.44. Агаар, ус, уурын эх үүсвэр, цэвэршүүлэх систем, дамжуулах хоолой нь бохирдол, бичил биетэн, химийн болон хүнд металлын үлдэгдэл үүсгэхгүй бүтэцтэй байна.

8.45. Усыг итгэмжлэгдсэн лабораторид шинжлүүлсэн, чанарын хяналтын бүртгэл хөтөлнө.

8.46. Үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагааг нь түүхий эд хүлээн авах, хадгалах, боловсруулах, савлах хэсэг бүрд бүслэн зохион байгуулалттай бохирдол, холилдолт, нэмэлт нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх нөхцөлийг бүрдүүлнэ.

8.47. Үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаа ба хяналтыг бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх, үйлдвэрлэлийн стандарт үйлдвэрлэлийн MNS ISO 22716:2008 “Гоо сайхны бүтээгдэхүүн - Үйлдвэрлэлийн зохистой дадал (GMP)” ийн дагуу гүйцэтгэнэ.

8.48. Орц найрлагыг баталгаажсан эх үүсвэрээс ханган авч, хүлээн авах бүрд чанарын шалгалт хийнэ.

8.49. Бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийн бүх процесс нь технологийн зааврын дагуу хийгдэнэ.

8.50. Үйлдвэрлэлийн дараах хяналтын баримт бичиг, бүртгэл хөтөлнө:

8.50.1. Түүхий эдийн бүртгэл (гарал, код, шинжилгээний дүн);

8.50.2. Үйлдвэрлэлийн шат бүрийн ажлын карт, температур ба хугацааны бүртгэл;

8.50.3. Бэлэн бүтээгдэхүүний чанарын хяналтын дүн, сорилтын дүн;

8.50.4. Хяналтын бичиг баримтын хадгалалт, баталгаажуулалтын хянах.

8.51. Бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлд орсон орц, нэмэлт бодис бүрийг мөшгөх, баталгаажуулж бүртгэл хөтөлнө.

8.52. Үйлдвэрлэлийн чанарын хяналтыг хийж, бүртгэл, тэмдэглэл хөтөлнө.

8.53. Үйлдвэрлэлийн ажилтны эрүүл мэндийн үзлэгт хамрагдсан, ариун цэвэр, хөдөлмөр хамгаалах хувцас, хэрэгсэлтэй байна.

8.54. Ажилтны ариун цэвэр, гар угаах, хувцас солих, амрах зориулалтын өрөө тусгаарлагдсан байна.

8.55. Химийн бодис хадгалах, ашиглах, устгах нь аюулгүй ажиллагааны заавар, мөрдөнө.

8.56. Хөдөлмөрийн аюулгүй байдлыг хамгаалах аюулгүй байдлын үнэлгээ, хамгаалах хэрэгслийн хэрэглээ, анхан шатны сургалт, онцгой байдлын төлөвлөгөөг хэрэгжүүлнэ.

8.57.Сав баглаа боодол, хадгалалт, шошгололт болон гэрчлэх тэмдгийн хэрэглээ нь бүтээгдэхүүний чанар, аюулгүй байдал, органик болон байгалийн гаралтай шинж чанарыг бүрэн хадгалах нөхцөлийг хангана.

8.58.Сав баглаа боодол нь MNS ISO 22715:2008 “Гоо сайхны бүтээгдэхүүн – Савлалт ба шошгололт” стандартын шаардлагыг хангаж, анхан шатны ба хоёрдогч савлагаанд заавал байх мэдээллийг агуулна.

8.59.Сав баглаа боодол нь хэрэглэгчийн эрүүл мэнд, байгаль орчинд сөрөг нөлөөгүй, био-задардаг, дахин боловсруулах боломжтой эсвэл сэргээгдэх гаралтай материал ашигласан байна.

8.60.Хориглох материал нь:

8.60.1.PVC (поливинил хлорид), PS (полистирол), BPA (бисфенол А) агуулсан хуванцар;

8.60.2.Нано материал, нано бүрхүүл, нано технологийн гаралтай бүрэлдэхүүн;

8.60.3.Байгаль орчинд сөрөг нөлөөтэй, дахин боловсруулах боломжгүй материал.

8.61.Сав баглаа боодлын шийдэл дараах дараах зарчмуудыг баримтална.

8.61.1.Хэмнэлт – материалын хэрэглээг оновчтой хэмнэлттэй байлгах(нөөцийн хэрэглээг багасгаж, хаягдал үүсэхийг бууруулах)

8.61.2.Дахин ашиглах – сав эсвэл багц дахин ашиглагдах боломжтой байх;

8.61.3.Сэргээгдэх – ургамлын гаралтай, нөхөн сэргээгдэх эх үүсвэр ашиглах;

8.61.4.Дахин боловсруулах – ялган цуглуулж, дахин боловсруулах боломжийг бүрдүүлэх.

8.61.5.Сав баглаа боодлын дизайн, хэлбэр, өнгө, материалын сонголт нь бүтээгдэхүүний зориулалт, баталгаажуулалтын тэмдэг, шошгын мэдээлэлтэй уялдсан байна.

8.62.Хадгалалт нь түүхий эд, дунд шатны болон бэлэн бүтээгдэхүүнийг зориулалтын, цэвэр, тусгаарлагдсан орчинд хадгална.

8.63.Хадгалалтын температур, чийгшил, гэрэл, агааржуулалтын нөхцөл нь бүтээгдэхүүний тогтвортой байдлыг хангахуйц байна.

8.64.Бүх хадгалалтын үе шатанд мөшгөлт, бүртгэлийг тогтмол хөтөлж, хяналт тавина.

8.65.Органик болон байгалийн гаралтай бүтээгдэхүүнийг синтетик, химийн гаралтай бүтээгдэхүүнтэй хамт хадгалахыг хориглоно.

8.66.Хадгалалтын орчин нь баталгаажуулалтын нөхцөлийг алдагдуулахгүй, бүтээгдэхүүний найрлага, шинж чанарыг өөрчлөхгүй

байна.

8.67.Гэрчлэх тэмдэг ба шошгололт нь хэрэглэгчид бүтээгдэхүүний гарал үүсэл, найрлага, органик эсвэл байгалийн статусыг ойлгомжтой илтгэнэ.

8.68.Шошго нь COSMOS болон IFOAM стандартын шаардлагад нийцсэн дараах мэдээллийг агуулна:

8.68.1.Бүтээгдэхүүний нэр болон төрөл;

8.68.2.Үйлдвэрлэгчийн нэр, хаяг, бүртгэлийн дугаар;

8.68.3.Орц бүрэлдэхүүний жагсаалт (INCI(Гоо сайхны бүтээгдэхүүний найрлагын олон улсын нэршлийн нэгдсэн жагсаалт) нэршлээр, органик орцын хувь тодотгосон);

8.68.4.Үйлдвэрлэсэн болон дуусах хугацаа;

8.68.5.Цэвэр жин, эзлэхүүн;

8.68.6.Гэрчилгээ олгосон байгууллагын нэр, бүртгэлийн дугаар;

8.68.7.“Органик” эсвэл “Байгалийн гаралтай” гэдгийг гэрчлэх тэмдэг, зэрэглэл;

8.68.8.Хэрэглэх заавар, анхааруулга.

8.69.Гэрчлэх тэмдэг болон “Органик”, “Байгалийн гаралтай” зэрэг үг хэллэгийг зөвхөн баталгаажсан бүтээгдэхүүнд хэрэглэнэ.

8.70.Баталгаажуулалтын тэмдэг, лого, шошгололтод аливаа хуурамч, төөрөгдүүлсэн, баталгаагүй мэдээлэл ашиглахыг хориглоно.

Ес.Органик бүтээгдэхүүнд тавих хяналт

9.1.Органик үйлдвэрлэл эрхлэгч органик бүтээгдэхүүний чанар, эрүүл ахуй, аюулгүй байдал болон зөрчлөөс үүсэн гарах үр дагаврыг бүрэн хариуцна.

9.2.Баталгаажуулалтын байгууллага органик бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн үйл явцад олон улсын норматив баримт бичиг болон Органик үйлдвэрлэгчтэй байгуулсан гэрээний дагуу хяналтыг хэрэгжүүлнэ.

9.3.Нийтийн хэрэгцээнд нийлүүлсэн органик бүтээгдэхүүний шошгод тавих төрийн хяналтыг Төрийн хяналт шалгалтын тухай хууль болон бусад холбогдох хуулиар зохицуулна.

Захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн бүртгэлд
2025 оны 12 дугаар сарын 23-ны өдрийн 7452 дугаарт бүртгэв.

МОНГОЛБАНКНЫ ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ТУШААЛ

2025 оны 11 дүгээр
сарын 18-ны өдөр

Дугаар А-263

Улаанбаатар
хот

ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ

Төв банк (Монголбанк)-ны тухай хуулийн 19 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсэг, Банк эрх бүхий хуулийн этгээдийн мөнгөн хадгаламж, мөнгөн хөрөнгийн шилжүүлэг, зээлийн үйл ажиллагааны тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1 дэх хэсгийг үндэслэн ТУШААХ нь:

1.“Банкны хадгаламжийн үйл ажиллагааны ерөнхий нөхцөлийг тогтоох журам”-ыг хавсралтаар баталсугай.

2.Батлагдсан журмыг үйл ажиллагаандаа мөрдөж ажиллахыг нийт банканд даалгасугай.

3.Энэхүү тушаалын биелэлтэд хяналт тавьж ажиллахыг Хяналт шалгалтын газар (Ц.Нарандалай)-т үүрэг болгосугай.

ЕРӨНХИЙЛӨГЧ

Б.ЛХАГВАСҮРЭН

*Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн 2025 оны 11 дүгээр сарын 18-ны
өдрийн А-263 дугаар тушаалын хавсралт*

**БАНКНЫ ХАДГАЛАМЖИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЕРӨНХИЙ
НӨХЦӨЛ ШААРДЛАГЫГ ТОГТООХ ЖУРАМ**

НЭГ. НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

1.1. Энэхүү журмын зорилго нь Монголбанкнаас хадгаламжийн үйл ажиллагааны зөвшөөрөл авсан банкны эрхлэх мөнгөн хадгаламжийн үйл ажиллагаанд тавигдах нийтлэг нөхцөл, шаардлагыг тодорхойлоход оршино.

1.2. Мөнгөн хадгаламжийн үйл ажиллагаа эрхлэх банк нь энэхүү журам болон холбогдох хууль, тэдгээртэй нийцүүлэн гаргасан хууль тогтоомжийн бусад актыг дагаж мөрдөнө.

1.3. Банкны мөнгөн хадгаламжийн сертификатыг үнэт цаасны зах зээл дээр арилжих, төлбөр тооцоог гүйцэтгэхэд хуульд тусгайлан зааснаас бусад мөнгөн хадгаламжтай холбоотой харилцааг энэ журмаар зохицуулна.

1.4. Банк мөнгөн хадгаламжийн үйл ажиллагааг зохицуулсан журам, заавар, арга, аргачлалыг энэ журамд нийцүүлэн дотооддоо боловсруулж, мөрдөх ба үндэслэлтэй тогтоосон эсэхэд Монголбанкнаас хяналт тавина.

ХОЁР. МӨНГӨН ХАДГАЛАМЖ

2.1. Банк иргэн, хуулийн этгээд, Монгол Улсын хууль тогтоомжийн дагуу эрх зүйн байдал нь тодорхойлогдсон этгээд /цаашид «хадгалуулагч» гэх/-д Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хуульд заасан журам болон энэ журамд заасан ерөнхий нөхцөлийн дагуу мөнгөн хадгаламжийн үйлчилгээ үзүүлнэ.

2.2. Мөнгөн хадгаламжийн гэрээг хадгаламжийн гэрээ, биет хадгаламжийн сертификатаар байгуулахад хадгалуулагч өөрийн биеэр банканд ирж гэрээ байгуулах ба Банк, эрх бүхий хуулийн этгээдийн мөнгөн хадгаламж, мөнгөн хөрөнгийн шилжүүлэг, зээлийн үйл ажиллагааны тухай хуулийн 7 дугаар зүйлд заасны дагуу цахим хэлбэрээр байгуулж болно.

2.3. Банк мөнгөн хадгаламжийн ерөнхий нөхцөлийг холбогдох хууль тогтоомжтой нийцүүлэн тогтоох ба бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний талаарх мэдээллийг нийтэд ил тод, үнэн зөв мэдээлэх үүрэгтэй.

2.4. Банкны холбогдох этгээд, харилцан хамаарал бүхий этгээдэд хадгаламжийн үйлчилгээг үзүүлэхдээ Банкны тухай хууль, Компанийн тухай хууль, Монголбанкнаас баталсан банкны үйл ажиллагаанд хийх хязгаарлалтыг тооцох, хангах тайлагнах, хяналт тавих харилцааг

зохицуулсан журамтай нийцүүлж, банкны бүтээгдэхүүний ерөнхий нөхцөлийн хүрээнд давуу байдал үүсгэхгүй байх зарчмыг баримтална.

ГУРАВ. ХАДГАЛАМЖИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНД БАРИМТЛАХ НӨХЦӨЛ ШААРДЛАГА

3.1. Банк харилцагчтай хадгаламжийн гэрээ байгуулахдаа гэрээний агуулга, зүйл, заалтыг танилцуулж, хүү, шимтгэл, хураамж тооцож буй аргачлал, бодит өгөөж, болон харилцагчийн эрх, үүргийг тайлбарлах үүрэгтэй.

3.2. Банкнаас иргэн, хуулийн этгээд Монгол Улсын хууль тогтоомжийн дагуу эрх зүйн байдал нь тодорхойлогдсон этгээдэд мөнгөн хадгаламжийн данс нээх, хаах үйл ажиллагааны зохицуулалт Банк, эрх бүхий хуулийн этгээдийн мөнгөн хадгаламж, мөнгөн хөрөнгийн шилжүүлэг, зээлийн үйл ажиллагааны тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлд заасны дагуу зохицуулагдана.

3.3. Хадгаламжийн сертификат хэлбэрээр мөнгөн хадгаламжийн гэрээг байгуулахад дараах нөхцөл, шаардлагыг хангасан байна:

3.3.1. Өөрийн интернэт банкаар эсхүл банктай хамтран ажиллах гэрээ байгуулсан зуучлалын үйлчилгээ үзүүлэгч хуулийн этгээдээр дамжуулан хөрөнгийн болон мөнгөний зах дээр нээлттэй арилжих боломжийг бүрдүүлсэн байх;

3.3.2. Хадгаламжийн сертификатыг худалдах, бэлэглэх, барьцаалах эрх боломжтой байх;

3.3.3. Үнэт цаасны зах зээлд хадгаламжийн сертификат гаргахад Санхүүгийн зохицуулах хороонд бүртгүүлсэн байх;

3.3.4. Хадгаламжийн сертификатыг анхдагч болон хоёрдогч зах дээр арилжаалахад үнэт цаасны зах зээлийн зохицуулалтад өөрөөр зааснаас бусад тохиолдолд төлбөр тооцоо нь тухайн өдөртөө багтаж хийгдэх нөхцөл бололцоог хангасан байна;

3.3.5. Харилцагч банкнаас гаргасан хадгаламжийн сертификатыг худалдах, худалдан авах, мэдээлэл авах, хяналт тавих боломжийг бүрдүүлсэн байх.

3.4. Энэ журмын 3.3.1.-д заасан зуучлалын үйлчилгээ үзүүлэгч хуулийн этгээд нь дараах шаардлагыг хангасан эсэхэд банк хяналт тавина:

3.4.1. Банктай хадгаламжийн сертификат арилжих, төлбөр тооцоо гүйцэтгэх, эрх, үүргийг тодорхойлсон гэрээтэй байх;

3.4.2. Хадгаламжийн сертификатын арилжаа, бүртгэл, хадгалалт, төлбөр тооцоо гүйцэтгэх, банкнаас санал болгосон хадгаламжийн сертификатыг худалдах, худалдан авах гэрээ байгуулах, хяналт тавих боломжийг хангасан, мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангасан хэлцлийн цахим талбартай байх;

3.4.3.Хувь хүний мэдээлэл хамгаалах тухай хуулийн дагуу харилцагчийн мэдээллийг банканд дамжуулах зөвшөөрөл авсан байх;

3.4.4.Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хуулийн дагуу харилцагчийг таньж мэдэх ажиллагааг хэрхэн шийдвэрлэх талаар хамтран ажиллах гэрээнд тусгасан байх;

3.4.5.Харилцагчийн мэдээллийн нууцлалыг хадгалах, хамгаалах, банк болон эрх бүхий этгээд хуульд заасан эрхийн хүрээнд гаргаж өгөхөөс бусдаар гуравдагч этгээдэд задруулахгүй байх үүрэг нөхцөлийг тусгасан дотоод журам, заавартай байх.

3.5.Зуучлагчаар дамжуулан хадгаламжийн сертификатыг арилжих, худалдах, худалдан авахтай холбоотой эрсдэлийг тухайн банк хариуцна.

ДӨРӨВ. ХЯНАЛТ, ТАЙЛАГНАЛ, ХАРИУЦЛАГА

4.1.Банк энэ журам болон Банкны тухай хууль, тогтоомжоор хадгаламжийн үйл ажиллагаатай холбоотой тогтоосон хэм хэмжээ, хуулийн хязгаарлалтыг ханган ажиллана.

4.2.Банкны бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний ерөнхий нөхцөл, хүү, шимтгэл, хураамжийн талаарх мэдээллийг шийдвэр гарснаас хойш ажлын 5 хоногийн дотор олон нийтэд мэдээлнэ.

4.3.Энэ журмын хэрэгжилтэд Монголбанкны хяналт шалгалтын чиг үүрэг бүхий нэгж хяналт тавьж, зөрчсөн этгээдэд хууль тогтоомжид заасан арга хэмжээг авч, хариуцлага хүлээлгэнэ.

Захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн бүртгэлд
2025 оны 12 дугаар сарын 26-ны өдрийн 7453 дугаарт бүртгэв.

ТӨРИЙН АЛБАНЫ ЗӨВЛӨЛИЙН ТОГТООЛ

2025 оны 11 дүгээр
сарын 19-ний өдөр

Дугаар 521

Улаанбаатар
хот

ЖУРАМ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ

Төрийн албаны тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.3 дахь, 65 дугаар зүйлийн 65.6 дахь хэсэг, 66 дугаар зүйлийн 66.1.6 дахь заалтыг тус тус үндэслэн Төрийн албаны зөвлөлөөс ТОГТООХ нь:

1.“Төрийн албан хаагчийн хувийн хэрэг хөтлөх журам”-ыг хавсралтаар шинэчлэн баталсугай.

2.Журмыг мөрдөх бэлтгэл ажлыг хангаж, хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Төрийн албаны зөвлөлийн Ажлын алба (В.Жавзан)-нд даалгасугай.

3.Төрийн албан хаагчийн хувийн хэргийг журмын дагуу хөтөлж ажиллахыг томилох эрх бүхий этгээдэд үүрэг болгосугай.

4.Энэ тогтоолыг 2026 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдсүгэй.

5.Энэ тогтоол батлагдсантай холбогдуулан “Журам шинэчлэн батлах тухай” Төрийн албаны зөвлөлийн 2022 оны 11 дүгээр сарын 14-ний өдрийн 600 дугаар тогтоолыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

ДАРГА

Л.ЦЭДЭВСҮРЭН

*Төрийн албаны зөвлөлийн 2025 оны 11 дүгээр сарын 19-ний өдрийн
521 дүгээр тогтоолын хавсралт*

ТӨРИЙН АЛБАН ХААГЧИЙН ХУВИЙН ХЭРЭГ ХӨТЛӨХ ЖУРАМ

Нэг.Нийтлэг үндэслэл

1.1.Энэхүү журмын зорилго нь Төрийн албаны тухай хуульд заасан төрийн албан хаагчийн /цаашид албан хаагч" гэх/ албан хувийн хэргийг бүрдүүлэх, хөтлөх, хадгалах, хамгаалах, ашиглахтай холбоотой харилцааг зохицуулахад оршино.

1.2.Төрийн албан хаагчийн хувийн хэрэг нь цахим болон цаасан хэлбэртэй байна.

1.3.Хувийн хэрэг хөтлөх үйл ажиллагаанд Төрийн албаны тухай хууль, Хөдөлмөрийн тухай хууль, Төрийн болон албаны нууцын тухай хууль, Хүний хувийн мэдээлэл хамгаалах тухай хууль, Нийтийн мэдээллийн ил тод байдлын тухай хууль болон бусад холбогдох хууль тогтоомж, энэхүү журмыг мөрдөнө.

1.4.Хувийн хэрэг нь төрийн албан хаагчийн иргэний бүртгэлийн мэдээлэл, боловсрол, мэргэжил, мэргэшлийн ур чадвар, ажил эрхлэлт, гүйцэтгэлийн үр дүн, ёс зүй, сахилга хариуцлагын байдал, шагнал урамшуулал зэрэг холбогдох бусад мэдээллийг агуулсан байна.

1.5.Цахим хувийн хэрэг нь төрийн албаны хүний нөөцийн удирдлагыг хэрэгжүүлэх болон төрийн албан хаагчийн хувийн хэрэг, тоо бүртгэлийн мэдээллийн сан /цаашид «мэдээллийн сан» гэх/-ийн үндсэн өгөгдөл болно.

1.6.Хувийн хэргийг төрийн албан тушаалд томилогдсоноор нээж, энэ журмын 1.4-д заасан мэдээллийг төрийн албан хаагчийн хувийн хэрэг, тоо бүртгэлийн сангийн “Хүний нөөцийн удирдлага мэдээллийн тогтолцоо” систем /цаашид “систем” гэх/-д бүрэн гүйцэд, үнэн зөв бүртгэж, хадгална.

1.7.Хувийн хэргийн мэдээллийг албан тушаалд томилох, дэвшүүлэх, шилжүүлэх, сэлгэх, албан тушаал бууруулах, чөлөөлөх, сахилгын шийтгэл ногдуулах, ёс зүйн хариуцлага хүлээлгэх, нийгмийн баталгааг хангах зэрэг хүний нөөцийн удирдлагын шийдвэр гаргахад мэдээллийн эх сурвалж болгон ашиглана.

1.8.Албан хаагчийг төрийн байгууллага хооронд шилжүүлэх, сэлгэн ажиллуулах шийдвэр гарснаас хойш түүний хувийн хэргийг ажлын 5 өдрийн дотор томилох эрх бүхий албан тушаалтны албан бичгээр тухайн байгууллагад хүргүүлнэ.

Хоёр.Хувийн хэргийн бүрдэл

2.1.Төрийн албан хаагчийн хувийн хэрэг дараах бүрдэлтэй байна.

- 2.1.1.Төрийн албан хаагчийн анкет /Маягт-1, Маягт-2, Маягт-3/
- 2.1.2.Боловсролын баримт бичиг
- 2.1.3.Сургалтад хамрагдсан болон мэргэшсэн тухай баримт бичиг
- 2.1.4.Ажил эрхлэлттэй холбогдох шийдвэр, хөдөлмөрийн гэрээ
- 2.1.5.Цэргийн үүрэгтний үнэмлэх
- 2.1.6.Албан тушаалын зэрэг дэв, цол, мэргэшлийн зэргийн үнэмлэх, холбогдох шийдвэр
- 2.1.7.Сахилгын болон ёс зүйн шийтгэл хүлээлгэсэн тухай шийдвэр, холбогдох баримт бичиг
- 2.1.8.Шагнал урамшуулалтай холбогдох шийдвэр, холбогдох баримт бичиг
- 2.1.9.Бүтээлийн жагсаалт
- 2.1.10.Төрийн албаны ерөнхий болон тусгай шалгалт өгч тэнцсэнийг нотлох баримт бичиг
- 2.1.11.Сэтгэцийн эрүүл мэндийн дүгнэлт
- 2.1.12.Төрийн албан хаагчийн тангаргийн хуудас, тангараг өргүүлсэн тухай шийдвэр
- 2.1.13.Албан тушаалын тодорхойлолт /ажлын байрны тодорхойлолт/
- 2.1.14.Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө, тайлан, ажлын гүйцэтгэл, үр дүн, мэргэшлийн түвшинг үнэлсэн үнэлгээний хуудас
- 2.1.15.Хувийн ашиг сонирхлын урьдчилсан мэдүүлэг /ХАСУМ/ мэдүүлсэн, Хувийн ашиг сонирхол болон хөрөнгө орлогын мэдүүлэг /ХАСХОМ/ мэдүүлсэн баталгааны маягт
- 2.1.16.Нөхөх төлбөр, тэтгэмж, дэмжлэгтэй холбогдох шийдвэр, баримт бичиг
- 2.1.17.Хувь хүний намтар
- 2.1.18.Цээж зураг
- 2.1.19.Бусад баримт бичиг

2.2.Энэ журмын 2.1-д заасан бүрдлийн 2.1.2-2.1.8, 2.1.12, 2.1.13, 2.1.16-д заасан баримт бичиг нь хуулбар хувь байна.

2.3.Төрийн албан хаагчийн анкетын Маягт-1-ийг ажилд орох хүсэлтэй иргэн, төрийн албан хаагч, Маягт-2-ыг төрийн албан хаагч, төрийн жинхэнэ албанд орох хүсэлтэй иргэн, Маягт-3-ыг төрийн албан хаагч нотлох баримтад үндэслэн бөглөж, мэдээллийг тухайн иргэн, албан хаагч баталгаажуулан ашиглана.

Гурав.Хувийн хэрэг хөтлөх үйл ажиллагааны зохион байгуулалт

3.1.Албан тушаалын тодорхойлолт/ажлын байрны тодорхойлолт/-д хүний нөөцийн болон хувийн хэрэг нээх, бүрдүүлэх, хөтлөх, баяжуулах, шинэчлэх, хадгалах үйл ажиллагааг зохион байгуулах чиг үүргийг

тусган тухайн асуудлыг хариуцсан албан хаагчийг байгууллагын хүний нөөц, захиргааны чиг үүргийг хариуцсан нэгж нь удирдлага, зохион байгуулалтаар хангаж, албан хаагч хэрэгжүүлж ажиллана.

3.2.Системд энэ журмын 3.1-д заасан албан хаагч болон байгууллагын томилох эрх бүхий албан тушаалтан мэдээллийг хариуцан ажиллана.

3.3.Төрийн албанд томилогдсон албан хаагч хувийн хэргийг ажлын 3 өдрийн дотор бүрэн гүйцэд бүрдүүлж, энэ журмын 3.1-д заасан албан хаагчид хүлээлгэн өгнө.

3.4.Хувийн хэргийн мэдээллийг энэ журмын 1.5-д зааснаас бусад судалгаа, тайлан боловсруулах, хүний нөөцийн аудит, хяналт, шалгалт хийх зорилгоор эрх бүхий байгууллага, албан тушаалтан ашиглаж болно.

3.5.Өөр байгууллагад шилжүүлэх, сэлгэн ажиллуулах, албан тушаал дэвшүүлэхэд төрийн албан хаагчийн анкетын Маягт-3-ыг ашиглана.

3.6.Хуульд заасан үндэслэлээр албан хаагчийн хөдөлмөр эрхлэлтийн харилцаа дуусгавар болсон тохиолдолд байгууллагад хуулбарлан цахимаар архивлан хадгалах бөгөөд энэ журмын 3.1-д заасан албан хаагч нь хувийн хэргийг “Хувийн хэргийг хүлээлгэн өгсөн тухай бүртгэл”-ийг хөтөлж өөрт нь, төрийн албан хаагч нас барсан тохиолдолд ар гэрт нь хүлээлгэн өгнө. Хүлээн авахаас татгалзсан тохиолдолд “Хувийн хэргийг архивд шилжүүлсэн жагсаалт”-ыг хөтөлж, байгууллагын архивд хүлээлгэн өгнө.

Дөрөв.Хувийн хэрэг хөтлөлтийн талаар байгууллагын удирдлага, албан хаагчийн хүлээх чиг үүрэг

4.1.Байгууллагын удирдлага (томилох эрх бүхий албан тушаалтан) нь дараах чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ:

4.1.1.Хувийн хэргийг зохих журмын дагуу хөтлөх, цахим болон цаасан хувийн хэргийн бүрдүүлэлт, баяжуулалт, ашиглалт, хадгалалт, хамгаалалт, мэдээллийн бүрэн гүйцэд, үнэн зөв байдалд хяналт тавих, хариуцах;

4.1.2.Энэ журмын 3.1-д заасан албан хаагчид системийг хариуцан ажиллах эрх олгох, шилжүүлэх талаар хүсэлтийг холбогдох байгууллагад хүргүүлэх;

4.1.3.Энэ журмын 3.1-д заасан албан хаагч өөрчлөгдсөн тохиолдолд цаасан хувийн хэргийг хүлээлцүүлэхэд хяналт тавих;

4.1.4.Цахим хувийн хэрэгт тухай бүр хяналт тавьж, байгууллагын мэдээллийг баталгаажуулах, цаасан хувийн хэрэгт 2 жил тутам дотоод хяналтыг зохион байгуулах.

4.2.Энэ журмын 3.1-д заасан албан хаагч дараах чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ:

4.2.1.Төрийн албанд томилогдсон албан хаагчид цахим болон цаасан хувийн хэрэг нээж, түүнд зөвлөн тусалж, хувийн хэргийн бүрдлийг бүрэн хангуулан хүлээн авах;

4.2.2.Энэхүү журмын 2.1.1-2.1.19-д заасан бүрдлийн дагуу хувийн хэргийн бүрдүүлэлт, баяжуулалтад хяналт тавих, албан хаагчаас хувийн хэрэгт холбогдох мэдээллийн нотлох баримтыг шаардах;

4.2.3.Байгууллагын бүтэц, зохион байгуулалт өөрчлөгдөх, албан хаагч шилжих, сэлгэх, дэвших, чөлөөлөгдөх, халагдах болон бусад хөдөлгөөний өөрчлөлтийг нотлох баримтад үндэслэн ажлын 3 өдрийн дотор системд оруулах, цаасан хувийн хэрэгт холбогдох баримт бичгийг хавсаргах;

4.2.4.Цаасан хувийн хэргийг бүтцийн нэгж, албан тушаалын ангиллын дагуу албан хаагч бүрээр хавтас үүсгэн, нууцлал бүхий битүүмжлэлтэй шүүгээнд хадгалах, холбогдох хууль тогтоомжид нийцүүлэн мэдээллийн нууцлал, аюулгүй байдлыг хангах;

4.2.5.Цахим хувийн хэргийн мэдээллийн үнэн зөв, бүрэн байдлыг хариуцан улирал тутам мэдээллийг хянах, баталгаажуулах;

4.2.6.Өөр албан тушаалд томилогдсон, чөлөөлөгдсөн, хөдөлмөр эрхлэлтийн харилцаа дуусгавар болсон тохиолдолд системд хандах эрхийг дараагийн албан хаагчид хүлээлгэж өгөх.

4.3.Төрийн албан хаагч дараах чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ:

4.3.1.Хувийн хэргийн мэдээлэл, баримтын үнэн зөв, бүрэн байдлыг хариуцан системд оруулах, баталгаажуулах, мэдээллийг засах, шинэчлэх хүсэлтийг гаргах;

4.3.2.Хувийн хэргийг бүрдүүлэх, баяжуулах талаар энэ журмын 3.1-д заасан албан хаагчийн тавьсан шаардлагыг биелүүлэх;

4.3.3.Хувийн хэргийн бүрдүүлэлт, баяжуулалт, хадгалалт, хамгаалалттай танилцах, хувийн хэргээс баримт хуулбарлаж авах, нэмж оруулах, хасуулах;

4.3.4.Өөр байгууллагад шилжсэн, сэлгэн ажилласан тохиолдолд томилогдсон байгууллагад хувийн хэргийг шилжүүлэн өгсөн, хүлээж авсан эсэхэд хяналт тавих;

4.3.5.Хувийн хэрэг болон төрийн албан хаагчийн анкетад мэдээлэл дутуу, буруу бүрдүүлснээс гарах аливаа эрсдэлийг хариуцах.

Тав.Бусад асуудал

5.1.Хариуцсан этгээд хувийн хэрэгт байгаа мэдээллийг улс төр, шашны болон албаны бус зориулалтаар ашиглах, баримтыг хуулбарлах, нэмэх, солих, устгах, мэдээлэл задруулах, ажлын байрнаас авч гарах, бусдад дамжуулах, үрэгдүүлэхийг хориглоно.

5.2.Хуульд тусгайлан заасан албан тушаалтны халдашгүй байдлыг хангах зорилгоор түүний хувийн хэрэг, анкетад агуулагдаж байгаа зарим мэдээллийг ил гаргах, ашиглах хүрээг холбогдох хууль, журмын хүрээнд тухайн байгууллагын хүсэлтэд үндэслэн хязгаарлаж болно.

5.3.Энэ журмыг зөрчсөн нь холбогдох хууль тогтоомжид заасан хариуцлага ногдуулах үндэслэл болно.

нэгдүгээр хавсралт

ТӨРИЙН АЛБАН ХААГЧИЙН АНКЕТ

Маягт-1.Албан хаагчийн ерөнхий мэдээлэл

1.Үндсэн мэдээлэл

Цээж зураг
3x4 см

[illegible]

Цээж зураг
3x4 см

_____

1.8 Төрсөн: аймаг хот

сүм, дүүрэг

Аймаг, хот	Сум, дүүрэг	Баг, хороо	Хороолол, хотхон	Байр, гудамж	Тоот

_____

Аймаг, хот	Сум, дүүрэг	Баг, хороо	Хороолол, хотхон	Байр, гудамж	Тоот

Цахим шуудангийн хаяг:

Утасны дугаар 2

Цахим шуудангийн хаяг:

Утасны дугаар

_____

☐ **Харааны**

☐ Сонсголын

☐ Yes

☐ Бусад

□ Бүсэд

2.Боловсролын мэдээлэл

Д/д	Боловсролын түвшин	Элссэн он	Төгссөн он	Суралцсан улс	Сургууль	Эзэмшсэн мэргэжил	Гэрчилгээ, дипломын дугаар	Тэтгэлэгт хамрагдсан эсэх	Тэтгэлэгийн төрөл
								☐	
								☐	
								☐	
								☐	
								☐	

(Суурь, бүрэн дунд, мэргэжлийн, техникийн, дипломын дээд боловсрол, дэд бакалавр, бакалавр, магистр, докторын зэргийг он цагийн дараалал (туруулж төгссөнөөс эхлэн)-аар нөхөх ба сургууль, мэргэжлийн нэрийг бүтэн бичнэ)

Боловсролын доктор (Ph.D)-ын зэрэг хамгаалсан сэдэв:

Шинжлэх ухааны доктор (Sc.D)-ын зэрэг хамгаалсан сэдэв:

2.1Мэргэшүүлэх сургалтад хамрагдсан тухай мэдээлэл

Д/д	Сургалтын нэр	Сургалтын байгууллага	Хамрагдсан он	Хамрагдсан хугацаа	Үнэмлэх, гэрчилгээний дугаар	Тэтгэлэгт хамрагдсан эсэх	Тэтгэлийн төрөл
						☐	
						☐	
						☐	
						☐	
						☐	
						☐	
						☐	

3.Хувь хүний чадамжийн мэдээлэл

Чадамжийн түвшнийг 1-4 оноо (1-бага, 2-дунд, 3-сайн, 4-маш сайн)-оор үнэлнэ.
(Чадамжийн оношилгоонд хамрагдсан бол сүүлийн чадамжийн оношилгооны дүнгээр оруулна)

3.1.Чадамжийн хүрээ

Үнэлгээ

Суурь	1.Ёс зүй, үнэт зүйл	
	2.Монгол хэл, бичгийн мэдлэг хэрэглээ	
	3.Хууль, эрх зүйн мэдлэг, хэрэглээ	
	4.Монголын түүх, нийгэм, соёл, эдийн засгийн мэдлэг	
Хувьсах	5.Цахим чадвар	
	6.Шүүх тунгаах	
	7.Инноваци ба шинийг санаачлах	
	8.Өөрчлөлтөд дасан зохицох	
	9.Манлайлах	
	10.Удирдан зохион байгуулах	
	11.Багаар ажиллах	
	12.Гадаад хэлний мэдлэг, хэрэглээ	

3.1.2.1.Үндэсний бичгийн мэдлэг

Мэдлэг, чадвар	Сайн	Дунд	Мэдлэггүй
Унших	☐	☐	☐
Бичих	☐	☐	☐
Компьютерт шивэх	☐	☐	☐

3.1.12.1.Гадаад хэлний мэдлэг

Д/д	Гадаад хэл	Сонсож ойлгох			Ярих			Унших			Бичих		
		Анган	Дунд	Ахисан	Анган	Дунд	Ахисан	Анган	Дунд	Ахисан	Анган	Дунд	Ахисан
		☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
		☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
		☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

3.1.12.2.Гадаад хэлний түвшний шалгалтын оноо: (TOEFL, IELTS гэх мэт олон улсад хүлээн зөвшөөрөгдсөн хүчинтэй гадаад хэлний түвшин тогтоох шалгалтын мэдээлэл)

Д/д	Гадаад хэл	Шалгалтын нэр	Оноо	Шалгалт өгсөн огноо

4.Ажил эрхлэлт, ажлын туршлагын тухай мэдээлэл

Ажил эрхлэлт (ажил эрхлэлтийн мэдээллийг анх ажилд орсноос эхлэн он цагийн дарааллаар бичнэ)

Д/д	Байгууллагын нэр	Газар, нэгж, хэлтсийн нэр	Албан тушаал			Ажилд орсон		Ажлаас гарсан		Үндэслэл
			Албан тушаалын нэр	Ангилал (ТУТ, ТЗ, ТТ, ТУ) *	Төрөл (У, Г, Т) *	Огноо	Шийдвэрийн дугаар	Огноо	Шийдвэрийн дугаар	

*Ангилал – төрийн улс төр, төрийн захиргаа, төрийн тусгай, төрийн үйлчилгээ /төрийн албаны ангилал/
*Төрөл – удирдах, гүйцэтгэх, туслах /албан тушаалын төрөл/

5.Цэргийн алба хаасан эсэх тухай мэдээлэл

5.1.Цэргийн алба хаасан эсэх: ☐ Тийм ☐ Үгүй

5.2.Цэргийн үүрэгтний үнэмлэхийн дугаар:

Цэргийн алба хаасан хэлбэр:

6.Эрүүгийн хариуцлага хүлээж байсан эсэх талаар мэдээлэл

Эрүүгийн хариуцлага хүлээж байсан эсэх: ☐ Тийм ☐ Үгүй

Д/д	Шүүхийн нэр	Шүүхийн шийдвэрийн огноо, дугаар	Эрүүгийн хуульд заасан зүйл, анги	Ялын төрөл	Эхлэх огноо	Ялын хугацаа	Үндэслэл

7.Сахилгын шийтгэлийн тухай мэдээлэл

Төрийн албаны тухай хууль, Хөдөлмөрийн тухай хууль болон бусад хууль тогтоомжид заасан сүүлийн 1 жилийн хугацаанд ногдуулсан сахилгын шийтгэлийн талаар бичнэ.

Сахилгын шийтгэл хүлээсэн эсэх: ☐ Тийм ☐ Үгүй

Д/д	Байгууллагын нэр	Шийдвэрийн огноо	Шийдвэрийн дугаар	Сахилгын шийтгэлийн төрөл	Шийтгэл ногдуулах үндэслэл

8. Ёс зүйн зөрчлийн тухай мэдээлэл

Хууль тогтоомжид заасан сүүлийн 1 жилийн хугацаанд ногдуулсан ёс зүйн хариуцлагын мэдээллийг бичнэ.

Ёс зүйн зөрчил гаргасан эсэх: ☐ Тийм ☐ Үгүй

Д/д	Байгууллагын нэр	Зөрчсөн нийтлэг шаардлага	Ёс зүйн хариуцлага хүлээсэн төрөл	Хүлээсэн хариуцлага	Зөрчил гаргасан огноо

9. Шагналын тухай мэдээлэл

Д/д	Шагналын төрөл	Шагналын нэр	Шийдвэрийн нэр	Шийдвэрийн огноо	Шийдвэрийн дугаар

10. Бүтээлийн жагсаалт

Д/д	Бүтээлийн нэр	Бүтээлийн төрөл	Бүтээл гаргасан огноо	Нэмэлт мэдээлэл

(Нэмэлт мэдээлэл хэсэгт бүтээлийн тухай мэдээллийг АРА стандартын дагуу бичнэ)

Энэхүү маягаар мэдээлэл цуглуулж буй байгууллага, албан хаагч нь Хүний хувийн мэдээллийг хамгаалах тухай, Нийтийн мэдээллийн ил тод байдлын тухай хуулийн дагуу хамгаалах бөгөөд хууль бусаар ашигласан, задруулсан бол холбогдох хууль тогтоомжид заасан хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн албан хаагчийн анкетын мэдээллийн үнэн зөв байдлыг иргэн, албан хаагч өөрөө хариуцна.

Төрийн байгууллагуудын мэдээллийн санд байгаа өөрийн мэдээллийг албан хэрэгцээнд зориулан төрийн байгууллагуудын мэдээллийн систем хооронд дамжуулан ашиглахыг зөвшөөрч байна.

Анкетаа үнэн зөв бичсэн:

/Эцэг (эх)-ийн нэр/

Өөрийн нэр

Гарын үсэг

он

сар

өдөр

Маягт-2.Төрийн албаны шалгалт, нөөцийн мэдээлэл

Эцэг(эх)-ийн нэр

Өөрийн нэр:

Иргэний бүртгэлийн дугаар

1.Төрийн албаны ерөнхий болон тусгай шалгалт өгсөн тухай мэдээлэл

Төрийн албаны ерөнхий шалгалт өгч тэнцсэн эсэх:

☐ Тийм☐ Үгүй

Д/д	Шалгалт өгсөн байршил	Шалгалт өгсөн огноо	Шалгалтын оноо

Төрийн жинхэнэ албаны нөөцөд байгаа эсэх:

☐ Тийм☐ Үгүй

Д/д	Нөөцийн сангийн бүрэлдэхүүн	Нөөцөд бүртгэгдсэн үндэслэл	Нөөцөд бүртгэгсэн шийдвэрийн нэр	Шийдвэрийн огноо

Төрийн албаны тусгай шалгалт өгч тэнцсэн эсэх:

☐ Тийм☐ Үгүй

Д/д	Шалгалт өгсөн байршил	Байгууллага	Албан тушаал	Албан тушаалын төрөл	Шалгалтын оноо

2.Сэтгэцийн эрүүл мэндийн тухай мэдээлэл

Сэтгэцийн өвчин, эмгэгтэй эсэх:

☐ Тийм☐ Үгүй

Сэтгэцийн өвчин, эмгэгтэй эсэх тодорхойлолт гаргасан байгууллагын нэр

(Төрийн жинхэнэ албан тушаалд томилогдоход сэтгэцийн эрүүл мэндийн дүгнэлтийг хавсаргана)

3.Улс төрийн албан тушаалд ажилласан хугацааг төрийн захиргааны албан тушаалын зохих ангилалд ажилласан хугацаанд дүйцүүлэн тооцсон тухай мэдээлэл

Улс төрийн албан тушаал	Төрийн захиргааны албан тушаалын зохих ангилал	Төрийн албанд ажилласан хугацаа		Төрийн албаны зөвлөлийн тогтоол	
		Төрийн албанд ажилласан хугацааг тооцох	Төрийн захиргааны албан тушаалын зохих ангилалд ажилласан хугацааг дүйцүүлэн тооцох	Огноо	Дугаар

4.Төрийн албан тушаалд туршилтын хугацаагаар ажилласан байдал

Д/д	Байгууллага	Албан тушаал	Туршилтын хугацаа /6-12 сар/	Эхэлсэн хугацаа	Дууссан хугацаа

5.Төрийн албан хаагчийн тангараг өргөсөн тухай мэдээлэл

1	Тангаргийн хуудасны дугаар	
2	Байгууллагын нэр	
3	Тангараг өргөсөн огноо	

6.Албан тушаалын зэрэг дэв, цол, мэргэшлийн зэрэг

Д/д	Албан тушаалын ангилал, зэрэглэл	Зэрэг дэв, мэргэшлийн зэрэг цол	Шийдвэрийн нэр	Шийдвэрийн огноо	Шийдвэрийн дугаар	Үнэмлэхийн дугаар

7.Оршин сууж буй сууцны мэдээлэл (Албан хаагчийн нийгмийн баталгааг хангах хөтөлбөрийн хүрээнд)

Сууцны төрөл:

☐ Гэр

☐ Орон сууц

☐ Бие даасан тохилог сууц(хаус)

☐ Нийтийн байр

☐ Сууцны тусдаа байшин

☐ Бусад

Өмчлөлийн хэлбэр:

☐ Өөрийн

☐ Бусдын (түрээстэй)

☐ Бусад

☐ Түрээслээд өмчлөх

☐ Бусдын (түрээсгүй)

Орон сууцны зээлтэй эсэх:

☐ Тийм

☐ Зээлийн төрөл:

☐ Ипотекийн зээл

☐ Энгийн орон сууцны зээл

☐ Бусад зээл

☐ Үгүй

8.Нөхөх төлбөр, тэтгэмж, дэмжлэг авч байсан тухай мэдээлэл

Д/д	Нөхөх төлбөр, тэтгэмж, дэмжлэгийн нэр	Мөнгөн дүн (мян.төг)	Шийдвэрийн нэр	Шийдвэрийн огноо, дугаар	Олгосон үндэслэл

*Албан томилолтоос бусад нөхөх төлбөр хамаарна.

9.Гэр бүлийн байдал (зөвхөн гэр бүлийн бүртгэлд байгаа хүмүүсийг бичнэ)

Д/д	Таны хэн болох	Эцэг /эх/-ийн болон өөрийн нэр	Төрсөн он	Төрсөн аймаг, хот	Хөдөлмөр эрхлэлт

10.Садан төрлийн байдал (эцэг, эх, төрсөн ах, эгч, дүү, өрх тусгаарласан хүүхдийг оруулан бичнэ)

Д/д	Таны хэн болох	Эцэг /эх/-ийн болон өөрийн нэр	Төрсөн он	Төрсөн аймаг, хот	Хөдөлмөр эрхлэлт

11.Хувь хүний намтар

Өөрийн, эцэг /эх/, асран хамгаалагчийн, түүний эцэг эхийн намтар

Анкетаа үнэн зөв бичсэн:

/Эцэг (эх)-ийн нэр/

Өөрийн нэр

Гарын үсэг

_____ он _____ сар _____ өдөр

Маягт-3.Төрийн албан хаагчийн ажлын гүйцэтгэл, хөдөлгөөний мэдээлэл

Эцэг(эх)-ийн нэр

Өөрийн нэр:

Иргэний бүртгэлийн дугаар

1.Одоо ажиллаж байгаа албан тушаалын мэдээлэл

1	Нэгжийн нэр	
2	Албан тушаалын нэр	
3	Төрийн албаны ангилал	
4	Албан тушаалын төрөл	
5	Албан тушаалын ангилал	
6	Албан тушаалын зэрэглэл	
7	Албан тушаалын зэрэг дэв, цол, мэргэшил	
8	Томилогдсон огноо	

2.Албан хаагчийн ажилласан хугацаа (жилээр)

- 2.1.Нийгмийн даатгалын шимтгэл төлсөн ажилласан хугацаажил
- 2.2.Төрийн албанд ажилласан хугацаажил
- 2.3.Тухайн байгууллагад ажилласан хугацаажил
- 2.4.Тухайн албан тушаалд ажилласан хугацаажил

Ажилласан жил (албан тушаалын ангилал, төрөл)

Д/д	Үзүүлэлт	Төрийн улс төр	Төрийн захиргаа	Төрийн тусгай	Төрийн үйлчилгээ	Нийт
1	Удирдах					
2	Гүйцэтгэх					
3	Туслах					
4	Нийт					

Үүнээс төрийн захиргааны албанд ажилласан, дүйцүүлсэн, адилтгасан жил:

Д/д	Үзүүлэлт	Туслах түшмэл	Дэс түшмэл	Ахлах түшмэл	Эрхэлсэн түшмэл	Тэргүүн түшмэл
1	Удирдах					
2	Гүйцэтгэх					
3	Дүйцүүлсэн/адилтгасан					
4	Нийт					

3.Ажлын гүйцэтгэл, үр дүн, мэргэшлийн түвшингийн үнэлгээ

Д/д	Он	Ерөнхий үнэлгээ		Үнэлгээний дүнг үндэслэн гаргасан шийдвэр
		Оноо	Үнэлгээ	
1				
2				
3				

4.Төрийн албан хаагчийн чадамжийн оношилгоо (Тухайн жилийн мэдээллийг оруулна)

Чадамжийн хүрээ		Хөдлөнгийн үнэлгээ		
		....ОН	.....ОН	.....ОН
Суурь	Ёс зүй, үнэт зүйл			
	Монгол хэл, бичгийн мэдлэг хэрэглээ			
	Хууль, эрх зүйн мэдлэг, хэрэглээ			
	Монголын түүх, нийгэм, соёл, эдийн засгийн мэдлэг			
Хувьсах	Цахим чадвар			
	Шүүх тунгаах			
	Инноваци ба шинийг санаачлах			
	Өөрчлөлтөд дасан зохицох			
	Манлайлах			
	Удирдан зохион байгуулах			
	Багаар ажиллах			
	Гадаад хэлний мэдлэг, хэрэглээ			

5.Хувийн ашиг сонирхлын мэдүүлэг болон хөрөнгө орлогыг мэдүүлсэн тухай

Д/д	ХАСХОМ-ийг мэдүүлэх үндэслэл	Огноо
1	Томилогдсон, сонгогдсоноос хойш 30 хоногийн дотор гаргасан	
2	Шинэчлэн гаргасан тайлант он	
3	Хөрөнгө, орлогод орсон их хэмжээний өөрчлөлт	

Анкетаа үнэн зөв бичсэн:

/Эцэг (эх)-ийн нэр/Өөрийн нэрГарын үсэг

___ он ___ сар ___ өдөр

*Төрийн албан хаагчийн хувийн хэрэг хөтлөх
журмын хоёрдугаар хавсралт*

ТӨРИЙН АЛБАН ХААГЧИЙН АНКЕТ БӨГЛӨХ ЗААВАР

1.Ерөнхий ойлголт

1.1.Төрийн албан хаагчийн анкетыг “Анкет бөглөх заавар”-ын дагуу бүрэн гүйцэд, үнэн зөв бөглөнө.

1.2.Төрийн албан хаагчийн анкетын маягт нь дараах агуулгатай байна.

1.2.1 Маягт-1.Албан хаагчийн ерөнхий мэдээлэл

1/Үндсэн мэдээлэл

2/Боловсролын мэдээлэл

3/ Хувь хүний чадамжийн мэдээлэл

4/ Ажил эрхлэлт, ажлын туршлагын тухай мэдээлэл

5/ Цэргийн алба хаасан тухай мэдээлэл

6/ Эрүүгийн хариуцлага хүлээж байсан эсэх талаар мэдээлэл

7/ Сахилгын шийтгэлийн тухай мэдээлэл

8/ Ёс зүйн зөрчлийн тухай мэдээлэл

9/ Шагналын тухай мэдээлэл

10/ Бүтээлийн жагсаалт

1.2.2.Маягт-2.Төрийн албан хаагчийн шалгалт, нөөцийн мэдээлэл

1/Төрийн албаны ерөнхий болон тусгай шалгалт өгсөн тухай мэдээлэл

2/Сэтгэцийн эрүүл мэндийн тухай мэдээлэл

3/Улс төрийн албан тушаалд ажилласан хугацааг төрийн захиргааны албан тушаалын зохих ангилалд ажилласан хугацаанд дүйцүүлэн тооцсон мэдээлэл

4/ Төрийн албан тушаалд туршилтын хугацаагаар ажилласан эсэх

5/ Төрийн албан хаагчийн тангараг өргөсөн тухай мэдээлэл

6/ Албан тушаалын зэрэг дэв, цол, мэргэшлийн зэрэг

7/ Оршин сууж буй сууцны мэдээлэл

8/ Нөхөх төлбөр, тусламж, дэмжлэгийн тухай мэдээлэл

9/ Гэр бүлийн байдал

10/ Садан төрлийн байдал

11/ Хувь хүний намтар

1.2.3.Маягт-3.Төрийн албан хаагчийн ажлын гүйцэтгэл, хөдөлгөөний мэдээлэл

1/Одоо ажиллаж байгаа албан тушаалын мэдээлэл

2/Албан хаагчийн ажилласан хугацаа

3/Ажлын гүйцэтгэл, үр дүн, мэргэшлийн түвшингийн үнэлгээ

4/Төрийн албан хаагчийн чадамжийн оношилгоо

5/Хувийн ашиг сонирхлын мэдүүлэг болон хөрөнгө орлогыг мэдүүлсэн тухай

1.3.Төрийн албан хаагчийн анкетыг бөглөхийн өмнө маягтын асуулт бүртэй сайтар танилцаж, иргэний үнэмлэх, боловсрол, мэргэжлийн диплом, гэрчилгээ зэрэг баримт бичгийнхээ мэдээллийг анкетын асуулттай тулган нягталж, үнэн зөв оруулж, гарын үсгээр баталгаажуулна.

1.4.Анкетад байгууллага, албан тушаалын нэрийг товчлолгүй, бүтэн бичнэ.

1.5.Төрийн албан хаагчийн анкетын “Маягт-1”, “Маягт-2”, “Маягт-3” маягт дахь мэдээлэл нь төрийн албаны тоо бүртгэлийн мэдээллийн сангийн анхан шатны бүртгэл болох бөгөөд маягтыг шинэчлэх, сайжруулахад холбогдох мэргэжлийн байгууллагын саналыг авна.

2.Төрийн албан хаагчийн анкетыг бөглөх заавар

2.1.Маягт-1.Албан хаагчийн ерөнхий мэдээлэл

2.1.1.Үндсэн мэдээлэл

“Иргэний бүртгэлийн дугаар” гэж Иргэний улсын бүртгэлийн тухай хуулийн 4.1.1-ийг ойлгоно.

“Иргэний харьяалал” хэсэгт ямар улсын иргэний харьяалалтай болохыг бичнэ. Монгол Улсын харьяат бол гэрчлэх үндсэн баримт болох иргэний үнэмлэхийн хуулбарыг хавсаргана.Төрийн жинхэнэ албанаас бусад албан тушаалд ажиллаж байгаа гадаадын иргэн өөрийн үндсэн болон давхар иргэншлээ бүрэн бичиж баримт бичгийг хувийн хэрэгт хавсаргана.

“Ургийн овог” хэсэгт иргэний үнэмлэхэд бүртгэлтэй ургийн овгийг бичнэ.

“Эцэг(эх)-ийн нэр” хэсэгт иргэний үнэмлэхэд бүртгэлтэй албан ёсоор овоглодог хүний нэрийг,

“Өөрийн нэр” хэсэгт нэрээ тус тус бичнэ.

“Хүйс” хэсэгт эрэгтэй, эмэгтэй аль болохыг ☐ хэсэгт тэмдэглэнэ.

“Төрсөн он, сар, өдөр” хэсэгт өөрийн төрсөн он, сар, өдрийг регистрийн дугаарт бичигдсэн огноогоор бичнэ.

“Үндэс, угсаа” хэсэгт халх, буриад, дөрвөд, казах гэх мэтээр өөрийн үндэс угсааг бичнэ.

“Төрсөн аймаг, хот, сум, дүүрэг” хэсэгт өөрийн төрсөн аймаг, хот, сум, дүүрэг, төрсөн газрын нэрийг бичнэ.

“Байнгын, түр оршин суугаа хаяг” хэсэгт байнгын, эсвэл

түр оршин суугаа хаягийг бичнэ. Хаягт аймаг, нийслэл, сум, дүүрэг, баг, хороо, хорооллын нэр, гудамж, байр, орц, хаалганы дугаарыг товчлохгүй, бүтэн бичнэ.

“Холбоо барих” хэсэгт өөрийн идэвхтэй ашиглаж буй гар утасны дугаар, хувийн цахим шуудангийн хаягийг бүрэн бичнэ.

“Зайлшгүй шаардлага гарсан үед харилцах хүн” хэсэгт зайлшгүй шаардлага гарсан үед холбогдох ойр дотны хүнийг таны хувьд хэн болох, нэр, утасны дугаарыг бичнэ.

“Хөгжлийн бэрхшээлтэй эсэх” хэсэгт хөгжлийн бэрхшээлтэй эсэх талаар ☐ хэсэгт тэмдэглэх ба хөгжлийн бэрхшээлийн хэлбэрийг ☐ хэсэгт тэмдэглэнэ.

“Хөгжлийн бэрхшээлтэй” гэж Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийн тухай хуулийн 4.1.1-ийг ойлгоно.

“Гэрлэлтийн байдал” хэсэгт өөрийн гэрлээгүй, гэрлэсэн, бусад байдлыг ☐ хэсэгт тэмдэглэнэ.

2.1.2.Боловсролын мэдээлэл

“Боловсролын мэдээлэл” хэсэгт суурь боловсролоос дээш бүх түвшний боловсролын мэдээллийг хүснэгтэд оруулна (суурь боловсролын гэрчилгээ, бүрэн дунд боловсролын үнэмлэх, мэргэжлийн болон техникийн боловсролын үнэмлэх, дипломын дээд боловсрол, дэд бакалавр, бакалавр, магистр, докторын дипломын мэдээлэл).

“Боловсролын түвшин” гэдэгт Боловсролын ерөнхий хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1.3-т заасныг доктор, магистр, бакалавр, дипломын болон дэд бакалавр, техникийн боловсрол, мэргэжлийн боловсрол, бүрэн дунд, суурь, бага, боловсролгүй гэж нарийвчлан ангилсныг ойлгоно. Ерөнхий боловсролыг Боловсролын ерөнхий хуулийн 3.1.1-ийн дагуу суурь, бүрэн дунд түвшнээр нь мэдээллийг оруулж, гэрчилгээ, диплом зэрэг нотлох баримт бичгийг хувийн хэрэгт хавсаргана.

- Боловсролгүй гэж ЕБС-ийн 3 дугаар ангийг 1975-1996 онуудад, 4 дүгээр ангийг 1975 он хүртэл болон 1997-2004 онуудад, 5 дугаар ангийг 2005 оноос хойш төгсөөгүйг;

- Бага боловсрол гэж ЕБС-ийн 3 дугаар ангийг 1975-1996 онуудад, 4 дүгээр ангийг 1975 он хүртэл болон 1997-2004 онуудад, 5 дугаар ангийг 2005 оноос хойш төгссөн, мөн албан бус боловсролын дүйцсэн хөтөлбөрийн сургалтад хамрагдаж төгссөнийг;

- Суурь боловсрол гэж ЕБС-ийн 7 дугаар ангийг 1975 он хүртэл, 8 дугаар ангийг 1975-2004 онуудад, 9 дүгээр ангийг 2005 оноос хойш өдөр, орой, эчнээгээр төгссөн, суурь боловсролын дүйцсэн хөтөлбөрийн сургалтад хамрагдаж төгссөн ба суурь боловсролын гэрчилгээтэй байхыг тус тус ойлгоно.

“Боловсролын болон шинжлэх ухааны докторын зэрэг

хамгаалсан сэдэв” хэсэгт докторын зэрэг хамгаалсан сэдвийг бүтэн бичнэ.

“Мэргэшүүлэх сургалтад хамрагдсан тухай мэдээлэл” хэсэгт мэргэжлийн болон бусад чиглэлээр хамрагдсан үнэмлэх, сертификаттай сургалтын тухай мэдээллийг оруулна. Богино хугацааны сургалт гэж 3 сараас доош, дунд хугацааны сургалт гэж 3-6 сар, урт хугацааны сургалт гэж 6 сараас дээш хугацааны сургалтыг тус тус ойлгоно.

Богино болон дунд хугацааны, мэргэшүүлэх багц сургалт, арга зүйн, гадаад, дотоодын богино хугацааны сургалт, семинарт хамрагдсан гэрчилгээ, үнэмлэх, сертификатын хуулбарыг хувийн хэрэгт хавсаргана.

Тэтгэлэгт хамрагдсан гэдэгт суралцах хугацааны туршид бүрэн тэтгэлэг авсныг ойлгоно /кредитийн, семестрийн зэрэг хэсэгчилсэн тэтгэлгийг оруулахгүй/. Боловсролын баримт бичгийг боловсролын салбарын мэдээллийн системд бүртгүүлсэн байна /гадаад улсад төгссөн бол хамаарахгүй/.

Тэтгэлгийн төрөл хэсэгт

- Гадаад орны ЗГ-ын тэтгэлэгт хөтөлбөрөөр
- МУ-ын ЗГ-ын тэтгэлэгт хөтөлбөрөөр
- Өөрийн ажиллаж буй байгууллагатай байгуулсан гэрээний дагуу
- Олон улсын байгууллагын болон гадаадын сургуулийн тэтгэлэгт хөтөлбөрөөр
- Бусад тэтгэлэгт хөтөлбөрөөр зэргээс аль тохирохыг бичнэ.

Хувийн хэрэгт: Боловсролын баримт бичгийн хуулбарыг хавсаргана.

2.1.3.Хувь хүний чадамжийн мэдээлэл

Хувь хүн өөрийн чадамжийн хүрээний түвшнийг 1-4 оноо (1-бага, 2-дунд, 3-сайн, 4-маш сайн)-оор тус бүрээр үнэн зөв үнэлж тэмдэглэнэ.

“Үндэсний бичгийн мэдлэг” болон “гадаад хэлний мэдлэг” хэсэгт өөрийн чадварын аль тохирохыг тэмдэглэнэ.

“Гадаад хэлний түвшний шалгалтын оноо” хэсэгт TOEFL, IELTS гэх мэт олон улсад хүлээн зөвшөөрөгдсөн гадаад хэлний түвшин тогтоох шалгалтын өгч байсан бол хүчинтэй байгаа шалгалтын мэдээллийг бичнэ.

2.1.4.Ажил эрхлэлт, ажлын туршлагын тухай мэдээлэл

Энэ хэсэгт өөрийн орон тооны үндсэн албан тушаал эрхэлж байсан ажил эрхлэлтийн мэдээллийг хүснэгтийн дагуу он цагийн дарааллаар, байгууллага, албан тушаалын нэрийг товчлохгүйгээр

бичнэ. Үндэслэл хэсэгт ажлаас чөлөөлсөн, халсан, шилжүүлсэн, сэлгэн ажилласан шийдвэрт заасан гол үндэслэлийг хуулийн заалтаар бичнэ. Жишээ нь: ТАтХ-ийн 46.1.1, ХтХ-ийн 79.1 гэх мэт /Тухайн салбарын ажил эрхлэлттэй холбоогүй хууль тогтоомжийн заалтыг оруулахгүй/.

Хувийн хэрэгт: Төрийн албан хаагчийг албан тушаалд томилсон, сэлгэн болон шилжүүлсэн, түр орлон ажиллуулсан, чөлөөлсөн, халсан зэрэг ажил эрхлэлтийн тухай эрх бүхий байгууллага, албан тушаалтны тушаал, шийдвэрийн хуулбарыг хувийн хэрэгт он цагийн дарааллаар хавсаргана.

2.1.5.Цэргийн алба хаасан эсэх тухай мэдээлэл

"Цэргийн алба хаасан эсэх" тухай мэдээллийг тохирох ☐ хэсэгт тэмдэглэнэ.

Цэргийн алба хаасан бол цэргийн үүрэгтний үнэмлэхийн дугаар, цэргийн алба хаасан байдлыг бичнэ. Цэргийн алба хаасан байдал гэдэгт цэргийн жинхэнэ алба, оюутан цэрэг /цэргийн үүрэгтэн/, цэргийн дүйцүүлэх албыг хаасан гэх мэт цэргийн алба хаасан хэлбэрийг тодорхой бичиж, цэргийн үүрэгтний үнэмлэхийн хуулбарыг хавсаргана.

Эрүүл мэндийн шалтгаанаар цэргийн алба хаах боломжгүй бол тайлбар хэсэгт энэ талаар эрх бүхий байгууллагын шийдвэрийн дугаар, огноог бичнэ.

2.1.6.Эрүүгийн хариуцлага хүлээж байсан эсэх тухай мэдээлэл

Эрүүгийн хуульд заасны дагуу эрүүгийн хариуцлага хүлээж байсан эсэх талаар ☐ хэсэгт тэмдэглэх ба "Тийм" бол хүснэгтийн дагуу холбогдох мэдээллийг бөглөнө. Ялын төрөл гэж Эрүүгийн хуулийн 5.2 дугаар зүйлд заасан төрлийг ойлгоно.

Хувийн хэрэгт: Тодорхойлолтыг хавсаргана.

2.1.7.Сахилгын шийтгэлийн тухай мэдээлэл

Төрийн албаны тухай хууль, Хөдөлмөрийн тухай хууль, холбогдох бусад хуульд заасны дагуу сүүлийн 1 жилийн хугацаанд сахилгын шийтгэл хүлээсэн эсэх талаар ☐ хэсэгт тэмдэглэх ба "Тийм" бол мэдээллийг хүснэгтийн дагуу бөглөнө. Сахилгын шийтгэлтэй холбоотой тушаал шийдвэр, өргөдөл, албан хаагчийн тайлбар зэргийн хуулбарыг хувийн хэрэгт хавсаргана.

2.1.8.Ёс зүйн зөрчлийн тухай мэдээлэл

Төрийн албан хаагчийн ёс зүйн тухай хуулийн дагуу сүүлийн 1 жилийн хугацаанд зөрчил гаргасан эсэх талаар ☐ хэсэгт тэмдэглэх ба "Тийм" бол хүснэгтийн дагуу холбогдох мэдээллийг бөглөнө. Ёс зүйн зөрчилтэй холбоотой тушаал шийдвэр, өргөдөл, албан хаагчийн тайлбар зэргийн хуулбарыг хувийн хэрэгт хавсаргана.

2.1.9.Шагналын тухай мэдээлэл

Байгууллагын шагнал, Засгийн газрын салбарын тэргүүний ажилтан, жуух бичиг, Монгол Улсын цол, одон, медалийн тухай мэдээллийг хүснэгтийн дагуу бөглөж бичнэ. Төрийн албан хаагчид төрийн дээд одон, медаль, цол, тэмдэг, байгууллагын болон салбарын шагнал, урамшуулал олгосон тухай тушаал, шийдвэр, шагналын холбогдох баримт бичгийн хуулбарыг хувийн хэрэгт хавсаргана.

2.1.10.Бүтээлийн жагсаалт

Төрийн албан хаагч өөрийн туурвиж нийтлүүлсэн ном, зохиол, судалгаа шинжилгээний өгүүлэл, зохих журмын дагуу баталгаажсан шинэ бүтээл, оновчтой санал зэргийг оруулна. Бүтээлийн жагсаалтыг туурвисан он, цагийн дарааллаар жагсааж бичнэ. Нэмэлт мэдээлэл хэсэгт бүтээлийн тухай мэдээллийг АРА стандартын дагуу бичнэ.

2.2.Маягт-2.Төрийн албан хаагчийн шалгалт, нөөцийн мэдээлэл

2.2.1.Төрийн албаны ерөнхий болон тусгай шалгалт өгсөн тухай мэдээлэл

“Төрийн албаны ерөнхий шалгалт өгч тэнцсэн эсэх” талаар ☐ хэсэгт тэмдэглэнэ.Тэнцсэн бол хүснэгтийн дагуу холбогдох мэдээллийг оруулна.

“Төрийн жинхэнэ албаны нөөцөд байгаа эсэх” хэсэгт тохирох мэдээллийн өмнөх ☐ хэсэгт тэмдэглэнэ.Төрийн жинхэнэ албаны нөөц гэдэгт Төрийн албаны зөвлөлийн 2024 оны 498 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Төрийн жинхэнэ албаны нөөц бүрдүүлэх журам”-ын 2.1.1-2.1.7 дахь заалтад заасныг ойлгоно. Нөөцөд байгаа бол хүснэгтийн дагуу холбогдох мэдээллийг бөглөнө. Нөөцөд бүртгэгдсэн үндэслэл хэсэгт нөөцөд бүртгэгдсэн шийдвэрт заасан гол үндэслэлийг хуулийн заалтаар бичнэ. Жишээ нь: ТАТХ-ийн 33.8, ТАТХ-ийн 46.1.1-46.1.4 гэх мэт. Нөөцөд бүртгэсэн шийдвэрийн нэр, огноо дугаар хэсэгт дараах байдлаар бичнэ.ТАЗ-ийн тогтоол ... оны ... дугаар; ... байгууллагын даргын тушаал, ... оны ... дугаар гэх мэт./ Төрийн жинхэнэ албаны нөөц бүрдүүлэх журамд заасан төрийн өндөр албан тушаалтны зэрэг зиндаа, түүнтэй адилтгах төрийн албан тушаалтны зэрэглэлд хамаарах албан тушаал эрхэлж байсан удирдах албан тушаалтны нөөцөд энэ хүснэгтийн Нөөцөд бүртгэсэн шийдвэрийн нэр, огноо дугаар хэсэгт хамааралгүй/.

“Төрийн албаны тусгай шалгалт өгч тэнцсэн эсэх” талаар ☐ хэсэгт тэмдэглэнэ. Энэ хэсэгт хамгийн сүүлд өгч тэнцсэн тусгай шалгалтын тухай мэдээллийг хүснэгтийн дагуу бөглөж бичнэ. Мэдээллийг байгууллагын энэ журмын 3.1-д заасан ажилтан баталгаажуулна.

Хувийн хэрэгт: Төрийн албаны ерөнхий болон тусгай шалгалт өгсөн бол тухайн шалгалтын дүнгийн хуудас, нэр дэвшүүлсэн тухай тогтоолын хуулбар, лавлагаа, тодорхойлолтыг албан хаагчийн хувийн хэрэгт хавсаргана.

2.2.2.Сэтгэцийн эрүүл мэндийн тухай мэдээлэл

Сэтгэцийн эмгэгтэй эсэх талаар ☐ хэсэгт тэмдэглэх ба сэтгэцийн өвчин, эмгэгтэй эсэх талаар тодорхойлолт гаргасан байгууллагын нэрийг бичнэ. Тодорхойлолтыг хувийн хэрэгт хавсаргана.

2.2.3.Улс төрийн албан тушаалд ажилласан хугацааг төрийн захиргааны албан тушаалын зохих ангилалд ажилласан хугацаанд дүйцүүлэн тооцсон тухай мэдээлэл

Монгол Улсын Засгийн газрын 2023 оны 9 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Төрийн улс төрийн албан тушаалд ажилласан хугацааг төрийн захиргааны албан тушаалын зохих ангилалд ажилласан хугацаанд дүйцүүлэн тооцох журам”-ын дагуу дүйцүүлсэн мэдээллийг оруулна. Холбогдох баримт бичгийг хувийн хэрэгт хавсаргана.

2.2.4.Төрийн албан тушаалд туршилтын хугацаагаар ажилласан байдал

Төрийн албаны зөвлөлийн 2024 оны 402 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Төрийн албан тушаалд туршилтын хугацаа хэрэглэх болзол журам батлах тухай”-ын дагуу үйл ажиллагааны үр дүнг бүртгэнэ.

2.2.5.Төрийн албан хаагчийн тангараг өргөсөн тухай мэдээлэл

Ерөнхийлөгчийн 2024 оны 84 дугаар зарлигаар батлагдсан “Төрийн жинхэнэ албан хаагчийн тангараг өргөх ёслолын журам батлах тухай”-ын дагуу үйл ажиллагааны үр дүнг бүртгэнэ. Тангаргийн хуудсыг хувийн хэрэгт хавсаргана.

2.2.6.Албан тушаалын зэрэг дэв, цол, мэргэшлийн зэрэг

Эрх бүхий байгууллага, албан тушаалтны шийдвэрээр олгосон төрийн захиргааны тэргүүн зэргийн тэргүүн түшмэл, дэд зэргийн эрхэлсэн түшмэл, төрийн тусгай албан хаагчийн хувьд хууль цаазын итгэмжит зөвлөх, тэргүүлэх аудитор, төрийн үйлчилгээний албан тушаалтны хувьд ахлах багш, дэд профессор, профессор, академич, тэргүүлэх зэргийн эмч, зөвлөх инженер гэх мэтээр зэрэг дэв, цэргийн болон дипломат цол олгосон тухай мэдээллийг хүснэгтийн дагуу бөглөж бичнэ.

Цэргийн цолтой бол тухайн цолны нэр, олгосон шийдвэр, холбогдох бусад мэдээллийг хүснэгтийн дагуу бөглөж бичнэ.

2.2.7.Албан хаагчийн оршин сууж буй сууцны мэдээлэл

Оршин сууж буй сууцны мэдээлэл хэсэгт өөрийн оршин сууж буй сууцны талаар тохирох мэдээллийн өмнөх ☐ хэсэгт тэмдэглэнэ.

Сууцны төрлийг дараах байдлаар ойлгоно.

Гэр гэж бүх төрлийн монгол гэр болон цаатны урцыг хамааруулж;

Орон сууц гэж бүхэлдээ буюу ихэнх хэсэг нь сууцны зориулалтай, бүртгэл хийх үед бүхлээрээ хүн амьдрахаас өөр зорилгоор ашиглагдаагүй байгаа суурин барилгын доторх сууцыг;

Бие даасан тохилог сууц (хаус) гэж нэг өрх амьдрах зориулалтай, төвлөрсөн инженерийн шугам сүлжээний системд холбогдсон эсвэл инженерийн шугам сүлжээний системийн холболт болон оролт нь бие даасан, дулаан, агааржуулалтын систем, усан хангамж, бохирын шугам, цахилгаан хангамж ба холбооны шугам сүлжээтэй, дотроо боловсон бие засах газартай (ус татдаг) сууцыг;

Сууцны тусдаа байшин гэж ихэвчлэн гэр хорооллын хашаанд нэг ба түүнээс олон өрөөтэй, дэд бүтцийн (гал тогоо, онгоц, шүршүүр, халаалтын систем, усан хангамж, дотроо бие засах газар зэрэг) хангамжууд бүхэлдээ болон аль нэг нь байхгүй сууцыг;

Нийтийн байр гэж иргэд бөөнөөрөө буюу хэсэг бүлгээрээ амьдран суудаг, олон өрөөтэй, бүртгэх үед хүн амьдарч байгаа сууцыг;

Бусад сууц гэж анхнаасаа хүн амьдрах зориулалтаар бариагүй эсвэл хүн амьдрахад зориулан өөрчлөн засаж тохижуулсан сууцыг тус тус ойлгоно.

2.2.8.Нөхөх төлбөр, тусламж, дэмжлэгийн тухай мэдээлэл

Төрийн албаны тухай хууль болон Хөдөлмөрийн хуульд зааснаар төрийн албан хаагчид олгосон нөхөх төлбөр, тусламж, дэмжлэгийн мэдээллийг хүснэгтийн дагуу бөглөж бичнэ. /Жишээ нь: Төрийн албаны тухай хуулийн 59 дүгээр зүйлийн 59.1.4-59.1.8 дахь заалт, 60 дугаар зүйлийн 60.1, 60.2, 61.1.5, 61.1.7, 61.1.8 заалт гэх мэт/. Нөхөх төлбөрт албан томилолтоос бусад нөхөх төлбөр хамаарна. Мөнгөн тусламж, дэмжлэгээс бусад хэлбэрээр нөхөх төлбөр, тусламж, дэмжлэг үзүүлсэн бол үнийг мөнгөн дүнд шилжүүлж тооцно.

2.2.9.“Гэр бүлийн байдал” хэсэгт зөвхөн гэр бүлийн өрхийн бүртгэлд буй нэг өрхөд байнга оршин суудаг хүмүүсийн мэдээллийг хүснэгтийн дагуу бөглөнө.

2.2.10.“Садан төрлийн байдал” хэсэгт эцэг, эх, ах, эгч, дүү, өрх тусгаарласан хүүхэд зэрэг гэр бүлийн бүртгэлд ороогүй хүмүүсийн мэдээллийг хүснэгтийн дагуу бөглөнө.

2.2.11.“Хувь хүний намтар”-ын бүрдэлд өөрийн болон эцэг /эх/, асран хамгаалагчийн, түүний эцэг /эх/-ийн намтар багтана.

Эцэг /эх/, асран хамгаалагч болон түүний эцэг /эх/-ийн намтарт нэр, үндэс угсаа, төрсөн аймаг, хот, сум, дүүрэг, он, сар, өдөр, боловсрол, мэргэжил, ажил эрхлэлт, гавьяа шагнал, бүтээл туурвил,

ял шийтгэлийн талаар бичнэ.

Өөрийн намтарт төрсөн аймаг, хот, сум, дүүрэг, баг, хороо, газар, он, сар, өдөр, үндэс угсаа, хаана, ямар сургуульд суралцаж, ямар мэргэжил, боловсрол эзэмшсэн, ямар сэдвээр боловсролын болон эрдмийн зэрэг хамгаалсан, хаана, ямар ажил хөдөлмөр эрхэлсэн, одоо ямар ажил эрхэлж байгаа, хэзээ, ямар шагнал хүртсэн, эрүүгийн хуульд заасан авлига, албан тушаалын гэмт хэрэг үйлдэж, шүүхээр ял шийтгүүлж байсан эсэх талаар бичнэ. Өөрийн авьяас чадвар, тусгай бэлтгэл, гадаад хэл, компьютер, монгол хэл, бичгийн чадвар, цаашид хөгжүүлэх хэрэгцээ, сонирхлоо тодорхойлон бичиж болно.

2.3.Маягт-3.Төрийн албан хаагчийн ажлын гүйцэтгэл, хөдөлгөөний мэдээлэл

Маягт-3-ийн 2.3.2-оос 2.3.5 хэсгүүдийг жил бүр шинэчлэх бөгөөд тухайн жилд орсон албан хаагчийн хөдөлгөөний мэдээлэл маягт-1-ийн ажил эрхлэлт хэсэгт мөн шинэчлэгдэнэ.

2.3.1.Одоо ажиллаж байгаа албан тушаалын мэдээлэл гэдэгт тухайн албан хаагч ямар ангилал, зэргийн албан тушаалд ажиллаж байгаа мэдээлэл системээс гарна. Энэхүү мэдээлэл нь «Маягт-1-ийн 4.Ажил эрхлэлт, ажлын туршлагын тухай мэдээлэл»-ээс системээр тооцон гаргана.

Хувийн хэрэгт: Томилох эрх бүхий этгээдийн баталсан албан тушаалын тодорхойлолтыг хавсаргана.Албан тушаалын тодорхойлолтыг шинээр томилогдож буй албан хаагчид заавал танилцуулж, тэмдэглэл хөтөлнө.Төрийн албан хаагчтай байгуулсан хүчин төгөлдөр хөдөлмөрийн гэрээ /Хөдөлмөрийн тухай хуульд зааснаар ажил олгогчтой байгуулсан бусад хөдөлмөрийн гэрээ/-г хувийн хэрэгт хавсаргана.

2.3.2.Албан хаагчийн ажилласан хугацаа - «Маягт-1-ийн 4.Ажил эрхлэлт, ажлын туршлагын тухай мэдээлэл»-ээс системээр тооцон гаргана.

2.3.3.Ажлын гүйцэтгэл, үр дүн, чадамжийн түвшингийн үнэлгээ - Албан хаагчийн гүйцэтгэлийн үнэлгээг энэ журмын 3.1-д заасан албан хаагч оруулна.

Хувийн хэрэгт: Төрийн жинхэнэ албан хаагчийн ажлын гүйцэтгэл, үр дүн, чадамжийн түвшинг үнэлсэн үнэлгээний хуудас, гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө, тайлан болон төрийн албаны бусад ангиллын албан хаагчийн үйл ажиллагааны тайлан, үнэлсэн үнэлгээний хуудсыг хавсаргана.

2.3.4.Төрийн албан хаагчийн чадамжийн хүрээ - Хөндлөнгийн үнэлгээний үр дүнг оруулна.

2.3.5.Хувийн ашиг сонирхлын мэдүүлэг болон хөрөнгө орлогыг

мэдүүлсэн тухай

Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн дагуу Хувийн ашиг сонирхлын болон хөрөнгө, орлогын мэдүүлэг гаргасан тухай мэдээллийг оруулна. Он, сар, өдөр хэсэгт мэдүүлэг баталгаажуулан илгээсэн хугацааг бичнэ.

Хувийн хэрэгт: Хувийн ашиг сонирхлын урьдчилсан мэдүүлэг /ХАСУМ/ мэдүүлсэн болон Хувийн ашиг сонирхол болон хөрөнгө орлогын мэдүүлэг /ХАСХОМ/ мэдүүлсэн баталгааны маягтыг хавсаргана.

Төрийн албан хаагчийн албан тушаалд томилогдоход мэдүүлсэн болон жил бүр шинэчлэн мэдүүлсэн хувийн ашиг сонирхлын урьдчилсан мэдүүлэг /ХАСУМ/, хувийн ашиг сонирхол болон хөрөнгө орлогын мэдүүлэг /ХАСХОМ/-ийн баталгааны маягтыг хувийн хэрэгт хавсаргах ба баталгааны маягтыг мэдүүлэг гаргасан албан хаагч болон байгууллагын эрх бүхий албан тушаалтан /ЭБАТ/ гарын үсэг зурж баталгаажуулсан байна.

Төрийн албан хаагчийн хувийн хэрэг хөтлөх журмын гуравдугаар хавсралт

“Төрийн албан хаагчийн хувийн хэргийг хүлээлгэн өгсөн тухай” маягт

Д/д	Албан хаагчийн нэр	Албан тушаал	Хувийн хэргийн хуудасны тоо	Хүлээн авсан	
				Гарын үсэг	Он, сар, өдөр

Бүртгэл хөтөлсөн:
Албан тушаал .....
Албан хаагчийн нэр /...../

Төрийн албан хаагчийн хувийн хэрэг хөтлөх журмын дөрөвдүгээр
хавсралт

“Төрийн албан хаагчийн хувийн хэргийг архивд шилжүүлсэн
тухай” маягт

Д/д	Албан хаагчийн нэр	Нэгжийн нэр	Албан тушаал	Хувийн хэргийн хуудасны тоо

Хүлээлгэн өгсөн:

Албан хаагч ..... /...../

Албан тушаал .....

Хүлээн авсан:

Архивч ..... /...../

ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ ЗОХИЦУУЛАХ ХОРООНЫ ТОГТООЛ

2025 оны 12 дугаар
сарын 25-ны өдөр

Дугаар 703

Улаанбаатар
хот

ТАРИФТ ХӨНГӨЛӨЛТ ҮЗҮҮЛЭХ ТУХАЙ

Эрчим хүчний тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 9.1.4 дэх заалт, 9.2 дахь хэсэг, Агаарын тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1.3 дахь заалт, Захиргааны ерөнхий хуулийн 67 дугаар зүйлийн 67.2 дахь хэсэг, Засгийн газрын 2017 оны 199 дүгээр тогтоолоор баталсан “Гэр хорооллын өрхөд цахилгаан эрчим хүчний тарифын хөнгөлөлт үзүүлэх журам”-ын 2.1, 2.2, 2.3, 2.4 дэх заалтыг тус тус үндэслэн Эрчим хүчний зохицуулах хорооноос ТОГТООХ нь:

1. Агаарын бохирдлыг бууруулах зорилгоор Нийслэлийн болон аймгийн төв, арван мянгаас дээш хүн амтай сум, суурин газрын гэр хорооллын цагийн ялгаварт тарифт тоолууртай өрхийн хэрэглэсэн цахилгааны тарифыг бууруулж дараах хөнгөлөлтийг үзүүлэхийг цахилгаан түгээх, цахилгаанаар зохицуулалттай хангах тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчдэд үүрэг болгосугай. Үүнд:

1.1. 220 В-ын хүчдэлийн түвшинд холбогдсон өрхийн нэг сарын хугацаанд оройны 21.00 цагаас өглөөний 09.00 цагийн хооронд хэрэглэсэн 1500 кВт.цаг хүртэлх цахилгааны тарифыг 100 хувиар,

1.2. 380 В-ын хүчдэлийн түвшинд холбогдсон өрхийн нэг сарын хугацаанд оройны 21.00 цагаас өглөөний 09.00 цагийн хооронд хэрэглэсэн 3000 кВт.цаг хүртэлх цахилгааны тарифыг 100 хувиар,

1.3. Энэ тогтоолын 1.1, 1.2-т заасан хэмжээнээс илүү хэрэглэсэн цахилгааны тарифыг 50 хувиар.

2. Цахилгаан шугам, сүлжээний тоног төхөөрөмжийн найдвартай, аюулгүй ажиллагааг хангах, гэр хорооллын өрхөд цахилгааны ашиглалтын аюулгүй байдалтай холбоотой сэрэмжлүүлэг, зөвлөмж өгөх ажлыг шуурхай зохион байгуулж ажиллахыг цахилгаан түгээх, цахилгаанаар зохицуулалттай хангах тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчдэд үүрэг болгосугай.

3. Энэ тарифын хөнгөлөлтийг 2026 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн 2026 оны 03 дугаар сарын 31-ний өдрийг дуустал хугацаанд мөрдөж ажиллахыг цахилгаан түгээх, цахилгаанаар зохицуулалттай хангах тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчдэд үүрэг болгосугай.

4.Энэ тогтоолыг гарсантай холбогдуулан Эрчим хүчний зохицуулах хорооны 2024 оны “Тарифт хөнгөлөлт үзүүлэх тухай” 749 дүгээр тогтоол, 2025 оны “Тогтоолд өөрчлөлт оруулах тухай” 42 дугаар тогтоолыг тус тус хүчингүй болгосугай.

5.Энэ тогтоолын биелэлтэд хяналт тавьж ажиллахыг Ажлын алба (Б.Болор-Эрдэнэ)-нд даалгасугай.

ДАРГА

Э.ТҮВШИНЧУЛУУН

ЗОХИЦУУЛАГЧ

П.ТОВУУДОРЖ

ЗОХИЦУУЛАГЧ

Л.ДАШМЯГМАРЖАВ

ЗОХИЦУУЛАГЧ

Д.ЦОГОО

ЗОХИЦУУЛАГЧ

Б.ЭНХЖАРГАЛ

ЦАГДААГИЙН ЕРӨНХИЙ ГАЗРЫН ДАРГЫН ТУШААЛ

2025 оны 11 дүгээр
сарын 20-ны өдөр

Дугаар А/413

Улаанбаатар
хот

ДҮРЭМД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

Цагдаагийн албаны тухай хуулийн 63 дугаар зүйлийн 63.4 дэх хэсэгт заасныг үндэслэн ТУШААХ нь:

1.Цагдаагийн ерөнхий газрын даргын 2017 оны А/122 дугаар тушаалын хавсралтаар баталсан “Олон нийтийн цагдаагийн дүрэм, түүнд тавигдах шаардлага, гэрээний загвар”-ын Олон нийтийн цагдаагийн дүрмийн 1.5, 3.4, 5.2 дахь хэсгийн “Нутаг дэвсгэр” гэсний өмнө “Алба, нэгж,” гэж, 2.3 дахь хэсгийн “хэрэгслийг” гэсний дараа “алба, нэгж,” гэж, 4.5, 9.7 дахь хэсгийн “тухайн” гэсний дараа “алба, нэгж,” гэж, 2.6 дахь хэсгийн “гүйцэтгэхдээ” гэсний дараа “алба, нэгж,” гэж, 3.2 дахь хэсгийн “заасны дагуу” гэсний дараа “алба, нэгж,” гэж, 3.3 дахь хэсгийн “үндэслэн” гэсний дараа “алба, нэгж, нутаг дэвсгэр хариуцсан цагдаагийн байгууллагаас” гэж, 5.1 дэх хэсгийн “хангах” гэсний дараа “алба болон Тээврийн цагдаагийн” гэж, 5.4 дэх хэсгийн “оруулж,” гэсний дараа “алба, нэгж,” гэж, 9.2 дахь хэсгийн “алба,” гэсний дараа “Тээврийн цагдаагийн алба,” гэж, 9.5 дахь хэсгийн “судалгааг” гэсний дараа “алба, нэгж,” гэж, 9.6 дахь хэсгийн “асуудлыг” гэсний дараа “алба, нэгж,” гэж тус тус нэмсүгэй.

2.Мөн дүрмийн “Олон нийтийн цагдаатай байгуулах хөдөлмөрийн гэрээний загвар”-ын 1.1 дэх хэсгийн “талаас” гэсний дараа “алба, нэгж,” гэж, 2.1, 3.1, 4.1, 5.2, 6.1, 7.3 дахь хэсэг, 4.2.5, 4.2.6, 6.1.6 дахь заалтын “Нутаг дэвсгэр” гэсний өмнө “алба, нэгж,” гэж тус тус нэмсүгэй.

3.Мөн дүрмийн 2 дугаар зүйлийн 2.1, 2.10 дахь хэсгийг дор дурдсанаар тус тус өөрчлөн найруулсугай.

1/“Хоёрдугаар зүйл.Олон нийтийн цагдаагийн үйл ажиллагааны чиглэл

2.1.Алба, нэгж, нутаг дэвсгэр хариуцсан цагдаагийн байгууллага, эрүүгийн болон хэв журам, замын хөдөлгөөний нөхцөл байдал, хүн ам, тээврийн хэрэгслийн нягтрал, газар зүйн байршил, зам харилцааны нөхцөлд тулгуурлан олон нийтийн цагдааг Цагдаагийн албаны тухай хуульд заасан үндэслэл журмын дагуу ажиллуулна.

2.10.Олон нийтийн цагдааг нутаг дэвсгэрийн онцлог, эрүүгийн болон хэв журам, замын хөдөлгөөний нөхцөл байдал, хүн ам, тээврийн хэрэгслийн нягтрал, газар зүйн байршил, зам харилцааны нөхцөлд тулгуурлан ажлын ачааллыг харгалзан хуульд зааснаас бусад чиглэлээр цагдаагийн байгууллагын үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлэх чиглэлээр ажиллуулж болно.”.

4.Мөн дүрмийн “Олон нийтийн цагдаатай байгуулах хөдөлмөрийн гэрээний загвар”-ын 6.1 дэх хэсгийн 6.1.1 дэх заалтыг дор дурдсанаар өөрчилсүгэй.

1/“6.1 дэх хэсэг:

6.1.1.олон нийтийн цагдаагийн өдөр тутмын үйл ажиллагаанд тухайн алба, нэгж, нутаг дэвсгэр хариуцсан байгууллагын Нийтийн хэв журам хамгаалах, олон нийтийн аюулгүй байдлыг хангах, Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангах нэгжийн дарга, хариуцсан ахлах байцаагч, ахлах зохицуулагч, хэсгийн байцаагч, зохицуулагч нар хяналт тавьж, мэргэжил, арга зүйн удирдлагаар хангана.”.

5.Мөн дүрмийн “Олон нийтийн цагдаатай байгуулах хөдөлмөрийн гэрээний загвар”-ын 4.2.19 дэх заалтыг дор дурдсанаар өөрчлөн найруулсугай.

1/“4.2 дахь хэсэг:

4.2.19.хүний эрх, эрх чөлөөг хүндэтгэх, хууль бус, шударга бус явдалтай эвлэрэхгүй байх, үүрэг гүйцэтгэхдээ бусадтай хүндэтгэлтэй харьцаж, бусдыг үл тоосон, заналхийлсэн, доромжилсон үг хэллэг, үйл хөдлөл хэрэглэхгүй байж, өөрийн шаардлагыг үндэслэлтэй, ойлгомжтой хэлбэрээр илэрхийлэх, гэрээгээр хүлээсэн үүргээ бусдаар гүйцэтгүүлэх, эдлэх эрхээ бусдад шилжүүлэхгүй байх;”.

6.Мөн дүрмийн 2.2.1 дэх заалтын “аж ахуйн нэгж, байгууллага” гэснийг “хүн, хуулийн этгээд” гэж, 2.9 дэх хэсгийн “код 202, 205, 207, 213, 214, 222, 223, 224, 226, 227, 231, 234, 243, 400, 401, 404, 406, 408-д” гэснийг “код 202, 204, 207, 208, 209, 211, 215, 400, 401, 402, 403-д” гэж, 6.1 дэх хэсгийн “аж ахуйн нэгж” гэснийг “хуулийн этгээд” гэж, 6.7 дахь хэсгийн “код 133-д” гэснийг “код 129-д” гэж тус тус өөрчилсүгэй.

7.Мөн дүрмийн “Олон нийтийн цагдаатай байгуулах хөдөлмөрийн гэрээний загвар”-ын 2.2 дахь хэсгийн “гэмт хэргээс” гэснийг “гэмт хэрэг, зөрчлөөс” гэж, 2.3 дахь хэсгийн “эрүү, хэв журмын нөхцөл байдал,” гэснийг “эрүүгийн болон хэв журам, замын хөдөлгөөний нөхцөл байдал, хүн ам, тээврийн хэрэгслийн нягтрал, газар зүйн байршил, зам харилцааны нөхцөл,” гэж, 4.2.2 дахь заалтын “аж ахуйн нэгж” гэснийг “хүн, хуулийн этгээд” гэж, 4.2.9 дэх заалтын “нутаг дэвсгэр хариуцсан цагдаагийн байгууллагаас зарласан, түргэн цугларалтын үед нутаг дэвсгэр хариуцсан цагдаагийн байгууллагын холбогдох албан

тушаалтан” гэснийг “алба, нэгж, нутаг дэвсгэр хариуцсан цагдаагийн байгууллагаас зарласан, түргэн цугларалтын үед тухайн цагдаагийн байгууллагын холбогдох албан тушаалтан” гэж, 5.3 дахь хэсгийн “аж ахуйн нэгж” гэснийг “хүн, хуулийн этгээд” гэж, 5.10 дахь хэсгийн “Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 97 дугаар зүйл” гэснийг “Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 125 дугаар зүйл” гэж тус тус өөрчилсүгэй.

8.Тушаалын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Дэд дарга (бригадын генерал О.Ганбат)-д даалгасугай.

9.Тушаалыг улсын нэгдсэн бүртгэлд бүртгэгдсэн өдрөөс эхлэн дагаж мөрдсүгэй.

ДАРГА,
ХОШУУЧ ГЕНЕРАЛ

Ж.БОЛД

Захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн санд
2025 оны 12 дугаар сарын 19-ний өдөр хүлээн авсан.

УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН ЕРӨНХИЙ ГАЗРЫН ДАРГЫН ТУШААЛ

2025 оны 11 дүгээр
сарын 24-ний өдөр

Дугаар А/217

Улаанбаатар
хот

МАЯГТЫН ЗАГВАР, ИНДЕКСИЙГ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ

Засгийн газрын агентлагийн эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.4 дэх хэсэг, Улсын бүртгэлийн ерөнхий хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.1.10 дахь заалт, Хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.5 дахь хэсгийг үндэслэн ТУШААХ нь:

1.Хуулийн этгээд, түүний салбар, төлөөлөгчийн газрыг улсын бүртгэлд хөтлөх үйл ажиллагаанд цаасан хэлбэрээр хэрэглэх маягтын загварыг 1, цахим хэлбэрээр хэрэглэх маягтын загварыг 2, хуулийн этгээдийн хэлбэрийн индексийг 3 дугаар хавсралтаар тус тус шинэчлэн баталсугай.

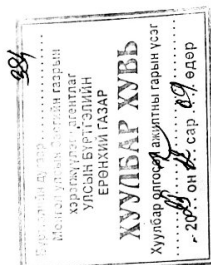
2.Тушаалын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн газар (Ж.Аюуш)-т үүрэг болгосугай.

3.Энэ тушаал батлагдсантай холбогдуулан Улсын бүртгэлийн ерөнхий газрын даргын 2024 оны 08 дугаар сарын 07-ны өдрийн “Маягтын загвар, индексийг шинэчлэн батлах тухай” А/130 дугаар тушаалыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

4.Энэ тушаалыг 2026 оны 02 дугаар сарын 01-ний өдөөс эхлэн дагаж мөрдсүгэй.

ДАРГА

Д.ДАВААНЯМ

[illegible]

ନିମ୍ନ/ଉପର ଭିତ୍ତି/ଉପର ଭିତ୍ତି : :

በፊት ሕግ ላይ በፊት ሕግ ላይ «ከፍተኛ ስልጣን ለሕዝብ ማስገኘት» እና በፊት ሕግ ላይ

12. ત્ર ગુજરાત વિધાનસભા ના સાંચિકાગ્રામીણ જિલ્લા ના સામાજિક અને આરોગ્ય વલ 2022 ત્ર 6

9 ମିଶ୍ରର ସିନାପାଟନା +

[illegible]

.. சமீபத்தில் நான் எழுதியிருக்கிற கட்டுரைகள் ..

[illegible]

၂. အကယ်၍ ကျွန်ုပ်တို့၏ အမတ် ၆ ဦးထဲတွင် အမတ် ၁ ဦး၏ အမတ်ခန့်အပ်မှုကို ချုပ်ဆိုနိုင်ပါက အမတ် ၅ ဦး၏ အမတ်ခန့်အပ်မှုကို ချုပ်ဆိုနိုင်ပါသည်။

[illegible][illegible]

1. የጥራት ማረጋገጫ ስርዓት፡ የጥራት ማረጋገጫ ስርዓት በጥራት ማረጋገጫ ስርዓት
 2. የጥራት ማረጋገጫ ስርዓት፡ የጥራት ማረጋገጫ ስርዓት በጥራት ማረጋገጫ ስርዓት

பெரிய நகரங்களில் உள்ள பள்ளிகளில் படிப்பவர்களுக்கு

_____ १०/८ _____ १०/८ _____ १०/८

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

● ॥ ॐ ॥
 ॐ नमो भगवते वासुदेवाय
 ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

Захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн санд
2025 оны 12 дугаар сарын 19-ний өдөр хүлээн авсан.

ГЭР БҮЛ, ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН САЙД, ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЙДЫН ХАМТАРСАН ТУШААЛ

2025 оны 11 дүгээр
сарын 25-ны өдөр

Дугаар А/219, А/441

Улаанбаатар
хот

ТУШААЛЫН ХАВСРАЛТАД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэг, Ахмад настны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.7 дахь заалт, Захиргааны ерөнхий хуулийн 60 дугаар зүйлийн 60.5 дахь хэсгийг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1. Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд, Эрүүл мэндийн сайдын 2024 оны “Журам батлах тухай” А/76, А/515 дугаар хамтарсан тушаалын хавсралтаар баталсан “Ахмад настанд цогц үнэлгээ хийх, тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх журам”-д “Энэ журмын 3.7-д заасан цогц үнэлгээг ахмад настанд цахимаар хийж болно” гэсэн агуулга бүхий 3.8 дахь хэсэг нэмсүгэй.

2. “Ахмад настанд цогц үнэлгээ хийх, тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх журам”-ын хавсралтаар баталсан “Ахмад настны цогц үнэлгээний дүгнэлтийн загвар”-ын “хяналтын дүгнэлт” гэсний дараа “эсхүл Идэвхтэй насжилтыг дэмжих төвийн эмчийн дүгнэлт” гэж нэмсүгэй.

3. “Ахмад настанд цогц үнэлгээ хийх, тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх журам”-ын 3.7 дахь хэсгийг “Идэвхтэй насжилтыг дэмжих төвийн үйлчилгээнд хамрагдах ахмад настанд цогц үнэлгээг энэ журмын 3.1-д заасан эрүүл мэндийн ажилтнаас гадна үйлчилгээ үзүүлэх тухайн төвийн эмч хийж болно.” гэж өөрчлөн найруулсугай.

ГЭР БҮЛ, ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН
САЙД

Т.АУБАКИР

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЙД

Ж.ЧИНБҮРЭН

САНГИЙН САЙДЫН ТУШААЛ

2025 оны 11 дүгээр
сарын 28-ны өдөр

Дугаар А/204

Улаанбаатар
хот

ТУШААЛЫН ХАВСРАЛТАД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

Татварын мэргэшсэн зөвлөх үйлчилгээний тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.2 дахь хэсгийг үндэслэн ТУШААХ нь:

1.Сангийн сайдын 2019 оны 101 дүгээр тушаалын нэгдүгээр хавсралтаар батлагдсан “Татварын мэргэшсэн зөвлөхөд эрх олгох, сунгах шалгалт авах журам” (цаашид “журам” гэх)-д дараах өөрчлөлт оруулсугай:

1.1.Журмын 2.5.2 дахь дэд заалтын “2.5 цаг” гэснийг “3 цаг” гэж, 2.5.3 дахь дэд заалтын “Хууль эрх зүй 2.5 цаг” гэснийг “Хууль эрх зүй - Татварын бодлого 3 цаг” гэж, 2.6 дахь заалтын “70 /дал/” гэснийг “75 /далан тав/” гэж, 2.7 дахь заалтын “70” гэснийг “75” гэж, 2.9 дэх заалтын “24 цагийн” гэснийг “ажлын 2 хоногийн” гэж, 2.12.3 дахь дэд заалтын “Татвар, нягтлан бодох бүртгэлийн” гэснийг “Татварын” гэж, 3.5 дахь заалтын “нягтлан бодох бүртгэлийн” гэснийг “татварын” гэж, 3.7 дахь заалтын “нягтлан бодох бүртгэлийн” гэснийг “татварын бодлогын” гэж, 5.6 дахь заалтын “3 сарын” гэснийг “1 жилийн” гэж, 9.2 дахь заалтын “байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн газар нь” гэснийг “байгууллага” гэж, 10.3 дахь заалтын “гомдол үндэслэлтэй тохиолдолд” гэснийг “зүгээс гаргасан гомдол нь шалгалтын зохион байгуулалт, үнэлгээний явцад гарсан зөрчилтэй холбоотой тохиолдолд тус гомдлыг хянан үзэж” гэж тус тус өөрчилсүгэй.

1.2.Журмын 3.5 дахь заалтын “/нийгэмлэг санал болгох/” гэснийг, 8.3 дахь заалтын “8.1.1-д заасан нөхцөлийг Татварын албанаас ирүүлсэн албан бичиг, эсхүл нийгмийн даатгалын дэвтэр, ажилласныг нотлох архивын газрын лавлагаа, мөн эрх зүйч мэргэжлээр төгссөн диплом, эсхүл хуульч, өмгөөлөгчийн гэрчилгээ,” гэснийг, 8.4 дэх заалтын “ба 8.2” гэснийг тус тус хассугай.

1.3.Журмын 2.3, 2.4 дэх заалт, 2.12.2 дахь дэд заалт, 3.8 дахь заалт, 6.5.7 дахь дэд заалт, 8.1.1, 8.2.1-8.2.3 дахь дэд заалт, 8.5 дахь заалтыг тус тус хүчингүй болсонд тооцсугай.

2.Татварын мэргэшсэн зөвлөхийн эрх олгох, сунгах шалгалт авах арга хэмжээг батлагдсан журмын дагуу зохион байгуулахыг Татварын бодлогын газар /Б.Тэлмүүн/-т даалгасугай.

3.Журамд орсон өөрчлөлтийг захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн бүртгэлд бүртгүүлэхийг Татварын бодлогын газар /Б.Тэлмүүн/-т даалгасугай.

4.Энэхүү тушаалыг 2026 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдсүгэй.

САЙД

Б.ЖАВХЛАН

ДОРНОГОВЬ АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ЗАХИРАМЖ

2025 оны 12 дугаар
сарын 04-ний өдөр

Дугаар А/707

Сайншанд сум

СОГТУУРУУЛАХ УНДАА ХУДАЛДАХ, ТҮҮГЭЭР ҮЙЛЧЛЭХ ЦАГИЙН ХЯЗГААРТ ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

Монгол Улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 66 дугаар зүйлийн 66.1 дэх хэсэг, 74 дүгээр зүйлийн 74.1 дэх хэсэг, 77 дугаар зүйлийн 77.1 дэх хэсэг, Согтууруулах ундааны эргэлтэд хяналт тавих, архи дан согтуурахтай тэмцэх тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.2 дахь хэсэг, 23 дугаар зүйлийн 23.1 дэх хэсэг, Захиргааны ерөнхий хуулийн 64 дүгээр зүйлийн 64.1 дэх хэсэг, 68 дугаар зүйлийг түс түс үндэслэн ЗАХИРАМЖЛАХ нь:

1.Иргэд, аж ахуйн нэгж, байгууллагуудаас гарсан саналын дагуу аймгийн Засаг даргын 2024 оны 11 дүгээр сарын 05-ны өдрийн А/774 дүгээр захирамжийн 1 дүгээр хавсралтаар батлагдсан согтууруулах ундаа худалдах цагийн хязгаарт дор дурдсанаар өөрчлөлт оруулсугай.

№	Тусгай зөвшөөрлийн төрөл	Цагийн хязгаар
1	2	3
1	Согтууруулах ундаа худалдах	07:00-00:00
2	Согтууруулах ундаагаар үйлчлэх	11:00-22:00
3		14:00-02:00

2.Хуулиар хүлээсэн үүргээ биелүүлж, цагийн хязгаарыг мөрдөж ажиллахыг тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч аж ахуйн нэгж, байгууллагын захирал, хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг аймгийн Цагдаагийн газар (Б.Батзориг), аймгийн Хүнс, хөдөө аж ахуйн газар (Ж.Наранболд), сумын Засаг дарга нарт тус тус үүрэг болгосугай.

3.Захирамжийн өөрчлөлтийг холбогдох хууль, журмын дагуу захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн санд бүртгүүлэхийг аймгийн Засаг даргын Тамгын газрын Хууль, эрх зүйн хэлтэс (Ч.Нандин-Эрдэнэ)-т үүрэг болгосугай.

ЗАСАГ ДАРГА

О.БАТЖАРГАЛ

“ЗАХИРГААНЫ ХЭМ ХЭМЖЭЭНИЙ АКТЫН ЭМХЭТГЭЛ”-Д 2025
ОНД НИЙТЛЭГДСЭН УЛСЫН БҮРТГЭЛД БҮРТГЭГДСЭН ЭРХ ЗҮЙН
АКТЫН ЖАГСААЛТ

Д/д	Хаанаас гарсан	Тушаалын дугаар, он, сар, өдөр	Тушаалын агуулга	Улсын бүртгэлийн дугаар	Улсын бүртгэлд орсон он, сар
ЗАХИРГААНЫ ХЭМ ХЭМЖЭЭНИЙ АКТЫН ЭМХЭТГЭЛ №1					
1	Монгол Улсын Зам, тээврийн сайд	A/272 2024.12.16	ШААРДЛАГА БАТЛАХ ТУХАЙ Монгол Улсын Зам, тээврийн сайдын 2024 оны 12 дугаар сарын 16-ны өдрийн A/272 дугаар тушаал	7011	2024.12.27
2	Баян-Өлгий аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	09 2024.12.04	ОРОН НУТГИЙН, ХОТ ДОТОРХ БОЛОН ХОТ ОРЧМЫН НИЙТИЙН ЗОРЧИГЧ ТЭЭВЭР, ТАКСИ ҮЙЛЧИЛГЭЭ ЭРХЛЭХ ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРӨЛ ОЛГОХ ТЭМДЭГТИЙН ХУРААМЖИЙН ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Баян-Өлгий аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Хуралдааны 2024 оны 12 дугаар сарын 04-ний өдрийн 09 дүгээр тогтоол	7012	2024.12.27
3	Монгол Улсын Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн сайд	A/844 2024.12.12	ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ Монгол Улсын Сангийн сайдын 2023 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдрийн A/249 дүгээр тушаал	7013	2024.12.27
4	Санхүүгийн зохицуулах хороо	587 2024.12.17	ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2024 оны 12 дугаар сарын 17-ны өдрийн 587 дугаар тогтоол	7014	2024.12.30

5	Эрчим хүчний зохицуулах хороо	749 2024.12.18	ТАРИФТ ХӨНГӨЛӨЛТ ҮЗҮҮЛЭХ ТУХАЙ Эрчим хүчний зохицуулах хорооны 2024 оны 12 дугаар сарын 18-ны өдрийн 749 дүгээр тогтоол	7015	2024.12.30
6	Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	24/28 2024.12.04	АВТО ТЭЭВРИЙН БОЛОН ӨӨРӨӨ ЯВАГЧ ХЭРЭГСЛИЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХУВЬ ХЭМЖЭЭГ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 04-ний өдрийн 24/28 дугаар тогтоол	7016	2024.12.31
7	Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	24/29 2024.12.04	АВТО ЗАМ АШИГЛАСНЫ ТӨЛБӨРИЙН ХЭМЖЭЭГ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 04-ний өдрийн 24/29 дүгээр тогтоол	7017	2024.12.31
8	Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд	A/67 2024.12.12	ШААРДЛАГА БАТЛАХ ТУХАЙ Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2024 оны 12 дугаар сарын 12-ны өдрийн A/67 дугаар тушаал	7018	2025.01.03
ЗАХИРГААНЫ ХЭМ ХЭМЖЭЭНИЙ АКТЫН ЭМХЭТГЭЛ №2					
9	Мал эмнэлгийн ерөнхий газрын дарга	A/496 2024.12.24	ЗААВАР БАТЛАХ ТУХАЙ Мал эмнэлгийн ерөнхий газрын даргын 2024 оны 12 дугаар сарын 24-ний өдрийн A/496 дугаар тушаал	7019	2025.01.06
10	Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын дарга	A/246 2024.12.26	ЖУРАМ, ЗААВАР, ӨРГӨДЛИЙН МАЯГТЫН ЗАГВАР БАТЛАХ ТУХАЙ Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын 2024 оны 12 дугаар сарын 26-ны өдрийн A/246 дугаар тушаал	7020	2025.01.06

11	Дундговь аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	14 2024.12.20	МАЛ ЭМНЭЛГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ТӨЛБӨРИЙН ЖИШИГ ҮНЭЛГЭЭНИЙ НОРМАТИВЫГ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Дундговь аймаг иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 20-ны өдрийн 14 дүгээр тогтоол	7021	2025.01.06
12	Дундговь аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	15 2024.12.20	БИЧИЛ ХУДАЛДАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ОРЛОГО ОЛЖ БАЙГАА ХУВЬ ХҮНИЙ САРД ТӨЛӨХ АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Дундговь аймаг иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 20-ны өдрийн 15 дугаар тогтоол	7022	2025.01.06
13	Увс аймаг Зүүнхангай сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	2/08 2024.12.19	ХОГ ХАЯГДЛЫН ХУРААМЖИЙГ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Увс аймаг Зүүнхангай сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Хуралдааны 2024 оны 12 дугаар сарын 19-ний өдрийн 2/08 дугаар тогтоол	7023	2025.01.06
14	Архангай аймаг Жаргалант сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	18 2024.12.25	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭГ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Архангай аймаг Жаргалант сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдрийн 18 дугаар тогтоол	7024	2025.01.06

15	Баянхонгор аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн Хурал	50 2024.12.13	ТАРИФ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Баянхонгор аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 13-ны өдрийн 50 дугаар тогтоол	7025	2025.01.08
16	Баянхонгор аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн Хурал	51 2024.12.13	ТАРИФ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Баянхонгор аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 13-ны өдрийн 51 дүгээр тогтоол	7026	2025.01.08
17	Баянхонгор аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн Хурал	52 2024.12.13	ТАРИФ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Баянхонгор аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 13-ны өдрийн 52 дугаар тогтоол	7027	2025.01.08
18	Баянхонгор аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн Хурал	53 2024.12.13	ТАРИФ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Баянхонгор аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 13-ны өдрийн 53 дугаар тогтоол	7028	2025.01.08
19	Баянхонгор аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн Хурал	54 2024.12.13	ТАРИФ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Баянхонгор аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 13-ны өдрийн 54 дүгээр тогтоол	7029	2025.01.08
20	Баянхонгор аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн Хурал	55 2024.12.13	ТАРИФ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Баянхонгор аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 13-ны өдрийн 55 дугаар тогтоол	7030	2025.01.08
21	Баянхонгор аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн Хурал	56 2024.12.13	ТАРИФ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Баянхонгор аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 13-ны өдрийн 56 дугаар тогтоол	7031	2025.01.08

22	Баянхонгор аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн Хурал	57 2024.12.13	ТАРИФ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Баянхонгор аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 13-ны өдрийн 57 дугаар тогтоол	7032	2025.01.08
23	Баянхонгор аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн Хурал	58 2024.12.13	ТАРИФ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Баянхонгор аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 13-ны өдрийн 58 дугаар тогтоол	7033	2025.01.08
24	Баянхонгор аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн Хурал	59 2024.12.13	ТАРИФ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Баянхонгор аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 13-ны өдрийн 59 дүгээр тогтоол	7034	2025.01.08
25	Баянхонгор аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн Хурал	60 2024.12.13	ТАРИФ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Баянхонгор аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 13-ны өдрийн 60 дугаар тогтоол	7035	2025.01.08
26	Өвөрхангай аймгийн Богд сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	02/04 2024.12.25	МАЛЫН ТОО, ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭ ТОГТООХ ТУХАЙ Өвөрхангай аймгийн Богд сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдрийн 02/04 дүгээр тогтоол	7036	2025.01.10
27	Сангийн сайд, Сонгуулийн ерөнхий хороо	A/243/208 2024.12.26	ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ Сангийн сайд, Сонгуулийн ерөнхий хорооны хамтарсан 2024 оны 12 дугаар сарын 26-ны өдрийн A/243/208 дугаар тушаал, тогтоол	7037	2025.01.13

28	Өвөрхангай аймаг Бат-Өлзий сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	3/01 2024.12.26	ХОГ ХАЯГДЛЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХУРААМЖИЙН ХЭМЖЭЭ, ЭНГИЙН ХОГ ХАЯГДЛЫГ ТЭЭВЭРЛЭХ ЗАРДЛЫН НЭГЖ ТАРИФИЙГ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Өвөрхангай аймаг Бат-Өлзий сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 26-ны өдрийн 3/01 дүгээр тогтоол	7038	2025.01.13
29	Монгол Улсын Сонгуулийн ерөнхий хороо	209 2024.12.30	ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ Монгол Улсын Сонгуулийн ерөнхий хорооны 2024 оны 12 дугаар сарын 30-ны өдрийн 209 дүгээр тогтоол	7039	2025.01.14
30	Хот, суурины ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалт, үйлчилгээг зохицуулах хороо	103 2024.12.27	ЗАВХАН АЙМГИЙН “АМЬ УС” ХХК-ИЙН АЖ, АХУЙН НЭГЖ БАЙГУУЛЛАГЫН ЦЭВЭР, БОХИР УСНЫ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Хот, суурины ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалт, үйлчилгээг зохицуулах хорооны 2024 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдрийн 103 дугаар тогтоол	7040	2025.01.14
31	Хот, суурины ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалт, үйлчилгээг зохицуулах хороо	105 2024.12.27	ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН “УС-ДУ” ОНӨААТҮГ-ЫН ЦЭВЭР, БОХИР УСНЫ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Хот, суурины ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалт, үйлчилгээг зохицуулах хорооны 2024 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдрийн 105 дугаар тогтоол	7041	2025.01.14

32	Хот, суурины ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалт, үйлчилгээг зохицуулах хороо	109 2024.12.27	БАГАНУУР ДҮҮРГИЙН “БАГАНУУР-УС” ААТҮГ- ЫН ЦЭВЭР, БОХИР УСНЫ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Хот, суурины ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалт, үйлчилгээг зохицуулах хорооны 2024 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдрийн 109 дүгээр тогтоол	7042	2025.01.14
33	Хот, суурины ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалт, үйлчилгээг зохицуулах хороо	112 2024.12.27	ДАРХАН-УУЛ АЙМГИЙН “ДУЛААН ШАРЫН ГОЛ” ТӨХК-ИЙН ЦЭВЭР, БОХИР УСНЫ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Хот, суурины ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалт, үйлчилгээг зохицуулах хорооны 2024 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдрийн 112 дугаар тогтоол	7043	2025.01.14
34	Хот, суурины ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалт, үйлчилгээг зохицуулах хороо	114 2024.12.27	ӨВӨРХАНГАЙ АЙМГИЙН “ОНГИ УС СУВАГ” ХХК- ИЙН ЦЭВЭР, БОХИР УСНЫ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Хот, суурины ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалт, үйлчилгээг зохицуулах хорооны 2024 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдрийн 114 дүгээр тогтоол	7044	2025.01.14
35	Хот, суурины ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалт, үйлчилгээг зохицуулах хороо	115 2024.12.27	ӨВӨРХАНГАЙ АЙМГИЙН “ХАРХОРИН-УС СУВАГ” ХХК-ИЙН ҮЙЛДВЭР, АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ЦЭВЭР, БОХИР ЭСНЫ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Хот, суурины ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалт, үйлчилгээг зохицуулах хорооны 2024 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдрийн 115 дугаар тогтоол	7045	2025.01.14

36	Хот, суурины ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалт, үйлчилгээг зохицуулах хороо	117 2024.12.27	СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН МАНДАЛ СУМЫН “ЦАНТ ОРХОН” ОНӨААТҮГ-ЫН УС ТҮГЭЭХ БАЙРНЫ ТАРИФ, ҮЙЛДВЭР, АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН БОХИР УСНЫ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Хот, суурины ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалт, үйлчилгээг зохицуулах хорооны 2024 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдрийн 117 дугаар тогтоол	7046	2025.01.14
37	Өвөрхангай аймгийн Хархорин сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	02/07 2024.12.27	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭГ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Өвөрхангай аймгийн Хархорин сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдрийн 02/07 дугаар тогтоол	7047	2025.01.14
38	Дорноговь аймаг Сайхандулаан сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	2/18 2024.12.09	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХУВЬ ХЭМЖЭЭГ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Дорноговь аймаг Сайхандулаан сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 09-ний өдрийн 2/18 дугаар тогтоол	7048	2025.01.14
39	Дорноговь аймаг Сайхандулаан сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	2/19 2024.12.09	ХОГ ХАЯГДЛЫН ХУРААМЖИЙН ХЭМЖЭЭГ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Дорноговь аймаг Сайхандулаан сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 09-ний өдрийн 2/19 дүгээр тогтоол	7049	2025.01.14

40	Монгол Улсын Хот байгуулалт, барилга орон сууцжуулалтын сайдын тушаал	147 2024.12.26	“БАРИЛГЫН ХӨНГӨН ЦАГААН БҮТЭЭЦ”/БНБД 53-04-24/ БАРИЛГЫН НОРМ, ДҮРЭМ БАТЛАХ ТУХАЙ Монгол Улсын Хот байгуулалт, барилга орон сууцжуулалтын сайдын 2024 оны 12 дугаар сарын 26-ны өдрийн 147 дугаар тушаал	7050	2025.01.15
41	Архангай аймаг Эрдэнэмандал сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	09 2024.12.30	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Архангай аймаг Эрдэнэмандал сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 30-ны өдрийн 09 дүгээр тогтоол	7051	2025.01.15
42	Баянхонгор аймгийн Өлзийт сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	02/31 2024.12.26	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Баянхонгор аймгийн Өлзийт сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Хуралдааны 2024 оны 12 дугаар сарын 26-ны өдрийн 02/31 дүгээр тогтоол	7052	2025.01.15
43	Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	24/18 2024.11.29	ГАЗРЫГ ОРОН НУТГИЙН ТУСГАЙ ХЭРЭГЦЭЭНД АВАХ ТУХАЙ Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 11 дүгээр сарын 29-ний өдрийн 24/18 дугаар тогтоол	7053	2025.01.15
44	Харилцаа холбооны зохицуулах хороо	242 2024.12.16	“ДОМЭЙН НЭРИЙГ БҮРТГЭХ, АШИГЛАХ ЖУРАМ”-ЫГ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Харилцаа холбооны зохицуулах хорооны 2024 оны 12 дугаар сарын 16-ны өдрийн 242 дугаар тогтоол	7054	2025.01.15

45	Татварын ерөнхий газрын даргын тушаал	A/257 2024.12.19	ТАЙЛАНГИЙН МАЯГТЫН ХАВСРАЛТ МЭДЭЭГ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Татварын ерөнхий газрын даргын 2024 оны 12 дугаар сарын 19-ний өдрийн A/257 дугаар тушаал	Нэмэлт өөрчлөлт	2025.01.14
46	Завхан аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	24 2024.12.20	ТОГТООЛ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Завхан аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 20-ны өдрийн 24 дүгээр тогтоол	Нэмэлт өөрчлөлт	2025.01.09
ЗАХИРГААНЫ ХЭМ ХЭМЖЭЭНИЙ АКТЫН ЭМХЭТГЭЛ №3					
47	Говь-Алтай аймгийн Дэлгэр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	517 2024.12.25	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫГ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Говь-Алтай аймгийн Дэлгэр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдрийн 517 дугаар тогтоол	7055	2025.01.16
48	Өмнөговь аймаг Ханхонгор сумын иргэдийн төлөөлөгчдийн Хурал	2/12 2024.12.26	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Өмнөговь аймаг Ханхонгор сумын иргэдийн төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 26-ны өдрийн 2/12 дугаар тогтоол	7056	2025.01.16
49	Сүхбаатар аймгийн түмэнцогт сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	02 2024.12.27	ХОГ ХАЯГДЛЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХУРААМЖИЙН ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Сүхбаатар аймгийн Түмэнцогт сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдрийн 02 дугаар тогтоол	7057	2025.01.16

50	Дорноговь аймаг Эрдэнэ сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	02/08 2024.12.19	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Дорноговь аймаг Эрдэнэ сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 19-ний өдрийн 02/08 дугаар тогтоол	7058	2025.01.16
51	Өвөрхангай аймгийн Зүүнбаян-Улаан сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	3/06 2024.12.23	ХОГ ХАЯГДЛЫН ХУРААМЖИЙН ХЭМЖЭЭГ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Өвөрхангай аймгийн Зүүнбаян-Улаан сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 23-ны өдрийн 3/06 дугаар тогтоол	7059	2025.01.20
52	Ховд аймаг Мөст сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	2/11 2024.12.27	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХУВЬ ХЭМЖЭЭГ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Ховд аймаг Мөст сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдрийн 2/11 дүгээр Хуралдааны тогтоол	7060	2025.01.20
53	Санхүүгийн зохицуулах хороо	632 2024.12.27	“ДААТГАЛЫН БАГЦ ДҮРЭМ”-ИЙГ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2024 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдрийн 632 дугаар тогтоол	7061	2025.01.20
54	Санхүүгийн зохицуулах хороо	635 2024.12.27	ЗАХИРГААНЫ ХЭМ ХЭМЖЭЭНИЙ АКТ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2024 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдрийн 635 дугаар тогтоол	7062	2025.01.20

55	Санхүүгийн зохицуулах хорооны тогтоол	01 2025.01.10	ЖУРАМ, ЗАГВАР, МАЯГТЫГ БАТЛАХ ТУХАЙ Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2025 оны 01 дүгээр сарын 10-ны өдрийн 01 дүгээр тогтоол	7063	2025.01.20
56	Сангийн сайдын тушаал	A/3 2025.01.03	ЖУРАМ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Сангийн сайдын 2025 оны 01 дүгээр сарын 03-ны өдрийн A/3 дугаар тушаал	7064	2025.01.20
57	Архангай аймгийн Өндөр-Улаан сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	07 2024.12.25	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Архангай аймгийн Өндөр-Улаан сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдрийн 07 дугаар тогтоол	7065	2025.01.21
58	Дундговь аймгийн Дэрэн сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	10 2024.12.25	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭГ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Дундговь аймгийн Дэрэн сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдрийн 10 дугаар тогтоол	7066	2025.01.21
59	Нийслэлийн Хан-Уул дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хуралдаан Хурал	12 2024.12.27	ЭНГИЙН ХОГ ХАЯГДЛЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХУРААМЖИЙН ХЭМЖЭЭГ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Нийслэлийн Хан-Уул дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хуралдааны 2024 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдрийн 12 дугаар тогтоол	7067	2025.01.21

60	Сүхбаатар аймгийн Дарьганга сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	06 2024.12.25	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХУВЬ ХЭМЖЭЭГ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Сүхбаатар аймаг Дарьганга сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдрийн 06 дугаар тогтоол	7068	2025.01.21
61	Хэнтий аймаг Дэлгэрхаан сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	37 2024.12.26	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Хэнтий аймаг Дэлгэрхаан сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 9 дэх удаагийн 2 дугаар Хуралдааны 2024 оны 12 дугаар сарын 26-ны өдрийн тогтоол	7069	2025.01.21
62	Хэнтий аймаг Дэлгэрхаан сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 9 дэх удаагийн 2 дугаар Хуралдаан Хурал	39 2024.12.26	ХОГ ХАЯГДЛЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХУРААМЖИЙН ХЭМЖЭЭГ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Хэнтий аймаг Дэлгэрхаан сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 9 дэх удаагийн 2 дугаар Хуралдааны 2024 оны 12 дугаар сарын 26-ны 39 дүгээр тогтоол	7070	2025.01.21
63	Үндэсний статистикийн хороо	A/09 2025.01.15	ХҮН АМЫН АМЬЖИРГААНЫ ДООД ТҮВШИНГ ТОГТООХ ТУХАЙ Үндэсний статистикийн хорооны даргын 2025 оны 01 дүгээр сарын 15-ны өдрийн A/09 дүгээр тушаал	7071	2025.01.22

64	Архангай аймаг Чулуут сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	25 2025.12.16	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭ ТОГТООХ ТУХАЙ Архангай аймаг Чулуут сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 16-ны өдрийн 25 дугаар тогтоол	7072	2025.01.22
65	Баянхонгор аймгийн Галуут сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	03/03 2024.12.26	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХУВЬ ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Баянхонгор аймгийн Галуут сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 26-ны өдрийн 03/03 дугаар Хуралдааны тогтоол	7073	2025.01.22
66	Баянхонгор аймгийн Галуут сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	03/10 2024.12.26	ХОГ ХАЯГДЛЫН ХУРААМЖ ТОГТООХ ТУХАЙ Баянхонгор аймгийн Галуут сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 26-ны өдрийн 03/10 дугаар Хуралдааны тогтоол	7074	2025.01.22
67	Баянхонгор аймгийн Гурванбулаг сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	03/24 2024.12.26	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХУВЬ ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Баянхонгор аймгийн Гурванбулаг сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 26-ны өдрийн 03/24 дугаар тогтоол	7075	2025.01.22
68	Баянхонгор аймгийн Жаргалант сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	2/11 2024.12.26	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХУВЬ ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Баянхонгор аймгийн Жаргалант сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 26-ны өдрийн 2/11 дүгээр тогтоол	7076	2025.01.22

69	Боловсролын сайд, эрүүл мэндийн сайд, гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд	02/07 2024.12.30	МАЛЫН ТОО, ТОЛГОЙ АЛБАН ТАТВАРЫГ ӨӨРЧЛӨН ТОГТООХ ТУХАЙ Булган аймгийн Сайхан сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Хуралдааны 2024 оны 12 дугаар сарын 30-ны өдрийн 02/07 дугаар тогтоол	7077	2025.01.22
70	Говь-Алтай аймгийн Есөнбулаг сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	08 2024.12.23	ХОГ ХАЯГДЛЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХУРААМЖИЙН ХЭМЖЭЭ ТОГТООХ ТУХАЙ Говь-Алтай аймгийн Есөнбулаг сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 23-ны өдрийн 08 дугаар тогтоол	7078	2025.01.22
71	Дундговь аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	16 2024.12.25	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭ ТОГТООХ ТУХАЙ Дундговь аймгийн Сайнцагаан сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдрийн 16 тогтоол	7079	2025.01.22
72	Сүхбаатар аймгийн Түвшинширээ сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	09 2024.12.26	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХУВЬ ХЭМЖЭЭГ ӨӨРЧЛӨН ТОГТООХ ТУХАЙ Сүхбаатар аймгийн Түвшинширээ сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 26-ны өдрийн 09 дүгээр тогтоол	7080	2025.01.22

73	Төв аймгийн Баяндэлгэр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	12 2024.12.25	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙ АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Төв аймгийн Баяндэлгэр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдрийн 12 дугаар тогтоол	7081	2025.01.22
74	Хэнтий аймгийн Бор-Өндөр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	13 2025.02.25	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙД НОГДОХ АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Хэнтий аймгийн Бор-Өндөр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 30-ны өдрийн 13 дугаар тогтоол	7082	2025.01.22
75	Хэнтий аймгийн Жаргалтхаан сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	06 2024.12.26	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙД НОГДОХ АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Хэнтий аймгийн Жаргалтхаан сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 26-ны өдрийн 06 дугаар тогтоол	7083	2025.01.22
76	Аж үйлдвэр, эрдэс баялгийн сайд	A/102 2024.12.27	ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ Аж үйлдвэр, эрдэс баялгийн сайдын 2024 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдрийн A/102 дугаар тушаал	7084	2025.01.24
77	Сангийн сайд	12 2024.12.30	ТЕНДЕР ШАЛГАРУУЛАЛТЫН ЖИШИГ БАРИМТ БИЧИГ Сангийн сайдын 2024 оны 12 дугаар сарын 30-ны өдрийн A/246 дугаар тогтоол	7085	2025.01.24

78	Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд, Эрүүл мэндийн сайд	A/75,A/514 2024.12.17	ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд, Эрүүл мэндийн сайдын хамтарсан 2024 оны 12 дугаар сарын 17-ны өдрийн A/76, A/514 дүгээр тушаал	7086	2025.01.24
79	Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд, Эрүүл мэндийн сайд	A/75,A/515 2024.12.17	ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд, Эрүүл мэндийн сайдын хамтарсан 2024 оны 12 дугаар сарын 17-ны өдрийн A/75, A/515 дугаар тушаал	7087	2025.01.24
80	Санхүүгийн зохицуулах хороо	641 2024.12.27	“МӨНГӨН ЗЭЭЛИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЭРХЛЭХ ЭТГЭЭДИЙН БҮРТГЭЛ, ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЖУРАМ”-ЫГ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2024 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдрийн 641 дүгээр тогтоол	7088	2025.01.24
81	Санхүүгийн зохицуулах хороо	648 2024.12.27	ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2024 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдрийн 648 дугаар тогтоол	7089	2025.01.24
82	Санхүүгийн зохицуулах хороо	657 2024.12.27	“ВИРТУАЛ ХӨРӨНГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ ҮЗҮҮЛЭГЧИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЖУРАМ” БАТЛАХ ТУХАЙ Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2024 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдрийн 657 дугаар тогтоол	7090	2025.01.24
83	Архангай аймаг хангай сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	11 2024.12.27	МАЛЫН ТОО ТОЛОЙД НОГДОХ АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭГ ОГТООХ ТУХАЙ Архангай аймаг Хангай сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдрийн 11 дүгээр тогтоол	7091	2025.01.24

84	Архангай аймаг Хангай сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	14 2024.12.27	ХОГ ХАЯГДАЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХУРААМЖИЙН ХЭМЖЭЭ ТОГТООХ ТУХАЙ Архангай аймаг Хангай сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдрийн 14 дүгээр тогтоол	7092	2025.01.24
85	Хөвсгөл аймгийн Жаргалант сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	07 2024.12.27	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫГ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Хөвсгөл аймгийн Жаргалант сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Хуралдааны 2024 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдрийн 07 дугаар тогтоол	7093	2025.01.24
86	Архангай аймаг Хотонт сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	12 2024.12.25	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭГ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Архангай аймаг Хотонт сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдрийн 12 дугаар тогтоол	7094	2025.01.24
87	Архангай аймаг Хотонт сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	13 2024.12.25	ХОГ ХАЯГДАЛЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХУРААМЖИЙН ТӨЛБӨРИЙГ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Архангай аймаг Хотонт сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдрийн 13 дугаар тогтоол	7095	2025.01.24

88	Булган аймгийн Баяннуур сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит III хуралдааны Хурал	III/03 2024.12.30	АЛБАН ТАТВАРЫН ХУВЬ ХЭМЖЭЭГ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Булган аймгийн Баяннуур сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 1112 дугаар сарын 30-ны өдрийн III/03 дугаар ээлжит III хуралдааны тогтоол	7096	2025.01.24
89	Говьсүмбэр аймаг Шивээговь сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	04 2024.12.30	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙД НОГДОХ АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Говьсүмбэр аймаг Шивээговь сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын хуралдааны тогтоол	7097	2025.01.24
90	Завхан аймгийн Баянхайрхан сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	18 2024.12.27	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫГ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Завхан аймгийн Баянхайрхан сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 27-ны 18 дугаар тогтоол	7098	2025.01.24
91	Өвөрхангай аймгийн Баян-Өндөр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	8/16 2024.12.25	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭГ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Өвөрхангай аймгийн Баян-Өндөр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдрийн 2/16 дугаар тогтоол	7099	2025.01.24
92	Сүхбаатар аймгийн Дарьганга сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	05 2024.12.25	ТОГТООЛД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Сүхбаатар аймгийн Дарьганга сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар арын 25-ны өдрийн 05 дугаар тогтоол	Нэмэлт өөрчлөлт	2025.01.21

ЗАХИРГААНЫ ХЭМ ХЭМЖЭЭНИЙ АКТЫН ЭМХЭТГЭЛ №4					
93	МОНГОЛ УЛСЫН ХҮЧИН ТӨГӨЛДӨР БАЙГАА ЗАХИРГААНЫ ХЭМ ХЭМЖЭЭНИЙ ТОГТООСОН ШИЙДВЭРИЙН ЖАГСААЛТ	202 5.02.01	МОНГОЛ УЛСЫН САЙД НАРЫН ЗАХИРГААНЫ ХЭМ ХЭМЖЭЭ ТОГТООСОН ШИЙДВЭРИЙН ЖАГСААЛТ, МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОХИРУУЛАГЧ АГЕНТЛАГИЙН ДАРГА НАРЫН ЗАХИРГААНЫ ХЭМ ХЭМЖЭЭ ТОГТООСОН ШИЙДВЭРИЙН ЖАГСААЛТ, УИХ- ААС ТОМИЛОГДДОГ БАЙГУУЛЛАГЫН ДАРГА, ТҮҮНТЭЙ АДИЛТГАХ АЛБАН ТУШААЛТНЫ ЗАХИРГААНЫ ХЭМ ХЭМЖЭЭ ТОГТООСОН ШИЙДВЭРИЙН ЖАГСААЛТ, АЙМАГ, НИЙСЛЭЛИЙН ИТХ-ЫН ЗАХИРГААНЫ ХЭМ ХЭМЖЭЭ ТОГТООСОН ШИЙДВЭРИЙН ЖАГСААЛТ, АЙМАГ, НИЙСЛЭЛИЙН ЗАСАГ ДАРГА НАРЫН ЗАХИРГААНЫ ХЭМ ХЭМЖЭЭ ТОГТООСОН ШИЙДВЭРИЙН ЖАГСААЛТ, ХУУЛЬ ХЯНАЛТЫН БАЙГУУЛЛАГУУДЫН ЗАХИРГААНЫ ХЭМ ХЭМЖЭЭ ТОГТООСОН ШИЙДВЭРИЙН ЖАГСААЛТ, ЗӨВЛӨЛ, ХОРОО БУСАД БАЙГУУЛЛАГУУДЫН ЗАХИРГААНЫ ХЭМ ХЭМЖЭЭ ТОГТООСОН ШИЙДВЭРИЙН ЖАГСААЛТ	Хүчинтэй	2024.02.01

ЗАХИРГААНЫ ХЭМ ХЭМЖЭЭНИЙ АКТЫН ЭМХЭТГЭЛ №5					
94	Эрчим хүчний зохицуулах хороо	01 2025.01.15	ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Эрчим хүчний зохицуулах хорооны 2025 оны 01 дүгээр сарын 15-ны өдрийн 01 дүгээр тогтоол	7100	2025-01-30
95	Эрчим хүчний зохицуулах хороо	03 2025.01.15	ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Эрчим хүчний зохицуулах хорооны 2025 оны 01 дүгээр сарын 15-ны өдрийн 03 дугаар тогтоол	7102	2025-01-30
96	Эрчим хүчний зохицуулах хороо	04 2025.01.15	ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Эрчим хүчний зохицуулах хорооны 2025 оны 01 дүгээр сарын 15-ны өдрийн 04 дүгээр тогтоол	7103	2025-01-30
97	Эрчим хүчний зохицуулах хороо	05 2025.01.15	ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Эрчим хүчний зохицуулах хорооны 2025 оны 01 дүгээр сарын 15-ны өдрийн 05 дугаар тогтоол	7104	2025-01-30
98	Эрчим хүчний зохицуулах хороо	06 2025.01.15	ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Эрчим хүчний зохицуулах хорооны 2025 оны 01 дүгээр сарын 15-ны өдрийн 06 дугаар тогтоол	7105	2025-01-30
99	Говь-Алтай аймгийн Бугат сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	12 2024.12.25	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭГ ӨӨРЧЛӨН ТОГТООХ ТУХАЙ Говь-Алтай аймгийн Бугат сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдрийн 12 дугаар тогтоол	7106	2025-02-03
100	Өмнөговь аймаг Манлай сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	09 2024.12.26	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭ ШИНЭЖЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Сүхбаатар аймгийн Мөнххаан сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 26-ны өдрийн 09 дүгээр тогтоол	7107	2025-02-03

101	Өмнөговь аймаг Манлай сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	02/09 2024.12.25	ХОГ ХАЯГДЛЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХУРААМЖИЙГ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Өмнөговь аймаг Манлай сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдрийн 02/19 дүгээр тогтоол	7108	2025-02-03
102	Өмнөговь аймаг Манлай сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	02/20 2024.12.25	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХУВЬ ХЭМЖЭЭГ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Өмнөговь аймаг Манлай сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдрийн 02/20 дугаар тогтоол	7109	2025-02-03
103	Хэнтий аймгийн Мөрөн сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	02 2025.01.22	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙД НОГДОХ АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Хэнтий аймгийн Мөрөн сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 4 дүгээр Хуралдааны 2025 оны 01 дүгээр сарын 22-ны өдрийн 02 дугаар тогтоол	7110	2025-02-03
104	Баянхонгор аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн Хурал	01 2025.01.20	ТАРИФ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Баянхонгор аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн Хурлын 2025 оны 01 дүгээр сарын 20-ны өдрийн 01 дүгээр тогтоол	7111	2025-02-03
105	Баянхонгор аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн Хурал	02 2025.01.20	ТАРИФ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Баянхонгор аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн Хурлын 2025 оны 01 дүгээр сарын 20-ны өдрийн 02 дугаар тогтоол	7112	2025-02-03

106	Баянхонгор аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн Хурал	03 2025.01.20	ТАРИФ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Баянхонгор аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн Хурлын 2025 оны 01 дүгээр сарын 20-ны өдрийн 03 дугаар тогтоол	7113	2025-02-03
107	Баянхонгор аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн Хурал	04 2025.01.20	ТАРИФ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Баянхонгор аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн Хурлын 2025 оны 01 дүгээр сарын 20-ны өдрийн 04 дүгээр тогтоол	7114	2025-02-03
108	Баянхонгор аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн Хурал	05 2025.01.20	ТАРИФ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Баянхонгор аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн Хурлын 2025 оны 01 дүгээр сарын 20-ны өдрийн 05 дугаар тогтоол	7115	2025-02-03
109	Баянхонгор аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	06 2025.01.20	ТАРИФ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Баянхонгор аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн Хурлын 2025 оны 01 дүгээр сарын 20-ны өдрийн 06 дугаар тогтоол	7116	2025-02-03
110	Баянхонгор аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	07 2025.01.20	ТАРИФ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Баянхонгор аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн Хурлын 2025 оны 01 дүгээр сарын 20-ны өдрийн 07 дугаар тогтоол	7117	2025-02-03
111	Баянхонгор аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	08 2025.01.20	ТАРИФ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Баянхонгор аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн Хурлын 2025 оны 01 дүгээр сарын 20-ны өдрийн 08 дугаар тогтоол	7118	2025-02-03
112	Баянхонгор аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	09 2025.01.20	ТАРИФ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Баянхонгор аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн Хурлын 2025 оны 01 дүгээр сарын 20-ны өдрийн 09 дүгээр тогтоол	7119	2025-02-03

113	Баянхонгор аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	10 2025.01.20	ТАРИФ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Баянхонгор аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн Хурлын 2025 оны 01 дүгээр сарын 20-ны өдрийн 10 дугаар тогтоол	7120	2025-02-03
114	Өвөрхангай аймаг Төгрөг сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	3/03 2025.01.21	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭ ТОГТООХ ТУХАЙ Өвөрхангай аймаг Төгрөг сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 01 дүгээр сарын 21-ний өдрийн 3/03 дугаар тогтоол	7121	2025-02-03
115	Баян-Өлгий аймаг Дэлүүн сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	18 2024.12.20	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭГ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Баян-Өлгий аймаг Дэлүүн сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Хуралдааны 2024 оны 12 дугаар сарын 20-ны өдрийн 18 дугаар тогтоол	7122	2025-02-03
116	Завхан аймгийн Их-Уул сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	A/18 2024.12.26	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Завхан аймгийн Их-Уул сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 26-ны өдрийн A/18 дугаар тогтоол	7123	2025-02-03
117	Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд	A/11 2025.01.17	ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2025 оны 01 дүгээр сарын 17-ны өдрийн A/11 дүгээр тушаал	7124	2025-02-03
118	Сангийн сайд	A/11 2025.01.22	АЛДАНГИЙН ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Сангийн сайдын 2025 оны 01 дүгээр сарын 22-ны өдрийн A/11 дүгээр тушаал	7125	2025-02-07

119	Хөвсгөл аймгийн Засаг дарга	A/31 2025.01.24	СОГТУУРУУЛАХ УНДАА ХУДАЛДАХ, ТҮҮГЭЭР ҮЙЛЧЛЭХ ЦАГИЙН ХЯЗГААРЫГ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Хөвсгөл аймгийн Засаг даргын 2025 оны 01 дүгээр сарын 24-ний өдрийн А/31 дүгээр захирамж	7126	2025-02-03
120	Говь-Алтай аймаг Шарга сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	10 2024.12.26	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Говь-Алтай аймаг Шарга сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 26-ны өдрийн 10 дугаар тогтоол	7127	2025-02-03
121	Сангийн сайд	A/25 2025.02.06	АНГИЛАЛ, ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ ТОГТООХ ТУХАЙ Сангийн сайдын 2025 оны 02 дугаар сарын 06-ны өдрийн А/25 дугаар тушаал	7128	2025-02-03
122	Дорнод аймаг Чойбалсан сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	28 2025.01.20	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Дорнод аймаг Чойбалсан сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 01 дүгээр сарын 20-ны өдрийн 28 дугаар тогтоол	7129	2025-02-13
ЗАХИРГААНЫ ХЭМ ХЭМЖЭЭНИЙ АКТЫН ЭМХЭТГЭЛ №6					
123	Сангийн сайд, Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын сайд	A/247, 152 2024.12.30	ЖУРАМ, АРГАЧЛАЛ БАТЛАХ ТУХАЙ Сангийн сайд, Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын сайдын хамтарсан 2024 оны 12 дугаар сарын 30-ны өдрийн А/247, 152 дугаар тушаал	7130	2025-02-13

124	Аж үйлдвэр, эрдэс баялгийн сайд, Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд	A/06, A/04 2025.01.10	ДҮРЭМ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Аж үйлдвэр, эрдэс баялгийн сайд, Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын хамтарсан 2025 оны 01 дүгээр сарын 10-ны өдрийн A/06, A/04 дүгээр тушаал	7131	2025-02-18
125	Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн сайд, Хууль зүй, дотоод хэргийн сайд	A/37, A/31 2025.01.27	АРГАЧЛАЛ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн сайд, Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын хамтарсан 2025 оны 01 дүгээр сарын 27-ны өдрийн A/37, A/31 дүгээр тушаал	7132	2025-02-18
126	Архангай аймаг Өгийнуур сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	10 2024.12.25	ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭГ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Архангай аймаг Өгийнуур сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдрийн 10 дугаар тогтоол	7133	2025-02-18
127	Архангай аймаг Цэцэрлэг сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	03/04 2025.01.29	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭГ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Архангай аймаг Цэцэрлэг сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 01 дүгээр сарын 29-ний өдрийн 03/04 дүгээр тогтоол	7134	2025-02-18
128	Баянхонгор аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн Хурал	11 2025.01.31	ТАРИФ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Баянхонгор аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн Хурлын 2025 оны 01 дүгээр сарын 31-ний өдрийн 11 дүгээр тогтоол	7135	2025-02-18

129	Увс аймаг Тариалан сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	2/05 2024.12.26	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХУВЬ ХЭМЖЭЭ ТОГТООХ ТУХАЙ Увс аймаг Тариалан сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Хуралдааны 2024 оны 12 дугаар сарын 26-ны өдрийн 2/05 дугаар тогтоол	7136	2025-02-20
130	Эрчим хүчний зохицуулах хорооны тогтоол	28 2025.02.05	ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Эрчим хүчний зохицуулах хорооны 2025 оны 02 дугаар сарын 05-ны өдрийн 28 дугаар тогтоол	7137	2025-02-20
131	Сүхбаатар аймгийн Асгат сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	02 2025.01.27	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭГ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Сүхбаатар аймгийн Асгат сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 01 дүгээр сарын 27-ны өдрийн 02 дугаар тогтоол	7138	2025-02-20
132	Нийслэлийн Засаг дарга	A/248 2025.02.20	ЗАМЫН ХӨДӨЛГӨӨНИЙ ТҮГЖРЭЛ, АЧААЛЛЫГ БУУРУУЛАХ ТАЛААР АВАХ ЗАРИМ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТУХАЙ Нийслэлийн Засаг даргын 2025 оны 02 дугаар сарын 20-ны өдрийн A/248 дугаар захирамж	7139	2025-02-21
133	Цагдаагийн ерөнхий газрын дарга	A/54 2025.01.28	ЗААВАРТ ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Цагдаагийн ерөнхий газрын даргын 2025 оны 01 дүгээр сарын 28-ны өдрийн A/54 дүгээр тушаал	Өөрчлөлт оруулах	2025.02.12
134	Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын тушаал	A/45 2025.02.13	ТУШААЛ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын 2025 оны 02 дугаар сарын 13-ны өдрийн A/45 дугаар тушаал	Хүчингүй болгох	2025.02.17

135	Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын тушаал	A/46 2025.02.13	ТУШААЛ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын 2025 оны 02 дугаар сарын 13-ны өдрийн A/46 дугаар тушаал	Хүчингүй болгох	2025.02.17
136	Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын тушаал	A/47 2025.02.13	ТУШААЛЫН ХАВСРАЛТ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын 2025 оны 02 дугаар сарын 13-ны өдрийн A/47 дугаар тушаал	Хүчингүй болгох	2025.02.17
137	Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн сайд	A/68 2025.02.11	ЗАХИРГААНЫ ХЭМ ХЭМЖЭЭНИЙ АКТЫГ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн сайдын 2025 оны 02 дугаар сарын 11-ний өдрийн A/68 дугаар тушаал	Хүчингүй болгох	2025.02.18
ЗАХИРГААНЫ ХЭМ ХЭМЖЭЭНИЙ АКТЫН ЭМХЭТГЭЛ №7					
138	Ойн газрын дарга	A/10 2025.02.19	МОД БЭЛТГЭХ ЗААВАР БАТЛАХ ТУХАЙ Ойн газрын даргын 2025 оны 02 дугаар сарын 19- ний өдрийн A/10 дугаар тушаал	7140	2025.02.24
139	Санхүүгийн зохицуулах хороо	06 2025.02.03	“ХУВЬЦААНЫ ХАМТЫН САНХҮҮЖИЛТИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЖУРАМ” БАТЛАХ ТУХАЙ Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2025 оны 02 дугаар сарын 03-ны өдрийн 06 дугаар тогтоол	7141	2025.02.24

140	Санхүүгийн зохицуулах хороо	07 2025.02.03	“ҮНЭТ ЦААСНЫ ЗАХ ЗЭЭЛД АРИЛЖИХААР ГАРГАХ ХАДГАЛАМЖИЙН СЕРТИФИКАТЫГ БҮРТГЭХ, АРИЛЖИХ, ТАЙЛАГНАХ ЖУРАМ” БАТЛАХ ТУХАЙ Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2025 оны 02 дугаар сарын 03-ны өдрийн 07 дугаар тогтоол	7142	2025.02.24
141	Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	25/14 2025.01.27	НИЙСЛЭЛИЙН НУТАГ ДЭВСГЭРТ МӨРДӨХ ТАКСИНААС БУСАД НИЙТИЙН ТЭЭВРИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ТӨЛБӨРИЙН ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 01 дүгээр сарын 27-ны өдрийн 25/14 дүгээр тогтоол	7143	2025.02.24
142	Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөл	01 2025.01.27	ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн 2025 оны 01 дүгээр сарын 27-ны өдрийн 01 дүгээр тогтоол	7144	2025.02.24
143	Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын сайд	36 2025.02.10	БАРИЛГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН НӨХЦӨЛ, ШААРДЛАГА БАТЛАХ ТУХАЙ Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын сайдын 2025 оны 02 дугаар сарын 10-ны өдрийн 36 дугаар тушаал	7145	2025.02.25
144	Дундговь аймгийн Дэлгэрцогт сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	15 2024.12.26	ТАТВАР ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Дундговь аймаг Дэлгэрцогт сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 26-ны өдрийн 15 дугаар тогтоол	7146	2025.02.25

145	Хот, суурины ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалт, үйлчилгээг зохицуулах хороо	15 2025.11.02	ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРӨЛ ЭЗЭМШИГЧИЙН НӨХЦӨЛ, ШААРДЛАГА ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Хот, суурины ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалт, үйлчилгээг зохицуулах хорооны 2025 оны 02 дугаар сарын 11-ний өдрийн 15 дугаар тогтоол	7147	2025.02.25
146	Баянхонгор аймгийн Шинэжинст сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	18 2025.02.06	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХУВЬ ХЭМЖЭЭГ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Баянхонгор аймгийн Шинэжинст сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Хуралдааны 2025 оны 02 дугаар сарын 06-ны өдрийн 18 дугаар тогтоол	7148	2025.02.25
147	Эрчим хүчний зохицуулах хороо	25 2025.02.05	ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Эрчим хүчний зохицуулах хорооны 2025 оны 02 дугаар сарын 05-ны өдрийн 25 дугаар тогтоол	7149	2025.02.25
148	Эрчим хүчний зохицуулах хороо	26 2025.02.05	ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Эрчим хүчний зохицуулах хорооны 2025 оны 02 дугаар сарын 05-ны өдрийн 26 дугаар тогтоол	7150	2025.02.25
149	Эрчим хүчний зохицуулах хороо	27 2025.02.05	ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Эрчим хүчний зохицуулах хорооны 2025 оны 02 дугаар сарын 05-ны өдрийн 27 дугаар тогтоол	7151	2025.02.25
150	Дорнод аймгийн Засаг дарга	A/100 2025.02.13	СОГТУУРУУЛАХ УНДАА ХУДАЛДАХ, ТҮҮГЭЭР ҮЙЛЧЛЭХ ЦАГИЙН ХЯЗГААРЫГ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Дорнод аймгийн Засаг даргын 2025 оны 02 дугаар сарын 13-ны өдрийн A/100 дугаар захирамж	7152	2025.02.25

151	Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөл	03 2025.01.23	ТӨЛБӨРИЙН ХЭМЖЭЭ, ТӨЛБӨРИЙН АРГА, ЖУРАМ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн 2025 оны 01 дүгээр сарын 23-ны өдрийн 03 дугаар тогтоол	7153	2025.02.25
152	Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөл	04 2025.01.23	ЖАГСААЛТ, ТӨЛБӨРИЙН ХЭМЖЭЭ, ТӨЛБӨРИЙН АРГА, ЖУРАМ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн 2025 оны 01 дүгээр сарын 23-ны өдрийн 04 дүгээр тогтоол	7154	2025.02.25
153	Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын сайд	35 2025.02.10	ТУШААЛ ХҮЧИНГҮЙ БОЛСОНД ТООЦОХ ТУХАЙ Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын сайдын 2025 оны 02 дугаар сарын 10-ны өдрийн 35 дугаар тушаал	Хүчингүй болгох	2025.02.25
154	Газар зохион байгуулалт, геодези, зураг зүйн ерөнхий газрын дарга	A/64 2025.02.17	ТУШААЛ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Газар зохион байгуулалт, геодези, зураг зүйн ерөнхий газрын даргын 2025 оны 02 дугаар сарын 17-ны өдрийн A/64 дүгээр тушаал	Хүчингүй болгох	2025.02.26
155	Газар зохион байгуулалт, геодези, зураг зүйн ерөнхий газрын дарга	A/65 2025.02.17	ТУШААЛ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Газар зохион байгуулалт, геодези, зураг зүйн ерөнхий газрын даргын 2025 оны 02 дугаар сарын 17-ны өдрийн A/65 дугаар тушаал	Хүчингүй болгох	2025.02.26
156	Дундговь аймгийн Засаг дарга	A/138 2025.02.26	ЗАХИРАМЖ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Дундговь аймгийн Засаг даргын 2025 оны 02 дугаар сарын 26-ны өдрийн A/138 дугаар захирамж	Хүчингүй болгох	2025.02.27

ЗАХИРГААНЫ ХЭМ ХЭМЖЭЭНИЙ АКТЫН ЭМХЭТГЭЛ №8					
157	Зам, тээврийн сайд	A/36 2025.02.12	АГААРЫН ЗАМ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Зам, тээврийн сайдын 2025 оны 02 дугаар сарын 12-ны өдрийн A/36 дугаар тушаал	7155	2025.02.28
158	Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд	A/35 2025.02.12	ОЛОН НИЙТИЙН ОРОЛЦООНД ТҮШИГЛЭСЭН ХАЛАМЖИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЧАНАРТ ТАВИГДАХ ШАЛГУУР, ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2025 оны 02 дугаар сарын 11-ний өдрийн A/35 дугаар тушаал	7156	2025.02.28
159	Булган аймгийн Бүрэгхангай сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	III/03 2025.02.14	АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭГ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Булган аймгийн Бүрэгхангай сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 02 дугаар сарын 14-ний өдрийн III/03 дугаар тогтоол	7157	2025.03.06
160	Дорнод аймаг Баяндун сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	02 2025.02.17	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Дорнод аймаг Баяндун сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 02 дугаар сарын 17-ны өдрийн 02 дугаар тогтоол	7158	2025.03.06

161	Харилцаа холбооны зохицуулах хороо	28 2025.02.13	“ХАРИЛЦАА ХОЛБООНЫ СҮЛЖЭЭ БАЙГУУЛАХ, ТҮҮНИЙ АШИГЛАЛТ ҮЙЛЧИЛГЭЭ ЭРХЛЭХ НӨХЦӨЛ, ШААРДЛАГА” /ШУУДАНГИЙН СҮЛЖЭЭ БАЙГУУЛАХ/”-ЫН ХОЛБОГДОХ ХЭСГИЙГ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Харилцаа холбооны зохицуулах хорооны 2025 оны 02 дугаар сарын 13-ны өдрийн 28 дугаар тогтоол	Хүчингүй болгох	2025.02.28
162	Харилцаа холбооны зохицуулах хороо	29 2025.02.13	“ДОТООДЫН БОЛОН УЛС ХООРОНДЫН ШУУДАНГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ ЭРХЛЭХ ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН НӨХЦӨЛ ШААРДЛАГА”-ЫН ХОЛБОГДОХ ХЭСГИЙГ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Харилцаа холбооны зохицуулах хорооны 2025 оны 02 дугаар сарын 13-ны өдрийн 29 дүгээр тогтоол	Хүчингүй болгох	2025.02.28
163	Харилцаа холбооны зохицуулах хороо	33 2025.02.13	“РАДИОГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ ЭРХЛЭХ ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН НӨХЦӨЛ, ШААРДЛАГА”-ЫН ХОЛБОГДОХ ХЭСГИЙГ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Харилцаа холбооны зохицуулах хорооны 2025 оны 02 дугаар сарын 13-ны өдрийн 33 дугаар тогтоол	Хүчингүй болгох	2025.02.28

164	Харилцаа холбооны зохицуулах хороо	36 2025.02.13	“ХАРИЛЦАА ХОЛБООНЫ ҮЙЛЧИЛГЭЭ ЭРХЛЭХ ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН НӨХЦӨЛ, ШААРДЛАГА (ИНТЕРНЭТИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНД)”-ЫН ХОЛБОГДОХ ХЭСГИЙГ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Харилцаа холбооны зохицуулах хорооны 2025 оны 02 дугаар сарын 13-ны өдрийн 36 дугаар тогтоол	Хүчингүй болгох	2025.02.28
165	Харилцаа холбооны зохицуулах хороо	37 2025.02.13	“ТООН ГАРЫН УСГИЙН ГЭРЧИЛГЭЭНИЙ МЭДЭЭЛЛИЙН САН БҮРДҮҮЛЭХ, АШИГЛАХ, ХАДГАЛАХ ЖУРАМ”-ЫН ХОЛБОГДОХ ХЭСГИЙГ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Харилцаа холбооны зохицуулах хорооны 2025 оны 02 дугаар сарын 13-ны өдрийн 37 дугаар тогтоол	Хүчингүй болгох	2025.02.28
166	Харилцаа холбооны зохицуулах хороо	39 2025.02.13	“ХАРИЛЦАА ХОЛБООНЫ ҮЙЛЧИЛГЭЭ ЭРХЛЭХ ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН НӨХЦӨЛ, ШААРДЛАГА (ТЕЛЕФОН ЯРИАНЫ ҮЙЛЧИЛГЭЭНД)”-ЫН ХОЛБОГДОХ ХЭСГИЙГ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Харилцаа холбооны зохицуулах хорооны 2025 оны 02 дугаар сарын 13-ны өдрийн 39 дүгээр тогтоол	Хүчингүй болгох	2025.02.28
167	Харилцаа холбооны зохицуулах хороо	30 2025.02.13	ТОГТООЛ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Харилцаа холбооны зохицуулах хорооны 2025 оны 02 дугаар сарын 13-ны өдрийн 30 дугаар тогтоол	Хүчингүй болгох	2025.02.28
168	Харилцаа холбооны зохицуулах хороо	31 2025.02.13	ТОГТООЛ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Харилцаа холбооны зохицуулах хорооны 2025 оны 02 дугаар сарын 13-ны өдрийн 31 дүгээр тогтоол	Хүчингүй болгох	2025.02.28

169	Харилцаа холбооны зохицуулах хороо	32 2025.02.13	ТОГТООЛ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Харилцаа холбооны зохицуулах хорооны 2025 оны 02 дугаар сарын 13-ны өдрийн 32 дугаар тогтоол	Хүчингүй болгох	2025.02.28
170	Харилцаа холбооны зохицуулах хороо	34 2025.02.13	ТОГТООЛ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Харилцаа холбооны зохицуулах хорооны 2025 оны 02 дугаар сарын 13-ны өдрийн 34 дүгээр тогтоол	Хүчингүй болгох	2025.02.28
171	Харилцаа холбооны зохицуулах хороо	35 2025.02.13	ТОГТООЛ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Харилцаа холбооны зохицуулах хорооны 2025 оны 02 дугаар сарын 13-ны өдрийн 35 дугаар тогтоол	Хүчингүй болгох	2025.02.28
172	Харилцаа холбооны зохицуулах хороо	38 2025.02.13	ТОГТООЛ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Харилцаа холбооны зохицуулах хорооны 2025 оны 02 дугаар сарын 13-ны өдрийн 38 дугаар тогтоол	Хүчингүй болгох	2025.02.28
173	Харилцаа холбооны зохицуулах хороо	40 2025.02.13	“ХАРИЛЦАА ХОЛБООНЫ СҮЛЖЭЭНИЙ ДУГААРЫН АШИГЛАЛТ, ҮЙЛЧИЛГЭЭГ БҮРТГЭХТЭЙ ХОЛБОГДСОН ЖУРАМ”- ЫН ХОЛБОГДОХ ХЭСГИЙГ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Харилцаа холбооны зохицуулах хорооны 2025 оны 02 дугаар сарын 13-ны өдрийн 40 дүгээр тогтоол	Хүчингүй болгох	2025.02.28
174	Харилцаа холбооны зохицуулах хороо	41 2025.02.13	“ХАРИЛЦАА ХОЛБООНЫ СҮЛЖЭЭ БАЙГУУЛАХ, ТҮҮНИЙ АШИГЛАЛТЫН НӨХЦӨЛ, ШААРДЛАГА”- ЫН ХОЛБОГДОХ ХЭСГИЙГ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Харилцаа холбооны зохицуулах хорооны 2025 оны 02 дугаар сарын 13-ны өдрийн 41 дүгээр тогтоол	Хүчингүй болгох	2025.02.28

175	Эрчим хүчний зохицуулах хороо	41 2025.02.20	ТОГТООЛ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Эрчим хүчний зохицуулах хорооны 2025 оны 02 дугаар сарын 20-ны өдрийн 41 дүгээр тогтоол	Хүчингүй болгох	2025.03.06
176	Эрүүл мэндийн сайд	A/40 2025.02.10	ТУШААЛ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Эрүүл мэндийн сайдын 2025 оны 02 дугаар сарын 10-ны өдрийн A/40 дүгээр тушаал	Хүчингүй болгох	2025.02.28
177	Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайд	A/50 2025.02.14	ТУШААЛ ХҮЧИНГҮЙ БОЛСОНД ТООЦОХ ТУХАЙ Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайдын 2025 оны 02 дугаар сарын 14-ний өдрийн A/50 дугаар тушаал	Хүчингүй болгох	2025.03.06
178	Өвөрхангай аймгийн Засаг дарга	A/79 2025.02.11	ЗАХИРАМЖ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Өвөрхангай аймгийн Засаг даргын 2025 оны 02 дугаар сарын 11-ний өдрийн A/79 дүгээр захирамж	Хүчингүй болгох	2025.02.28
ЗАХИРГААНЫ ХЭМ ХЭМЖЭЭНИЙ АКТЫН ЭМХЭТГЭЛ №9					
179	Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн сайд	A/113 2025.03.10	ЖУРАМ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн сайдын 2025 оны 03 дугаар сарын 10-ны өдрийн A/113 дугаар тушаал	7159	2025.03.19
180	Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн сайд	A/38 2025.01.27	ЖУРАМ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн сайдын 2025 оны 01 дүгээр сарын 27-ны өдрийн A/38 дугаар тушаал	7160	2025.03.19
181	Эрүүл мэндийн даатгалын ерөнхий газрын дарга	A/30 2025.02.24	ЖУРАМ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Эрүүл мэндийн даатгалын ерөнхий газрын даргын 2025 оны 2 дугаар сарын 24-ний өдрийн A/30 дугаар тушаал	7161	2025.03.21

182	Хот, суурины ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалт, үйлчилгээг зохицуулах хороо	18 2025.02.25	“ХАЙЛААСТ ГОЛОМТ” ОНӨААТҮГ-ЫН ЦЭВЭР, БОХИР УСНЫ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Хот, суурины ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалт, үйлчилгээг зохицуулах хорооны 2025 оны 2 дугаар сарын 25-ны өдрийн 18 дугаар тогтоол	7162	2025.03.21
183	Хот, суурины ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалт, үйлчилгээг зохицуулах хороо	28 2025.02.25	ӨМНӨГОВЬ АЙМГИЙН ХАНБОГД СУМЫН “ХАНДИЗЕЛЬ” ОНӨААТҮГ-ЫН ЦЭВЭР, БОХИР УСНЫ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Хот, суурины ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалт, үйлчилгээг зохицуулах хорооны 2025 оны 2 дугаар сарын 25-ны өдрийн 28 дугаар тогтоол	7163	2025.03.21
184	Дархан-Уул аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	02/25 2025.02.17	ҮНЭ ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Дархан-Уул аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 2 дугаар сарын 17-ны өдрийн 02/25 тогтоол	7164	2025.03.21
185	Эрүүл мэндийн сайд, Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд	A/68,62 2025.03.07	ТУШААЛД НЭМЭЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Эрүүл мэндийн сайд, Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2025 оны 3 дугаар сарын 7-ны өдрийн A/68, A/62 дугаар хамтарсан тушаал	Нэмэлт оруулах	2025.03.19
186	Цахим хөгжил, инновац, харилцаа холбооны сайд	A/35 2025.02.11	ТУШААЛ ХҮЧИНГҮЙ БОЛСОНД ТООЦОХ ТУХАЙ Цахим хөгжил, инновац, харилцаа холбооны сайдын 2025 оны 2 дугаар сарын 11-ний өдрийн A/35 дугаар тушаал	Хүчингүй болгох	2025.03.19

187	Гаалийн ерөнхий газрын дарга	A/17 2025.01.22	ЖУРАМД НЭМЭЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Гаалийн ерөнхий газрын даргын 2025 оын 1 дүгээр сарын 22-ны өдрийн A/17 дугаар тушаал	Нэмэлт оруулах	2025.03.21
188	Гаалийн ерөнхий газрын дарга	A/18 2025.01.22	ЗААВАРТ НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Гаалийн ерөнхий газрын даргын 2025 оын 1 дүгээр сарын 22-ны өдрийн A/18 дугаар тушаал	Нэмэлт оруулах	2025.03.21
189	Улсын бүртгэлийн ерөнхий газрын дарга	A/24 2025.02.27	ТУШААЛ ХҮЧИНГҮЙ БОЛСОНД ТООЦОХ ТУХАЙ Улсын бүртгэлийн ерөнхий газрын даргын 2025 оны 2 дугаар сарын 27-ны өдрийн A/24 дүгээр тушаал	Хүчингүй болгох	2025.03.21
190	Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд	A/38 2025.02.11	ТУШААЛ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2025 оны 2 дугаар сарын 11-ний өдрийн A/38 дугаар тушаал	Хүчингүй болгох	2025.03.21
191	Хэнтий аймгийн засаг дарга	A/289 2025.0521	ЗАХИРАМЖ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Хэнтий аймгийн засаг даргын 2024 оны 5 дугаар сарын 21-ний өдрийн A/289 дүгээр захирамж	Хүчингүй болгох	2025.03.21
ЗАХИРГААНЫ ХЭМ ХЭМЖЭЭНИЙ АКТЫН ЭМХЭТГЭЛ №10					
192	Мөнгөн зээлийн үйл ажиллагааны бодлогын зөвлөл	01 2025.02.26	“МӨНГӨН ЗЭЭЛИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЭРХЛЭХ ЭТГЭЭДЭЭС ОЛГОХ ЗЭЭЛИЙН ХҮҮГИЙН ДЭЭД ХЭМЖЭЭ”-Г ТОГТООХ ТУХАЙ Мөнгөн зээлийн үйл ажиллагааны бодлогын зөвлөлийн 2025 оны 02 дугаар сарын 26-ны өдрийн 01 дүгээр тогтоол	7165	2025.03.25

193	Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн сайд	A/93 2025.02.24	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНД ТАВИГДАХ ШААРДЛАГА БАТЛАХ ТУХАЙ Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн сайдын 2025 оны 02 дугаар сарын 24-ний өдрийн A/93 дугаар тушаал	7166	2025.03.25
194	Сүхбаатар аймгийн Эрдэнэцагаан сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	08 2025.01.31	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХУВЬ ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Сүхбаатар аймаг Эрдэнэцагаан сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 01 дүгээр сарын 31-ний өдрийн 08 дугаар тогтоол	7167	2025.03.25
195	Эрчим хүчний зохицуулах хороо	43 2025.03.10	ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН НӨХЦӨЛ, ШААРДЛАГА БАТЛАХ ТУХАЙ Эрчим хүчний зохицуулах хорооны 2025 оны 03 дугаар сарын 10-ны өдрийн 43 дугаар тогтоол	7168	2025.03.26
196	Боловсролын сайд, Эрүүл мэндийн сайд, Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд	A/85, A/55, A/49 2025.02.21	ХӨГЖЛИЙН БЭРХШЭЭЛТЭЙ ХҮНИЙ БОЛОВСРОЛ ЭЗЭМШИХЭД ДЭМЖЛЭГ ҮЗҮҮЛЭХ ЧИГ ҮҮРЭГ БҮХИЙ ДЭМЖИХ ТӨВИЙН ДҮРЭМ БАТЛАХ ТУХАЙ Боловсролын сайд, Эрүүл мэндийн сайд, Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2025 оны 02 дугаар сарын 21- ний өдрийн A/85,A/55,A/49 дүгээр хамтарсан тушаал	7169	2025.03.27
197	Завхан аймгийн Асгат сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	38 2024.12.27	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХУВЬ ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Завхан аймгийн Асгат сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдрийн 38 дугаар тогтоол	7170	2025.03.27

198	Өмнөговь аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	4/28 2025.02.27	АВТО ТЭЭВРИЙН БОЛОН ӨӨРӨӨ ЯВАГЧ ХЭРЭГСЭЛД НОГДУУЛАХ АЛБАН ТАТВАРЫН ХУВЬ ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Өмнөговь аймаг ийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 02 дугаар сарын 27-ны өдрийн 4/28 тогтоол	7171	2025.03.27
199	Өмнөговь аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	4/29 2025.02.18	АГААРЫН БОХИРДЛЫН ТӨЛБӨРИЙН ХУВЬ ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Өмнөговь аймаг ийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 02 дугаар сарын 18-ны өдрийн 4/29 тогтоол	7172	2025.03.27
200	Өмнөговь аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	4/30 2025.02.18	АВТО ЗАМ, ЗАМЫН БАЙГУУЛАМЖ АШИГЛАСНЫ ТӨЛБӨРИЙН ХЭМЖЭЭГ БАТЛАХ ТУХАЙ Өмнөговь аймаг ийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 02 дугаар сарын 18-ны өдрийн 4/30 тогтоол	7173	2025.03.27
201	Сүхбаатар аймгийн онгон сумын иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал	33 2025.02.25	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙД НОГДОХ АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Сүхбаатар аймаг ийн онгон сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 02 дугаар сарын 25-ны өдрийн 33 дугаар тогтоол	7174	2025.03.27

202	Төв аймгийн Сүмбэр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	05 2025.02.25	ХОГ ХАЯГДЛЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХУРААМЖ, ХОГ ХАЯГДЛЫГ АЧИХ, ТҮРЭХ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ҮНЭ ТАРИФЫН ХЭМЖЭЭГ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Төв аймгийн Сүмбэр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 02 дугаар сарын 25-ны өдрийн 05 дугаар тогтоол	7175	2025.03.27
203	Хөвсгөл аймгийн Цагаан-Уул сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	III/17 2025.02.19	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭГ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Хөвсгөл аймгийн Цагаан- Уул сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 02 дугаар сарын 19-ний өдрийн III/17 дугаар тогтоол	7176	2025.03.27
204	Баянхонгор аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн хурал	12 2025.03.10	ТАРИФ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Баянхонгор аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн хурлын 2025 оны 03 дугаар сарын 10-ны өдрийн 12 дугаар тогтоол	7177	2025.03.27
205	Цахим хөгжил, инновац, харилцаа холбооны сайд	A/46 2025.03.10	ҮНДЭСНИЙ РАДИО ДАВТАМЖИЙН ХУВААРИЛАЛТЫН ХҮСНЭГТ БАТЛАХ ТУХАЙ Цахим хөгжил, инновац, харилцаа холбооны сайдын 2025 оны 03 дугаар сарын 10-ны өдрийн A/46 дугаар тушаал	7178	2025.03.27
206	Төрийн албаны зөвлөл	402 2025.09.25	ЖУРАМ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Төрийн албаны зөвлөлийн 2024 оны 09 дүгээр сарын 25-ны өдрийн 402 дугаар тогтоол	7179	2025.03.27

207	Төрийн албаны зөвлөл	498 2024.11.06	ЖУРАМ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Төрийн албаны зөвлөлийн 2024 оны 11 дүгээр сарын 06-ны өдрийн 498 дугаар тогтоол	7180	2025.03.27
208	Архивын ерөнхий газрын дарга	A/16 2025.03.12	ТУШААЛ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Архивын ерөнхий газрын даргын 2025 оны 03 дугаар сарын 12-ны өдрийн A/16 дугаар тушаал	Хүчингүй болгох	2025.03.27
209	Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд, Хууль зүй, дотоод хэргийн сайд	A/48,A/49 2025.02.19	ТУШААЛЫН ХАВСРАЛТ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд, Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын 2025 оны 02 дугаар сарын 19-ний өдрийн A/48,A/49 дүгээр хамтарсан тушаал	Хүчингүй болгох	2025.03.27
210	Тагнуулын ерөнхий газар, гаалийн ерөнхий газар, Цагдаагийн ерөнхий газрын дарга	A/19, A/64, A/105 2025.02.24	ХАМТАРСАН ТУШААЛ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Тагнуулын ерөнхий газар, гаалийн ерөнхий газар, Цагдаагийн ерөнхий газрын дарга нарын 2025 оны 02 дугаар сарын 24-ний өдрийн A/19,A/64,A/105 дугаар хамтарсан тушаал	Хүчингүй болгох	2025.03.27
211	Санхүүгийн зохицуулах хороо	59 2025.02.25	ТОГТООЛ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2025 оны 02 дугаар сарын 25-ны өдрийн 59 дүгээр тогтоол	Хүчингүй болгох	2025.03.25
212	Санхүүгийн зохицуулах хороо	61 2025.02.25	ТОГТООЛ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2025 оны 02 дугаар сарын 25-ны өдрийн 61 дүгээр тогтоол	Хүчингүй болгох	2025.03.25

213	Санхүүгийн зохицуулах хороо	62 2025.02.25	ТОГТООЛ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2025 оны 02 дугаар сарын 25-ны өдрийн 62 дугаар тогтоол	Хүчингүй болгох	2025.03.25
214	Санхүүгийн зохицуулах хороо	65 2025.02.25	ТОГТООЛ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2025 оны 02 дугаар сарын 25-ны өдрийн 65 дугаар тогтоол	Хүчингүй болгох	2025.03.25
215	Санхүүгийн зохицуулах хороо	67 2025.02.25	ТОГТООЛ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2025 оны 02 дугаар сарын 25-ны өдрийн 67 дугаар тогтоол	Хүчингүй болгох	2025.03.25
216	Санхүүгийн зохицуулах хороо	72 2025.02.25	ТОГТООЛ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2025 оны 02 дугаар сарын 25-ны өдрийн 72 дугаар тогтоол	Хүчингүй болгох	2025.03.25
217	Санхүүгийн зохицуулах хороо	73 2025.02.25	ТОГТООЛ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2025 оны 02 дугаар сарын 25-ны өдрийн 73 дугаар тогтоол	Хүчингүй болгох	2025.03.25
218	Сангийн сайд	A/36 2025.02.21	ТУШААЛЫН ХАВСРАЛТ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Сангийн сайдын 2025 оны 02 дугаар сарын 21-ний өдрийн A/36 дугаар тушаал	Хүчингүй болгох	2025.03.27
219	Цагдаагийн ерөнхий газрын дарга	A/83 2025.02.13	ТУШААЛ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Цагдаагийн ерөнхий газрын даргын 2025 оны 02 дугаар сарын 13-ны өдрийн A/83 дугаар тушаал	Хүчингүй болгох	2025.03.24

220	Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайд	A/100 2025.03.10	ТУШААЛ ХҮЧИНГҮЙ БОЛСОНД ТООЦОХ ТУХАЙ Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайдын 2025 оны 03 дугаар сарын 10-ны өдрийн А/100 дугаар тушаал	Хүчингүй болгох	2025.03.27
ЗАХИРГААНЫ ХЭМ ХЭМЖЭЭНИЙ АКТЫН ЭМХЭТГЭЛ №11					
221	Архивын ерөнхий газрын дарга	A/14 2025.02.28	“ТӨРИЙН АРХИВЫН БАРИМТАД НЭГДСЭН ТООЛЛОГО ЯВУУЛАХ ЖУРАМ”-ЫГ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Архивын ерөнхий газрын даргын 2025 оны 02 дугаар сарын 28-ны өдрийн А/14 дүгээр тушаал	7181	2025.04.01
222	Завхан аймгийн Асгат сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	39 2024.12.27	ХОГ ХАЯГДЛЫН ТӨЛБӨРИЙН ХЭМЖЭЭГ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Завхан аймгийн Асгат сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдрийн 39 дүгээр тогтоол	7182	2025.04.01
223	Дундговь аймгийн Гурвансайхан сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	02 2025.02.21	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭГ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Дундговь аймгийн Гурвансайхан сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 02 дугаар сарын 21-ний өдрийн 02 дугаар тогтоол	7183	2025.04.01
224	Нийслэлийн Баянгол дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	23 2025.02.27	ЭНГИЙН ХОГ ХАЯГДЛЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХУРААМЖИЙН ХЭМЖЭЭГ БАТЛАХ ТУХАЙ Нийслэлийн Баянгол дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 02 дугаар сарын 27-ны өдрийн 23 тогтоол	7184	2025.04.01

225	Сүхбаатар аймгийн Баруун-урт сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	5/06 2025.02.24	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙД НОГДОХ АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Сүхбаатар аймаг Баруун-Урт сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 02 дугаар сарын 24-ний өдрийн 5/06 дугаар тогтоол	7185	2025.04.01
226	Баянхонгор аймгийн Гурванбулаг сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	4/10 2025.02.24	ХОГ ХАЯГДЛЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХУРААМЖ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Баянхонгор аймаг Гурванбулаг сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 02 дугаар сарын 24-ний өдрийн 4/10 дугаар тогтоол	7186	2025.04.01
227	Завхан аймаг Нөмрөг сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	02 2025.03.20	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫГ ТОГТООХ ТУХАЙ Завхан аймаг Нөмрөг сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 03 дугаар сарын 20-ны өдрийн 02 дугаар тогтоол	7187	2025.04.03
228	Боловсролын сайд	A/55 2025.02.10	ЖУРАМ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Боловсролын сайдын 2025 оны 02 дугаар сарын 10-ны өдрийн A/55 дугаар тушаал	7188	2025.04.03
229	Сүхбаатар аймгийн Баяндэлгэр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	4/33 2025.03.12	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХУВЬ ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Сүхбаатар аймаг Баяндэлгэр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 03 дугаар сарын 12-ны өдрийн 4/33 дугаар тогтоол	7189	2025.04.03

230	Хэнтий аймгийн Баянхутаг сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	06 2025.03.14	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙД НОГДОХ АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭГ БАТЛАХ ТУХАЙ Хэнтий аймгийн Баянхутаг сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 03 дугаар сарын 14-ний өдрийн 06 дугаар тогтоол	7190	2025.04.03
231	Архангай аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	02 2025.03.24	ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Архангай аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 03 дугаар сарын 24-ний өдрийн 02 дугаар тогтоол	7191	2025.04.03
232	Архангай аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	03 2025.03.24	ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Архангай аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 03 дугаар сарын 24-ний өдрийн 03 дугаар тогтоол	7192	2025.04.03
233	Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	42 2025.02.26	ТОГТООЛД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Эрчим хүчний зохицуулах хорооны 2025 оны 02 дугаар сарын 26-ны өдрийн 42 дугаар тогтоол	Өөрчлөлт оруулах	2025.04.01
234	Архангай аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	759 2024.12.25	ТОГТООЛ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Эрчим хүчний зохицуулах хорооны 2024 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдрийн 759 дүгээр тогтоол	Хүчингүй болгох	2025.04.03
235	Хууль зүй, дотоод хэргийн сайд, Сангийн сайд	A/96,A/63 2025.04.01	ТУШААЛ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Хууль зүй, дотоод хэргийн сайд, Сангийн сайдын 2025 оны 04 дүгээр сарын 01-ний өдрийн A/96,A/63 дугаар хамтарсан тушаал	Хүчингүй болгох	2025.04.04
236	Гаалийн ерөнхий газрын дарга	A/100 2025.03.19	ТУШААЛ, ЖУРАМ ХҮЧИНГҮЙ БОЛСОНД ТООЦОХ ТУХАЙ Гаалийн ерөнхий газрын даргын 2025 оны 03 дугаар сарын 19-ний өдрийн A/100 тушаал	Хүчингүй болгох	2025.04.03

237	Гаалийн ерөнхий газрын дарга	A/101 2025.03.19	ТУШААЛ, ЖУРАМ ХҮЧИНГҮЙ БОЛСОНД ТООЦОХ ТУХАЙ Гаалийн ерөнхий газрын даргын 2025 оны 03 дугаар сарын 19-ний өдрийн A/101 тушаал	Хүчингүй болгох	2025.04.03
238	Гаалийн ерөнхий газрын дарга	A/102 2025.03.19	ТУШААЛ, ЖУРАМ ХҮЧИНГҮЙ БОЛСОНД ТООЦОХ ТУХАЙ Гаалийн ерөнхий газрын даргын 2025 оны 03 дугаар сарын 19-ний өдрийн A/102 тушаал	Хүчингүй болгох	2025.04.03
239	Аж үйлдвэр, эрдэс баялгийн сайд	A/19 2025.01.27	ЖУРАМ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Аж үйлдвэр, эрдэс баялгийн сайдын 2025 оны 01 дүгээр сарын 27-ны өдрийн A/19 дүгээр тушаал	Шинэчлэн батлах	2025.04.03
ЗАХИРГААНЫ ХЭМ ХЭМЖЭЭНИЙ АКТЫН ЭМХЭТГЭЛ №12					
240	Өмнөговь аймгийн Засаг дарга, Цагдаагийн газрын дарга	A/299, A/21 2025.03.14	ЗОЛБИН НОХОЙ, МУУРЫГ ХОТ, СУУРИН ГАЗАРТ ГАЛТ ЗЭВСЭГ АШИГЛАН УСТГАХ ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ Өмнөговь аймгийн Засаг дарга, Цагдаагийн газрын даргын 2025 оны 03 дугаар сарын 14-ний өдрийн A/299, A/21 дүгээр хамтарсан захирамж, тушаал	7193	2025.04.07
241	Дундговь аймгийн Говь- Угтаал сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	15 2024.12.30	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Дундговь аймгийн Говь- Угтаал сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 30-ны өдрийн 15 дугаар тогтоол	7194	2025.04.07

242	Дундговь аймгийн Говь- Угтаал сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	02 2025.02.20	ХОГ ХАЯГДЛЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХУРААМЖИЙН ХЭМЖЭЭГ ШИНЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Дундговь аймгийн Говь- Угтаал сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 02 дугаар сарын 20-ны өдрийн 02 дугаар тогтоол	7195	2025.04.07
243	Төв аймаг Бүрэн сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	10 2025.03.19	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Төв аймаг Бүрэн сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын хуралдааны 2025 оны 03 дугаар сарын 19-ний өдрийн 10 дугаар тогтоол	7196	2025.04.07
244	Төв аймаг Бүрэн сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	11 2025.03.19	ХОГ ХАЯГДЛЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХУРААМЖИЙН ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Төв аймаг Бүрэн сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын хуралдааны 2025 оны 03 дугаар сарын 19-ний өдрийн 11 дүгээр тогтоол	7197	2025.04.07
245	Архангай аймаг Батцэнгэл сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	05 2025.03.14	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Архангай аймаг Батцэнгэл сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 03 дугаар сарын 14-ний өдрийн 05 дугаар тогтоол	7198	2025.04.08
246	Хэнтий аймгийн Батноров сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	04 2025.03.27	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙД НОГДОХ АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Хэнтий аймгийн Батноров сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 03 дугаар сарын 27-ны өдрийн 04 дүгээр тогтоол	7199	2025.04.08

247	Баян-Өлгий аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	25/02 2025.03.10	ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Баян-Өлгий аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 03 дугаар сарын 10-ны өдрийн 25/02 дугаар тогтоол	7200	2025.04.08
248	Зам, тээврийн сайд	A/78 2025.03.24	ЖУРАМ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Зам, тээврийн сайдын 2025 оны 03 дугаар сарын 24-ний өдрийн A/78 дугаар тушаал	7201	2025.04.08
249	Нийслэлийн Засаг дарга	A/322 2025.03.14	ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ Нийслэлийн Засаг даргын 2025 оны 03 дугаар сарын 14-ний өдрийн A/322 дугаар захирамж	7202	2025.04.08
250	Авлигатай тэмцэх газрын дарга	A/18 2025.02.05	ТУШААЛЫН ХАВСРАЛТЫГ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Авлигатай тэмцэх газрын даргын 2025 оны 02 дугаар сарын 05-ны өдрийн A/18 дугаар тушаал	Шинэчлэн батлах	2025.04.08
251	Зам, тээврийн сайд	A/80 2025.03.25	ТУШААЛЫН ХАВСРАЛТАД НЭМЭЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Зам, тээврийн сайдын 2025 оны 03 дугаар сарын 25-ны өдрийн A/80 дугаар тушаал	Нэмэлт оруулах	2025.04.11
ЗАХИРГААНЫ ХЭМ ХЭМЖЭЭНИЙ АКТЫН ЭМХЭТГЭЛ №13					
252	Баян-Өлгий аймаг Сагсай сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	22 2025.02.14	ХОГ ХАЯГДЛЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХУРААМЖИЙН ХЭМЖЭЭГ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Баян-Өлгий аймаг Сагсай сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 02 дугаар сарын 14-ний өдрийн 22 дугаар хуралдааны тогтоол	7203	2025.04.16

253	Цахим хөгжил, инновац, Харилцаа холбооны сайд, Хууль зүй, дотоод хэргийн сайд, Гэр бүл, хөдөлмөр нийгмийн хамгааллын сайд	A/53, A/95, A/76 2025.03.28	ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ Цахим хөгжил, инновац, Харилцаа холбооны сайд, Хууль зүй, дотоод хэргийн сайд, Гэр бүл, хөдөлмөр нийгмийн хамгааллын сайд нарын 2025 оны 03 дугаар сарын 28-ны өдрийн A/53,A/95,A/76 дугаар хамтарсан тушаал	7204	2025.04.16
254	Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөл	10 2025.03.17	ЖУРАМ, ТӨЛБӨРИЙН ХЭМЖЭЭ БАТЛАХ ТУХАЙ Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн 2025 оны 03 дугаар сарын 17-ны өдрийн 10 дугаар тогтоол	7205	2025.04.17
255	Говь-Алтай аймаг Баян-Уул сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	24 2025.03.31	ГОЛ МӨРНИЙ УРСАЦ, БҮРЭЛДЭХ ЭХИЙГ ОРОН НУТГИЙН ТУСГАЙ ХАМГААЛАЛТАД АВАХ ТУХАЙ Говь-Алтай аймаг Баян-Уул сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 03 дугаар сарын 31-ний өдрийн 24 дүгээр тогтоол	7206	2025.04.17
256	Завхан аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	31 2025.03.31	МАЛ ЭМНЭЛГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДЛЫН НОРМАТИВТЫГ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Завхан аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 03 дугаар сарын 31-ний өдрийн 31 дүгээр тогтоол	7207	2025.04.17
257	Архангай аймаг Цахир сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	03/09 2025.03.19	ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭГ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Архангай аймаг Цахир сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 03 дугаар сарын 19-ний өдрийн 03/09 дүгээр тогтоол	7208	2025.04.17

258	Архангай аймаг Цахир сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	03/10 2025.03.19	ХОГ ХАЯГДЛЫН ХУРААМЖИЙН ХЭМЖЭЭГ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Архангай аймаг Цахир сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 03 дугаар сарын 19-ний өдрийн 03/10 дугаар тогтоол	7209	2025.04.17
259	Баян-Өлгий аймаг Улаанхус сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	22 2025.03.28	ХОГ ХАЯГДЛЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХУРААМЖИЙН ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Баян-Өлгий аймаг Улаанхус сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 03 дугаар сарын 28-ны өдрийн 22 дугаар тогтоол	7210	2025.04.17
260	Дорнод аймаг Матад сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	08 2025.03.28	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХУВЬ ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Дорнод аймаг Матад сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 03 дугаар сарын 28-ны 08 дугаар тогтоол	7211	2025.04.17
261	Өмнөговь аймаг Булган сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	3/01 2025.03.26	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАР ТОГТООХ ТУХАЙ Өмнөговь аймаг Булган сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 03 дугаар сарын 26-ны өдрийн 3/01 дүгээр тогтоол	7212	2025.04.17
262	Увс аймаг Өлгий сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	3/06 2025.03.31	ХОГ ХАЯГДЛЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХУРААМЖ БАТЛАХ ТУХАЙ Увс аймаг Өлгий сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 03 дугаар 31-ний өдрийн 3/06 дугаар тогтоол	7213	2025.04.17

263	Өмнөговь аймаг Номгон сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	3/02 2025.03.28	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХУВЬ ХЭМЖЭЭГ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Өмнөговь аймаг Номгон сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 03 дугаар сарын 28-ны өдрийн 3/02 дугаар тогтоол	7214	2025.04.18
264	Боловсролын сайд	A/69 2025.02.14	ЖУРАМД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Боловсролын сайдын 2025 оны 02 дугаар сарын 14-ний өдрийн A/69 дүгээр тушаал	Нэмэлт оруулах	2025.04.17
265	Төрийн албаны зөвлөл	83 2025.02.12	ТОГТООЛЫН ХАВСРАЛТАД НЭМЭЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Төрийн албаны зөвлөлийн 2025 оны 02 дугаар сарын 12-ны өдрийн 83 дугаар тогтоол	Нэмэлт оруулах	2025.04.17
266	Эрчим хүчний зохицуулах хороо	170 2025.04.03	ТОГТООЛД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Эрчим хүчний зохицуулах хорооны 2025 оны 04 дүгээр сарын 03-ны өдрийн 170 дугаар тогтоол	Өөрчлөлт оруулах	2025.04.17
267	Эрчим хүчний зохицуулах хороо	171 2025.04.03	ТОГТООЛД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Эрчим хүчний зохицуулах хорооны 2025 оны 04 дүгээр сарын 03-ны өдрийн 171 дүгээр тогтоол	Өөрчлөлт оруулах	2025.04.17
268	Эрчим хүчний зохицуулах хороо	172 2025.04.03	ТОГТООЛД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Эрчим хүчний зохицуулах хорооны 2025 оны 04 дүгээр сарын 03-ны өдрийн 172 дугаар тогтоол	Өөрчлөлт оруулах	2025.04.17
269	Эрчим хүчний зохицуулах хороо	173 2025.04.03	ТОГТООЛД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Эрчим хүчний зохицуулах хорооны 2025 оны 04 дүгээр сарын 03-ны өдрийн 173 дугаар тогтоол	Өөрчлөлт оруулах	2025.04.17

270	Эрчим хүчний зохицуулах хороо	174 2025.04.03	ТОГТООЛД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Эрчим хүчний зохицуулах хорооны 2025 оны 04 дүгээр сарын 03-ны өдрийн 174 дүгээр тогтоол	Өөрчлөлт оруулах	2025.04.17
271	Эрчим хүчний зохицуулах хороо	175 2025.04.03	ТОГТООЛД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Эрчим хүчний зохицуулах хорооны 2025 оны 04 дүгээр сарын 03-ны өдрийн 175 дугаар тогтоол	Өөрчлөлт оруулах	2025.04.17
272	Эрчим хүчний зохицуулах хороо	176 2025.04.03	ТОГТООЛД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Эрчим хүчний зохицуулах хорооны 2025 оны 04 дүгээр сарын 03-ны өдрийн 176 дугаар тогтоол	Өөрчлөлт оруулах	2025.04.17
273	Эрчим хүчний зохицуулах хороо	177 2025.04.03	ТОГТООЛД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Эрчим хүчний зохицуулах хорооны 2025 оны 04 дүгээр сарын 03-ны өдрийн 177 дугаар тогтоол	Өөрчлөлт оруулах	2025.04.17
274	Эрчим хүчний зохицуулах хороо	178 2025.04.03	ТОГТООЛД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Эрчим хүчний зохицуулах хорооны 2025 оны 04 дүгээр сарын 03-ны өдрийн 178 дугаар тогтоол	Өөрчлөлт оруулах	2025.04.17
275	Эрчим хүчний зохицуулах хороо	179 2025.04.03	ТОГТООЛД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Эрчим хүчний зохицуулах хорооны 2025 оны 04 дүгээр сарын 03-ны өдрийн 179 дүгээр тогтоол	Өөрчлөлт оруулах	2025.04.17
276	Эрчим хүчний зохицуулах хороо	180 2025.04.03	ТОГТООЛД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Эрчим хүчний зохицуулах хорооны 2025 оны 04 дүгээр сарын 03-ны өдрийн 180 дугаар тогтоол	Өөрчлөлт оруулах	2025.04.17
277	Эрчим хүчний зохицуулах хороо	181 2025.04.03	ТОГТООЛД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Эрчим хүчний зохицуулах хорооны 2025 оны 04 дүгээр сарын 03-ны өдрийн 181 дүгээр тогтоол	Өөрчлөлт оруулах	2025.04.17

278	Эрчим хүчний зохицуулах хороо	182 2025.04.03	ТОГТООЛД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Эрчим хүчний зохицуулах хорооны 2025 оны 04 дүгээр сарын 03-ны өдрийн 182 дугаар тогтоол	Өөрчлөлт оруулах	2025.04.17
279	Эрчим хүчний зохицуулах хороо	183 2025.04.03	ТОГТООЛД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Эрчим хүчний зохицуулах хорооны 2025 оны 04 дүгээр сарын 03-ны өдрийн 183 дугаар тогтоол	Өөрчлөлт оруулах	2025.04.17
280	Эрчим хүчний зохицуулах хороо	184 2025.04.03	ТОГТООЛД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Эрчим хүчний зохицуулах хорооны 2025 оны 04 дүгээр сарын 03-ны өдрийн 184 дүгээр тогтоол	Өөрчлөлт оруулах	2025.04.17
281	Эрчим хүчний зохицуулах хороо	185 2025.04.03	ТОГТООЛД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Эрчим хүчний зохицуулах хорооны 2025 оны 04 дүгээр сарын 03-ны өдрийн 185 дугаар тогтоол	Өөрчлөлт оруулах	2025.04.17
282	Эрчим хүчний зохицуулах хороо	186 2025.04.03	ТОГТООЛД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Эрчим хүчний зохицуулах хорооны 2025 оны 04 дүгээр сарын 03-ны өдрийн 186 дугаар тогтоол	Өөрчлөлт оруулах	2025.04.17
283	Эрчим хүчний зохицуулах хороо	187 2025.04.03	ТОГТООЛД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Эрчим хүчний зохицуулах хорооны 2025 оны 04 дүгээр сарын 03-ны өдрийн 187 дугаар тогтоол	Өөрчлөлт оруулах	2025.04.17
ЗАХИРГААНЫ ХЭМ ХЭМЖЭЭНИЙ АКТЫН ЭМХЭТГЭЛ №14					
284	Дорнод аймаг Баянтүмэн сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	04/02 2025.03.31	ХОГ ХАЯГДЛЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХУРААМЖИЙН ХЭМЖЭЭГ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Дорнод аймаг Баянтүмэн сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 03 дугаар сарын 31-ний өдрийн 04/02 дугаар тогтоол	7215	2025.04.21

285	Ховд аймаг Цэцэг сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	02 2025.03.31	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Ховд аймаг Цэцэг сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 03 дугаар сарын 31-ний өдрийн 02 дугаар хуралдааны тогтоол	7216	2025.04.21
286	Шадар сайд	18 2025.02.05	ШААРДЛАГА БАТЛАХ ТУХАЙ Шадар сайдын 2025 оны 02 дугаар сарын 05-ны өдрийн 18 дугаар тушаал	7217	2025.04.21
287	Архангай аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	04/04 2025.03.31	БАЙГАЛИЙН УРГАМЛЫН НӨӨЦ АШИГЛАСНЫ ТӨЛБӨРИЙН ХЭМЖЭЭГ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Архангай аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 03 дугаар сарын 31-ний өдрийн 04/04 дүгээр хуралдааны тогтоол	7218	2025.04.21
288	Архангай аймаг Цэнхэр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	10 2025.04.07	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭГ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Архангай аймаг Цэнхэр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 04 дүгээр сарын 07-ны өдрийн 10 дугаар тогтоол	7219	2025.04.21
289	Архангай аймаг Чулуут сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	07 2025.03.28	ХОГ ХАЯГДЛЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХУРААМЖИЙН ХЭМЖЭЭГ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Архангай аймаг Чулуут сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 03 дугаар сарын 28-ны өдрийн 07 дугаар тогтоол	7220	2025.04.21

290	Говь-Алтай аймаг Бигэр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	02 2025.03.26	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭГ БАТЛАХ ТУХАЙ Говь-Алтай аймаг Бигэр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 03 дугаар сарын 26-ны өдрийн 02 дугаар тогтоол	7221	2025.04.21
291	Өмнөговь аймаг Цогт-Овоо сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	3/04 2025.03.27	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫГ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Өмнөговь аймаг Цогт-Овоо сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 03 дугаар сарын 27-ны өдрийн 3/04 дүгээр тогтоол	7222	2025.04.21
292	Сэлэнгэ аймгийн Баянгол сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	08 2025.03.25	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭГ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Сэлэнгэ аймгийн Баянгол сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 03 дугаар сарын 25-ны өдрийн 08 дугаар тогтоол	7223	2025.04.21
293	Төв аймгийн Алтанбулаг сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	08 2025.02.18	СУМЫН МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙД АЛБАН ТАТВАР ТОГТООХ ТУХАЙ Төв аймгийн Алтанбулаг сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 02 дугаар 18-ны өдрийн 08 дугаар тогтоол	7224	2025.04.21
294	Эрчим хүчний зохицуулах хороо	164 2025.04.02	ДҮРЭМ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Эрчим хүчний зохицуулах хорооны 2025 оны 04 дүгээр сарын 02-ны өдрийн 164 дүгээр тогтоол	7225	2025.04.21

295	Баянхонгор аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	13 2025.03.31	ТАРИФ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Баянхонгор аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн хурлын 2025 оны 03 дугаар сарын 31-ний өдрийн 13 дугаар тогтоол	7226	2025.04.21
296	Дорнод аймаг Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	09 2025.04.03	ҮНЭ ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Дорнод аймаг Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 04 дүгээр сарын 03-ны өдрийн 09 дүгээр тогтоол	7227	2025.04.21
297	Дорнод аймаг Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	10 2025.04.11	ҮНЭ ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Дорнод аймаг Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 04 дүгээр сарын 11-ний өдрийн 10 дугаар тогтоол	7228	2025.04.21
298	Боловсролын сайд	A/87 2025.02.21	ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ Боловсролын сайдын 2025 оны 02 дугаар сарын 21-ны өдрийн A/87 дугаар тушаал	7229	2025.04.22
299	Увс аймаг Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	02 2025.03.19	ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Увс аймаг Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 03 дугаар сарын 19-ний өдрийн 02 дугаар тогтоол	7230	2025.04.23
300	Увс аймаг Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	03 2025.03.19	ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Увс аймаг Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 03 дугаар сарын 19-ний өдрийн 03 дугаар тогтоол	7231	2025.04.23
301	Увс аймаг Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	04 2025.03.20	ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Увс аймаг Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 03 дугаар сарын 20-ны өдрийн 04 дүгээр тогтоол	7232	2025.04.23

302	Увс аймаг Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	05 2025.02.24	ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Увс аймаг Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 03 дугаар сарын 24-ний өдрийн 05 дугаар тогтоол	7233	2025.04.23
303	Увс аймаг Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	06 2025.04.02	ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Увс аймаг Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 04 дүгээр сарын 02-ны өдрийн 06 дугаар тогтоол	7234	2025.04.23
304	Увс аймаг Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	07 2025.04.02	ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Увс аймаг Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 04 дүгээр сарын 02-ны өдрийн 07 дугаар тогтоол	7235	2025.04.23
305	Увс аймаг Улаангом сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	03/02 2025.02.19	ХОГ ХАЯГДЛЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХУРААМЖИЙН ХЭМЖЭЭГ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Увс аймаг Улаангом сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 02 дугаар сарын 19-ний өдрийн 03/02 дугаар хуралдааны тогтоол	7236	2025.04.23
306	Боомтын сэргэлтийн үндэсний хороо	A/8 2025.12.21	ХИЛИЙН БООМТОД МӨРДӨХ НИЙТЛЭГ ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ Боомтын сэргэлтийн үндэсний хорооны 2025 оны 12 дугаар сарын 21-ний өдрийн A/8 дугаар тогтоол	Шинэчлэн батлах	2025.04.21
307	Санхүүгийн зохицуулах хороо	79 2025.03.20	ТОГТООЛ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2025 оны 03 дугаар сарын 20-ны өдрийн 79 дүгээр тогтоол	Хүчингүй болгох	2025.04.18

ЗАХИРГААНЫ ХЭМ ХЭМЖЭЭНИЙ АКТЫН ЭМХЭТГЭЛ №15					
308	Баян-Өлгий аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	53 2025.04.04	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН ХӨРӨНГӨӨР ГҮЙЦЭТГЭХ МАЛ ЭМНЭЛГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДЛЫН НОРМАТИВЫГ ТОГТООХ ТУХАЙ Баян-Өлгий аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 04 дүгээр сарын 04-ний өдрийн 53 дугаар тогтоол	7237	2025.04.28
309	Говь-Алтай аймаг Хөхморьт сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	03 2025.04.07	ГОЛ МӨРНИЙ УРСАЦ, БҮРЭЛДЭХ ЭХИЙГ ОРОН НУТГИЙН ТУСГАЙ ХАМГААЛАЛТАД АВАХ ТУХАЙ Говь-Алтай аймаг Хөхморьт сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 04 дүгээр сарын 07-ны өдрийн 03 дугаар тогтоол	7238	2025.04.28
310	Говьсүмбэр аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	03 2025.04.09	АВТО ЗАМ АШИГЛАСНЫ ТӨЛБӨРИЙН ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Говьсүмбэр аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 04 дүгээр сарын 09-ний өдрийн 03 дугаар тогтоол	7239	2025.04.28
311	Завхан аймгийн Яруу сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	03 2025.02.12	ХОГ ХАЯГДЛЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХУРААМЖ ТОГТООХ ТУХАЙ Завхан аймгийн Яруу сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын төлөөлөгчдийн 2025 оны 02 дугаар сарын 12-ны өдрийн 03 дугаар хуралдааны тогтоол	7240	2025.05.05

312	Санхүүгийн зохицуулах хорооны дарга, Сангийн сайд, Монголбанкны ерөнхийлөгч	124/75/A-86 2025.04.15	ЖУРАМД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Санхүүгийн зохицуулах хорооны дарга, Сангийн сайд, Монголбанкны ерөнхийлөгчийн 2025 оны 04 дүгээр сарын 15-ны өдрийн 124/75/A-86 хамтарсан тушаал	Нэмэлт өөрчлөлт	2025.05.05
ЗАХИРГААНЫ ХЭМ ХЭМЖЭЭНИЙ АКТЫН ЭМХЭТГЭЛ №16					
313	Эрүүл мэндийн сайд, Цахим хөгжил, инновац, Харилцаа холбооны сайд	A/130,A/58 2025.04.16	ЖУРАМ ШААРДЛАГА ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Эрүүл мэндийн сайд, Цахим хөгжил, инновац, Харилцаа холбооны сайдын 2025 оны 04 дүгээр сарын 16-ны өдрийн A/130, A/58 дугаар хамтарсан тушаал	7241	2025.05.13
314	Батлан хамгаалахын сайд, Гэр бүл, хөдөлмөр, Нийгмийн хамгааллын сайд	A/95,A/81 2025.04.02	ЗААВАР БАТЛАХ ТУХАЙ Батлан хамгаалахын сайд, Гэр бүл, хөдөлмөр, Нийгмийн хамгааллын 2025 оны 04 дүгээр сарын 02-ны өдрийн A/95, A/81 дүгээр хамтарсан тушаал	7242	2025.05.15
315	Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн тушаал	A/161 2025.04.09	ЖАГСААЛТ БАТЛАХ ТУХАЙ Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн 2025 оны 04 дүгээр сарын 09-ний өдрийн A/161 дүгээр тушаал	7243	2025.05.15
316	Архангай аймгийн засаг дарга	A/178 2025.04.18	СОГТУУРУУЛАХ УНДАА ХУДАЛДАХ, ТҮҮГЭЭР ҮЙЛЧЛЭХ ЦАГИЙН ХЯЗГААРЫГ ТОГТООХ ТУХАЙ Архангай аймгийн засаг даргын 2025 оны 04 дүгээр сарын 18-ны өдрийн A/178 дугаар захирамж	7244	2025.05.15

317	Архангай аймгийн Өндөр-Улаан сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	05 2025.04.11	СУМЫН ХОГ ХАЯГДАЛ, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХУРААМЖИЙГ БАТЛАХ ТУХАЙ Архангай аймгийн Өндөр- Улаан сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 04 дүгээр сарын 11-ний өдрийн 05 дугаар тогтоол	7245	2025.05.15
318	Говьсүмбэр аймаг Шивээговь сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	05 2025.04.18	ХОГ ХАЯГДЛЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХУРААМЖИЙН ХЭМЖЭЭГ БАТЛАХ ТУХАЙ Говьсүмбэр аймаг Шивээговь сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 04 дүгээр сарын 18-ны өдрийн 05 дугаар тогтоол	7246	2025.05.15
319	Дорноговь аймаг Иххэт сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	04/03 2025.03.31	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХУВЬ ХЭМЖЭЭГ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Дорноговь аймаг Иххэт сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 03 дугаар сарын 31-ний өдрийн 04/03 дугаар тогтоол	7247	2025.05.15
320	Хэнтий аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	07 2025.04.11	МАЛ ЭМНЭЛГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДЛЫН НОРМАТИВЫГ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Хэнтий аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 05 дугаар хуралдааны 2025 оны 04 дүгээр сарын 11-ний өдрийн 07 дугаар тогтоол	7248	2025.05.15

321	Хот, суурины ус хангамж, аруитгах татуургын ашиглалт, үйлчилгээг зохицуулах хороо	51 2025.04.28	АЖ АХУЙН ХАРИЛЦААНЫ ДҮРМИЙГ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Хот, суурины ус хангамж, аруитгах татуургын ашиглалт, үйлчилгээг зохицуулах хорооны 2025 оны 04 дүгээр сарын 28-ны өдрийн 51 дүгээр тогтоол	7249	2025.05.15
322	Дундговь аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	2 2025.04.15	ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Дундговь аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 04 дүгээр 15-ны өдрийн 2 дугаар тогтоол	7250	2025.05.15
323	Дундговь аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	03 2025.04.15	ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Дундговь аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 04 дүгээр 15-ны өдрийн 03 дугаар тогтоол	7251	2025.05.15
324	Боловсролын сайд	A/189 2025.05.02	ШААРДЛАГА БАТЛАХ ТУХАЙ Боловсролын сайдын 2025 оны 05 дугаар сарын 02-ны A/189 дүгээр тогтоол	7252	2025.05.16
325	Хөвсгөл аймаг Рэнчинлхүмбэ сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	VI/09 2025.04.11	СУМЫН ХЭМЖЭЭНД МӨРДӨХ ХОГ ХАЯГДЛЫН ХУРААМЖИЙН ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Хөвсгөл аймаг Рэнчинлхүмбэ сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 04 дүгээр сарын 11-ний өдрийн VI/09 дүгээр тогтоол	7253	2025.05.16
326	Дундговь аймгийн Хулд сумын иргэдийн Төлөөлөгчийн Хурал	05/01 2025.05.07	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭГ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Дундговь аймгийн Хулд сумын иргэдийн Төлөөлөгчийн Хурлын 2025 оны 05 дугаар сарын 07-ны өдрийн 05/01 дүгээр тогтоол	7254	2025.05.20

327	Соёл, спорт, аялал жуулчлал, залуучуудын сайд	A/175 2025.05.07	ШААРДЛАГА БАТЛАХ ТУХАЙ Соёл, спорт, аялал жуулчлал, залуучуудын сайдын 2025 оны 05 дугаар сарын 07-ны өдрийн А/175 дугаар тушаал	7255	2025.05.20
328	Булган аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	VII/39 2025.04.24	БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ САЛБАРЫН УЛСЫН ТЭМДЭГТИЙН ХУРААМЖИЙН ХУВЬ ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Булган аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 04 дүгээр сарын 24-ний VII/39 өдрийн тогтоол	7256	2025.05.20
329	Булган аймгийн зохицуулах зөвлөл	17 2025.05.09	ТАРИФТ БАТЛАХ ТУХАЙ Булган аймгийн зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 05 дугаар сарын 09-ний өдрийн 17 дугаар тогтоол	7257	2025.05.20
330	Аж үйлдвэр, эрдэс баялгийн сайд	A/84 2025.04.23	ЖУРАМД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Аж үйлдвэр, эрдэс баялгийн сайдын 2025 оны 04 дүгээр сарын 23-ны өдрийн А/84 дүгээр тушаал	Нэмэлт өөрчлөлт	2025.05.16
331	Өмнөговь аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	5/01 2025.05.08	ТОГТООЛЫН ХЭРЭГЖИЛТИЙН ТУХАЙ Өмнөговь аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 04 дүгээр сарын 11-ний өдрийн 5/01 дүгээр тогтоол	Хассан	2025.05.16
332	Дундговь аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	07 2025.05.08	ТОГТООЛ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Дундговь аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 05 дугаар сарын 08-ны өдрийн 07 дугаар тогтоол	Хүчингүй болгох	2025.05.16

333	Шадар сайдын тушаал	71 2025.05.02	ТУШААЛЫН ХАВСРАЛТАД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Шадар сайдын 2025 оны 05 дугаар сарын 02-ны өдрийн 71 дүгээр тушаал	Нэмэлт өөрчлөлт	2025.05.15
334	Төрийн албаны зөвлөл	159 2025.04.10	ТОГТООЛЫН ХАВСРАЛТАД НЭМЭЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Төрийн албаны зөвлөлийн 2025 оны 04 дүгээр сарын 10-ны 159 дүгээр тогтоол	Нэмэлт оруулах	2025.05.13
335	Санхүүгийн зохицуулах хороо	115 2025.04.11	ЖУРАМД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2025 оны 04 дүгээр 11-ний өдрийн 115 дугаар тогтоол	Нэмэлт өөрчлөлт	2025.05.13
336	Санхүүгийн зохицуулах хороо	116 2025.04.11	ЖУРАМД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2025 оны 04 дүгээр 11-ний өдрийн 116 дугаар тогтоол	Нэмэлт өөрчлөлт	2025.05.13
337	Санхүүгийн зохицуулах хороо	117 2025.04.11	ЖУРАМД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2025 оны 04 дүгээр 11-ний өдрийн 117 дугаар тогтоол	Нэмэлт өөрчлөлт	2025.05.13
ЗАХИРГААНЫ ХЭМ ХЭМЖЭЭНИЙ АКТЫН ЭМХЭТГЭЛ №17					
338	Цахим хөгжил, инновац, харилцаа холбооны сайд	A/79 2025.05.09	ХӨНГӨЛӨЛТ ЭДЛЭХ БҮТЭЭН БАЙГУУЛАЛТ, ТӨСӨЛ, ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНД ТАВИГДАХ ШААРДЛАГА СТАНДАРТ, БАТЛАХ ТУХАЙ Цахим хөгжил, инновац, харилцаа холбооны сайдын 2025 оны 5 дугаар сарын 09-ний өдрийн A/79 дүгээр тушаал	7258	2025.05.21

339	Эрүүл мэндийн сайд	A/173 2025.05.01	ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДЛЫГ АНГИЛАХ, ЦУГЛУУЛАХ, ТЭЭВЭРЛЭХ, ДАХИН БОЛОВСРУУЛАХ, УСТГАХ ЗААВАР ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Эрүүл мэндийн сайдын 2025 оны 5 дугаар сарын 01-ний өдрийн А/173 дугаар тушаал	7259	2025.05.21
340	Эрүүл мэндийн сайд	A/189 2025.05.07	НИЙТЛЭГ ШААРДЛАГА ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Эрүүл мэндийн сайдын 2025 оны 5 дугаар сарын 07-ны өдрийн А/189 дүгээр тушаал	7260	2025.05.21
341	Завхан аймгийн Цагаанхайрхан сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	43 2025.05.07	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙД НОГДУУЛАХ АЛБАН ТАТВАРЫН ХУВЬ ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Завхан аймгийн Цагаанхайрхан сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 5 дугаар сарын 07-ны өдрийн 43 дугаар хуралдааны тогтоол	7261	2025.05.28
342	Завхан аймгийн Цагаанхайрхан сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	44 2025.05.07	ХОГ ХАЯГДЛЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХУРААМЖИЙГ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Завхан аймгийн Цагаанхайрхан сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 5 дугаар сарын 07-ны өдрийн 44 дүгээр хуралдааны тогтоол	7262	2025.05.28

343	Завхан аймгийн Цэцэн-Уул сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	14 2025.05.02	ГАЗАР НУТГИЙГ ОРОН НУТГИЙН ТУСГАЙ ХАМГААЛАЛТАД АВАХ ТУХАЙ Завхан аймгийн Цэцэн-Уул сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 5 дугаар сарын 02-ны өдрийн 14 дүгээр хуралдааны тогтоол	7263	2025.05.29
344	Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	26/29 2025.02.26	ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 02 дугаар сарын 26-ны өдрийн 26/29 дүгээр тогтоол	7264	2025.05.29
345	Сүхбаатар аймгийн Эрдэнэцагаан сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	01 2025.05.19	ХОГ ХАЯГДАЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХУРААМЖИЙН ХЭМЖЭЭ, ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Сүхбаатар аймгийн Эрдэнэцагаан сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 4 дүгээр сарын 18-ны өдрийн 01 дүгээр тогтоол	7265	2025.05.29
346	Татварын ерөнхий газрын дарга	A/85 2025.05.9	ТУШААЛ ХҮЧИНГҮЙ БОЛСОНД ТООЦОХ ТУХАЙ Татварын ерөнхий газрын даргын 2025 оны 5 дугаар сарын 19-ний өдрийн A/85 дугаар тушаал	Хүчингүй болгох	2025.05.28
347	Сангийн сайд	A/99 2025.05.26	ТУШААЛЫН ХАВСРАЛТАД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Сангийн сайдын 2025 оны 5 дугаар сарын 26-ны өдрийн A/99 дүгээр тушаал	Нэмэлт өөрчлөлт	2025.05.29
ЗАХИРГААНЫ ХЭМ ХЭМЖЭЭНИЙ АКТЫН ЭМХЭТГЭЛ №18					
348	Дорнод аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын тогтоол	05/02 2025.05.15	НИЙТИЙН ЭДЭЛБЭР ГАЗРЫН ЗАМ ТАЛБАЙН ХОГ ХАЯГДЛЫГ ЦЭВЭРЛЭХ НЭГЖ ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Дорнод аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 5 дугаар сарын 15-ны өдрийн 05/02 дугаар тогтоол	7266	2025.06.03

349	Дорнод аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	05/04 2025.05.15	МАЛ ЭМНЭЛГИЙН АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДЛЫН НОРМАТИВЫГ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Дорнод аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 5 дугаар сарын 15-ны өдрийн 05/04 дүгээр тогтоол	7267	2025.06.03
350	Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын сайд	105 2025.05.12	АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН ОРЛОГЫН АЛБАН ТАТВАРЫН ХӨНГӨЛӨЛТ ЭДЛЭХ БҮТЭЭН БАЙГУУЛАЛТ, ТӨСӨЛ, ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНД ТАВИГДАХ ШААРДЛАГА БАТЛАХ ТУХАЙ Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын сайдын 2025 оны 5 дугаар сарын 12-ны өдрийн 105 дугаар тушаал	7268	2025.06.06
351	Дундговь аймгийн Хулд сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	05/03 2025.05.07	ЭНГИЙН ХОГ ХАЯГДЛЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХУРААМЖИЙН ХЭМЖЭЭГ БАТЛАХ ТУХАЙ Дундговь аймгийн Хулд сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 5 дугаар сарын 07-ны өдрийн 05/03 дугаар тогтоол	7269	2025.06.06
352	Эрчим хүчний зохицуулах хороо	478 2025.04.30	ТОГТООЛД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Эрчим хүчний зохицуулах хорооны 2025 оны 4 дүгээр сарын 30-ны өдрийн 478 дугаар тушаал	Өөрчлөлт оруулах	2025.06.03
353	Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын сайд	118 2025.05.22	ЖУРМЫН ХАВСРАЛТАД НЭМЭЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын сайдын 2025 оны 5 дугаар сарын 22-ны 118 дугаар тушаал	Нэмэлт өөрчлөлт	2025.06.06

354	Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын дарга	A/04 2024.01.04	ТУШААЛ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын 2024 оны 01 дүгээр сарын 04-ний өдрийн А/04 дүгээр тушаал	Хүчингүй болгох	2025.06.06
355	Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын дарга	A/09 2025.01.20	ТУШААЛ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын 2025 оны 01 дүгээр сарын 20-ны өдрийн А/09 дүгээр тушаал	Хүчингүй болгох	2025.06.06
ЗАХИРГААНЫ ХЭМ ХЭМЖЭЭНИЙ АКТЫН ЭМХЭТГЭЛ №19					
356	Хууль зүй, дотоод хэргийн сайд	A/222 2025.06.02	ЖУРАМ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын 2025 оны 6 дугаар сарын 02-ны өдрийн А/222 дугаар тушаал	7270	2025.06.10
357	Сангийн сайдын тушаал	A/95 2025.05.21	ЖУРАМ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Сангийн сайдын 2025 оны 5 дугаар сарын 21-ний өдрийн А/95 дугаар тушаал	7271	2025.06.12
358	Эрүүл мэндийн сайд	A/206 2025.05.26	ЭМ, ЭМНЭЛГИЙН ХЭРЭГСЭЛ, ЭМИЙН ҮЙЛЧЛЭГЧ БОДИС, ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН НЭМЭЛТ БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙГ БҮРТГЭХ ЖУРАМ Эрүүл мэндийн сайдын 2025 оны 5 дугаар сарын 26-ны өдрийн А/206 дугаар тушаал	7272	2025.06.12
359	Газар зохион байгуулалт, геодези, зураг зүйн ерөнхий газрын дарга	A/188 2025.05.26	АРГАЧЛАЛ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Газар зохион байгуулалт, геодези, зураг зүйн ерөнхий газрын даргын 2025 оны 5 дугаар сарын 20-ны өдрийн А/188 дугаар тушаал	7273	2025.06.12

360	Баян-Өлгий аймгийн Засаг дарга	A425 2025.05.26	ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ Баян-Өлгий аймгийн Засаг даргын 2025 оны 5 дугаар сарын 26-ны өдрийн А/425 дугаар захирамж	7274	2025.06.12
361	Булган аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	18 2025.05.26	ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Булган аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 5 дугаар сарын 26-ны өдрийн 18 дугаар тогтоол	7275	2025.06.12
362	Булган аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	19 2025.05.26	ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Булган аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 5 дугаар сарын 26-ны өдрийн 19 дүгээр тогтоол	7276	2025.06.12
363	Увс аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	12 2025.05.26	ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Увс аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 5 дугаар сарын 26-ны өдрийн 12 дугаар тогтоол	7277	2025.06.12
364	Увс аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	13 2025.05.26	ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Увс аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 5 дугаар сарын 26-ны өдрийн 13 дугаар тогтоол	7278	2025.06.12
365	Увс аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	14 2025.05.26	ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Увс аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 5 дугаар сарын 26-ны өдрийн 14 дүгээр тогтоол	7279	2025.06.12
366	Увс аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	15 2025.05.26	ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Увс аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 5 дугаар сарын 26-ны өдрийн 15 дугаар тогтоол	7280	2025.06.12
367	Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын сайд	137 2025.06.06	ТУШААЛ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын сайдын 2025 оны 6 дугаар сарын 06-ны өдрийн 137 дугаар тушаал	Хүчингүй болгох	2025.06.12

ЗАХИРГААНЫ ХЭМ ХЭМЖЭЭНИЙ АКТЫН ЭМХЭТГЭЛ №20					
368	Хууль зүй, дотоод хэргийн сайд	A/227 2025.06.02	ЖУРАМ БОЛОН ЖИШИГ ТӨЛБӨРИЙН ХЭМЖЭЭ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын 2025 оны 6 дугаар сарын 02-ны өдрийн A/227 дугаар тушаал	7281	2025.06.25
369	Булган аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	20 2025.06.20	ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Булган аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 6 дугаар сарын 04-ний өдрийн 20 дугаар тогтоол	7282	2025.06.25
370	Увс аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	11 2025.05.26	ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Увс аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 5 дугаар сарын 26-ны өдрийн 11 дүгээр тогтоол	7283	2025.06.25
371	Увс аймгийн иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал	36 2025.06.13	ХАМГААЛАЛТЫН БҮСИЙН ЭРГЭЛТИЙН ЦЭГИЙГ ТОГТООХ ТУХАЙ Увс аймгийн иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын 2025 оны 6 дугаар сарын 13-ны өдрийн 36 дугаар сарын тогтоол	7284	2025.06.25
372	Хууль зүй, дотоод хэргийн сайд	A/240 2025.06.12	ТУШААЛ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын 2025 оны 6 дугаар сарын 12-ны өдрийн A/240 дүгээр тушаал	Хүчингүй болгох	2025.06.18
ЗАХИРГААНЫ ХЭМ ХЭМЖЭЭНИЙ АКТЫН ЭМХЭТГЭЛ №21					
373	Өмнөговь аймгийн Мандал-Овоо сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	4/02 2025.05.21	ГАЗАР НУТГИЙГ ОРОН НУТГИЙН ТУСГАЙ ХАМГААЛАЛТАД АВАХ ТУХАЙ Өмнөговь аймгийн Мандал-Овоо сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 5 дугаар сарын 21-ний өдрийн 4/02 дугаар тогтоол	7285	2025.06.27

374	Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн хяналт, зохицуулалтын газрын дарга	A/128 2025.06.06	ФАРМАКОВИЖИЛАНСИЙ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААГ ЗОХИЦУУЛАХ ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн хяналт, зохицуулалтын газрын даргын 2025 оны 6 дугаар сарын 6-ны өдрийн A/128 дугаар тушаал	7286	2025.06.27
375	Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд	A/130 2025.06.02	ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2025 оны 6 дугаар сарын 02-ны өдрийн A/130 тушаал	7287	2025.06.27
376	Булган аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	21 2025.06.06	ТАРИФТ БАТЛАХ ТУХАЙ Булган аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 6 дугаар сарын 06-ны өдрийн 21 дүгээр тогтоол	7288	2025.06.27
377	Өмнөговь аймаг Хүрмэн сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	03/08 2025.02.24	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХУВЬ ХЭМЖЭЭГ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Өмнөговь аймаг Хүрмэн сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 02 дугаар сарын 24-ний өдрийн 03/08 дугаар тогтоол	7289	2025.06.27
378	Говьсүмбэр аймаг Баянтал сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	06 2025.05.22	ЭНГИЙН ХОГ ХАЯГДЛЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХУРААМЖИЙГ ТОГТООХ ТУХАЙ Говьсүмбэр аймаг Баянтал сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 5 дугаар сарын 22-ны өдрийн 06 дугаар тогтоол	7290	2025.06.27

379	Архангай аймаг Тариат сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	21 2025.05.28	ГАЗАР НУТГИЙГ ОРОН НУТГИЙН ХАМГААЛАЛТАД АВАХ ТУХАЙ Архангай аймаг Тариат сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 5 дугаар сарын 28-ны өдрийн 21 дүгээр тогтоол	7291	2025.06.27
380	Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн сайд	A/354 2025.05.22	ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн сайдын 2025 оны 5 дугаар сарын 22-ны өдрийн A/354 дүгээр тушаал	7292	2025.06.27
381	Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн хяналт, зохицуулалтын газрын дарга	A/130 2025.06.06	ЭМ, ЭМНЭЛГИЙН ХЭРЭГСЭЛ, ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН НЭМЭЛТ БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ЧАНАР, АЮУЛГҮЙ БАЙДЛЫН ТАЛААР МЭДЭЭЛЭХ, ЭРГҮҮЛЭН ТАТАХ, ШУУРХАЙ СЭРЭМЖЛҮҮЛЭХ, УСТГАХ ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн хяналт, зохицуулалтын газрын даргын 2025 оны 6 дугаар сарын 06-ны өдрийн A/130 дугаар тушаал	7293	2025.07.04
382	Баянхонгор аймгийн засаг дарга, Цагдаагийн газрын дарга	A/359,A/85 2025.06.05	ЗОЛБИН НОХОЙ, МУУРЫГ ХОТ, СУУРИН ГАЗАРТ ГАЛТ ЗЭВСЭГ АШИГЛАН УСТГАХ ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ Баянхонгор аймгийн засаг дарга, Цагдаагийн газрын даргын хамтарсан 2025 оны 6 дугаар сарын 05-ны өдрийн A/359, A/85 дугаар захирамж, тушаал	7294	2025.07.04
383	Боловсролын сайд, Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд	253/A/123 2025.05.29	ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ Боловсролын сайд, Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2025 оны 5 дугаар сарын 29-ний өдрийн 253/A/123 хамтарсан тушаал	7295	2025.07.04

384	Эрчим хүчний сайд	A/124 2025.06.02	ДҮРЭМ БАТЛАХ ТУХАЙ Эрчим хүчний сайдын 2025 оны 6 дугаар сарын 02-ны өдрийн A/124 дүгээр тушаал	7296	2025.07.04
385	Сангийн сайд	A/103 2025.05.26	ТЕНДЕР ШАЛГАРУУЛАЛТЫН ЖИШИГ БАРИМТ БИЧИГ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Сангийн сайдын 2025 оны 5 дугаар сарын 26-ны өдрийн A/103 дугаар тушаал	7297	2025.07.04
386	Сангийн сайд	A/104 2025.05.26	ТЕНДЕР ШАЛГАРУУЛАЛТЫН ЖИШИГ БАРИМТ БИЧИГ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Сангийн сайдын 2025 оны 5 дугаар сарын 26-ны өдрийн A/104 дүгээр тушаал	7298	2025.07.04
387	Сангийн сайд	A/105 2025.05.26	ТЕНДЕР ШАЛГАРУУЛАЛТЫН ЖИШИГ БАРИМТ БИЧИГ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Сангийн сайдын 2025 оны 5 дугаар сарын 26-ны өдрийн A/105 дугаар тушаал	7299	2025.07.04
388	Сангийн сайд	A/106 2025.05.26	ТЕНДЕР ШАЛГАРУУЛАЛТЫН ЖИШИГ БАРИМТ БИЧИГ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Сангийн сайдын 2025 оны 5 дугаар сарын 26-ны өдрийн A/106 дугаар тушаал	7300	2025.07.04
389	Сүхбаатар аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	06 2025.01.23	МАЛ ЭМНЭЛГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДЛЫН НОРМАТИВ БАТЛАХ ТУХАЙ Сүхбаатар аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 1 дүгээр сарын 23-ны өдрийн 06 дугаар тогтоол	7301	2025.07.04

390	Баян-Өлгийн аймаг Бугат сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	06 2025.04.09	ХОГ ХАЯГДЛЫН ХУРААМЖИЙН ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Баян-Өлгийн аймаг Бугат сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 4 дүгээр сарын 09-ний өдрийн 06 дугаар тогтоол	7302	2025.07.04
391	Баян-Өлгий аймгийн Засаг дарга	A/507 2025.06.19	ЦАГИЙН ХЯЗГААР ТОГТООХ ТУХАЙ Баян-Өлгий аймгийн Засаг даргын 2025 оны 4 дүгээр сарын 09-ний өдрийн 06 дугаар A/507 дугаар захирамж	7303	2025.07.04
392	Төв аймгийн Өндөрширээт сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	27 2025.06.12	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАР ТОГТООХ ТУХАЙ Төв аймгийн Өндөрширээт сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 6 дугаар сарын 12-ны өдрийн 27 дугаар тогтоол	7304	2025.07.04
393	Булган аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	22 2025.06.12	ТАРИФТ БАТЛАХ ТУХАЙ Булган аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 6 дугаар сарын 12-ны өдрийн 22 дугаар тогтоол	7305	2025.07.04
394	Увс аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	16 2025.06.19	ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Увс аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 6 дугаар сарын 19-ний өдрийн 16 дугаар тогтоол	7306	2025.07.04
395	Увс аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	17 2025.06.19	ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Увс аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 6 дугаар сарын 19-ний өдрийн 17 дугаар тогтоол	7307	2025.07.04
396	Увс аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	18 2025.06.19	ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Увс аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 6 дугаар сарын 19-ний өдрийн 18 дугаар тогтоол	7308	2025.07.04

397	Увс аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	19 2025.06.19	ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Увс аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 6 дугаар сарын 19-ний өдрийн 19 дүгээр тогтоол	7309	2025.07.04
398	Говьсүмбэр аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	04 2025.06.16	ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Говьсүмбэр аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 6 дугаар сарын 16-ны өдрийн 04 дүгээр тогтоол	7310	2025.07.04
399	Говьсүмбэр аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	05 2025.06.16	ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Говьсүмбэр аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 6 дугаар сарын 16-ны өдрийн 05 дугаар тогтоол	7311	2025.07.04
400	Говьсүмбэр аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	06 2025.06.16	ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Говьсүмбэр аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 6 дугаар сарын 16-ны өдрийн 06 дугаар тогтоол	7312	2025.07.04
401	Дорноговь аймгийн Засаг дарга	A/424 2025.06.17	ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ Дорноговь аймгийн Засаг даргын 2025 оны 6 дугаар сарын 17-ны өдрийн A/424 дүгээр захирамж	7313	2025.07.04
402	Эрүүл мэндийн сайд	A/67 2023.02.27	ЖУРАМ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Эрүүл мэндийн сайдын 2023 оны 02 дугаар сарын 27-ны өдрийн A/67 дугаар тушаал	Шинэчилсэн	2025.07.04
403	Сангийн сайд	A/98 2025.05.26	ТУШААЛЫН ХАВСРАЛТАД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Сангийн сайдын 2025 оны 5 дугаар сарын 26-ны өдрийн A/98 дугаар тушаал	Нэмэлт өөрчлөлт	2025.07.04

404	Сангийн сайд	A/100 2025.05.26	ТУШААЛЫН ХАВСРАЛТАД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Сангийн сайдын 2025 оны 5 дугаар сарын 26- ны өдрийн A/100 дугаар тушаал	Өөрчлөлт оруулах	2025.07.04
405	Сангийн сайд	A/101 2025.05.26	ТУШААЛЫН ХАВСРАЛТАД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Сангийн сайдын 2025 оны 5 дугаар сарын 26- ны өдрийн A/101 дүгээр тушаал	Нэмэлт оруулах	2025.07.04
406	Сангийн сайд	A/102 2025.05.26	ТУШААЛЫН ХАВСРАЛТАД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Сангийн сайдын 2025 оны 5 дугаар сарын 26- ны өдрийн A/102 дугаар тушаал	Нэмэлт оруулах	2025.07.04
407	Боловсролын сайд	A/245 2025.05.27	ДҮРЭМД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Боловсролын сайдын 2025 оны 5 дугаар сарын 27-ны өдрийн A/245 дугаар тушаал	Өөрчлөлт оруулах	2025.06.27
408	Боловсролын сайд	A/290 2025.06.02	ТУШААЛЫН ХАВСРАЛТАД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Боловсролын сайдын 2025 оны 6 дугаар сарын 02-ны өдрийн A/290 дүгээр тушаал	Өөрчлөлт оруулах	2025.07.04
409	Хот, суурины ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалт, үйлчилгээг зохицуулах хороо	67 2025.06.24	ТОГТООЛЫН ХАВСРАЛТАД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Хот, суурины ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалт, үйлчилгээг зохицуулах хорооны 2025 оны 6 дугаар сарын 24-ний өдрийн 67 дугаар тогтоол	Нэмэлт оруулах	2025.07.04

410	Хөвсгөл аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	72 2025.06.02	ТОГТООЛД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Хөвсгөл аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 6 дугаар сарын 02-ны өдрийн 72 дугаар тогтоол	Өөрчлөлт оруулах	2025.07.04
411	Санхүүгийн зохицуулах хороо	255 2025.06.26	ЖУРАМД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2025 оны 6 дугаар сарын 26-ны өдрийн 255 дугаар тогтоол	Нэмэлт оруулах	2025.07.04
ЗАХИРГААНЫ ХЭМ ХЭМЖЭЭНИЙ АКТЫН ЭМХЭТГЭЛ №22					
412	Архангай аймаг Хайрхан сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	16 2025.06.27	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭ ТОГТООХ ТУХАЙ Архангай аймаг Хайрхан сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 6 дугаар сарын 27-ны өдрийн 16 дугаар тогтоол	7314	2025.07.28
413	Баянхонгор аймгийн Баянцагаан сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	6/05 2025.06.30	ХОГ ХАЯГДЛЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХУРААМЖИЙН ХЭМЖЭЭГ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Баянхонгор аймгийн Баянцагаан сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын хуралдааны 2025 оны 6 дугаар сарын 30-ны өдрийн 6/05 тогтоол	7315	2025.07.28
414	Өмнөговь аймгийн Засаг дарга	A/1062 2025.07.02	СОГТУУРУУЛАХ УНДАА ХУДАЛДАХ, ТҮҮГЭЭР ҮЙЛЧИЛГЭЭ ҮЗҮҮЛЭХИЙГ ХОРИГЛОХ ӨДРИЙГ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Өмнөговь аймгийн Засаг даргын 2025 оны 7 дугаар сарын 02-ны өдрийн A/1062 захирамж	7316	2025.07.28

415	Ховд аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	23 2025.06.16	ТӨЛБӨРИЙН ХУВЬ, ХЭМЖЭЭ ТОГТООХ ТУХАЙ Ховд аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 6 дугаар сарын 16-ны өдрийн 23 дугаар тогтоол	7317	2025.07.28
416	Хэнтий аймгийн Хэрлэн сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	02 2025.06.27	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙД НОГДОХ АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Хэнтий аймгийн Хэрлэн сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 6 дугаар сарын 27-ны өдрийн 02 дугаар тогтоол	7318	2025.07.28
417	Булган аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	24 2025.07.02	ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Булган аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 7 дугаар сарын 02-ны өдрийн 24 дүгээр тогтоол	7319	2025.07.28
418	Эрүүл мэндийн сайд	2 2025.05.01	ЖАГСААЛТ БАТЛАХ ТУХАЙ Эрүүл мэндийн сайдын 2025 оны 5 дугаар сарын 01-ний өдрийн А/18 2 дугаар тушаал	7320	2025.07.28
419	Цагдаагийн ерөнхий газрын дарга	А/277 2025.07.07	ЖУРАМД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ, ЗАГВАР ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Цагдаагийн ерөнхий газрын даргын 2025 оны 7 дугаар сарын 07-ны өдрийн А/277 тушаал	Нэмэлт өөрчлөлт	2025.07.28
ЗАХИРГААНЫ ХЭМ ХЭМЖЭЭНИЙ АКТЫН ЭМХЭТГЭЛ №23					
420	Эрүүл мэндийн сайд	А/261 2025.07.07	ЖАГСААЛТ БАТЛАХ ТУХАЙ Эрүүл мэндийн сайдын 2025 оны 7 дугаар сарын 07-ны өдрийн А/261 дүгээр тушаал.	7321	2025.07.28

421	Орхон аймгийн эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн хурал	09 2025.07.07	ТАРИФ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Орхон аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн хурлын 2025 оны 7 дугаар сарын 07-ны өдрийн 09 дүгээр тогтоол	7322	2025.07.28
422	Сүхбаатар аймгийн эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	A/11 2025.07.03	“МОЛЦОГ ИЛЧ” ОНӨААТҮГ-ЫН ҮНЭ ТАРИФЫГ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Сүхбаатар аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 7 дугаар сарын 03-ны өдрийн A/11 дүгээр тогтоол	7323	2025.07.28
423	Сэлэнгэ аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	08 2025.07.08	ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Сэлэнгэ аймгийн эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 7 дугаар сарын 08-ны өдрийн 08 дугаар тогтоол	7324	2025.07.28
424	Увс аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	40 2025.07.18	ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Увс аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 7 дугаар сарын 18-ны өдрийн 40 дүгээр тогтоол	7325	2025.07.28
425	Увс аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	41 2025.07.18	ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Увс аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 7 дугаар сарын 18-ны өдрийн 41 дүгээр тогтоол	7326	2025.07.28
426	Татварын ерөнхий газрын дарга	A/109 2025.07.04	ТАЙЛАНГИЙН МАЯГТЫН ХАВСРАЛТ МЭДЭЭНД НЭМЭЛТ ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Татварын ерөнхий газрын даргын 2025 оны 7 дугаар 04-ний өдрийн A/109 дүгээр тушаал	Нэмэлт өөрчлөлт	2025.07.31

ЗАХИРГААНЫ ХЭМ ХЭМЖЭЭНИЙ АКТЫН ЭМХЭТГЭЛ №24					
427	Завхан аймгийн Баянтэс сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	06 2025.02.07	ХОГ ХАЯГДЛЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХУРААМЖИЙН ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Завхан аймгийн Баянтэс сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 2 дугаар сарын 07-ны өдрийн 06 дугаар тогтоол	7327	2025.08.05
428	Байгаль орчин, Уур амьсгалын өөрчлөлтийн сайд, Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын захирагчи	A/651/983 2025.07.22	АГААРЫН ЧАНАРЫГ САЙЖРУУЛАХ БҮСИЙГ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Байгаль орчин, Уур амьсгалын өөрчлөлтийн сайд, Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын захирагчийн хамтарсан 2025 оны 7 дугаар сарын 22-ны өдрийн А/651/983 дугаар тушаал, захирамж	7328	2025.08.07
429	Байгаль орчин, Уур амьсгалын өөрчлөлтийн сайд, Сүхбаатар аймгийн Засаг дарга	A/919/654 2024.12.30	АГААРЫН ЧАНАРЫГ САЙЖРУУЛАХ БҮС ТОГТООХ, БҮСЭД МӨРДӨХ ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ Байгаль орчин, Уур амьсгалын өөрчлөлтийн сайд, Сүхбаатар аймгийн Засаг дарын хамтарсан 2024 оны 12 дугаар сарын 30-ны өдрийн А/919/654 дүгээр тушаал, захирамж	7329	2025.08.07
430	Өмнөговь аймаг Баян-Овоо сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	5/3 2025.07.07	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАР ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Өмнөговь аймаг Баян-Овоо сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 7 дугаар сарын 07-ны өдрийн 5/3 дугаар тогтоол	7330	2025.08.07

431	Сэлэнгэ аймгийн Жавхлант сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	38 2025.06.03	ЭНГИЙН ХОГ ХАЯГДЛЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХУРААМЖ БОЛОН ЦУГЛУУЛАХ, ТЭЭВЭРЛЭХ ЗАРДЛЫН ҮНИЙН ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Сэлэнгэ аймгийн Жавхлант сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 7 дугаар сарын 02-ны өдрийн 38 дугаар тогтоол	7331	2025.08.07
432	Төв аймаг Аргалант сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	03 2025.06.30	ХУРААМЖ ТОГТООХ ТУХАЙ Төв аймаг Аргалант сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 6 дугаар сарын 30-ны өдрийн 03 дугаар хуралдааны тогтоол	7332	2025.08.07
433	Хөвсгөл аймгийн Чандмань- Өндөр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	IV/03 2025.05.09	ХОГ ХАЯГДЛЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХУРААМЖ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Хөвсгөл аймгийн Чандмань-Өндөр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 5 дугаар сарын 09-ний өдрийн IV/03 дугаар хуралдааны тогтоол	7333	2025.08.07
434	Хэнтий аймгийн Баянмөнх сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	01 2025.07.25	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙД НОГДОХ АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Хэнтий аймгийн Баянмөнх сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 7 дугаар сарын 25-ны өдрийн 01 дүгээр хуралдааны тогтоол	7334	2025.08.07
435	Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөл	10 2025.07.23	НЭРИЙН ДАНСНЫ 2024 ОНЫ ОРЛОГОД ТООЦОХ ХҮҮГИЙН ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн 2025 оны 7 дугаар сарын 23-ны өдрийн 10 дугаар тогтоол	7335	2025.08.07

436	Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөл	11 2025.07.23	НАС БАРСАН ДААТГУУЛАГЧИЙН ГЭР БҮЛИЙН ГИШҮҮНД ОЛГОХ ТЭТГЭМЖИЙН ХЭМЖЭЭГ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн 2025 оны 7 дугаар сарын 23-ны өдрийн 11 дүгээр тогтоол	7336	2025.08.07
437	Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөл	12 2025.07.23	СЭРГЭЭН ЗАСАХ БОЛОН СУВИЛЛЫН ТУСЛАМЖ, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ТӨЛБӨРИЙН ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН ОСОЛ, МЭРГЭЖЛЭЭС ШАЛТГААЛСАН ӨВЧНИЙ ДААТГАЛЫН САНГААС ОЛГОХ ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн 2025 оны 7 дугаар сарын 23-ны өдрийн 12 дугаар тогтоол	7337	2025.08.07
438	Нийслэлийн Чингэлтэй дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурал	08 2024.12.06	ТОГТООЛД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Нийслэлийн Чингэлтэй дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хуралдааны 2024 оны 12 дугаар сарын 06-ны өдрийн 08 дугаар тогтоол	Нэмэлт өөрчлөлт	2025.08.07
ЗАХИРГААНЫ ХЭМ ХЭМЖЭЭНИЙ АКТЫН ЭМХЭТГЭЛ №25					
439	Говьсүмбэр аймгийн Сүмбэр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	05 2024.12.04	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙД НОГДОХ АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Говьсүмбэр аймгийн Сүмбэр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 04-ний өдрийн 05 дугаар тогтоол	7338	2025.08.21

440	Булган аймгийн Орхон сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	06/03 2025.07.04	ХОГ ХАЯГДЛЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХУРААМЖИЙГ ТОГТООХ ТУХАЙ Булган аймгийн Орхон сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 7 дугаар сарын 04-ний өдрийн 06/03 дугаар тогтоол	7339	2025.08.21
441	Увс аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	42 2025.08.04	ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Увс аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 8 дугаар сарын 04-ний өдрийн 42 дугаар тогтоол	7340	2025.08.21
442	Харилцаа холбооны зохицуулах хороо	139 2025.06.27	ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ Харилцаа холбооны зохицуулах хорооны 2025 оны 6 дугаар сарын 27-ны өдрийн 139 дүгээр тогтоол	Хүчингүй болгох	2025.08.21
443	Шүүхийн ерөнхий зөвлөл	183 2025.07.30	ТОГТООЛЫН ХАВСРАЛТАД НЭМЭЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн 2025 оны 7 дугаар сарын 30-ны өдрийн 183 дугаар тогтоол	Нэмэлт оруулах	2025.08.21
444	Гадаад харилцааны сайд	A/60 2025.08.04	ЖУРАМД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Гадаад харилцааны сайдын 2025 оны 8 дугаар сарын 04-ний өдрийн A/60 дугаар тушаал	Нэмэлт оруулах	2025.08.21
445	Боловсролын ерөнхий газар	A/192 2025.08.15	ЖАГСААЛТАД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Боловсролын ерөнхий газрын даргын 2025 оны 8 дугаар сарын 15-ны өдрийн A/192 дугаар тушаал	Нэмэлт оруулах	2025.08.21

ЗАХИРГААНЫ ХЭМ ХЭМЖЭЭНИЙ АКТЫН ЭМХЭТГЭЛ №26					
446	Баян-Өлгий аймаг Баяннуур сумын иргэдийн Төлөөлөгчдын Хурал	20 2025.06.23	СУМЫН БЭЛЧЭЭР АШИГЛАХ ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ Баян-Өлгий аймаг Баяннуур сумын иргэдийн Төлөөлөгчдын Хурлын 2025 оны 6 дугаар сарын 23-ны өдрийн 20 дугаар тогтоол	7341	2025.09.03
447	Нийслэлийн засаг дарга	A/1176 2025.08.25	ЗАМЫН ХӨДӨЛГӨӨНИЙ ТҮГЖРЭЛ, АЧААЛЛЫГ БУУРУУЛАХТАЛААР АВАХ ЗАРИМ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТУХАЙ Нийслэлийн засаг даргын 2025 оны 8 дугаар сарын 25-ны өдрийн A/1176 дугаар захирамж	7342	2025.09.03
448	Дорноговь аймаг Даланжаргалан сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	04/15 2025.08.08	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙД НОГДОХ ТАТВАРЫН ХУВЬ ХЭМЖЭЭГ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Дорноговь аймаг Даланжаргалан сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 8 дугаар сарын 08 өдрийн 04/15 дугаар тогтоол	7343	2025.09.03
449	Хөвсгөл аймгийн Чандмань-Өндөр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	08 2025.07.31	ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ Хөвсгөл аймгийн Чандмань-Өндөр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 7 дугаар сарын 31-ний өдрийн 08 дугаар тогтоол	7344	2025.09.03
450	Сэлэнгэ аймгийн Сант сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	34 2025.06.27	ЭНГИЙН ХОГ ХАЯГДЛЫГ ЦУГЛУУЛАХ, ТЭЭВЭРЛЭХ ЗАРДЛЫН НЭГЖ ТАРИФЫГ БАТЛАХ ТУХАЙ Сэлэнгэ аймгийн Сант сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 6 дугаар сарын 27-ны өдрийн 34 дүгээр тогтоол	7345	2025.09.03

451	Дорнод аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн хороо	16 2025.08.20	ҮНЭ ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Дорнод аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 8 дугаар сарын 20-ны өдрийн 16 дугаар тогтоол	7346	2025.09.03
452	Гаалийн ерөнхий газар	A/337 2025.08.25	ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ Гаалийн ерөнхий газрын даргын 2025 оны 8 дугаар сарын 25-ны өдрийн A/337 дугаар тушаал	7347	2025.09.03
453	Өмнөговь аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	6/09 2025.08.07	БИЧИЛ УУРХАЙН ЗОРИУЛАЛТААР ГАЗАР НУТГИЙГ ОРОН НУТГИЙН ТУСГАЙ ХЭРЭГЦЭЭНД АВАХ ТУХАЙ Өмнөговь аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 8 дугаар сарын 07-ны өдрийн 6/09 дүгээр тогтоол	7348	2025.09.03
454	Өмнөговь аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	6/10 2025.08.07	АЙМАГ ДУНДЫН ОТРЫН БЭЛЧЭЭРИЙН ЗОРИУЛАЛТААР ГАЗАР НУТГИЙГ ОРОН НУТГИЙН ТУСГАЙ ХЭРЭГЦЭЭНД АВАХ ТУХАЙ Өмнөговь аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 8 дугаар сарын 07-ны өдрийн 6/10 дугаар тогтоол	7349	2025.09.03
455	Өмнөговь аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	6/11 2025.08.07	ЗАРИМ ГАЗАР НУТГИЙГ ОРОН НУТГИЙН ТУСГАЙ ХАМГААЛАЛТАД АВАХ ТУХАЙ Өмнөговь аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 8 дугаар сарын 07-ны өдрийн 6/11 дүгээр тогтоол	7350	2025.09.03

456	Өмнөговь аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	6/12 2025.08.07	ЗАРИМ ГАЗАР НУТГИЙГ ОРОН НУТГИЙН ТУСГАЙ ХАМГААЛАЛТАД АВАХ ТУХАЙ Өмнөговь аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 8 дугаар сарын 07-ны өдрийн 6/12 дугаар тогтоол	7351	2025.09.03
457	Хууль зүй, дотоод хэргийн сайд	A/44 2025.08.25	ТУШААЛЫН ХАВСРАЛТ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын 2025 оны 8 дугаар сарын 25-ны өдрийн A/44 дүгээр тушаал	Шинэчлэн батлах	2025.09.03
458	Санхүүгийн зохицуулах хороо	299 2025.07.30	“ИПОТЕКИЙН ДААТГАЛЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЖУРАМ”-ЫГ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2025 оны 7 дугаар сарын 30-ны өдрийн 299 дүгээр тогтоол	Хүчингүй болгох	2025.09.03
ЗАХИРГААНЫ ХЭМ ХЭМЖЭЭНИЙ АКТЫН ЭМХЭТГЭЛ №27					
459	Боловсролын сайдын сайд	A/423 2025.08.27	ЖУРАМ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Боловсролын сайдын 2025 оны 8 дугаар сарын 27-ны өдрийн A/423 дугаар тогтоол	7352	2025.09.19
460	Хэнтий аймгийн Биндэр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	17 2025.08.13	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭГ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Хэнтий аймгийн Биндэр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 8 дугаар сарын 13-ны өдрийн 17 дугаар тогтоол	7353	2025.09.19

461	Өмнөговь аймгийн Засаг дарга	A/1260 2025.08.21	ЗАХИРАМЖИЙН ХАВСРАЛТ ХЭСЭГТ ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Өмнөговь аймгийн Засаг даргын 2025 оны 8 дугаар сарын 21-ний өдрийн A/1260 дугаар захирамж	Өөрчлөлт оруулах	2025.09.19
462	Хөвсгөл аймгийн Шинэ- Идэр сумын Засаг дарга	A/44 2025.05.14	ЗАХИРАМЖ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Хөвсгөл аймгийн Шинэ- Идэр сумын Засаг даргын 2025 оны 5 дугаар сарын 14-ний өдрийн A/44 дүгээр захирамж	Хүчингүй болгох	2025.09.19
463	Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд	A/179 2025.09.19	ТУШААЛ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2025 оны 9 дүгээр сарын 19-ний өдрийн A/179 дүгээр тушаал	Хүчингүй болгох	2025.09.19
ЗАХИРГААНЫ ХЭМ ХЭМЖЭЭНИЙ АКТЫН ЭМХЭТГЭЛ №28					
464	Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн сайд, Булган аймгийн Засаг дарга	A/657, A/256 2025.07.30	АГААРЫН ЧАНАРЫГ САЙЖРУУЛАХ БҮС ТОГТООХ ТУХАЙ Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн сайд, Булган аймгийн Засаг даргын 2025 оны 7 дугаар сарын 30-ны өдрийн A/657, A/256 дугаар хамтарсан тушаал, захирамж	7354	2025.10.03
465	Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн сайд, Сэлэнгэ аймгийн Засаг дарга	A/672, A/398 2025.08.08	АГААРЫН ЧАНАРЫГ САЙЖРУУЛАХ БҮС ТОГТООХ, БҮСЭД МӨРДӨХ ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн сайд, Сэлэнгэ аймгийн Засаг даргын 2025 оны 8 дугаар сарын 08-ны өдрийн A/672, A/398 дугаар хамтарсан тушаал, захирамж	7355	2025.10.03

466	Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн сайд, Дархан- Уул аймгийн засаг дарга	A/704, A/439 2025.09.03	АГААРЫН ЧАНАРЫГ САЙЖРУУЛАХ БҮС ТОГТООХ, БҮСЭД МӨРДӨХ ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн сайд, Дархан-Уул аймгийн засаг даргын 2025 оны 9 дүгээр сарын 03-ны өдрийн A/704, A/439 хамтарсан тушаал, захирамж	7356	2025.10.03
467	Сүхбаатар аймгийн Наран сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурал	01 2025.07.10	МАЛЫН ТОО, ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХУВЬ ХЭМЖЭЭГ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Сүхбаатар аймгийн Наран сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын 2025 оны 7 дугаар сарын 10-ны өдрийн 01 дүгээр тогтоол	7357	2025.10.03
468	Өмнөговь аймгийн Баяндалай сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурал	5/5 2025.09.05	ХОГ ХАЯГДЛЫН ТӨЛБӨР ТОГТООХ ТУХАЙ Өмнөговь аймгийн Баяндалай сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын 2025 оны 9 дүгээр сарын 05-ны өдрийн 5/5 дугаар тогтоол	7358	2025.10.03
469	Баянхонгор аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	50 2025.04.16	ТАРИФ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Баянхонгор аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 9 дүгээр сарын 10-ны өдрийн хурлын 50 дугаар тогтоол	7359	2025.10.03
470	Соёл, спорт, аялал жуулчлал, залуучуудын сайд	A/124 2025.04.16	ТУШААЛ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Соёл, спорт, аялал жуулчлал, залуучуудын сайдын 2025 оны 4 дүгээр сарын 16-ны өдрийн A/124 дүгээр тушаал	Хүчингүй болгох	2025.10.03

ЗАХИРГААНЫ ХЭМ ХЭМЖЭЭНИЙ АКТЫН ЭМХЭТГЭЛ №29					
471	Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн сайд, Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын сайд	A/705, A/205 2025.09.03	ХАЯГДАЛ УСАНД АГУУЛАГДАХ БОХИРДУУЛАХ БОДИСЫН ЖИШИГ ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн сайд, Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын сайдын 2025 оны 9 дүгээр сарын 03-ны өдрийн А/705,А/205 дугаар хамтарсан тушаал.	7360	2025.10.08
472	Дундговь аймгийн Өлзийт сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурал	28 2025.08.28	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭГ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Дундговь аймгийн Өлзийт сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын 2025 оны 8 дугаар сарын 27-ны өдрийн 28 дугаар тогтоол.	7361	2025.10.08
473	Хэнтий аймаг Өмнөдэлгэр сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурал	26 2025.08.13	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙД НОГДОХ АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭГ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Хэнтий аймаг Өмнөдэлгэр сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын 2025 оны 8 дугаар сарын 13-ны өдрийн 26 дугаар тогтоол.	7362	2025.10.08
474	Эрчим хүчний сайд	A/127 2025.09.09	ЖУРАМ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Эрчим хүчний сайдын 2025 оны 9 дүгээр сарын 09-ний өдрийн А/217 дугаар тушаал.	7363	2025.10.08
475	Өвөрхангай аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	23 2025.09.17	ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Өвөрхангай аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 9 дүгээр сарын 17-ны өдрийн 23 дугаар тогтоол.	7364	2025.10.08

476	Ховд аймаг Цэцэг сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурал	13 2025.09.04	ХОГ ХАЯГДЛЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХУРААМЖИЙН ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Ховд аймаг Цэцэг сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын 2025 оны 9 дүгээр сарын 04-ний 13 дугаар тогтоол.	7365	2025.10.08
477	Сэлэнгэ аймгийн Засаг дарга	A/479 2025.09.03	ЗАХИРАМЖ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Сэлэнгэ аймгийн Засаг даргын 2025 оны 10 дугаар сарын 01-ний өдрийн A/479 дүгээр захирамж.	Хүчингүй болгох	2025.10.08
478	Сангийн сайд	162 2025.09.03	ТУШААЛ ХҮЧИНГҮЙ БОЛСОНД ТООЦОХ ТУХАЙ Сангийн сайдын 2025 оны 9 дүгээр сарын 03-ны өдрийн 162 дугаар тушаал.	Хүчингүй болгох	2025.10.08
ЗАХИРГААНЫ ХЭМ ХЭМЖЭЭНИЙ АКТЫН ЭМХЭТГЭЛ №30					
479	Говь-Алтай аймаг Халиун сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурал	10 2025.09.15	ХОГ ХАЯГДЛЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХУРААМЖИЙН ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Говь-Алтай аймаг Халиун сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 9 дүгээр сарын 15-ны өдрийн 10 дугаар тогтоол.	7366	2025.10.09
480	Хот, суурины ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалт, үйлчилгээг зохицуулах хорооны тогтоол	93 2025.09.29	ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН ГУРВАНСАЙХАН СУМЫН ТӨВИЙН УС ТҮГЭЭХ БАЙРНЫ ЦЭВЭР УСНЫ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Хот, суурины ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалт, үйлчилгээг зохицуулах хорооны 2025 оны 9 дүгээр сарын 29-ний 93 дугаар тогтоол.	7367	2025.10.09

481	Төв аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн тогтоол	18 2025.07.07	ДУЛААНЫ ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Төв аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 7 дугаар сарын 07-ны өдрийн 18 дугаар тогтоол.	7368	2025.10.09
482	Төв аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн тогтоол	19 2025.07.07	ДУЛААНЫ ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Төв аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 7 дугаар сарын 07-ны өдрийн 19 дүгээр тогтоол.	7369	2025.10.09
483	Төв аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн тогтоол	20 2025.07.07	ДУЛААНЫ ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Төв аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 7 дугаар сарын 07-ны өдрийн 20 дугаар тогтоол.	7370	2025.10.09
484	Төв аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн тогтоол	21 2025.07.07	ДУЛААНЫ ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Төв аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 7 дугаар сарын 07-ны өдрийн 21 дүгээр тогтоол.	7371	2025.10.09
485	Төв аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн тогтоол	22 2025.07.07	ДУЛААНЫ ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Төв аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 7 дугаар сарын 07-ны өдрийн 22 дугаар тогтоол.	7372	2025.10.09
486	Төв аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн тогтоол	23 2025.07.07	ДУЛААНЫ ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Төв аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 7 дугаар сарын 07-ны өдрийн 23 дугаар тогтоол.	7373	2025.10.09

487	Төв аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн тогтоол	24 2025.07.07	ДУЛААНЫ ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Төв аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 7 дугаар сарын 07-ны өдрийн 24 дүгээр тогтоол.	7374	2025.10.09
488	Төв аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн тогтоол	25 2025.07.07	ДУЛААНЫ ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Төв аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 7 дугаар сарын 28-ны өдрийн 25 дугаар тогтоол.	7375	2025.10.09
489	Хэнтий аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн тогтоол	14 2025.09.11	ТАРИФ ТОГТООХ ТУХАЙ Хэнтий аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 9 дүгээр сарын 11-ний өдрийн 14 дүгээр тогтоол.	7376	2025.10.09
490	Эрчим хүчний сайдын тушаал	A/253 2025.10.01	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНД ТАВИГДАХ ШААРДЛАГЫГ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Эрчим хүчний сайдын 2025 оны 10 дугаар сарын 01-ны өдрийн A/253 дугаар тушаал.	7377	2025.10.13
491	Зам, тээврийн сайдын тушаал	A/236 2025.09.23	ДҮРЭМ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Зам, тээврийн сайдын 2025 оны 9 дүгээр сарын 23-ны өдрийн A/236 дугаар тушаал.	7378	2025.10.15
492	Булган аймгийн Сэлэнгэ сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурал	05/04 2025.09.10	СЭЛЭНГЭ СУМЫН БЭЛЧЭЭР АШИГЛАЛТЫН ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ Булган аймгийн Сэлэнгэ сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын 2025 оны 9 дүгээр сарын 10-ны өдрийн 05/04 дүгээр тогтоол	7379	2025.10.15

493	Завхан аймгийн Түдэвтэй сумын Засаг дарга	A-120 2025.09.29	ЗАХИРАМЖ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Завхан аймгийн Түдэвтэй сумын Засаг даргын 2025 оны 9 дүгээр сарын 29- ны өдрийн А-120 дугаар захирамж.	Хүчингүй болгох	2025.10.15
494	Сангийн сайд	A-172 2025.09.29	ТУШААЛЫН ХАВСРАЛТАД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Сангийн сайдын 2025 оны 9 дүгээр сарын 29-ний өдрийн А-172 дугаар тушаал.	Нэмэлт өөрчлөлт	2025.10.09
495	Зам, тээврийн сайд	A-261 2025.10.08	ТУШААЛ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Зам, тээврийн сайдын 2025 оны 10 дугаар сарын 08-ны өдрийн тушаал.	Хүчингүй болгох	2025.10.15
ЗАХИРГААНЫ ХЭМ ХЭМЖЭЭНИЙ АКТЫН ЭМХЭТГЭЛ №31					
496	Зам, тээврийн сайд	A/249 2025.09.30	ДҮРЭМ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Зам, тээврийн сайдын 2025 оны 9 дүгээр сарын 30-ны өдрийн А/249 дүгээр тушаал.	7380	2025.10.16
497	Зам, тээврийн сайд	A/253 2025.10.01	ДҮРЭМ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Зам, тээврийн сайдын 2025 оны 10 дугаар сарын 01-ний өдрийн А/253 дугаар тушаал.	7381	2025.10.16
498	Сэлэнгэ аймаг иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	45 2025.09.17	МАЛ ЭМНЭЛГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДЛЫН ЖИШИГ ҮНЭЛГЭЭГ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Сэлэнгэ аймаг иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 9 дүгээр сарын 17-ны өдрийн 45 дугаар тогтоол.	7382	2025.10.17

499	Төв аймгийн Угтаалцайдам сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	04 2025.09.29	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАР ТОГТООХ ТУХАЙ Төв аймгийн Угтаалцайдам сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 9 дүгээр сарын 29-ний өдрийн 04 дүгээр тогтоол.	7383	2025.10.22
500	Увс аймаг Хяргас сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	20 2025.10.20	БЭЛЧЭЭР АШИГЛАЛТЫН ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ Увс аймаг Хяргас сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 10 дугаар сарын 03-ны өдрийн 20 дугаар тогтоол.	7384	2025.10.22
501	Аж үйлдвэр, эрдэс баялгийн сайд	A/211 2025.10.01	ЖУРАМ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Аж үйлдвэр, эрдэс баялгийн сайдын 2025 оны 10 дугаар сарын 01- ийн өдрийн A/211 дүгээр тушаал.	7385	2025.10.23
502	Зам, тээврийн сайд	A/254 2025.10.01	ДҮРЭМ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Зам, тээврийн сайдын 2025 оны 10 дугаар сарын 01-ний өдрийн A/254 дүгээр тушаал.	7386	2025.10.23
503	Зам, тээврийн сайд	A/255 2025.10.03	ДҮРЭМ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Зам, тээврийн сайдын 2025 оны 10 дугаар сарын 03-ны өдрийн A/255 дугаар тушаал.	7387	2025.10.23
504	Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд	A/186 2025.09.26	ЖУРАМ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2025 оны 9 дүгээр сарын 26-ны өдрийн A/186 дугаар тушаал.	7388	2025.10.23
505	Зам, тээврийн сайд	A/250 2025.09.30	ДҮРЭМ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Зам, тээврийн сайдын 2025 оны 09 дугаар сарын 30-ны өдрийн A/250 дугаар тушаал.	7389	2025.10.23

506	Зам, тээврийн сайд	A/257 2025.10.07	ДҮРЭМ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Зам, тээврийн сайдын 2025 оны 10 дугаар сарын 07-ны өдрийн A/257 дугаар тушаал.	7390	2025.10.23
507	Зам, тээврийн сайд	A/258 2025.10.07	ДҮРЭМ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Зам, тээврийн сайдын 2025 оны 10 дугаар сарын 07-ны өдрийн A/258 дугаар тушаал.	7391	2025.10.23
508	Зам, тээврийн сайд	A/259 2025.10.07	ДҮРЭМ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Зам, тээврийн сайдын 2025 оны 10 дугаар сарын 07-ны өдрийн A/259 дүгээр тушаал.	7392	2025.10.23
509	Шүүхийн ерөнхий зөвлөл	266 2025.10.02	“ШҮҮГЧИД ТАВИХ БОЛЗОЛ, ШААРДЛАГЫГ ҮНЭЛЭХ, СОНГОН ШАЛГАРУУЛАХ ЖУРАМ”-Д ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн 2025 оны 10 дугаар сарын 02-ны өдрийн 266 дугаар тогтоол.	Өөрчлөлт оруулах	2025.10.16
510	Хууль зүй, дотоод хэргийн сайд	A/88 2025.10.09	ТУШААЛЫН ХАВСРАЛТАД НЭМЭЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын 2025 оны 10 дугаар сарын 09-ний өдрийн A/88 дугаар тушаал.	Нэмэлт оруулах	2025.10.22
511	Монголбанкны Ерөнхийлөгч	A-255 2025.09.30	ЖУРАМД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн 2025 оны 9 дүгээр сарын 30-ны өдрийн A-225 дугаар тушаал.	Өөрчлөлт оруулах	2025.10.23

512	Монголбанкны Ерөнхийлөгч	A-205 2025.09.12	ТУШААЛ ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ТУХАЙ Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн 2025 оны 9 дүгээр сарын 12-ны өдрийн А-205 дугаар тушаал.	Хүчингүй болгох	2025.10.23
513	Архангай аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	07/32 2025.09.29	ТОГТООЛЫН ХАВСРАЛТАД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Архангай аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 9 дүгээр сарын 29-ний өдрийн 07/32 дугаар тогтоол.	Өөрчлөлт оруулах	2025.10.23
514	Монголбанкны Ерөнхийлөгч	A-223 2025.09.30	ЖУРМЫН ХАВСРАЛТ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн 2025 оны 9 дүгээр сарын 30-ны өдрийн А-224 дүгээр тушаал.	Шинэчилсэн	2025.10.22
ЗАХИРГААНЫ ХЭМ ХЭМЖЭЭНИЙ АКТЫН ЭМХЭТГЭЛ №32					
515	Хууль зүй, дотоод хэргийн сайд	A/100 2025.10.16	ЖУРАМ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын 2025 оны 10 дугаар сарын 16-ны өдрийн А/100 дугаар тогтоол.	7393	2025.10.31
516	Зам, тээврийн сайд	A/260 2025.10.07	ДҮРЭМ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Зам, тээврийн сайдын 2025 оны 10 дугаар сарын 07-ны өдрийн А/260 дугаар тушаал.	7394	2025.10.31
517	Зам, тээврийн сайд	A/262 2025.10.08	ДҮРЭМ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Зам, тээврийн сайдын 2025 оны 10 дугаар сарын 08-ны өдрийн А/262 дугаар тушаал.	7395	2025.10.31

518	Зам, тээврийн сайд	A/263 2025.10.08	ДҮРЭМ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Зам, тээврийн сайдын 2025 оны 10 дугаар сарын 08-ны өдрийн A/263 дугаар тушаал.	7396	2025.11.04
519	Зам, тээврийн сайд	A/264 2025.10.08	ДҮРЭМ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Зам, тээврийн сайдын 2025 оны 10 дугаар сарын 08-ны өдрийн A/264 дугаар тушаал.	7397	2025.11.04
520	Зам, тээврийн сайд	A/276 2025.10.14	ДҮРЭМ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Зам, тээврийн сайдын 2025 оны 10 дугаар сарын 14-ний өдрийн A/276 дугаар тушаал.	7398	2025.11.04
521	Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын дарга	A/267 2025.10.10	ЗААВАР БАТЛАХ ТУХАЙ Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын 2025 оны 10 дугаар сарын 10-ны өдрийн A/267 дугаар тушаал.	7399	2025.11.04
522	Монголбанкны Ерөнхийлөгч	A-229 2025.10.02	“ИХ ДҮНТЭЙ ТӨЛБӨРИЙН СИСТЕМИЙН ДҮРЭМ”-ИЙГ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн 2025 оны 10 дугаар сарын 02-ны өдрийн A-229 дүгээр тушаал.	7400	2025.11.04
523	Төв аймгийн Баянцагаан сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	01 2025.09.01	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Төв аймгийн Баянцагаан сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 9 дүгээр сарын 30-ны өдрийн 01 дүгээр тогтоол.	7401	2025.11.04

524	Архангай аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	14 2025.10.22	ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Архангай аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 10 дугаар сарын 22-ний өдрийн 14 дүгээр тогтоол.	7402	2025.11.04
525	Архангай аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	15 2025.10.22	ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Архангай аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 10 дугаар сарын 22-ны өдрийн 15 дугаар тогтоол.	7403	2025.11.04
526	Архангай аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	16 2025.10.22	ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Архангай аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 10 дугаар сарын 22-ны өдрийн 16 дугаар тогтоол.	7404	2025.11.04
527	Сүхбаатар аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	A/14 2025.10.22	“СЭТГЭШГҮЙ НЭМЭХ” ХХК-НИЙ ТАРИФЫГ БАТЛАХ ТУХАЙ Сүхбаатар аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 10 дугаар сарын 22- ны өдрийн A/14 дүгээр тогтоол.	7405	2025.11.04
528	Сүхбаатар аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	A/15 2025.10.22	“ДАРЬГАНГА ТОХИЖИЛТ ҮЙЛЧИЛГЭЭ” ОНӨААТҮГ- ЫН ТАРИФЫГ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Сүхбаатар аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 10 дугаар сарын 22-ны өдрийн A/15 тогтоол.	7406	2025.11.04
529	Увс аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	43 2025.08.04	ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Увс аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 8 дугаар сарын 04-ний өдрийн 43 дугаар тогтоол.	7407	2025.11.04
530	Увс аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	44 2025.08.04	ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Увс аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 8 дугаар сарын 04-ний өдрийн 44 дүгээр тогтоол.	7408	2025.11.04

531	Увс аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	45 2025.09.09	ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Увс аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 9 дүгээр сарын 09-ний өдрийн 45 дугаар тогтоол.	7409	2025.11.04
532	Монголын Өмгөөлөгчдийн холбоо	53 2025.10.30	ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ Монголын Өмгөөлөгчдийн холбооны удирдах зөвлөлийн 2025 оны 10 дугаар сарын 30-ны өдрийн 53 дугаар тогтоол.	7410	2025.11.04
ЗАХИРГААНЫ ХЭМ ХЭМЖЭЭНИЙ АКТЫН ЭМХЭТГЭЛ №33					
533	Дархан-Уул аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	10/25 2025.10.20	ҮНЭ ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Дархан-Уул аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 10 дугаар сарын 20-ны өдрийн 10/25 дугаар тогтоол.	7411	2025.11.07
534	Зам, тээврийн сайд	A/271 2025.10.10	ЖУРАМ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Зам, тээврийн сайдын 2025 оны 10 дугаар сарын 10-ны өдрийн A/271 дүгээр тушаал.	7412	2025.11.10
535	Зам, тээврийн сайд	A/279 2025.10.15	ДҮРЭМ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Зам, тээврийн сайдын 2025 оны 10 дугаар сарын 15-ны өдрийн A/279 дүгээр тушаал.	7413	2025.11.10
536	Зам, тээврийн сайд	A/280 2025.10.15	ДҮРЭМ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Зам, тээврийн сайдын 2025 оны 10 дугаар сарын 15-ны өдрийн A/280 дүгээр тушаал.	7414	2025.11.10
537	Соёл, спорт, аялал жуулчлал, залуучуудын сайд, Хууль зүй, дотоод хэргийн сайд	A/383, A/112 2025.10.23	ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ Соёл, спорт, аялал жуулчлал, залуучуудын сайд, Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын 2025 оны 10 дугар сарын 23-ны өдрийн A/383,A/112 дугаар хамтарсан тушаал.	7415	2025.11.10

538	Соёл, спорт, аялал жуулчлал, залуучуудын сайд, Хууль зүй, дотоод хэргийн сайд	A/384, A/113 2025.10.23	БУУДЛАГА ҮЙЛДЭХ БАЙГУУЛАМЖ /ТИР/-Д ТАВИГДАХ ШААРДЛАГА БАТЛАХ ТУХАЙ Соёл, спорт, аялал жуулчлал, залуучуудын сайд, Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын 2025 оны 10 дугаар сарын 23-ны өдрийн A/384, A/113 дугаар хамтарсан тушаал.	7416	2025.11.10
539	Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын, Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн сайд, Соёл, спорт, аялал жуулчлал, залуучуудын сайд	A/358, A/114, A/831 2025.10.23	ИРГЭНИЙ БОЛОН ХАРУУЛ ХАМГААЛАЛТЫН АНГИЛАЛД ХАМААРАХ ГАЛТ ЗЭВСЭГ, СУМНЫ НЭР, ТӨРЛИЙН ЖАГСААЛТ БАТЛАХ ТУХАЙ Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын, Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн сайд, Соёл, спорт, аялал жуулчлал, залуучуудын сайд нарын хамтарсан 2025 оны 10 дугаар сарын 23-ны өдрийн A/358, A/114, A/831 дүгээр тушаал.	7417	2025.11.10
540	Хууль зүй, дотоод хэргийн сайд	A/97 2025.10.16	ТУШААЛЫН ХАВСРАЛТАД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын 2025 оны 10 дугаар сарын 16-ны өдрийн A/97 дугаар тушаал.	Өөрчлөлт оруулах	2025.11.06
541	Хууль зүй, дотоод хэргийн сайд	A/98 2025.10.16	ТУШААЛД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын 2025 оны 10 дугаар сарын 16-ны өдрийн A/98 дугаар тушаал.	Өөрчлөлт оруулах	2025.11.06

542	Хууль зүй, дотоод хэргийн сайд	A/99 2025.10.16	ТУШААЛЫН ХАВСРАЛТАД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын 2025 оны 10 дугаар сарын 16-ны өдрийн А/99 дүгээр тушаал.	Өөрчлөлт оруулах	2025.11.06
ЗАХИРГААНЫ ХЭМ ХЭМЖЭЭНИЙ АКТЫН ЭМХЭТГЭЛ №34					
543	Гаалийн ерөнхий газрын дарга	A/492 2025.10.27	ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ Гаалийн ерөнхий газрын даргын 2025 оны 10 дугаар сарын 27-ны өдрийн А/492 дугаар тушаал.	7418	2025.11.14
544	Хот, суурины ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалт, үйлчилгээг зохицуулах хороо	102 2025.10.31	ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН ДЭЛГЭРЦОГТ СУМЫН ТӨВИЙН УС ТҮГЭЭХ БАЙРНЫ ЦЭВЭР УСНЫ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Хот, суурины ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалт, үйлчилгээг зохицуулах хорооны 2025 оны 10 дугаар сарын 31-ний өдрийн 102 дугаар тогтоол.	7419	2025.11.14
545	Завхан аймгийн Сантмаргаз сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	01 2025.10.01	БЭЛЧЭЭР АШИГЛАХ ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ Завхан аймгийн Сантмаргаз сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 10 дугаар сарын 20-ны өдрийн 01 дүгээр тогтоол.	7420	2025.11.18
546	Хэнтий аймгийн Галшар сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	01 2025.09.09	ТОГТООЛД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Хэнтий аймгийн Галшар сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 9 дүгээр сарын 9-ний өдрийн 01 дүгээр тогтоол	Өөрчлөлт оруулах	2025.11.12

547	Гаалийн ерөнхий газрын дарга	A/491 2025.10.27	ЖУРАМД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Гаалийн ерөнхий газрын даргын 2025 оны 10 дугаар сарын 27-ны өдрийн A/491 дүгээр тушаал.	Нэмэлт өөрчлөлт	2025.11.18
ЗАХИРГААНЫ ХЭМ ХЭМЖЭЭНИЙ АКТЫН ЭМХЭТГЭЛ №35					
548	Эрүүл мэндийн сайд	A/408 2025.10.27	ЖУРАМ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Эрүүл мэндийн сайдын 2025 оны 10 дугаар сарын 27-ны өдрийн A/408 дугаар тушаал.	7421	2025.11.25
549	Баян-Өлгий аймгийн Засаг дарга	A/773 2025.10.23	ИНТЕРНЕТ КАФЕ БОЛОН ЦАХИМ ТОГЛООМЫН ГАЗРЫН АЖИЛЛАХ ЦАГИЙН ХУВААРЬ БАТЛАХ ТУХАЙ Баян-Өлгий аймагийн Засаг даргын 2025 оны 10 дугаар сарын 23-ны өдрийн A/773 дугаар захирамж.	7422	2025.11.25
550	Боловсролын сайд	A/544 2025.11.11	ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ Боловсролын сайдын 2025 оны 11 дүгээр сарын 11- ний өдрийн A/544 дүгээр тушаал.	7423	2025.11.25
551	Сүхбаатар аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	A/16 2025.11.06	“ЭМ ЭС КИ ЭНД ТИ У” ХХК-НИЙ ТАРИФЫГ БАТЛАХ ТУХАЙ Сүхбаатар аймагийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 11 дүгээр сарын 06-ны өдрийн A/16 дугаар тогтоол.	7424	2025.11.25
552	Ховд аймагийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөл	05 2025.11.19	“БАДАМЛАХ ДӨЛ” ХХК-НИЙ ҮНЭ ТАРИФЫГ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Ховд аймагийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2025 оны 11 дүгээр сарын 29-ний 05 дугаар тогтоол.	7425	2025.12.01

553	Зам, тээврийн сайд	A/283 2025.10.16	ДҮРЭМ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Зам, тээврийн сайдын 2025 оны 10 дугаар сарын 16-ны өдрийн A/283 дугаар тушаал.	7426	2025.12.01
554	Гаалийн ерөнхий газрын дарга	A/489 2025.10.27	ЖУРАМ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Гаалийн ерөнхий газрын даргын 2025 оны 10 дугаар сарын 27-ны өдрийн A/489 дугаар тушаал.	7427	2025.12.01
555	Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын сайд	244 2025.11.13	БАРИЛГЫН НОРМ БА ДҮРЭМ БАТЛАХ ТУХАЙ Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын сайдын 2025 оны 11 дүгээр сарын 13-ны өдрийн 244 дүгээр тушаал.	7428	2025.12.04
556	Өмнөговь аймгийн Засаг дарга	A/1660 2025.11.11	ЦАХИМ ТОГЛООМЫН ГАЗАР, ИНТЕРНЭТ КАФЕД ТАВИГДАХ ШААРДЛАГА, АЖИЛЛАХ ЦАГИЙН ХУВААРИЙГ БАТЛАХ ТУХАЙ Өмнөговь аймгийн Засаг даргын 2025 оны 11 дүгээр сарын 11-ний өдрийн A/1660 дугаар захирамж.	7429	2025.12.04
557	Гаалийн ерөнхий газрын дарга	A/490 2025.10.27	ЖУРАМД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Гаалийн ерөнхий газрын даргын 2025 оны 10 дугаар сарын 27-ны өдрийн A/490 дүгээр тушаал.	7430	2025.12.04
ЗАХИРГААНЫ ХЭМ ХЭМЖЭЭНИЙ АКТЫН ЭМХЭТГЭЛ №36					
558	Зам, тээврийн сайд, Хууль зүй, дотоод хэргийн сайд	A/286, A/103 2025.10.22	ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ Зам, тээврийн сайд, Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын 2025 оны 10 дугаар сарын 22-ны өдрийн A/286, A/103 дугаар хамтарсан тушаал.	7431	2025.12.05

559	Сүхбаатар аймгийн Түмэнцогт сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	01 2025.11.20	МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Сүхбаатар аймаг Түмэнцогт сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 11 дүгээр сарын 20-ны өдрийн 01 дүгээр тогтоол.	7432	2025.12.05
560	Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын дарга	A/298 2025.11.03	ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын 2025 оны 11 дүгээр сарын 03-ны өдрийн A/298 дугаар тушаал.	7433	2025.12.05
561	Өвөрхангай аймгийн Хархорин сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	06/03 2025.10.24	ЭНГИЙН ХОГ ХАЯГДЛЫГ ЦУГЛУУЛАХ, ТЭЭВЭРЛЭХ ҮНЭ ТАРИФЫГ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Өвөрхангай аймаг Хархорин сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 10 дугаар сарын 24-ний өдрийн 06/03 дугаар тогтоол.	7434	2025.12.05
562	Завхан аймаг Яруу сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	05 2025.02.12	БЭЛЧЭЭР АШИГЛАЛТЫГ ХАРИУЦЛАГАЖУУЛАХ ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ Завхан аймаг Яруу сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 2 дугаар сарын 12-ны өдрийн 05 дугаар тогтоол.	7435	2025.12.09
ЗАХИРГААНЫ ХЭМ ХЭМЖЭЭНИЙ АКТЫН ЭМХЭТГЭЛ №37					
563	Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн сайд, Хэнтий аймгийн Засаг дарга	A/830, A/589 2025.10.24	АГААРЫН ЧАНАРЫГ САЙЖРУУЛАХ БҮС ТОГТООХ, БҮСЭД МӨРДӨХ ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн сайд, Хэнтий аймаг Засаг даргын 2025 оны 10 дугаар сарын 24-ний өдрийн A/830, A/589 дүгээр хамтарсан шийдвэр.	7436	2025.12.19

564	Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн сайд, Төв аймгийн Засаг дарга	A/834, A/591 2025.10.31	АГААРЫН ЧАНАРЫГ САЙЖРУУЛАХ БҮСИЙГ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООЖ, БҮСЭД МӨРДӨХ ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн сайд, Төв аймгийн Засаг даргын 2025 оны 10 дугаар сарын 31-ний өдрийн A/834, A/591 дүгээр хамтарсан шийдвэр.	7437	2025.12.19
565	Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн сайд, Хөвсгөл аймгийн Засаг дарга	A/836, A/642 2025.10.31	АГААРЫН ЧАНАРЫГ САЙЖРУУЛАХ БҮСИЙГ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн сайд, Хөвсгөл аймгийн Засаг даргын 2025 оны 10 дугаар сарын 31-ний өдрийн A/836, A/642 дугаар хамтарсан шийдвэр.	7438	2025.12.19
566	Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайд	A/565 2025.11.20	МАЛ ҮРЖҮҮЛЭГ, ТЕХНОЛОГИЙН АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ТӨРӨЛ, ЖИШИГ ҮНИЙГ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайдын 2025 оны 11 дүгээр сарын 20-ны өдрийн A/565 дугаар тушаал.	7439	2025.12.19
567	Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайд	A571 2025.11.20	ЖАГСААЛТ БАТЛАХ ТУХАЙ Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайдын 2025 оны 11 дүгээр сарын 20-ны өдрийн A/571 дүгээр тушаал.	7440	2025.12.19
568	Дундговь аймгийн Засаг дарга	A/866 2025.11.11	СОГТУУРУУЛАХ УНДАА ХУДАЛДАХ, ТҮҮГЭЭР ҮЙЛЧЛЭХ ЦАГИЙН ХЯЗГААРЫГ ШИНЭЧЛЭН ТОГТООХ ТУХАЙ Дундговь аймгийн Засаг даргын 2025 оны 11 дүгээр сарын 11-ний өдрийн A/866 дугаар захирамж.	7441	2025.12.19

569	Хөвсгөл аймгийн Бүрэнтогтох сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	VI/28 2025.11.14	ХОГ ХАЯГДАЛ ҮҮСГЭГЧЭЭС АВАХ ХУРААМЖИЙН ХЭМЖЭЭГ ТОГТООХ ТУХАЙ Хөвсгөл аймгийн Бүрэнтогтох сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 11 дүгээр сарын 14-ний өдрийн VI/28 дугаар тогтоол.	7442	2025.12.19
570	Хот, суурины ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалт, үйлчилгээг зохицуулах хороо	117 2025.11.28	ДОРНОД АЙМГИЙН “ДОРНОД НИЙТИЙН АЖ АХУЙ” ОНӨААТҮГ-ЫН ЦЭВЭР, БОХИР УСНЫ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Хот, суурины ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалт, үйлчилгээг зохицуулах хорооны 2025 оны 11 дүгээр сарын 28-ны өдрийн 117 дугаар тогтоол.	7443	2025.12.19
571	Хот, суурины ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалт, үйлчилгээг зохицуулах хороо	119 2025.11.28	ДАРХАН-УУЛ АЙМГИЙН ХОНГОР СУМЫН “ЭМТ НАРАН” ОНӨААТҮГ-ЫН ЦЭВЭР, БОХИР УСНЫ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Хот, суурины ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалт, үйлчилгээг зохицуулах хорооны 2025 оны 11 дүгээр сарын 28-ны өдрийн 119 дүгээр тогтоол.	7444	2025.12.19
572	Хот, суурины ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалт, үйлчилгээг зохицуулах хороо	121 2025.11.28	ДОРНОГОВЬ АЙМГИЙН “ЧАНДМАНЬ-ИЛЧ” ХХК-ИЙН ЦЭВЭР, БОХИР УСНЫ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Хот, суурины ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалт, үйлчилгээг зохицуулах хорооны 2025 оны 11 дүгээр сарын 28-ны өдрийн 121 дүгээр тогтоол.	7445	2025.12.19

573	Хот, суурины ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалт, үйлчилгээг зохицуулах хороо	123 2025.11.28	ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН “ТАЛЫН ИЛЧ” ОНӨААТҮГ-ЫН ЦЭВЭР, БОХИР УСНЫ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ТАРИФ БАТЛАХ ТУХАЙ Хот, суурины ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалт, үйлчилгээг зохицуулах хорооны 2025 оны 11 дүгээр сарын 28-ны өдрийн 123 дугаар тогтоол.	7446	2025.12.19
574	Зам, тээврийн сайд	A/313 2025.11.25	ДҮРЭМ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Зам, тээврийн сайдын 2025 оны 11 дүгээр сарын 25-ны өдрийн A/313 дугаар тушаал.	7447	2025.12.19
575	Төмөр замын газрын дарга, Тагнуулын ерөнхий газрын дарга	A/78,A/183 2025.11.25	ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ Төмөр замын газрын дарга, Тагнуулын ерөнхий газрын даргын 2025 оны 11 дүгээр сарын 25-ны өдрийн A/78, A/183 дугаар хамтарсан тушаал.	7448	2025.12.19
576	Төмөр замын газрын дарга	A/79 2025.11.28	ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ Төмөр замын газрын даргын 2025 оны 11 дүгээр сарын 28-ны өдрийн A/79 дүгээр тушаал.	7449	2025.12.19
577	Ховд аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	46 2025.10.30	МАЛ ЭМНЭЛГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДЛЫН НОРМАТИВ БАТЛАХ ТУХАЙ Ховд аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 10 дугаар сарын 30-ны өдрийн 46 дугаар тогтоол.	7450	2025.12.19
578	Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайд	A/591 2025.11.20	ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайдын 2025 оны 11 дүгээр сарын 20-ны өдрийн A/591 дүгээр тушаал.	7451	2025.12.19

579	Монголбанкны Ерөнхийлөгч	A-263 2025.11.18	ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн 2025 оны 11 дүгээр сарын 18-ны өдрийн А-263 дугаар тушаал.	7452	2025.12.23
580	Төрийн албаны зөвлөл	521 2025.11.19	ЖУРАМ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Төрийн албаны зөвлөлийн 2025 оны 11 дүгээр сарын 19-ний өдрийн 521 дүгээр тогтоол.	7453	2025.12.19
581	Эрчим хүчний зохицуулах хороо	703 2025.12.25	ТАРИФТ ХӨНГӨЛӨЛТ ҮЗҮҮЛЭХ ТУХАЙ Эрчим хүчний зохицуулах хорооны 2025 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдрийн 703 дугаар тогтоол.	7454	2025.12.19
582	Цагдаагийн ерөнхий газрын дарга	A/413 2025.11.20	ДҮРЭМД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Цагдаагийн ерөнхий газрын даргын 2025 оны 11 дүгээр сарын 20-ны өдрийн А/413 дугаар тушаал.	Нэмэлт өөрчлөлт	2025.12.19
583	Улсын бүртгэлийн ерөнхий газрын дарга	A/217 2025.11.24	МАЯГТЫН ЗАГВАР, ИНДЕКСИЙГ ШИНЭЧЛЭН БАТЛАХ ТУХАЙ Улсын бүртгэлийн ерөнхий газрын даргын 2025 оны 11 дүгээр сарын 24-ний өдрийн А/217 дугаар тушаал.	Шинэчилсэн	2025.12.19
584	Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд, Эрүүл мэндийн сайд	A/219, A/441 2025.11.25	ТУШААЛЫН ХАВСРАЛТАД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд, Эрүүл мэндийн сайдын 2025 оны 11 дүгээр сарын 25-ны өдрийн А/219, А/441 дүгээр хамтарсан тушаал.	Нэмэлт өөрчлөлт	2025.12.19

585	Сангийн сайд	A/204 2025.11.28	ТУШААЛЫН ХАВСРАЛТАД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Сангийн сайдын 2025 оны 11 дүгээр сарны 28- ны өдрийн А/208 дугаар тушаал.	Өөрчлөлт оруулах	2025.12.19
586	Дорноговь аймгийн Засаг дарга	A/707 2025.12.04	СОГТУУРУУЛАХ УНДАА ХУДАЛДАХ, ТҮҮГЭЭР ҮЙЛЧЛЭХ ЦАГИЙН ХЯЗГААРТ ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ Дорноговь аймгийн Засаг даргын 2025 оны 12 дугаар сарын 04-ний өдрийн А/707 дугаар захирамж.	Нэмэлт өөрчлөлт	2025.12.23

